

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno DCXLIX. ad annum DCLXXVI.

Parisiis, 1644

Concilium Lateranense Romanum, In Quo Centum Et Qvinque Epsicopi
Typo Constantis imperatoris proscripto, Monothelitarum haeresin, eiusque
promotores, Cyrum Alexandrinum, Sergium, Paulum, & Pyrrhum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15300

rum, quæ in conspectu Domini & sanctorum angelorum eius in scriptis professi sunt, usque ad pusillum quippiam, vna cum humilitate mea coronam percipiant iustitiæ orthodoxæ fidei de manu Domini & saluatoris nostri Iesu Christi. De humili namque hoc corpore meo & ipsi Domino cura erit, vt sibi gubernare placet, siue in tribulationibus indefinentibus, siue in modico refrigerio. Dominus enim prope est, & quid sollicitus sum? Spero quippe in miserationes eius, quod non tardet modo finire meum quo iusserit cursum. Omnes vestrates propter Dominum salutate, & omnes qui pro Dei amore meis compassi sunt vinculis. Deus excelsus potenti manu sua protegat vos ab omni temptatione, & saluet in regnum suum.

CONCILIVM

^b LATERANENSE ROMANVM,
IN QVO CENTVM ET QVINQVE EPISCOPI
Typo Constantis imperatoris proscrip-
to, Monothelitarum hæresin, eiusque promotores, Cyrum Alexan-
drinum, Sergium, Paulum, & Pyrrhum Constantino-
polititanum condemnarunt, ^d anno Domini DCXLIX.
tempore Martini papæ I. celebratum.

SECRETARIVS I.

*In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii
domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die
tertio Nonas Octobris, indictione octaua.*

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa san-
ctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosan-
ctis & venerabilibus euangelis in ecclesia Domini Dei &
saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniana,
residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque
cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.	Sergio Tempfanensi episcopo.
Deusdedit sanctissimo Caralitano episcopo.	Reparato Manturianensi episcopo.
Mauro Casenate episcopo, &	Epiphanio Albanensi episcopo.
Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ.	Benedicto Aiaceno episcopo.
	Iuliano Hostano episcopo.
	Papinio Vibonensi episcopo.
	Maximo Pifaurenensi episcopo.
	Luciano Leontinenensi episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649.

Viatore Hortonensi episcopo.
Bonito Formiano episcopo.
Maioriano Prænestino episcopo.
Germano Numanensi episcopo.
Laurentio Perusio episcopo.
Caroso Faralitano episcopo.
Martiano Mebiensi episcopo.
Barbato Sutrinio episcopo.
Calumnioso Alesino episcopo.
Romano Cebellitano episcopo.
Peregrino Messanensi episcopo.
Crescente Lucrensi episcopo.
Felice Agrigentino episcopo.
Marcellino Clusino episcopo.
Geminiano Volaterrano episc.
Mariniano Populonienſi episc.
Luminoso Tifernistiberinorū ep.
Potentino Belliternensi episcopo.
Mauro Tuscanensi episcopo.
Martino Gauinate episcopo.
Adeodato Spoleitano episcopo.
Ioanne Paſtano episcopo.
Gaudioſo Reatino episcopo.
Laurentio Taurianensi episcopo.
Ioanne * Trapeiano episcopo.
Luminoso Salernitano episcopo.
Sabbatio Buxento episcopo.
Ioanne Tarentino episcopo.
Rufino Sipontino episcopo.
Adeodato Amerino episcopo.
Gaudioſo Capuano episcopo.
Bonito Ferentinate episcopo.
Mauro Senogallienſi episcopo.
Mauroſo Anconitano episcopo.
Bono Ficuculenſi episcopo.
Fortunato Auximate episcopo.
* Thomate Lunensi episcopo.
Bonito Ferētopolimartio episc.
Maximo Trocalitano episcopo.
Paſchale Blandanæ episcopo.
Luminoso Marſorum episcopo.
Glorioso Camerino episcopo.
Detorato Tiburtino episcopo.
Amabile Oſtienſi episcopo.
Albino Portuenſi episcopo.
Palumbo Fundano episcopo.
Theodoſio Cōtronenſi episcopo.

Concil. Tom. 15.

Scholasticio Fanenſi episcopo.
Elia Lilybatano episcopo.
Aquilino Aſſiſinati episcopo.
Eusebio Atellano episcopo.
Martino Centumcellenſi episc.
Lubentino Stabienſi episcopo.
Mauro Senate episcopo.
Læto Lucano episcopo.
Theodoro Roſellano episcopo.
Andrea Hydruntenſi episcopo.
Iuſto * Tauromenitano episc.
Felice Panormitano episcopo.
Laurentio Tudertino episcopo.
Ioanne Carinenſi episcopo.
Albino Signenſi episcopo.
Augustino Squillacino episcopo.
Ioanne Rhegitano episcopo.
Barbato Cumano episcopo.
Felice Tarracinenſi episcopo.
Oportuno Anagnino episcopo.
Firmino Blerano episcopo.
Iobiano * Firmabo episcopo.
Anastasio Narnienſi episcopo.
Theodoro Tyndaritano episc.
Sapientio Numentano episcopo.
Maximo Meſinati episcopo.
Gratioſo Nepesino episcopo.
Leontio Neapolitano episcopo.
Paſchale Thermitano episcopo.
Oportuno Piſano episcopo.
Donato Marianenſi episcopo.
Bonoso Alerino episcopo.
Peregrino Liparitano episcopo.
Boethio Cornenſi episcopo.
Valentino Turritano episcopo.
Luminoso Bonenſi episcopo.
Crescentio Libyenſi episcopo.
Stephano Popilienſi episcopo.
Gallionisto Hadrianenſi episc.
Ioanne vico Sabinato episcopo.
Potentio Polenſi episcopo.
Leontio Fauentinate episcopo.
Donato Saſſinate episcopo.
Ioanne Vnnogoritano episcopo.
Stephano Dorenſi episcopo.
Ioanne Gabolitano episcopo.
Victoriano * Vralenſi episcopo.

* Firmano

I ij

Theophylactus primus notariorum apostolicæ sedis dixit:

Penetrantem cælos Iesum in omni verbo & opere, vt condecet, imitando veneranda vestra beatitudo congregauit ad se sanctos eius sacerdotes, ordinantes testamentum eius super sacrificium immaculatum in odorem spiritualis suauitatis, propter commentatam nouitatis adinventionem, quæ vtique incognita eis non est, sicuti nec alii cuiquam, in quo zelus pietatis consistit. Verumtamen vt ab ea subtiliter enarretur in auersionem quidem huiusmodi hæreseos, conseruationem autem orthodoxæ fidei, pro quo videlicet regulari apostolicaque auctoritate congregauit eos beatitudo vestra. Ideoque, vtpote in sapientia omnia perficiens, dignetur competenter modum enarrare huius Deo placitæ in idipsum conuocationis, quatenus gesta synodalia ordinaliter initium consequantur, adaperiens, vt condecet, rationem conuentionis his qui congregati sunt, & præsentis sanctissimis sacerdotibus, quibus & præfulget per magnam atque apostolicam summam, præpositam omnibus sacerdotibus, in vniuerso mundo consistentibus. Habens igitur in se Dominum qui dixit: *Aperi os tuum, & ego replebo illud:* aperientem labia prudenter, vt annuntiet os vestrum laudem eius, prædictæ rei intentum præcipiat enarrare, quoniam, vt scriptum est: *Audiens sapiens sapientior erit, & intelligens gubernaculum possidebit,* & docti inuenient satisfactionem: præcipue sciens cum omni subtilitate, quia hoc est præceptum apostolicum, & iudicium Deo Iacob. Paratos namque semper esse ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de spe, quæ in vobis est, princeps apostolorum beatus Petrus præcepit. Sed & propheta Ioel admonet, dicens: *Canite tuba in Sion, iubilare in monte sancto meo, quia venit dies Domini. Clamate hoc, suscite bellatores arma portantes cum* * *ea sancti spiritus, in defensionem catholicæ ecclesiæ, & destructionem totius iniquitatis.* Sic namque per sacram suam interlocutionem confortauit eos amplius, vt & infirmus dicat: *Quia fortis ego sum: & mansuetus: Quia bellator sum ad expurgationem eleuatæ superbix contra scientiam Dei, & confirmationem diuinorum dogmatum, quibus catholicæ ecclesiæ patres,*

Psalms. 49.

Psalms. 80.

Prover. 1.

1. Petr. 3.

Ioel. 2.

Ioel. 3.

Ibidem.

* *for. 82. lca.*

ANNO
CHRISTI
649.

sanctæque & vniuersales quinque Synodi Domini nostri & Dei Iesu Christi fidem firmauerunt : per quem & in quem incipiens & perficiens propositum pro eo spiritali certamen , gloriæ & laudis corona circumdabitur , utpote pietatis aduocatus & auxiliator verissimus.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ , præsidens sancto Concilio , dixit.

Euangelicus & omnibus hominibus salutaris sermo , qui secundum virtutem suæ diuinæ prædicationis orbis terrarum fines complexus est , volens manifestare ministros & prædicatores sollicitos esse , nos dumtaxat , qui Christiani populi pastoris suscipere meruimus officium , & sacerdotii diuinæ incarnationis summæque dispensationis , per quam nostram assumens mirifice renouauit naturam , demonstraui , sicut nostis , reuerendissimi fratres , pastores vigilantes & conseruantes custodias noctis : tunc videlicet , quando sine semine conceptus , incorrupte de Virgine processit ipse , qui propter nos incarnatus est Deus , quibus & testatur euangelista dicens : *Et festinantes venerunt , & videntes cognouerunt de* Luc. 2. *verbo quod dictum est eis. Et omnes qui audierunt , mirati sunt de his quæ dicta sunt a pastoribus , quos & gloria Domini e caelo refulsit , & multitudo militiæ cælestis laudantium Dominum & dicentium : Gloria in altissimis Deo , & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Cum quibus oportet & nos præcipue , propter quos hæc eadem scripta sunt , conseruantes cum summa vigilantia & sollicitudine custodias de ouili nobis commisso , id est , creditis nobis à Domino populis , in huius sæculi nocte *conuenientes in unum intellectum , eum-* 1. Corinib. 1. *demque sensum* , sicut dicit beatus Paulus apostolus , ac si in aliquam spiritualem Bethlehem , quæ est catholica Dei & apostolica ecclesia , in qua ipse panis vitæ firmitus collocatur , quatenus cognoscere & intendere in eo sermonem immaculatæ fidei debeamus , quem firmitus roborantibus nobis per traditas apostolicas paternasque promulgationes , ipsa Domini gloria cum militia cælesti & laudibus enitescat , atque mirentur & in nobis Deum miraculorum omnes qui audiunt de pio nostro studio

Heretici
scripta di-
uina & pa-
trum cor-
rumpunt.

Isai. 45.

Cyrus Ale-
xandrinus
ante 18. an-
nos vnam
operationem
in Christo
definiuit.

sinceram in Domino plenitudinem: quippe quoniam vera confessione in omnibus sanctis Dei ecclesiis erga omnes Christianos, qui pure adorant eum cum muneribus, id est, pietatis rectis dogmatibus, audientes eum diuinitus regnantem, falsi nominis quidam sacerdotes conturbati sunt, atque difficultate ducti circa fulgorem luminis, diuinam eius confessionem nouis verborum adinventionibus, temporibus etiam nostris vel decessorum nostrorum, studuerunt perimere. Vnde & dolose eum decipiendo adorare fingentes, scripturas de eo & paterna testimonia corrumpentes, falsè exposuisse noscuntur, in hæreticam prauitatem conuertentes ea. Qui autem sunt isti? Oportet namque eos in aperto fieri manifestos. Quos vos vtique scitis, dilectissimi, & apertissime omnes cognoscent, qui orbem terrarum penè inhabitant. Nec enim in occulto hæc peragere præsumpserunt, nec in loco terræ obscuro, sicut ait beatus Isaias. Vtinam quidem latenter in semetipsos tantummodo hoc malum circumscripsissent, & non publice atque in ecclesiis ad læsionem multorum, & euersionem immaculatæ fidei prædicassent in scripto: id est, Cyrus Alexandrinæ ecclesiæ episcopus, & Sergius Constantinopolitanus antistes, nec non & eius successores Pyrrhus & Paulus, * concurrentem sibi vicissim in hoc habentes certamen. Et Cyrus quidem ante hos decem & octo annos, vnam operationem in Christo in eadem Alexandria vrbe definiens diuinitatis eius & humanitatis, ad similitudinem Acephalorum hæreticorum, ordinando capitula numero nouem in ambone prædicans, cum anathemate qui sic non saperet, impie promulgauit. Sergius autem per epistolam propriam, ad denominatum Cyrum scriptam, eandem similiter vnam operationem suscipiens, cum eo irrationabili præsumptione ausus est confirmare: & non solum hoc, sed etiam post aliquot annos eiusdem Cyri nouæ adinventionis, hoc est, per nuper duodecimam indictionem elapsedam, hæreticam & ipse conscribens * ec-
thesim fidei, sub nomine tunc imperantis Heraclii, vnam in eadem Saluatoris nostri, secundum impium Apollinarem, voluntatem & operationem instituit, ex hoc quod dicit imprudenter, sequi operationem volunta-

* id est,
expolitionem

ANNO
CHRISTI
649.

tem. Certum est namque, quod si sequitur operationem voluntas, per hoc quod sequitur, id est, cum vna voluntate sine dubio & præcedentem confitetur. Dico autem confirmatam ab eo in scripto vnam operationem, in hoc apertissime sanctorum patrum abnegante consonam doctrinam, intransgressibiliter definientium, quia quorum vna est operatio, horum vna est & natura, & quia concurrunt substantiæ voluntas. Ita etenim beatus quidem Basiliius contra Eunomium scribens, ait: Quorum operatio vna est, horum essentia vna est. Sed & beatæ memoriæ Amphilocho scribens is ipse, ait: *Qui me vidit, & patrem meum vidit.* Non figuram, neque formam, quia diuina natura ab omni compositione munda est: sed bonum voluntatis, quod concurrens naturæ, simile, parque, magis autem hoc ipsum in Patre & Filio videri certum est. Sed & sapientissimus Cyrillus in libro thesaurorum sic ait: Solent enim quæque habent eandem operationem, eiusdem esse essentiæ: & differentiam naturæ in his esse, impossibile est. In sermone autem ad Hermiam facto, ita hic ipse superfluum esse ait, & inceptum contra voluntatem genitorem, aut voluntarie suspicari patrem existere, sed potius naturaliter & substantialiter. Est enim non contra voluntatem, quæque est naturaliter concurrentem habens naturæ voluntatem, esse quæ est. Quapropter diuinæ quidem substantiæ & naturæ diuinam esse voluntatem & operationem naturaliter censuerunt: humanæ autem naturæ vtique humanam, & ne per vnam voluntatem & operationem, vnam & naturam deitatis & humanitatis Christi similiter cum errantibus vt confundentibus hæreticis tradere videantur, sed pie per vtramque eiusdem voluntatem & operationem vtramque nobis eiusdem prædicarent naturam. Si enim vbi vnam naturalem operationem, & naturam vnam esse docent, vtique vbi diuersæ naturæ sunt, diuersas esse essentielles operationes docere noscuntur: quoniam per differentiam naturæ, differentia naturalium operationum introducitur: sicuti & per indissimilitudinem naturæ, indissimile operationis cognoscitur: & propter hoc vnam quidem, id est, diuinam & inconditam naturam atque operationem, sicuti & voluntatem in Patre & Filio

Basiliius.

Idem.

Ioan. 14.

Cyrillus.

& Spiritu sancto, sanctæ & consubstantialis adorandæ Trinitatis prædicarunt. Duas autem competenter naturas & operationes, sicut & voluntates, diuinam dico & humanam, in vno eodemque sanctæ Trinitatis Dei Verbo propter nos incarnato, in vnitione inconfusam & indiuisam tradidisse monstrantur, id est, increatam atque creatam, quoniam vtrumque eandem naturaliter esse, impossibile est. Et hoc luculenter beatæ memoriæ Leo apostolicæ sedis præsul in secunda epistola ad Leonem imperatorem directæ, de voluntatibus eiusdem edocuit, dicens: Secundum quidem formam Dei, ipse & pater vnum sunt: secundum autem serui formam, non venit facere voluntatem suam, sed voluntatem eius qui misit eum: apertissime nobis ostendens secundum naturas, duas vnus eiusdemque Christi Dei voluntates, per hoc quod dicit voluntatem formæ serui, quæ est humana eius voluntas, & per hoc quod dicit, voluntatem eius qui misit eum, quæ est secundum naturam diuina. Sed & beatæ memoriæ Flauiano de operationibus eiusdem Saluatoris nostri in tomo suo prædictus pater scribens, ait: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est: Verbo quidem operante quod Verbi est, carne autem exequente quod carnis est: & vnum horum coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis. Quem columnam orthodoxæ fidei sancta Calchedonenſis Synodus definiuit, hoc est dicere, omnium sanctorum chorus: quoniam quod vna sanctorum patrum Synodus iudicare videtur, tam omnes Synodi, quam vniuersi omnino confirmare patres noscuntur, vtpote in vno eodemque verbo fidei vicissim sibi per indissolubilem consonantiam concordantes. Si igitur, quomodo dicit prædictus pater, vtriusque naturæ, ex quibus, & in quibus indiuisse existens cognoscitur, quod proprium est, idem naturaliter & voluntarie operatur, sine dubio vtriusque naturalem habuit idem voluntatem & operationem. Si enim non habuisset, nec vtriusque naturæ operabatur quod proprium est: quidquid sine operatione fuerit & voluntate, neque naturaliter operabitur aliquid omnino, nec vult, dum constet, quia per voluntatem velle habet qui vult, & per operationem naturaliter

Leo papa.

Ioan. 10.

Ioan. 6.

Idem epist.
10.

ANNO
CHRISTI
649.

raliter efficaciam operantis, qui operatur: sicuti per visum videre, qui videt, & per auditum essentialiter audire, qui audit. Propterea enim & ipse qui propter nos incarnatus est, Deus verbum per diuinam eius & inconditam voluntatem & operationem, suæ diuinitatis & paternæ naturæ quæ sunt propria, volens operabatur naturaliter, id est, miracula. Vnde & hoc testatur, dicens: *Quomodo pater suscitatur mortuos & viuificat, ita & filius quos vult viuificat.* Et iterum per humanam, id est, conditam eiusdem voluntatem & operationem, is ipse quæ sunt propria humanæ naturæ, sponte propter nos sustinebat, id est, salutares passionem: quoniam volens humane propter nos ipse, qui super naturam est Deus, esuriem, sitim, fastidium, tristitiam atque timorem suscepit, & post hæc omnia mortis experimentum pro nostra salute. Et hoc iterum testatur de eo euangelista, dicens: *Et ingressus in domum, neminem voluit scire, & non potuit latere.* Et iterum: *Exeuntes inde, deambulabant per Galilæam, & non volebat ut aliquis sciret.* Atque iterum ait: *Alio die volebat exire in Galilæam.* Item: *Dederunt ei vinum cum felle permixtum, & gustans nolebat bibere.* Et compendiose, quidquid assumptæ ab eo nostræ naturæ proprium extitit, absque peccato tantummodo: licet vtriusque formæ quæ sunt propria, id est, naturæ, secundum patris doctrinam, cum alterius communione in vnitione indiuisum procedebat.

Sic etenim diuina quidem corporaliter operabatur, eo quod per animatam intellectualiter sanctam eius carnem hæc omnia proferebat: humana autem operabatur diuine, quippe quoniam potestatiue humanas passionem pro nostra salute sine culpa suscipere dignabatur. *Nec enim peccatum fecit, quomodo sacrum testatur eloquium, nec inuentus est dolus in ore eius.* Vnde per hanc beatæ memoriæ Leonis Romanæ vrbs præfulis orthodoxam vocem conuicti, & propterea cum omni virtute eandem vocem properantes foris eiicere, magis autem omnes sanctos ac venerabiles patres, sanctumque Calchedonense Concilium, quoniam ipsius esse nulli venit in dubium, sicut iam referatum est, quidquid ab ea definitiue confirmari dinoscitur. Cyrus quidem, sicut dictum est,

Concil. Tom. 15.

K

Sergius
Constantin.
Monothel.Pyrrhus
Constant.
& ipse Mo-
nothelita.

nouem capitulorum exposuit seriem : Sergius autem illicite præsumens prauam ec̃thesin, quam præ foribus ecclesiæ suæ suspendens, diuulgare studuit : & non solum hoc, sed & per suam sententiam cum quibusdam ab eo subreptitiis modis deceptis episcopis in scripto firmavit, minime dubitantes, positam iustam condemnationem in veneranda definitione eiusdem sancti Calchedonenſis Concilii, aduersus eos qui nouitates contra immaculatam fidem præsumunt, innectere, contra quam omne illis certamen & pugna consistit : quippe quoniam ipsam excludere properantes, hæreticorum dogmatum contra catholicam Dei ecclesiam per sua conscripta confusionem concinnauerunt. Et hæc quidem Cyrus & Sergius : successores autem Sergii Pyrrhus & Paulus, ac si quamdam malitiæ propaginem in eos effusam, per suam stultitiam dilatantes eam : vnus quidem eorum, id est, Pyrrhus, denuo plurimis episcopis terrore & blandimentis ab eo dolose deceptis, huiusmodi impietatem actis & subscriptionibus propriis eorum qui ab eo decepti, siue vim passi sunt, confirmare studuit, extollens aduersus scientiam Dei malignam professionem suam. Propter quod antea confusus, quia vituperabile est omne malum, vti damnabile, festinavit pro hoc ipso hic adueniens emendare proprium commissum, & libellum obtulit cum sua subscriptione apostolicæ nostræ sedi, condemnans in eodem libello omnia quæ a se vel decessoribus suis scripta vel acta sunt aduersus immaculatam nostram fidem. His itaque ab eo peractis, postea rursus more canis ad proprium impietatis vomitum repedauit, iustam mercedem ac retributionem propriæ transgressionis canonicam pœnam siue depositionem decerpens. Paulus autem præcessores suos in his superare contendens, non solum in scripto per propriam epistolam, ad hanc directam nostram sedem, confirmavit & ipse contra se superius memoratæ ec̃theseos irrationabilem hæresim, sed etiam contradicens in scripto aduersus recta sanctæ Dei ecclesiæ dogmata, audacter præsumpsit paternis definitionibus contraire. Propter quod iusta ab apostolica sede & ipse depositionis ultione percussus est. Insuper studuit ad cooperimentum proprii erroris, & in hoc Sergium.

ANNO
CHRISTI
649.

imitatus, quibusdam subreptionibus vti, & clementissimo principi suadere, typum exponere, qui catholicum dogma destrueret. In quo typo omnes omnino voces sanctorum patrum cum nefandissimorum hæreticorum dictionibus eneruauit, nec vnam, nec duas voluntates aut operationes in Christo Deo nostro definiens confiteri. Ac per hoc sine voluntate penitus & operatione Christum denuntiando, id est, absque substantia & natura eum prædicare noscuntur. Quod enim nullam virtutem habet, sicut beatæ memoriæ Dionysius ait, nec est, nec quidquam est, nec aliqua est eius omnino stabilitas. Nec enim aliter natura cognoscitur esse secundum veram substantiam consistens, nisi per inhærentem sibi naturalem & substantialem virtutem, quæ videlicet & confirmare eam naturaliter assolet. Qua de re huiusmodi prauitatem suam defendens, quod nunquam nec a prioribus hæreticis præsumptum est, ipse illicite præsumere studuit. Altare enim sanctæ nostræ sedis, in domo Placidie sacratum, in venerabili oraculo subuertens diripuit, prohibens ne adorandam & immaculatam hostiam, id est, sacram celebrationem apocrisarii nostri ibidem Deo offerre valeant, & viuificæ diuinæ communionis sacramenta percipiant. Quos videlicet apocrisarios, qui ex præceptione apostolicæ auctoritatis commonuerunt eum vt de tali hæretico intentu recederet, necnon contestari visi sunt, persecutionibus diuersis cum aliis orthodoxis viris & venerabilibus sacerdotibus insecutus est eos, quosdam eorum custodiæ retrudens, alios in exilio deportans, alios autem verberibus submittens. Et quid me oportet multa differendo sermonem extendere, dum constet omnibus quæ ab ipso publice, necnon decessoribus ipsius per tot tempora contra orthodoxos viros atque catholicam fidem perpetrata sunt? Quibus pene omnibus omnem mundum conturbantibus atque sollicitantibus, necessitate compulsi ex diuersis locis querelas contra eos seu accusationes ad apostolicam nostram sedem plurimi orthodoxi detulisse monstrantur, & tam in scripto deprecantes & coniurantes, quamque in cominus positi postulantes, vt totius mali, tantæque euerfionis per apostolicam auctoritatem abscindatur commen-

Sacrilegium
Pauli faci-
nus.

tum, quatenus minime totum corpus catholicæ ecclesiæ nocibilis eorum ecchēsios languor difrumpere valeat. Ideoque in scripto vel sine scripto orthodoxorum preces minime despicientes apostolicæ memoriæ nostri decessores non destiterunt prædictis viris diuersis temporibus consultissime scribentes, & tam rogantes, quamque regulariter increpantes, nec non per apocrisarios suos, vt dictum est, pro hoc maxime destinatos præsentialiter admonentes & contestantes, quatenus proprium emendarent nouitatis commentum, atque ad orthodoxam fidem catholicæ ecclesiæ remearent: & neque rogantes, neque increpantes potuerunt eos a suo conamine quoquo modo reuocare, sed sicut dicit Dominus incorrectis: *Cantauimus vobis tibiis, & non saltauerunt: lamentauimus, & non planxerunt. Obduratum est cor eorum, sicut scriptum est, & auribus grauiter audierunt, & oculos suos clauferunt, ne quando videant oculis suis, & auribus audiant, & corde intelligant, & reuertantur, & sanentur per susceptionem salutiferæ prædicationis.* Vnde & ego tam propter irreuocabile eorum cor, & propter animas quæ per eorum fallacem deceptionem depereunt, nec non propter preces, sicut dictum est, ad apostolicam sedem super tali capitulo in scripto delatas, pertimescens quippe imminentem iram super eos qui negligenter opus Dei faciunt, necessarium fore præuidi, omnes vos, qui secundum gratiam eius sacerdotale officium geritis, inuitare, & propter hanc quæstionem in nomine Domini congregare in vnum, quatenus communiter omnes, ipso vtique Deo respiciente & iudicante nosipsos, sed & nostra omnia, de prædictis viris, siue nouitate in dogmatibus eorum exposita, tractare debeamus. Et maxime præceptum habentes apostolicum, attendere nos ipsos & gregi, in quo nos Spiritus sanctus posuit episcopos, regere Dei ecclesiam, quam acquisiuit per sanguinem proprium: sed & iterum attendere lupos, attendere malos operarios, qui peruersa faciunt & loquuntur, vt trahere post se discipulos valeant, ne quando quidem radix amaritudinis sursum germinans nocere valeat fidem per negligentiam eorum, id est, nostram omnium sacerdotum, qui euellere mala, & meliora plantare sunt

Luc. 7.

Isa. 6.

Matth. 9.

Act. 20.

ANNO
CHRISTI
649.

ab eo propositi. Ideo * propter vnusquisque sciturus se rationem reddere in æquitate iudicaturus vniuersum mundum, absque vlla reuerentia, quia sicut scriptum est: *Si reueritus fuerit, non beneplacet anima mea in ipso*: cognita maxime cum omni subtilitate multitudine prauitatis eorum contra immaculatam nostram fidem ab eis præsumpta, omnibus nobis, qui ad hoc huc venisse & præsidere dinoscimur, tam per accusantiū eas personas in scripto, quamque per conscripta eorum contra immaculatam fidem ab eis præsumptæ multitudine prauitatis illorum, quid de his vnusquisque cum ope diuina ad gloriam Dei ab ipso inspiratus visum fuerit, prosequatur, præ omnibus in sua conscientia timorem eius decerpens in hoc, quod loquitur & intelligit de huiusmodi quæstione, in confirmatione & stabilitate catholicæ ecclesiæ & orthodoxæ fidei, hoc est, salutis animarum nostrarum, fructu puræ confessionis, quæ est in eundem Dominum nostrum Iesum Christum, omnibus nobis apertissime existente.

Maurus Cæsena ciuitatis episcopus, & Deusdedit Rauennatis presbyter, per vnum ex eis Maurum episcopum Cæsenatem dixerunt.

Sugerimus sancto apostolatu vestro, quia secundum vestram prudentissimam interlocutionem omnibus luce clarius manifesta sunt, nec cuilibet incognitum est orthodoxorum, quæque per tot tempora illicite perpetrata sunt aduersus nostram immaculatam fidem, tam a Cyro, Sergio, Pyrrho & Paulo: contra quos iuste pro hoc querimonia vestra apostolicæ sanctæque sedi a fidelibus & zelum habentibus Dei oblata sunt. Qua de re venerator sancti apostolatus vestri Maurus sanctissimus episcopus, certius hæc eadem per apocrifarios suos cognoscens, omnino desiderium habuit in sancto Concilio aduenire. Ideoque fatagens direxit nos ad sacra vestra vestigia, videlicet vt vicem eiusdem per nos ipsos in omnibus, quæ in hoc sancto Concilio regulariter peraguntur, adimplere debeamus, eo quod necessariis vtilitatibus occupatus, ad præsens minime valuit secundum vestram præceptionem prospectui vestro repræsentari. Ideoque propriam epistolam pro tali re vna cum scriptione eius præ manibus habemus, per

K iij

quam nostras personas in his quæ aguntur, pro se confirmare dinoscitur, significans & ipsas occupationes pro quibus minime valuit aduenire. Sed si placet vestra beatitudini, petimus, vt ante omnia coram hoc sancto Concilio recenseatur, & actibus inferatur.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, præsidens sancto Concilio, dixit:

Secundum postulationem Mauri Casenatis episcopi, & Deusdedit Rauennatis presbyteri, subscripta epistola per eos oblata Mauri reuerendissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ, suscipiatur, & huic venerabili Concilio lectione pandatur. Cumque suscepta fuisset a Paschale notario regionario apostolicæ sedis, in his relecta est.

Domino sancto & meritis beatissimo, totoque orbe apostolico & vniuersali pontifici Martino papæ, Maurus seruus seruorum Dei episcopus.

Epistola
Rauennatē.
episcopi ad
papā Mar-
tinum, in
qua cū vo-
cat toto or-
be apostoli-
cum, & vni-
uersalem
pontificem.

VNICVM omnibus & singulare est redemptoris Dei & Domini nostri Iesu Christi concessum remedium ad animarum nostrarum salutem, vt ea quæ per apostolorum prædicationem percepimus & patrum doctrinam, procul dubio teneamus. Ergo quia apostolatus vestri præceptionibus admonitus, vt pro his quæ aduersum eorum doctrinam commentata sunt, debeam ad sanctam & apostolicam ecclesiam catholicam, vestramque præsentiam reperiri, & vna cum ceteris episcopis, quæ de his patres præcipiunt, debeant terminari, neque etiam preparatum, dum ab exercitu & plebe huius ciuitatis, vel etiam Pentapolitanorum, detinerer, pro incertis gentilium excursionibus, & non se habentibus præsentia excellentissimi exarchi, ad hanc suggestionis meæ satisfactionem venire compulsum sum. Quod cum summo mœrore satisfaciens supplico, vt me non sicut absentem, sed vt præsentem & festinantem suscipere apostolatus vester dignetur. Nam in his quæ mouentur, & contra patrum orthodoxorum decreta proponuntur, me non aliter sentire, nisi quomodo sancta vestra apostolica doctrina & orthodoxa tenet ecclesia, & omnem nouitatem repellens atque respuens, non

ANNO
CHRISTI
649.

solum ec̃thesin, quæ a Pyrrho Constantinopolitano episcopo defendebatur, abiicio; quippe, quia vt hæretica de ædibus Constantinopolitanæ ecclesiæ est deposita: sed & quæ ad eiusdem defensionem nouiter conscripta sunt, omni modo nec consentio, nec suscipio, sed cum anathemate repello. Sed & duas operationes duasque voluntates profiteor, & Deum & hominem Dominum Iesum Christum per Spiritum sanctum in vtero Virginis conceptum & natum, in duabus naturis verum Deum & hominem, in vna persona vtraque operantem, quæ deitatis & humanitatis sunt, tenere me profiteor, nec aliud, quam quod sanctas quatuor vniuersales Synodos inuenimus prædicasse, & quintam sub piæ memoriæ Iustiniano, suscipere: sed solam fidem a patribus constitutam, per quam verum Deum verumque hominem totum in suis, totum in nostris prædicauerunt, omni constantia profiteri. Ad quod hanc satisfactionis meæ suggestionem per confamilios meos Maurum Cæsenatem episcopum & Deusdedit presbyterum, dirigere non omisi, eosque vice mea, vt quidquid aduersum ec̃thesios vel alia conscripta ad eius defensionem nouiter commentata descripserint, me sine dubio esse conseruaturum. Et subscriptio: Ora pro me domine sancte & meritis beatissime, totoque orbe apostolice papa.

*Martinus sanctissimus & beatissimus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, præsi-
dens sancto Concilio, dixit.*

Relecta epistola Mauri reuerendissimi episcopi apostolicis dogmatibus conueniens, atque ideo cum recta confirmationis sanctorum patrum confessione, & omnem hæresim condemnationi submittens, si complacet huic sancto Concilio, actis nostris indatur.

Maximus venerabilis episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Epistola Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis, secundum vestram iussionem actis nostris inserta, atque per eius tenorem consonante huic sancto Concilio in his quæ pro orthodoxa & immaculata fide ab ea peraguntur, suam mentem demonstrante, illud cum fiducia referabo, quia omnis qui differentiam vnius Christi naturalium volunta-

tum & operationum abnegat, & naturarum eiusdem, ex quibus & in quibus consistit, negat pariter procul dubio differentiam. Nec enim possibile est, ipsum eundemque Dominum Deum nostrum Iesum Christum conditum & inconditum naturaliter existentem, vtriusque naturæ, ex quibus consistit, in voluntate & operatione minime naturalem proprietatem in vnitione saluare. Quoniam qui sic sapere non vult, sanctam Calchedonensem respuit Synodum, omnesque sanctos ac venerabiles patres: quippe quoniam in definitione sua luce clarius promulgasse dinoscitur, asserens in hoc tantummodo minime amputari differentiam naturarum Christi post vnitatem, quia vtriusque naturæ indiminute, absque tantummodo peccato, saluatur naturalis proprietas. Ergo si specialiter propter hoc definitum est minime amputari differentiam naturarum, quia proprietas naturalis saluatur, ex quibus consistit naturis: proprietas autem est diuinæ naturæ Christi, diuinitus eum velle & operari diuina: item proprietas est eiusdem humanæ naturæ, eundem humana velle & operari humana, vt approbetur Deus & homo naturaliter esse, certum quia proprietatem vtriusque naturæ respuit, atque ideo differentiam naturarum post vnitionem recusât, quia differentiam eiusdem naturalium voluntatum & operationum abnegat: & ex hoc denominatum sanctum Calchedonense Concilium, & omnes venerabiles catholice ecclesiæ patres respuunt. Pro qua re oportet, iuxta vestram prudentem commonitionē, magis autem secundum diuinam præceptionem nos, qui super domum eius, hoc est, catholicam ecclesiam episcopale ministerium * *deest, accepimus, aut ali-* *quid tale.* licite vigilare, vt ne quid de sacris eius muneribus, id est, apostolicis de eo promulgationibus paternisque dogmatibus fures occulte irruentes valeant deprædari, dormientes nos ex quadam negligentia atque postpositione obseruationis diuinorum præceptorum reperientes. Vnde, si placet vestræ beatitudini, supplico, quatenus per vnam vel duas, si multum, vt ne fastidium per hæc quæ omnibus manifesta sunt, gestis ingerere videamur, querulantium personas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, conuenienter, quæ de his proponuntur, cognoscamus, necnon per conscripta eorum aduersus fidem exposita, quæ

ANNO
CHRISTI
649.

quæ videlicet & sine accusantis persona redarguere eos apertissime demonstrantur. Propterea enim accusatio extranea superflua esse dinoscitur, quoniam a suis temerariis conscriptis apertius accusantur, quibus omnem mundum conturbasse noscuntur. Ita namque Dominus ait: *Ex ore tuo iudicabo te: & ex verbis tuis iustificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis.* Quia vero multæ personæ accusantium, licet existant, minime sunt necessariae nobis, ubi manifesta est culpa eorum qui accusantur, a sanctis Synodis luculentius docemur. Igitur contra utrosque, id est, Nestorium & Eutychen, & cum eis Dioscorum, nefandissimos hæreticos, vnus tantummodo accusator, hoc est, beatæ memoriæ Eusebius Dorylenis ecclesiæ episcopus legitur extitisse. Contra Theodorum autem & Origenem in sancta quinta Synodo accusator quidem nullus, sed tantummodo eorum conscripta ad accusationem ipsorum & reprehensionem suffecisse noscuntur. Igitur & in præsentī, opportuna gestorum serie conseruata, per vnā aut duas accusantium personas, si placet, cum omni subtilitate ad accusationes eorum nostram præparemus sollicitudinem.

Deus dedit venerabilis episcopus insulæ Sardinia, dixit:

Apostolicis visceribus vestra beatitudo commota, & nos omnes hortata est ad tuitionem catholicæ & apostolicæ fidei, quæ temeraria præsumptione ab aduersantibus verbo fidei expugnatur, in vnum conuenire, dum constet vos, sanctissimi, cum beato Paulo apostolo eadem compassibiliter dicere: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* Sat agentes ne aliquis de his quæ vobis creditæ sunt, rationabilibus ouibus a bestiis capiatur. Vnde & ego supplico, pro defensione paternorum & synodaliū dogmatum, ante omnia per suggestiones oblatas sanctæ vestræ apostolicæ sedi, necnon accusantium personas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, prauitatem eorum nobis manifestari, sed & per conscripta eorum ordinabiliter, contra immaculatam nostram fidem exposita, quatenus per examinationem eorum congrua super his sententia subsequatur.

Vniuersi sanctissimi episcopi dixerunt vnanimiter dogmata continere, & quia venerabilium patrum & Synodo-

Concil. Tom. 15.

L

rum piam confessionem destruere, qui vnam in Christo Deo voluntatem & operationem prædicare præsumunt, petimus, licet minime ignoranda, attamen propter ordinem gestorum referare omnibus nobis per accusationes aliquas obnoxiorum huiusmodi excessum, quatenus oportune rationabiliterque examinatio subsequatur, maxime plenius pertractantes eorum commissum per ea quæ ab eis contra immaculatam fidem conscripta sunt.

SECRETARIVS II.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die octauo Idus Octobris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangelis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.	Peregrino Messanenſi episcopo.
Deusdedit sanctissimo Caralitino episcopo.	Romano Cebellitano episcopo.
Mauro Cæſenate episcopo, &	Crescente Lucrenſi episcopo.
Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ.	Felice Agrigentino episcopo.
Sergio Tempſanenſi episcopo.	Marcellino Cluſino episcopo.
Reparato Manturianenſi episcopo.	Geminiano Volaterrano episc.
Epiphanio Albanenſi episcopo.	Mariniano Populonienſi episc.
Benedicto Aiaceno episcopo.	Luminoso Tiferniſtiberinorū ep.
Iuliano Hoſtano episcopo.	Potentino Belliternenſi episcopo.
Papinio Vibonenſi episcopo.	Mauro Tuſcanenſi episcopo.
Maximo Piſaurenſi episcopo.	Adeodato Spoletano episcopo.
Luciano Leontinenſi episcopo.	Ioanne Pæſtano episcopo.
Viatore Hortonenſi episcopo.	Gaudioſo Reatino episcopo.
Bonito Formiano episcopo.	Laurentio Taurianenſi episcopo.
Maioriano Prænesteſino episcopo.	Ioanne * Trapeiano episcopo.
Germano Numanenſi episcopo.	Luminoso Salernitano episcopo.
Laurentio Peruſino episcopo.	Sabbatio Buxento episcopo.
Caroſo Faralitano episcopo.	Ioanne Tarentino episcopo.
Martiano Mebienſi episcopo.	Rufino Sipontino episcopo.
Barbato Sutrinſi episcopo.	Adeodato Amerino episcopo.
	Gaudioſo Capuano episcopo.
	Bonito Ferentinate episcopo.
	Mauro Senogallienſi episcopo.
	Mauroſo Anconitano episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

Bono Ficuculensi episcopo.
 Fortunato Auximate episcopo.
 * Thomate Lunensi episcopo.
 Bonito Feretospolimartio episc.
 Maximo Trocalitano episcopo.
 Paschale Blandano episcopo.
 Luminoso Marforum episcopo.
 Glorioso Camerino episcopo.
 Decorato Tiburtino episcopo.
 Amabile Ostiensis episcopo.
 Albino Portuensis episcopo.
 Palumbo Fundano episcopo.
 Theodosio Cotronensi episcopo.
 Scholastico Fanensi episcopo.
 Elia Lilybatano episcopo.
 Aquilino Alisfinati episcopo.
 Eusebio Atellano episcopo.
 Martino Centumcellensi episc.
 Lubentino Stabienis episcopo.
 Mauro Senate episcopo.
 Læto Lucano episcopo.
 Theodoro Rosellano episcopo.
 Andrea Hydruntensi episcopo.
 Iusto * Tauromenitano episc.
 Felice Panormitano episcopo.
 Laurentio Tudertino episcopo.
 Ioanne Carinensi episcopo.
 Albino Signensi episcopo.
 Augustino Squillacino episcopo.
 Ioanne Rhegitano episcopo.

Barbato Cumano episcopo.
 Felice Tarracinenis episcopo.
 Oportuno Anagnino episcopo.
 Firmino Blerano episcopo.
 Iobiano Firmano episcopo.
 Anastasio Narniensis episcopo.
 Theodoro Tyndaritano episc.
 Sapientio Numentano episcopo.
 Maximo Mesinate episcopo.
 Gratio Nepefino episcopo.
 Leontio Neapolitano episcopo.
 Paschale Thermitano episcopo.
 Oportuno Pisano episcopo.
 Donato Marianensi episcopo.
 Bonoso Alerino episcopo.
 Peregrino Liparitano episcopo.
 Boethio Cornensis episcopo.
 Valentino Turritano episcopo.
 Luminoso Bonensis episcopo.
 Crescentio Libyensis episcopo.
 Stephano Popiliensis episcopo.
 Callionisto Hadrianensi episc.
 Ioanne Vicosabinate episcopo.
 Potentino Polensis episcopo.
 Leontio Fauentinate episcopo.
 Donato Sassinate episcopo.
 Ioanne Vnnogoritano episcopo.
 Stephano Dorensis episcopo.
 Ioanne Gabopolitano episcopo.
 Victoriano Vzalenis episcopo.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
 ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ
 urbis Romæ, dixit:*

Beatus David ad Dominum dicit: *Iustitia & iudicium* *Psalm. 88.*
preparatio sedis tuæ: Misericordia & veritas præbunt ante fa-
ciem tuam. Hanc igitur præparationem per veritatem gesto-
 rum ad gloriam eius, & imitationem sacre sedis sue pro-
 perans opportune perficere, & sancta Synodus nobiscum
 consistens venerabilium sacerdotum, vt ex hoc præcipue
 in eum gloriatur in hoc, quod intelligit & cognoscit Do- *Jer. 9.*
 minum, & facit iudicium & iustitiam in medio terræ: stu-
 duit competenter non antea per scripta eorum qui accu-
 sati sunt, causam illorum discutere, donec per querulan-

Concil. Tom. 15.

L ij

Ecclef. 11.

tium institutiones respexerit hanc, & addiscere valuerit, illud videlicet, quod per sapientiam bene placuit Salomoni, adimplens, quod dicit: *Antequam scruteris, non reprehendas: intellige prius, & tunc increpa: antequam audieris, non respondeas.* Nempe licet apertissima est contrariorum reprehensio, verumtamen oportet & his quæ clara sunt, ad eorum examinationem ordinem conseruari ab his qui secundum Deum scrutari deputati sunt: quatenus ita cum oratione cooperantē inueniamus & confessorem Deum,

Matth. 18.

qui dicit: *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Offerantur ergo secundum pie complacitam omnibus nobis consequentiam per eos, quorum interest, siue de nostro venerabili scrinio, dilectissimum primicerium & notarios querulantium denominatos temeratores cum omni reuerentia secundū ordinem submonitio.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero vestræ sacratissimæ beatitudini, quoniam præforibus adstat venerabilis secreti vestri, Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis, primus Hierosolymitani ecclesiastici Concilii, aditum sibi expetens in vestra sacratissima Synodo: & quidem desiderat innotescere quid præcipitis.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis secundum petitionem suam introeat, & competenter quæ ei videntur edisserat.

Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis coram sancto Concilio adstans, dixit:

Postulobeatitudinem vestram, si placet, præcipere humanitatis meæ libellum suscipi, & coram sanctitate vestra recenseri.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Secundum supplicationem memorati reuerendissimi Stephani episcopi Dorensis, libellus eius suscipiatur, & lectioni pandatur.

ANNO
CHRISTI
649.

*Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his.*

*sacerdo-
talium se-
dium

Sanctæ apostolicæ Synodo, secundum gratiam Dei
& regularem auctoritatem præsentis in ea Martini ter
beatissimi papæ congregatæ in hanc antiquam almamque
urbem Romam, pro confirmatione sacra & defensione
paternarum & synodaliū catholicæ ecclesiæ definitio-
num vel promulgationum, Stephanus per misericor-
diam Dei episcopus, & primus Hierosolymitanæ * sa-
cerdotali sede existens diœceseos, suggero quæ subter
adnexa sunt:

Benedictus Deus & pater Domini nostri Jesu Christi, pater 2. Cor. 1.
miserationum, & Deus totius consolationis, qui consolatus est nos
per sacratissimū in idipsum & sacerdotalem conuentum
sanctitatis vestræ in omni tribulatione nostra, quæ facta
est nobis propter sanctam catholicam eius ecclesiam, ab
aduersantibus verbo fidei. Hanc etenim beatissime in
pace & tranquillitate consistentem veluti fluctus imma-
nes irruentes per suam hæresim turbauerunt, prius qui-
dem Theodorus Pharanitanæ ecclesiæ quondam episco-
pus; postmodum autem Cyrus Alexandrinus antistes,
item Sergius Constantinopolitanus, nec non successores
eius Pyrrhus & Paulus. Hi namque Apollinaris & Seue-
ri dogmata hæreticorum renouare ausi sunt, per hoc,
quod prædicauerunt vnam voluntatem & operationem
diuinitatis & humanitatis Christi dogmatizare, quorum
scripta testantur contra omnem præseminatam orbem
terrarum, ad deceptionem simplicium: qui studuerunt
non solum exponere audacter & conscribere, sed & di-
uulgare contra paternas & synodales ecclesiæ institutio-
nes in aperto nisi sunt, & tam per capitulorum seriem
super ambone cum anathematis vinculo, qui sic non sa-
peret, & secundum sensum eorum recitatam, quamque
per sententias & subscriptiones ac gestorum monimen-
ta. Ac per hoc vniuersam catholicam ecclesiam in his
conturbantibus memoratis viris, iuxta quod beatus Ie-
remias inquit: *Confusi sumus, quia audiuius improprium: Jerem. 51.*
dereliquimus in confusione vultum nostrum, quia introierunt a-
lienigenæ in sanctuarium nostrum: & propterea aliquando

Theodorus
hic primus
auctor hæ-
resis Mono-
thelitarum.
In 6. tamen
Synodo
Act. 15. di-
citur Ser-
gius Con-
stantinop.
primus scri-
psisse de
impio hoc
dogmate.

*Ier. 9.**Psalms. 54.*Auctoritas
Romanæ
se dis.
*Matth. 16.**Ioan. 21.**Luc. 22.*Sophronii
scripta cō-
tra Mono-
thelitas.

quidem aquam capiti, & oculis fontes lacrymarum exquirebamus, ubique omnes fideles huiusmodi miseram calamitatem plorantes: aliquando autem pennas columbæ secundum beatum David, & volumus & annuntiemus hæc omnia omnium proposita, * sed dico autem summæ vestræ & principale, ad medicinale consultum emerſi vulneris: quippe quoniam hoc potestatiue olim & ab antiquitus facere per apostolicam siue canonicam consuevit auctoritatem, dum aperta lucubratione non solum clauis regni calorum creditæ sunt ei, atque ipse tantummodo ad aperiendum eas fidelibus quidem digne, minime autem euangelio gratiæ credentibus iusta claudere magnus secundum veritatem, & princeps apostolorum meruit Petrus: sed etiam & pascere primus iussus est oues catholicæ ecclesiæ, cum Dominus dicit: *Petre, amas me? Pisce oues meas: Et iterum ipse præcipue ac specialiter firmam præ omnibus habens in Dominum Deum nostrum & immutabilem fidem, conuertere aliquando & confirmare exagitatos consortes suos & spirituales meruit fratres, utpote dispensatiue super omnes ab ipso qui propter nos incarnatus est Deus, potestatem accipiens & sacerdotalem auctoritatem. Quod utique sciens beatæ memoriæ Sophronius quondam patriarcha sanctæ Christi Dei nostri ciuitatis, sub cuius dioceseungebar sacerdotale officium, non acquiescens omnino carni & sanguini, sed sola quæ Christi sunt iuxta sanctitatem vestram excogitans, studuit meam humilitatem sine mora pro huiusmodi tantummodo capitulo cum sua suggestione ad hanc apostolicam magnamque dirigere sedem, in scripto atque sine scripto, per me supplicem vestrum omnium prædictorum virorum adaperiens nouitatem, quam videlicet contra orthodoxam fidem memorati viri exponere ausi sunt. Quippe nam & ipse, dum adiuueret, superius dictis temeratoribus in oriente validissime contradixit, contestans eos & admonens, ut a propria hæresi quiescerent, & ad rectam patrum fidem remearent, dans in duobus libris sexcenta testimonia patrum, ad euictionem impietatis eorum, & veritatis ostensionem. Quos quidem reuocare minime valuit; commouit autem eos contra se ad insidias & ma-*

* fortele-
di, dico
autem

ANNO
CHRISTI
649.

lignam detractionem: sed nullo modo propter hoc reueritus est omnino ille, nec timuit timorem ubi non est timor, quoniam iustus sicut leo confidit. zelo autem Dei & fiducia repletus, duxit me indignum, & statuit in sancto Caluaria loco, ubi propter nos ipse qui super nos secundum naturam Deus est, Dominus noster Iesus Christus sponte crucifigi secundum carnem dignatus est: & ibi alligauit me vinculis indissolubilibus, dicens: Tu dabis rationem ipsi, qui propter nos secundum carnem in hoc sancto loco sponte crucifixus est Deus, quando cum gloria in terribili eius aduentu iudicaturus est viuos & mortuos, si distuleris & postposueris fidem eius periclitantem, licet ego hoc facere corporaliter, vt nosti, propter emerfam ex nostris peccatis incurfionem Saracenorum præpedior. Quantocyus ergo de finibus terræ ad terminos eius deambula, donec ad apostolicam sedem, ubi orthodoxorum dogmatum fundamenta existunt, peruenias, non semel, non bis, sed multo sapius aperiens sacris viris ibidem consistentibus omnia secundum veritatem, quæ in istis partibus mota sunt, & non quiescas instantius expetens atque exorans eos, donec ex apostolica prudentia, quæ in Deo est, ad victoriam iudicium perducere debeant, & nouiter introductorum dogmatum perfectam faciant secundum Canones destructionem, & ne secundum quod beatus Apostolus ait, sicut cancer pascuam in amplius inueniant, depascentes simpliciorum animas. Igitur in his pertimescens ego atque perterritus, propter impositam mihi terribilem in tremendo & venerabili loco coniurationem, nec non & creditum mihi ex Dei permisso episcopale ministerium considerans, sed & supplicationes omnium pene habitantium orientalium tractum reuerendissimorum episcoporum & Christianorum populorum, consonanter prædicto beatæ memoriæ Sophronio ad hoc me inuitantium, vtpote primum Hierosolymitanæ dioceseos, peruenire; *non dedi, secundum scripturam, somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, & requiem temporibus meis*, quatenus adimplere debuisssem huiusmodi desiderabilem iussionem: sed absque vlla mora propter hoc ipsum tantummodo huc properaui: a quo tem-

Proverb. 28.

Romæ fundamēta orthodoxæ doctrinæ.

1. Tim. 2.

Psalm. 131.

pore tertio visus sum vestris apostolicis adesse vestigiis, expetens ac deprecatus, ut quod ille & omnes libenter postulare noscuntur, hoc est, fidei Christianorum periclitanti manum porrigere. Quod addiscentes contrarii, non leuibus me implicuerunt afflictionibus, præceptiones propter me per loca & prouincias dirigentes, quatenus comprehendi, & ferris constrictus ad eos deberem destinari, sicut omnes cognoscunt. Sed Dominus auxiliatus est mihi, & liberauit me ab omnibus persequentibus me, ideoque ad propositum currentem, & ad brauium properantem vestrae apostolicæ sedis. Neque despexit Deus preces cum lacrymis oblatas supplicum suorum, sed excitauit non equidem mediocriter præcessores apostolicosque præfules in commonitione, nec non contestatione prædictorum virorum, licet nullo modo eos flectere potuerunt. Excitauit autem & nunc, ex Dei voluntate qui præsidet, dominum nostrum Martinum ter beatissimum papam, quem suis ecclesiis condonet sanum & incolumem, longæuum, recte prædicantem verbum veritatis, incomparabiliter ac mirabiliter zelantem zelum Dei, qui & omnes vos sanctissimos sacerdotes eius ad se congregare pro destructione quidem nouitatis, conseruatione autem paternorum ecclesiæ dogmatum, studuit: quos postulans coniuro opus perficere gratiæ, in quo per se Deus vocauit vos, ut secundum quod beatus Paulus ait, abiiciatis malignum a vobismetipsis. Vos namque postulans, vobis scribens Romanis, præcepit attendere eos qui seditiones & scandala præter doctrinam quam vos didicistis, faciunt, & declinare ab illis. Quoniam hi Christo Deo nostro non deseruiunt, sed suo ventri, & per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium. Pia namque patrum fides, sicut nostis, beatissimi, per nouitatem nulloatenus patitur maculari, roborari autem in orthodoxis consuevit apostolicisque dogmatibus. Qua de re omnem malitiam abiiciens, vnum eundemque Dominum nostrum & Deum Iesum Christum in duabus naturis confitetur, substantialiter vnitis inconfuse & indiuisè, nusquam propter vnitionem amputata differentia naturarum, magis autem conseruata proprietate vtriusque natu-

Rom. 16.

1. Corinth. 5.

ANNO
CHRISTI
649.

naturæ, & in vnam personam, & in vnam subsistentiam concurrente. Atque ideo naturaliter Deum perfectum & hominem naturaliter perfectum, absque tantummodo peccato, eundem pie prædicare dinoscitur. Si vero Deum naturaliter perfectum & hominem naturaliter perfectum eundem esse veraciter prædicat, certum quia imperfectus nullo modo consistit secundum diuinam & humanam eius eidem substantialem voluntatem & operationem: sed indiminue iuxta numerum naturarum, naturales habuit voluntates & operationes, quibus diuina & humana volens & operatus, Deus pariter & homo secundum veritatem idem existens, naturaliter cognoscebatur. Nam si imperfectus esset, iuxta sensum contrariorum, in diuina & humana eius naturali voluntate & operatione, perfectus non esset Deus, neque perfectus idem homo: magis autem nec penitus Deus, nec homo existeret, dum constet, quia Deus naturaliter non est, qui diuinam secundum naturam voluntatem & operationem non habet: nec iterum homo naturaliter poterit esse, qui minime habet humanam secundum naturam voluntatem & operationem. Deus enim imperfectus non est, nec homo idem imperfectus: quoniam in naturali perfectione vtrique cognoscitur Christi natura, ex quibus & in quibus consistit inconfuse & indiuisæ. Et propterea per vtramque eiusdem naturam perfectus erat idem naturaliter. Vnde oportet huiusmodi quidem nouitates abiicere, in perfectione autem naturarum, quæ in Christo Deo in vnitæte saluantur, & naturalium eius voluntatum & operationum roborare intransgressibiliter patrum orthodoxam fidem. Ideoque vnus eiusdemque sicuti vnitas duas naturas, ita consequens est & naturales confiteri voluntates & operationes, diuinam & humanam, ad plenam ostensionem vtriusque eius naturæ veræ perfectionis, vtpote in vtrique natura nullam diminutionem habente essentialis & naturalis proprietatis, id est, voluntatis & operationis. Quoniam proprietas naturalis est sine dubio naturæ naturalis eius voluntas & operatio, ex quibus firmitus sancti Calchedonensis Concilii stabilita est definitio, Christi Dei indiminue conseruans myste-

Concil. Tom. 15.

M

rium, quam illi, de quibus ante diximus, destruere attemptantes, & aliud malum nuper excogitauerunt. Nam Paulus Constantinopolitanus antistes suavitissime principi nostro typum exponere fidei, in quo typo sanctorum patrum doctrinas cum nefandissimorum hæreticorum prauitatibus funditus amputauerunt, nec vnā, nec duas debere voluntates aut operationes Christi Dei promulgantes quempiam confiteri: facile eis licere credentibus, aliquando quidem vnā, aliquando autem nec vnā in eodem prædicare: ac per hoc aut Deum tantummodo, vtpote diuinam tantummodo, aut dumtaxat hominem purum, vtpote humanam habentem tantummodo: aut neque Deum, neque hominem eundemque asserentes, vtpote neque diuinam, neque humanam habentem voluntatem & operationem, sed sine voluntate & operatione secundum eos omnino existentem. Quod utique sanctorum patrum & prædicti sancti Calchedonensis Concilii definitio omnino recipere abnegat, quoniam saluari asserit vtriusque naturæ, ex quibus & in quibus Christus consistit, indiminute naturalem & post vnitionem proprietatem. Igitur prædictam sanctam Synodum, & omnes sanctos patres proicere volentes, hæc eadem dogmatizare & scribere contra fidem ausi sunt. Sed & hoc doceo sanctitatem vestram, quia temporis attendentes perturbationem, multos in oriente per ambitionem decipisse noscuntur. Sergius namque quondam Ioppenensis episcopus, post recessum gentis Persarum, loci seruationem sedis Hierosolymitanæ arripiens, non quidem per ecclesiasticam auctoritatem, sed sæcularem potestatem contra Canones, ibidem sub sedem Hierosolymitanam pertinentem, aliquos episcopos ordinauit, & cum ipse minime fuerat confirmatus, alios ordinare præsumpsit. Hi autem propterea scientes veraciter inane esse ordinationem eorum, per propria scripta consentientes, applicuerunt affectatæ se nouitati, quæ a Paulo episcopo Constantinopolitano defenditur, quasi ex hoc sperantes enormiter, quod impossibile est, confirmari. De quibus & antea apostolicæ sedis innotui, id est, beatæ memoriæ decessori vestro Theodoro, ius-

ANNO
CHRISTI
649.

fitque mihi indigno per sacram suam præceptionem, ordinans me loci seruatore per apostolica eius scripta, quatenus tam ea, quæque fuissent ecclesiastica capitula, peragere debuissim, & canonice, si nullatenus emendarentur, qui sub denominato prætextu ordinati sunt episcopi, deponerem eos. Quod & fecisse me certum est, & præcipue quoniam in errorem a veritate recedentes sponte delapsi sunt, tantumque illos recepi secundum iussionem eius, qui libellum pœnitentiæ obtulerunt, & professi sunt in scripto, conseruare indefinenter & amplecti atque prædicare sanctorum patrum & Synodorum doctrinas: quorum libellos nuper deferens obtuli sacratissimæ præsidenti sanctitati vestræ, Martino ter beatissimo papæ, ab eo quod aliqui eorum merito recepti & confirmati sunt, aliqui vero pro tuitione catholicæ ecclesiæ condemnati sunt. Ideoque exoro vt minime despiciatis humilitatis meæ & omnium orientalium orthodoxorum sacerdotum & populorum, nec non prædicti domini mei sanctæ memoriæ Sophronii, super tali capitulo instantias assiduasque preces, vestræ beatitudini per meam humilitatem cum lacrymis oblatas, sed sicut luminaria in vniuerso mundo verbum vitæ retinentes, introductas extinguite tenebras Apollinaris & Seueri nefandissimarum hæreseum per superius memoratos viros, temporibus etiam nostris procaciter germinatas, * qualiter funditus extincta huiusmodi caligine, Lucifer nobis resplendeat per vos sanctissimos, & dogmatica definitio omnes ubique lætificans, quam gloriosi ecclesiæ patres, sanctæque & vniuersales quinque Synodi per propria piissima dogmata in æternæ vitæ firmam hereditatem prædicasse noscuntur. Et subscriptio.

Philip. 2.

* quatenus

Stephanus per Dei misericordiam episcopus Dorensis, & primus sanctæ Synodi sub Hierosolymorum patriarcha sede consistentis, præsentis libello a me dictato, manu propria subscribens obtuli die sexta Octobris mensis, feria tertia, indictione octaua.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

Psalm. 73.

Psalm. 119.

Amos 5.

Psalm. 35.

Non equidem mediocriter omnibus nobis Stephanus reuerendissimus Dorensis episcopus manifestauit per ea quæ nunc in proprio libello demonstraui, quanta mala aduersus venerabiles viros & orthodoxa dogmata Theodorus Pharanitanus quondam episcopus, Cyrus Alexandrinus, & Sergius Constantinopolitanus, eiusque successores Pyrrhus & Paulus concinnare noscuntur, & gloriati sunt audacter, in medio sanctæ Dei catholicæ ecclesiæ proprium ponentes errorem, iuxta propheticum vaticinium dicentes in corde suo: *Venite, comprimamus omnes dies festos Domini a terra*; id est, sacras voces venerabilium patrum de Salvatore & Domino nostro relatas: hoc argumentantes, vt sine dubio vnam, aut nec vnam in ipso voluntatem & operationem quisquam debeat prædicare. Quia iam non est propheta, id est, doctor, & nos non cognoscet amplius, adulterantes verbum veritatis. Sed ignorauerunt, quia ab omnibus in hoc cogniti sunt, iusteque interdicti ab orthodoxis comprobantur: licet mercedem eis fiduciæ verbi tribulationes compensare noscuntur, iuxta quod dictum est: *Cum loquebar illis, impugnabant me gratis*. Nec enim pro tali excessu poenitentia ducti sunt, quia odio habuerunt in portis corripientem, & sermonem sanctum exprobrauerunt, firmantes sibi verbum malum, vt inuenirent iniquitatem suam ad odium. Propterea his ita nobis per lectionem libelli de prædictis viris cum omni subtilitate recognitis, oportet quatenus actis ecclesiasticis inferatur, in approbatione accusationis contra eos ab omnibus orthodoxis oblata.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero vestræ beatitudini, quoniam præ foribus venerabilis secreti sanctitatis vestræ adstant plurimi reuerendissimi abbates, presbyteri & monachi Græci tam per annos habitantes in hac Romana ciuitate, nec non in præsentī aduentantes, id est, Ioannes, Theodorus, Thalassius, Georgius, & cum ipsis alii venerabiles viri,

ANNO
CHRISTI
649.

petentes vt conspectui vestro præsentedur, & aliqua quæ eis necessantur, vestræ suggerant sanctitati. Quapropter quæ placent beatitudini vestræ, præcipere dignetur.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.

Secundum eorum petitionem, qui nostri secretarii adiutum reuerendissimi abbates, presbyteri, nec non monachi petierunt, introeant, & secundum ordinem de quibus & quæ voluerint, fiducialiter doceant. Ioannes abba presbyter venerabilis labræ sancti Sabbæ, constitutæ in eremo, quæ est iuxta Christi Dei nostri sanctam Dei ciuitatem, & Theodorus abba presbyter venerabilis labræ in Africana prouincia constitutæ, Thalassius abba presbyter venerabilis monasterii Armenissarum in hac Romana ciuitate constituti, qui appellatur Renati, & Georgius abba presbyter venerabilis monasterii de Cilicia, qui ponitur in aquas Saluias, quod in hac Romana ciuitate habitare dinoscitur, & qui cum eis sunt reuerendissimi abbates & monachi adstantes coram sancto Concilio, dixerunt:

Supplicamus beatissimam sanctitatem, minime despicere nostram in scripto admittere postulationem, id est, humillimum libellum: sed si placet, condescensibiliter iubeat a nobis suscipi eum, & lectione vulgari, quippe quoniam de orthodoxa fide in eo quæ necessantur, suggerimus.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Secundum supplicationem præsentium venerabilium abbatum, presbyterorum, & monachorum, memoratus libellus eorum suscipiatur, & lectioni pandatur. Cumque susceptus fuisset a Theodoro notario regionario apostolicæ sedis, de Græco in Latino interpretatum relegit in his.

SANCTÆ Dei & apostolicæ Synodo, ex Dei voluntate & gratia, atque indiuisa communione sancti spiritus in hac consonanter & vnanimiter congregatæ antiqua alma vrbe Roma, ad confirmationem sacram & erectionem immaculatæ, necnon piæ Christianorum nostræ fidei, per iussionem sanctam siue præceptionem diuinitus

M iij

Papa, pater
patrum, &
ter beatissi-
mus a Græ-
cis abbati-
bus appella-
tur.

Matth. 10.

Ioan. 12.

Rom. sedes
apostolica
& summa a
Græcis ho-
minibus
vocatur.

præsidentis vobis, atque omnibus his præminentis sacer-
dotis sacerdotum, & patris patrum, domini nostri Marti-
ni ter beatissimi papæ, generalitas habitantium in hac præ-
dicta ciuitate Græcorum abbatum vel monachorum ser-
uorum vestræ sanctitatis docemus, vt subter vera, secun-
dum naturam summi Dei & patris sapientiam Domini Dei
& saluatoris nostri Iesu Christi omni desideranti vitam di-
uinam, quæ in eo nunc occultatur, postmodum vero de-
claratur, attestante siue promulgante: *Quoniam qui confite-
bitur me coram hominibus, & ego confitebor eum coram patre meo,
qui in cælis est. Qui autem negauerit me, & verba mea, negabo
eum & ego coram patre meo, qui in cælis est. & iterum: Qui amat
animam suam in hoc mundo, perdet eam: qui autem odit animam
suam propter me, in vitam æternam seruauit eam: necesse est, o
beatissime, dum mundus dissoluitur, & vita corrumpi-
tur; necnon animæ nostræ, ipsius Dei & saluatoris nostri
Iesu Christi omnibus modis sanctam præponentes fidem,
& prius quidem communiter, dum Afrorum habitare-
mus prouinciam, hanc apostolicam & summam expetui-
mus sedem. Hoc autem consonanter non solum nos, sed
& omnis prouincia & ciuitas, quæ in fide habitatur, id est,
sacerdotum populorumque collegia non despicere ortho-
doxam fidem innouatam, & sanctam Calchedonensem
Synodum apertius proiectam, vel omnes sanctos & glo-
riosos patres, a Sergio, Pyrrho & Paulo, qui in regia vrbe
præseditse noscuntur, nec non & Cyro Alexandrino
quondam episcopo: quique callide quasi aliquam occasio-
nem & cooperimentum propriæ nouitatis conuocatio-
nem impiorum & hæreticorum facientes, perfidiam eo-
rundem hæreticorum contra orthodoxos ecclesiæ alum-
nos introduxerunt, ab antiquo celatam aperientes hæresin
ipsorum, vtpote vnam in Christo voluntatem & opera-
tionem confiteri promulgantes sanctam Dei ecclesiam,
consonāter Seuerō & Apollinari, Nestorio atque Theo-
doro, qui in confusione & diuisione Christi Dei myste-
rium corrumpunt, peruersis hæreticis. Et nunc autem
præsentes petimus, & interpellamus, ac coniuramus om-
nes sanctissimos vos patres, id est, apostolicam & prin-
cipalem sedem, per sanctam & consubstantialē veneran-
dam trinitatem, auctricem omnium, quæque sunt natu-*

ANNO
CHRISTI
649.

raliter, & vnam sempiternalem deitatem, & omnem cælestem sanctam angelicam militiam & officium, quæ incessanter in gloria eius per sanctam laudem eidem beatæ deitati offert, nec non sanctos apostolos, prophetas & martyres vel doctores, siue sanctas & vniuersales quatuor Synodos, quæ in Nicæa, in Constantinopoli, in Epheso prima, & in Calchedona, atque secunda in Constantino- poli congregata est, sancta quinta Synodus, & omnes compendiose, qui a sæculo sunt, sanctos, quorum dogmatibus non minus quam sanguinibus sancta fides seruata est & stabilita, & in vos sanctissimos deputata est, non despiciere Christianorum preces, quas per tanta tempora vndique Deo, similiterque sanctissimis vobis obtulerunt, neque humilium nostrorum præsentium & absentium de hoc capitulo cum lacrymis postulationes: sed canonice & synodaliter expugnatam a prædictis viris sanctam fidem defendite, & omnibus post Deum eam saluate integram, sinceram & sine inuouatione, piissimo sicut & antea, coruscante verbo in omni mundo orthodoxis sacerdotibus ac populis vel monachis: quoniam omnium corda post Deum in vos pendent, summum ecclesiarum scientes vos caput a Christo Deo nostro præpositum, & hos ipsos, id est, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & eorum pro impia inuocatione verba vel dogmata, & omnes, qui cum eis quolibet modo, vel verbo, aut tempore, vel loco secuti sunt vel consenserunt, aut facturos in transgressione paternarum definitionum vel dogmatum, anathemati personaliter submittere, neque impersonaliter contra eos sententiam proferre, quia hæc lex synodalis non est ecclesiæ, vt querela in scripto personaliter proposita, impersonaliter contra nullum proferatur sententia. Cum quibus iuste & typum, qui nunc contra orthodoxam fidem factus est ex subreptione, non ex studio aut mente piissimi nostri imperatoris, sed suasionem importuna, & falsiloquio Pauli depositi a prædecessore vestræ sanctitatis Theodoro, sanctissimæ recordationis papa vestræ apostolicæ sedis, eidem anathemati submittere: in quo typo sine operatione & voluntate omnino, id est, sine intellectu & anima immobilem ipsum gloriæ Deum Dominum nostrum Iesum Christum dogmatizauerunt, similiter gentilium

*Psalm. 113.** fer. in-
nouatio-
ne

idolis inanimatis, (de quibus dicit magnus Daud : *Jdola gentium argentum & aurum, opera manuum hominum. Os habent, & non loquentur: oculos habent, & non videbunt: aures habent, & non audient: pedes habent, & non ambulabunt. Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis* : quoniam tale est omne, quod sine operatione & voluntate est) per hoc quod dicitur, nulli licere omnino in Christo vnam aut duas operationes vel voluntates confiteri: quod omnium sanctorum patrum & Synodorum, sed etiam ipsius Christi Dei mysterii perfecta denegatio extitit, si utique nemo, neque vna de sanctis patribus & Synodis, ipsum Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, diuina & humana carentem secundum naturam prædicaui ac definiuit operatione vel voluntate: sed sicut diuinam & humanam naturam, id est, duas naturas eundem per vnitionem inconfusam & indiuisam, ita & diuinam voluntatem & operationem, atque humanam voluntatem & operationem tam per gloriosa atque diuina eius miracula, quamque per voluntarias & humanas passiones in ipso vno confirmatas Deo verbo incarnato firmiter sanxerunt, ad indiminutam & immaculatam veracium rerum approbationem, ex quibus, & in quibus, & quæ est ipse vnus Dominus & Deus noster, siue eiusdem naturaliter deitatis & humanitatis, utpote neque vna carente operatione naturali & voluntate: atque confirmare synodaliter pietatem, sicut duas naturas, ita & duas naturales operationes & voluntates vnus eiusdemque Dei verbi incarnati nos venerari pie promulgantes, secundum prædictorum sanctorum patrum diuinam traditionem, certissime hoc scientibus vobis sanctissimis, quod si aliter quam a nobis pro pietate pie postulata sunt, quidquam omnino integritatem fidei corrumpens a vestra terminetur beatitudine, (quod absit, abfuturumque sit: hoc enim omnino incredulum nobis est) liberi sine dubio atque innocentes ab hoc quod fiet existimus. Pro qua re ad perfectam nostræ humilitatis ædificationem & munionem, rogamus vestram sanctitatem usque ad vnum apicem cum omni ^{* id est,} a-
cribia secundum Græcam interpretari vocem, quæ nunc ^{diligen-}
a vobis sancte aguntur ac definiuntur pro causâ ortho-
dxæ fidei, quatenus eorum scientiam accipientes, cum co-
gni-

ANNO
CHRIST
649.

ANNO
CHRISTI
649.

gnitione nostra sub his offeramus beatissimis vobis confessionem, permanentes intransgressibiliter in his, quæ orthodoxe definit secundum sanctorum, vt dictum est, patrum & Synodorum doctrinam sacram & traditionem gratiæ, quæ in eo est, Domino & Deo nostro sinceræ confessionis & fidei.

Ioannes abba presbyter monasterii patris nostri sancti Sabbae, postulans manu propria subscripsi.

Thalassius misericordia Dei abba presbyter sanctæ Dei genitricis, & beati Andreae, postulans propria manu subscripsi.

Theodorus gratia Dei abba presbyter monasterii venerandæ labrae sancti Sabbæ, postulans manu propria subscripsi.

Georgius abba presbyter, similiter.

Theodorus abba presbyter, similiter.

Theocharistus misericordia Dei presbyter, similiter.

Theodorus misericordia Dei diaconus, similiter.

Paulus misericordia Dei presbyter, similiter.

Theodorus presbyter, similiter.

Zosimus presbyter, similiter.

Ioannes presbyter, similiter.

Theodorus monachus, similiter.

Polychronius diaconus, similiter.

Constantinus diaconus, similiter.

Petrus diaconus, similiter.

Theodorus diaconus, similiter.

Sergius monachus, similiter.

Thomas diaconus, similiter.

Georgius diaconus, similiter.

Stephanus diaconus, similiter.

Sergius monachus, similiter.

Andreas diaconus, similiter.

Eutychius monachus, similiter.

Cosmas monachus, similiter.

Muconius monachus, similiter.

Abrahamius monachus, simil.

Ioannes monachus, similiter.

Anastasius monachus, similiter.

Theodorus monachus, similiter.

Theoctistus monachus, similiter.

Leontius diaconus, similiter.

Paulus monachus, similiter.

Petrus monachus, similiter.

Ioannes monachus, similiter.

Maximus monachus, similiter.

Anastasius monachus, similiter.

Leontius monachus, similiter.

Deus dedit sanctissimus episcopus Caralitanus dixit:

Relectus libellus venerabilium abbatum, presbyterorum & monachorum, quomodo præuidistis sanctissimi, apertissimam habet & indubitata accusacionem contra Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & qui cum eis sentiunt. Hi namque Saluatoris nostri in pace consistentem per prauas eorum doctrinas conturbauerunt omnem ecclesiam, vnam & nec vnam asserentes Christum habere voluntatem & operationem, quasi sub prætextu pietatis fidem adulterantes, atque prophetica interminationem

Concil. Tom. 15.

N

*Habac. 2.
v. 15.
Sap. 1.*

a propriis sensibus excludentes, qua dicit: *Væ qui potum dat amico suo, mittens fel suum.* Et iterum sapientissimus Salomon ait: *Quoniam qui loquitur iniqua, non potest latere, nec præteriet illum corripiens iudicium. In cogitationibus enim impii interrogatio erit: sermonum autem illius auditio ad dominum perueniet, ad correptionem iniquitatum illius: Quoniam auris zeli audit omnia, & tumultus murmurationum non abscondetur.* Hæc enim si complecti voluissent in proprio sensu, ad reprobum sensum minime laberentur, sed per Dei timorem sermonum suorum præcauentes custodiam, piam sanctorum patrum definitionem sine quadam nouitatis præsumptione utique conseruari: quoniam dicit, Consilium bonum conseruabit te, mens autem bona custodiet te. Propter quod veraciter reuerendissimi abbates, presbyteri & monachi commoti, aduersus nouitatis commentum querelas nobis obtulisse noscuntur, coniurantes nos, ut canonica ultione damnetur. Consonantes autem sanctis patribus, per proprium libellum clare confessi sunt saluari sicut vnus eiusdemque Christi secundum substantiam vnitas naturas, ita secundum numerum naturarum, naturales eius voluntates & operationes, ex quibus diuina & humana naturaliter idem volens atque operatus, Deus simul & homo veraciter cognoscebatur naturaliter, utpote vtriusque naturæ saluans indiminate naturalem proprietatem & post vnitatem, ex quibus consistit. Ita namque sanctorum patrum in Calchedonensi Concilio conuenientium docere nos definitio demonstratur, sed & omnium sanctorum patrum chorus. Pro qua re zelum pietatis catholicisque dogmatibus congestum libellum eorum nostris actibus præcepimus sociari, ad conuincendam nouitatem, quæ ab eis in accusatione deposita est.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero beatitudini vestræ, quod & ipsam scire sine dubio confidimus, utpote omnium retinentem & supportantem cum multa sollicitudine, quæ in Deo est, eorum quæ necessantur, vigilantem memoriam, quoniam in scrinio sanctæ vestræ ecclesiæ plurimæ suggestiones supplicum cum omni cautela reconditæ sunt, postulantium per diuersa tempora vestram principalem apostolicamque sedem,

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649.

propter nouitatem nuper emerſam a Cyro & Sergio, vel qui cum eis ſentiunt, quatenus eam deponere, & canonico anathemati eam ſubmittere debeat. Porro, ſi placet veſtræ beatitudini, aliquas de præfatis ſuggeſtionibus intimare geſtis ſynodaliter, quæ ab ea nunc celebrantur, ad ampliorem oſtenſionem fraudulentæ immutationis paternarum inſtitutionum, ab aduerſariis præſumentèr expoſitæ, propter quam etiam diuerſi querelas contra eos depoſuiſſe noſcuntur, quæ præcipit, ediſſerat.

Martinus ſanctiſſimus ac beatiſſimus episcopus ſanctæ Dei eccleſiæ catholicæ atque apoſtolicæ urbis Romæ, dixit:

Oportet pro cautela eorum quæ apud nos ſynodaliter peraguntur, iuxta ſubmonitionem dilectiſſimi primicerii noſtri, & aliquas de oblatiſ pro huiusmodi quæſtione relationibus, & in noſtro ſcrinio reiacentibus, ad intimandum deduci, & per eos quorum intereſt, lectione vulgari.

Theophylaſtus primicerius notariorum apoſtolicæ ſedis, dixit:

Afferens de venerabili ſcrinio, præ manibus habeo ſuggeſtionem Sergii Cyprienſis archiepiscopi, directam ab eo per nuper tranſactam primam indiſtionem, id eſt, ante ſeptem annos, Theodoro beatæ memoriæ deceſſori veſtro.

Epist. ſynodalem fuiſſe ſentit Baron. anno 643. nu. 9.

Martinus ſanctiſſimus ac beatiſſimus episcopus ſanctæ Dei eccleſiæ catholicæ atque apoſtolicæ urbis Romæ, dixit:

Memorata ſuggeſtio Sergii Cyprienſis inſulæ episcopi, ſuſcepta lectioni pandatur. Et accipiens Exuperius notarius regionarius apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinum interpretatam, recensuit in his:

Sanctiſſimo & beatiſſimo a Deo noſtro honorabili domino meo, patri patrum, archiepiscopo & vniuerſali papæ domino Theodoro, Sergius humilis in Domino ſalutē.

Firmamentum a Deo fixum & immobile, atque tituli formam lucidiſſimam fidei veſtram apoſtolicam ſedem conſtituit, o ſacer vertex, Chriſtus Deus noſter. Tu es enim, ſicut diuinum veraciter pronuntiat verbum, Petrus, & ſuper fundamentum tuum eccleſiæ columnæ confirmatæ ſunt: tibi & clauēs cælorum commiſit, atque ligare & ſoluere proteſtatiue, quæ in terra & in cælis ſunt,

Literæ Sergii Cypr. episcopi ad Theodorū papā, quem vocat patrē patrum, & vniuerſalē papam. Inſigne præconium Romanæ eccleſiæ. Matth. 16.

Concil. Tom. 15.

N ij

promulgauit. Tu profanarum hæreseum depositor existis, <sup>ANNO
CHRISTI
649.</sup> vt princeps & doctor orthodoxæ & immaculatæ fidei. Igitur non despicias patrum tuorum, pater, fidem æstuantem, & ab aliquibus hæreticis ventis violentatam, necnon periclitantem: resoluë nebulam insipientium lumine tuæ diuinæ scientiæ, o sanctissime. Abscinde blasphemias & iactantiam vaniloquiorum, & nouiter emergentium hæreticorum doctorū. Mihi etenim minus est orthodoxæ & apostolicæ vestræ definitioni atque traditioni, quatenus augmentū aliquod suscipiat a nobis fides. Nos autem a Deo inspirati, & sanctorū apostolorum confabulatores & confacerdotes sapuimus, confitemur atque confessi sumus a pristinis temporibus, & ex ipsis cunabulis secundū sanctum atque beatissimum papam Leonem, prædicantes omnibus & confitentes: Operatur vtraque natura cum alterius communione. Cum quo beatissimo viro & omnes a Deo inspirati & sancti patres fatentur. Et hæc quidem a nobis humillimis seruis vestris atque discipulis profecuta sunt. Multiloquium autem & contradictionem aduersariorum non admittimus, quia parati sumus pro orthodoxa fide, auxiliantibus vobis sanctissimis & orantibus, martyrium suscipere. Et si quidem voluerint ea, quæ inane ad consummationem animarum dogmata, hoc est, ad interitum doctrinæ & confessionis sanctorum patrum, & gloriosi atque præcipui papæ Leonis proposita sunt in regia vrbe deponere, quorū contraria sapientes non desistimus, sufficit hoc, atque amica Deo pax sanctis ecclesiis intercedit, & omnis diuisio ecclesiarum de medio absistit, necnon schismata dissoluuntur, ad vnitatē denuo restaurata. Si autem noluerint hoc facere, apostolicos vos patres sequentes, in scripto & sine scripto eos anathematizamus. Non est enim, non est Deo placitum neque iustum, proposita pestilentia hæresium, & anathematis blasphemias, verbis contendere. Honorent igitur rationem, & erubescant Deum, & huiusmodi blasphemias subtrahere festinent, & in quocumque voluerint loco vel tempore, de quibus existimant sapere, mouemus dogmata. Compendiose autem, o sanctissime, dicimus: Ea, quæ ad euersionem & depositionem a Deo inspiratorum patrum, & sanctissimi papæ Leonis, nec non vestræ a Deo sapientiæ con-

Epist. 10.

ANNO
CHRISTI
649.

scripta sunt, deponantur. Nam & nos, sicut dictum est, iubentibus vobis dominis nostris, & a Deo inspiratis patribus, percutimus eos anathematibus, & tunc motiones de quaestionibus eorum & certamina faciemus, sperantes in vestram Deo placitam & beatam protectionem, quoniam non reueremur neque formidaturi sumus timore, vbi non est timor, praeposito Deo & orthodoxa requisitione. Usque ad hanc igitur diem dispensationem aliquam quærentes, tacuimus eis, arbitantes ad meliora immutare eos proprias doctrinas. Sic etenim & sanctissimæ memoriæ Thius noster Arcadius sapuit, vestram orthodoxam sequens doctrinam: cuius vestigia & nos omni virtute sequi oramus, consonantes orthodoxæ & a Deo inspiratæ doctrinæ vestræ sanctissimæ dominationis atque paternitatis. Vtius autem iam non patimur, seminantibus eis zizania & scandala, vt ita dicamus, in omnem mundum. Hi sunt nostri sancti Concilii intellectus, sed & totum beatæ memoriæ & a Deo inspirati admittit & amplectitur Leonis, & sicut ancoram salutiferam orthodoxiæ detinet, & vestris diuinæ scientiæ lætatur dogmatibus, nihil omnino minuens, & cum ea orthodoxa confessione proficisci & ad Dominum, & terribili eius exorat assistere iudicio. Deus igitur creator omnium conseruet longæuum sanctissimum dominum nostrum, ad stabilitatem sanctarum eius ecclesiarum & orthodoxæ fidei, vos pastorem bonum, qui pro spiritalibus ouibus tuam animam pones, atque pastoralis baculo lupos rapaces expelles. Omnes qui digni sunt assistere sanctissimo & a Deo honorato domino meo, ego & qui mecum sunt, plurimum in Domino salutamus. & subscriptio: Incolumem me & Domino beneplacitum ora sanctissime pater patrum.

Maurus reuerendissimus Cæsena episcopus, nec non Deusdedit presbyter Rauennatis, locum præsentantes sanctissimi Mauri episcopi Rauennatis, per vnum eorum, hoc est Maurum episcopum Cæsenaem, dixerunt.

Congruum est, secundum quæ nunc relecta sunt nobis per suggestionem Sergii Cyprienensis insulæ Arcadii episcopi de personis, quæ ab ipso sunt accusatæ, pro-

N iij

Jerem. 2.

Cisterna
contrita
quæ.Rom. 12.
Sup. 10.

pter eorum introductam nouitatem, vt hoc quod ex persona Domini a beato Ieremia dictum est, & nos competenter dicamus: *Obstupuit cælum super hoc, & tabuit in amplius terra: quoniam duo mala fecerunt contrarii: Dereliquerunt me fontem aquæ viuæ, & foderunt sibi cisternas contritas, quæ non valent continere aquas.* Cisterna namque contrita, est omne verbum ex quadam hominum adinventione compositum in alligationem erroris, quæ ab orthodoxis facile velut aranea dissipatur: non enim de fontibus salutiferis spiritualiter ad acquisitionem * æternæ procedit. Atque ideo competenter nos beatus Paulus apostolus præmuniens, ait non debere plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem, in definitione pietatis perdurantes. Qui enim hanc præterierunt, non tantum læsi sunt, decidentes a corroboratione sua, sed & insipientiæ suæ dereliquerunt hominibus memoriam, vt in his in quibus peccauerunt, nec latere potuissent. Glória enim & contumelia in loquela & in lingua hominis, casus est illius. Ideoque conueniens est, hanc quidem suggestionem ad ostensionem reprehensæ hæresios nostris auctibus inferi. Nec enim fas est supplicum apostolicæ sedis in scripto & sine scripto preces oblatas displicere, sed vt condecet, cum omni probitate contrarii, & veluti paleati verbi per ventilabrum canonicæ examinationis plenam purgationem in communi consistentes efficere de maturis & nutrientibus catholicæ ecclesiæ dogmatibus, quæ confirmant cor hominis per participationem paternarum institutionum.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Notum facio vestræ beatitudini, quoniam & aliam suggestionem supplicum præ manibus habeo de quæstione quæ nunc proposita est, atque apud vos flagitari dinoscitur, directam a reuerendissimis episcopis Africani Concilii per nuper transactam quartam indictionem beatæ memoriæ Theodoro decessori sanctitatis vestræ. Ideoque dignetur de ea quoque, quæ placent, præcipere.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ
urbis Romæ, dixit:*

Memoratum in præsentī suggestionem reuerendissi-
morum episcoporum Africanæ prouinciæ, coram san-
cto nostro Concilio recenserī præcipimus. Et incipiens
Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, rele-
git in his:

*Domino beatissimo apostolico culmine sublimato, sancto patri pa-
trum, Theodoro papæ, & summo omnium præsulū pontifi-
ci, Columbus primæ sedis episcopus Concilii Numidiæ, &
Stephanus primæ sedis episcopus Concilii Byzaceni, & Repa-
ratus episcopus primæ sedis Concilii Mauritanie, & uniuers-
i episcopi de tribus Conciliis antedictis Africanæ prouinciæ.*

MAGNUM & indeficientem omnibus Christianis
fluente redundantem, apud apostolicam sedem
consistere fontem nullus ambigere possit, de quo riuuli
prodeunt affluenter, vniuersum largissime irrigantes or-
bem Christianorum, cui etiam in honore beatissimi Pe-
tri patrum decreta peculiarem omnem decreuere reue-
rentiam in requirendis Dei rebus, quæ omnino & soli-
cite debent, maxime vero iusteque ab ipso præsulū
examinari vertice apostolico, cuius vetusta sollicitudo
est tam mala damnare, quam probare laudanda. Anti-
quis enim regulis sancitum est, vt quidquid quamuis in
remotis vel in longinquo positus ageretur prouinciis, non
prius tractandum vel accipiendum sit, nisi ad notitiam
almæ sedis vestræ fuisset deductum, vt huius auctorita-
te, iuxta quæ fuisset pronuntiatio firmaretur, indeque
sumerent ceteræ ecclesiæ velut de natali suo fonte præ-
dicationis exordium, & per diuersas totius mundi re-
giones puritatis incorruptæ maneant fidei sacramenta
salutis. Quocirca humillimum vestro apostolico culmi-
ni persoluentes obsequium, cum lacrymis suggerimus,
quod sine cordis gemitu reticere non valemus, ante hoc
temporis spatium exosum apud Constantinopolitanam
ciuitatem nouitatis commentum ad nos vsque opinan-
ter fuisse delatum. Et vt hætenus siluissimus, putauimus

Epistola A-
fricanorum
antistitum
ad Theodo-
rum papā.
Laus exi-
mia Roma-
næ eccle-
siæ a tribus
Conciliis
Africanis
tributa.

Nota.

Hereses
patit amor
gloriæ &
philantia.
1. Corinth. 1.

1. Tim. 6.
2. Tim. 2.

1. Tim. 1.

Ierem. 5.

ferenissimo examine vestræ apostolicæ sedis fuisse defectum. Quod ubi pertinaciter cognouimus inualefcere, relegendes videlicet libellum Pyrrhi nostri fratris & coepiscopi dudum eiusdem Constantinopolitanæ ciuitatis, apud vestram venerabilem sedem prolati, relationem qualem necessitas exigit, fratri Paulo, nunc Constantinopolitanæ ciuitatis ecclesiam occupanti, emisimus, exhortantes cum nimio fletu iam dictum nouitatis commentum, non quidem suis temporibus adinuentum, a suo videlicet auctore confutatum, a se quoque vel ab omni ecclesia, cui præsidet, repellere, & chartas omnes præforibus ipsius sanctæ ecclesiæ ad scandalum populorum suspensas proiicere, qualiter fides quæ nunc vsque permanfit integra, & apostolica eruditio illibata seruetur. Certum est enim, quod tales sermonum nouitates de malo gloriæ amore nascuntur: dum sibi nonnulli volunt acuti, perspicaces & sapientes videri, quærunt quid noui proferant, nescientes quia Deus noster infirma mundi eligit, vt confundat fortia, & sapientes per mundi stulta confudit. Ad Timotheum quippe doctoris gentium solícite legisset sermones, quibus ait, vt nouitates vitet vocum profanas: ad impietatem nempe ista proficiunt, quæ super spinas & tribulos contulerunt: & Ephesi remanens denuntiet quibusdam, ne quis aliter prædicaret. Et vt aliqua de veteribus proferamus, Ieremiæ prophetæ verba sunt: *Horribilia*, inquit, *facta sunt super terram: propheta iniquitatem prophetant*. Multa sunt diuinæ legis documenta, quæ de largo vestri culminis fonte nostris riuulis infundantur. Quia vero in quamdam suspensionem nostra Africana a malignis hominibus apud memoratam regiam ciuitatem recitata est prouincia, ante dictam relationem memorato fratri Paulo Constantinopolitano antistiti transmissam, vestræ Deo amabili beatitudini direximus, quam rogamus humiliter per vestræ sacratissimæ sedis responsales transmitters, qualiter prospere cognoscamus, si memoratus superius frater a nefanda se nouitatis adinuentione ad integram reformatuerit orthodoxæ fidei prædicationem. Quod si dissimulauerit, auctoritas almæ sedis vestræ iuxta patrum sanctiones salubri consilio pertractabit a sano corpore separare

ANNO
CHRISTI
649.

rare vulnus insanum, remotoque morbi sæuientis flatu, cautiùs, quæ sunt sincera, perdurent, & grex purior ab hac mali contagione, spiritali vestri culminis ferramento purgetur. Nouissime hoc, necessitatis euentu quod accidit, in veritate suggerimus, quia nobis specialiter per vnamquamque prouinciam Synodos contrahentibus venerandas, dum ex nostro collegio fratribus electis plenam transmittere nitimur legationem cum nostris relationibus, quædam oborta sunt, quæ nostram intentionem rationabiliter prohiberent. Sed huius rei quam memorauimus, vrgente necessitate, generali Africanæ prouinciæ constituto per legatos diuersorum Conciliorum inito, generalem hanc prospere vestro culmini demandauimus relationem, postulantes non nobis, sed ipsi quæ euenit, necessitati adscribere.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

Relecta in præsentis suggestio reuerendissimorum episcoporum prouinciæ Africæ, generalis & catholica esse reperitur, id est, ab vniuerso, quod ibidem consistit, omnipotentis Dei ecclesiastico sacerdotio, & hoc luculentius approbari dinoscitur per validissimam subscriptionem super annexam. Habet namque sicut nostis, dilectissimi fratres, in primo loco Columbum reuerendissimum episcopum Numidiæ, primatem episcoporum sancti Concilii eius. Deinde sancti Concilii Byzaceni Stephanum reuerendissimum primatem, nec non sancti Concilii Mauritanie Reparatum reuerendissimum primatem, omnes consonanter accusantes, & ad condemnationem exurgere deprecantes nostram apostolicam summamque sedem contra nouitatis commentum. Qui propter eximium amorem quem habere videntur, & piissimo

Concil. Tom. 15.

O

principi per suam suggestionem acclamantes contra no-
uitatis defensores, id est, Paulum Constantinopolitanum
antistitem, supplicabiliter suggererunt: sed etiam & præ-
dicto Paulo pro hoc ipso aliam synodicam destinauerunt
epistolam, quatenus a defensione huiusmodi prauitatis,
quæ ad euersionem paternarum & synodaliū definitio-
num ab antecessore ipsius Sergio irrationabiliter exposi-
ta est, compescere * re debuisset, memorantes etiam no-
biscum congratulati pro exposito antea in scripto libello
conuersionis Pyrrhi oblato ab eo, corrigente tunc pro-
prium errorem, licet ad eum iterum ex amentia reuersus
est. Ergo quoniam per hanc suggestionem eorum, alia-
rum duarum suggestionum memorari noscuntur, quo-
rum & exemplaria ad apostolicam nostram sedem certi
sunt direxisse, oportet hanc quidem fidei gestorum in-
feri, exemplaria vero prædictarum duarum relationum
procul dubio in hoc sancto Concilio præsentari ac relegi,
per quas zelum pariter purissimum ac sincerissimum fi-
dei suæ prædicti reuerendissimi episcopi Africanæ pro-
uinciæ congrue nobis declarasse noscuntur. Sic etenim
per lectionem ipsarum gestis nostris virtus validissima in-
hærebit, approbatio existens contrariorum, qui & di-
uersarum prouinciarum, id est, ecclesiarum submoniti
contestationibus, nullo modo passi sunt excessum pro-
prium emendare.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum præceptionem vestræ beatitudinis, alia-
rum quoque duarum suggestionum de venerabili vestro
scrinio afferens exemplaria, præ manibus habeo, quid
præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

Exemplar synodicæ suggestionis directæ ad serenissi-
mum principem a reuerendissimis episcopis Africanis,
in primis suscipiatur, & coram hoc sancto Concilio com-
petenter lectioni pandatur.

ANNO
CHRISTI
649.

*Et accipiens Paschasius notarius regionarius apostolica
sedis, relegit in his.*

*Domino clementissimo terræ marisque domino Constantino Au-
gusto, Stephanus primæ sedis episcopus, vel uniuersi episcopi
Concilii Byzaceni vestræ pietatis ultimi famuli.*

OMNIPOTENS Deus ecclesiæ suæ prouidens, præsci-
tos ac prædestinatos in præsidio eius constituit Ro-
mani nominis reges, vt quoties turbo diabolicæ factio-
nis quiddam contra eam excitare tentauerit, a vestra
clementiæ rigore valeat comprimi: quatenus quies eius
procurata, vestra potentia suffragio debeat defensari:
quia ei potestatem vestram seruiendo subiicitis, cuius mu-
nere & protectione imperatis. Vnde diuinitus præordi-
nati, eius curam singularem habetis aut primam. Scri-
ptum est igitur de vobis, & de eadem sancta ecclesia,
toto terrarum orbe diffusa: *Erunt reges nutritii tui.* pariter-
que scriptum est: *Honor regis iudicium diligit:* quia dum di-
uina rebus humanis præponitis, & orthodoxam fidem
curis sæcularibus præfertis, quid aliud quam iudicium
rectum Dei cultui immolastis? Pro qua re pietati vestra
cuncti vestrae Africae Domini sacerdotes coram Domino
supplicamus, vt nouellæ præsumptionis scandalum, quod
aduersus fidem nostram attentatum est, auferatur, fra-
tremque nostrum Paulum, Constantinopolitanæ eccle-
siæ episcopum, regali auctoritate, vt nobiscum, id est,
cum omni generalitate orthodoxe sapere debeat, coarctare
dignemini. Fidem namque rectam, a sanctis patribus
nobis traditam, sine adiectione aut imminutione custo-
dire debemus: quia quidquid auctum fuerit aut subtra-
ctum, nunquam probatur fuisse perfectum. Scripsimus
enim prædicto fratri & coepiscopo nostro Paulo per
latores præsentium, vt nostra eum vice cum vestra cle-
mentiæ præceptione admoneant, destinantes iniunxi-
mus: quos vestrae mansuetudini commendantes, petiti-
onis nostræ vota vt effectui mancipientur, omnes vnanimi-
ter genu mentis flexo deprecamur. Pro qua re expedit
censuræ eius & famæ, vt quod auctor tantæ præsumptio-
nis correxit, a se vel ab aliis non sinat incorrectum iam

Theopha-
nes Con-
stantem no-
minat im-
peratorem
illum, qui
hic Constā-
tinus, alibi
Cōstantius
appellatur.

Isa. 49.

Psal. 95.

Concil. Tom. 15.

O ij

iamque scandalum defensari. Iniunximus autem legationi nostræ supplici pietatis vestræ, vt ea quæ prædicto fratri nostro scripsimus, ad pias vestræ ferenitatis aures deducere non morentur: quatenus pietas vestra diuinitatis amore instructa, pro pace ecclesiarum Dei regale præcipiat largiri præsidium, vt pace Dei fruantes, quæ omnem superat intellectum, regnum vestrum in pace securum annis innumeris propagetur. Omnipotens Deus noster, cuius potestate cuncta reguntur, benignus ad vestrum respiciat principatum, paganasque gentes, quæ de sua feritate confidunt, potentiæ suæ dextera, pietatis vestræ Christianissimæ ditioni subiugare dignetur. Et subscriptio.

Stephanus primæ sedis episcopus, his piis precibus nostris subscripsi.

Secundus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tagafensis, his piis precibus nostris subscripsi.

Datianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Turreblandis, his piis precibus subscripsi.

Saturinus episcopus sanctæ ecclesiæ * Miricianensis, his piis precibus subscripsi.

Ioannes, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Mibiarcesis, his piis precibus subscripsi.

Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Gattianesis, vt supra.

Benerius, humilis misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Turditanæ, vt supra.

Romulus, humilis misericordia Domini Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Ticibus, vt supra.

Candidus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ patriæ Dicensis, vt supra.

Restutus, Dei misericordia episcopus sanctæ ecclesiæ Iubeclidensis, vt supra.

Fortunius, gratia Dei episcopus Cellensis, vt supra.

Criscentinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Lepis, vt supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Talaptenis, vt supra.

Ebasius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vico Aterienis, vt supra.

Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Limmicensis, vt supra.

Theodorus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Tamazeni, vt supra.

ANNO
CHRISTI
649.

Optatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Antentenſis, vt ſupra.
Constantinus gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Heliſis, vt ſupra.
Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Taraqueniſis, vt ſupra.

Victorinus, Dei miſericordia episcopus sanctæ ecclesiæ Temunia-
nenſis, vt ſupra.

Paschasius, miſericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Detoria-
nenſis, vt ſupra.

Iulianus, miſericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Ruſpenſis, vt
ſupra.

Saluſtius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Rebianenſis, vt ſupra.

Donatus, miſericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vniziuerenſis,
vt ſupra.

Theodorus, humilis episcopus sanctæ ecclesiæ Hirinenſis, vt ſupra.

Beatus Stephanus Spesindeo, miſericordia Dei episcopus sanctæ
ecclesiæ Quæſtorianenſis, vt ſupra.

Mustulus, miſericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Cebarade-
fenſis, vt ſupra.

Beatus Laurentius, Tarasus, humilis episcopus sanctæ ecclesiæ ciui-
tatis Vſilabis, vt ſupra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Gumma-
ſis, vt ſupra.

Stephanus episcopus his precibus noſtris ſubſcripſi.

Bonifacius, pietate Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Iuſtini ac Maxi-
mienſis, vt ſupra.

Cyriacus, gratia Dei episcopus, vt ſupra.

Ianuarius, miſericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Banenſis, vt
ſupra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ catholicæ ciuitatis * The-
niſis, vt ſupra.

Quintus, humilis episcopus sanctæ ecclesiæ * Acolitaneus, vt
ſupra.

Spes, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Secrepedulenſis, vt
ſupra.

Nepus, gratia Dei episcopus, vt ſupra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Municipiis & Gerniſis,
vt ſupra.

Pentafius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Turrium * Tamulus,
vt ſupra.

Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Saſuritanæ, vt
ſupra.

Numidius, humilis episcopus sanctæ ecclesiæ * Soſianæiuncis, vt
ſupra.

Benadus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Hermianenſis, vt
ſupra.

* Valen- Rodibaldus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Valentinianen-
timanen- ſis, vt ſupra.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

ANNO
CHRISTI
649.

Per propriam relationem venerabiles episcopi Africa-
næ prouinciæ Dauidicum sermonem adimplere noscun-
tur, *quo dicit: Loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum,
& non confundebam.* Non enim confusionem, sed potius
gloriam inferunt diuinorum dogmatum eloquia princi-
pibus, pariterque priuatis hominibus atque sacerdotibus
catholicæ ecclesiæ, qui cum fiducia multa euangelium
gratiæ annuntiant. Vnde & prædicti reuerendissimi epi-
scopi suggerentes clementissimo principi innotescere stu-
duerunt, quoniam honor principis iudicium diligit ve-
rum ac Deo placitum. Quod itaque iudicium mala hor-
tatur nos declinare, bona autem admonet conseruare im-
periali lege firmata: per quam legem & Paulum Constan-
tinopolitanum antistitem deprecati sunt serenitatem eius,
ut de lapsu proprio eum reuocare dignetur, quatenus de
medio extrusa nouitatis præsumptione, sanctorum patrum
immobilis & sine cuiuslibet adiectione vel diminutione fi-
des ab omnibus firmiter valeat profiteri. Igitur præsentem
suggestionem, quæ ad serenissimum principem directa est
ab Africanis episcopis, actibus nostris inserta, oportet
synodalem epistolam, ad Paulum Constantinopolitanum
antistitem destinata, per lectionem nobis fieri mani-
festam.

*Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicæ
sedis, coram omnibus relegit in his.*

*Domino beatissimo & honorabili, sancto fratri Paulo patriarchæ
Gulosus, Probus, & ceteri episcopi sancti Concilii procon-
sularis, qui subter subscripturi sumus.*

Epistola e-
piscoporum
Africa ad
Paulum Con-
stantinopo-
litanum e-
piscopum.

Matth. 28.

CAPVT & fundamentum fidei catholicæ vel vniuer-
salis ecclesiæ noster Deus & Dominus Iesus Chri-
stus, qui cum Patre & Spiritu sancto indiuisam habens
naturam deitatis, suis (sicut nos euangelium docet) ait
discipulis: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomi-
ne Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Dum ergo, in nomine,
diceret; non, in nominibus, vnitatem inseparabilem,

ANNO
CHRISTI
649.

non schisma, fideliter eum colentibus, & in eum sincere credentibus, demonstravit. Beati igitur apostoli præceptum sui magistri, nostri Domini Iesu Christi, perficientes, sanam & rectam doctrinam in omni orbe terrarum prædicauerunt, quoniam modo sit Deus colendus, & Christus eius filius noster Deus & Dominus, Deus & homo credendus, & coæternus & coæqualis Patri & Filio diuinitate Spiritus sanctus. In hac ergo sine querela vera Dei cultura catholica sancta ecclesia manente vnita, inuidia diaboli mors introiuit in cordibus infidelium, qui a via veritatis deuiantes, secundum suæ errores prauæ conscientia a fide, ^{Sap. 2.} sicut Apostolus loquitur, errauerunt, & inseruerunt se doloribus multis, iuxta vniuscuiusque malum intellectum per hæreses fidei catholicæ aduersantes: contra quas Concilia venerabilium pontificum per sacras Christianissimorum principum iussiones congregata tunc esse noscuntur, in quibus de hæreticorum diuersorum versutia, vel astuta aduersus rectam fidem eorum subtili fallacia, sancti & veri pontifices exquirentes mundam fidei orthodoxæ, & liquidius declarata * omnes hæreticos prædamnantes, vnisonam dixere sententiam, sancientes, quomodo fidelis populi * obtineret solidata, & ineuulsibiliter radicata, Christi Domini Dei nostri, quemadmodum confitemur, personam, eum, qui super hæc auderet quippiam adicere, aut mutare, vel exinde quiddam adimere, perpetuo anathemate condemnando. Quam piam & sanctam & Deo placitam determinationem omnis suscepit libenter fidelis ecclesia, & per tot temporum curricula habetur & retinetur a recte credentibus hæc definitio immaculata, & immutilata firmissime. Quia vero comperimus, quod quædam contraria in Constantinopolitana sunt ciuitate contra instituta fidelium & antiquissimorum patrum & vniuersalium Conciliorum proposita per chartulæ cuiusdam venenosæ dicta, miramur, imo dolemus, cur a vobis hæc sunt permanere permissa, aut non statim conscissa, & recto sacerdotali proposito radicitus amputata. Nos ergo omnia, quæ aduersus definitiones patrum vel sanctorum orthodoxorum Conciliorum, catholicam fidem per apostolorum doctrinam fundantium, & iam nouiter temporibus Sergii, tunc in tempore patriarchæ, fuerunt

* dogmata

* credulitas

assumpta vel prædicata, vtpote execranda, damnamus, illa scilicet amplectentes, quæcumque a sanctis patribus terminata sunt, in quibus fides nostra firma & recta permanet inconuulsa, & fauente Christo, inuiolabiliter incorrupta. Nec necessarium nobis est eadem repetere, quæ semel sunt bene posita & decreta, ne ad contentionem prouocati, in periculum incidamus, suscipientes iuxta patrum definitionem anathema, si super eos aliquid dicere vel mutare, vel minuere, quod absit, præsumpsissemus noua quædam, quæ iam intelliguntur peruersa, hæretica, & Deo aduersantia capitula, cum in assumptas talia ultio infertur iuxta diuinam, nisi poenitentia fletibus ad Christum, in quem delinquant, conuerterint purissima sua corda. Hoc autem quod sancta suscepit recta fides & vera, sicut prædicauit & fatetur vniuersalis immaculata ecclesia, colimus & tenemus, Patrem & Filium & sanctum Spiritum inseparabilem esse trinitatem, vnum Deum. Vnum autem sanctæ trinitatis, filium Dei, id est, Christum Dominum Deum nostrum, carnem veram habere humanam cum anima rationali & intellectuali, nullatenus deitate amissa aut diminuta, sed eundem nostrum Dominum Iesum Christum, Deum & hominem confitemur, dicentes & diuinam naturam, voluntatem & operationem ut Deum habere perfectum, & quod est hominis, eundem ipsum sine quolibet dumtaxat peccati vel concupiscentia modo similiter naturam, voluntatem & operationem habere plenissimam, id est, in Deo Domino nostro Iesu Christo duas esse naturas, duasque voluntates naturales, sicut catholica docuit & docet semper ecclesia. Ut autem etiam exemplis sanctorum patrum, quæ præmissa sunt, multo amplius roborentur, eorum exempla huic nostro epistolari eloquio ex multis * parua inferi maturauimus.

* pauca

Ex libro sancti Ambrosii Mediolanensis episcopi:

Ambrosius.
Philip. 2.

Inter alia Apostolus dicit: *Non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo.* Quod enim quis non habet, rapere conatur. Ergo non quasi rapinam habebat æqualitatem cum Patre, quam in substantia sui tamquam Deus & Dominus possidebat. Vnde addidit: Formam serui accepit. Contrarium utique seruus: Æqualis ergo in Dei forma, minor in susce-

ANNO
CHRISTI
649.

fusionem carnis & hominis passionem. Nam quomodo eadem posset minor esse æqualisque natura? Quomodo autem, si minor est, eadem similiter facit, quæ pater facit? Nam quomodo eadem operatio diuersæ est potestatis? Numquid sic potest minor, quemadmodum maior operari? aut vna operatio potest esse, vbi diuersa substantia est? Itaque accipe Christum secundum diuinitatem minorem dici non posse.

Item cuius supra.

Timet ergo Christus, cum Petrus non timeat. Christus timet, & Petrus dicit: *Animam meam ponam pro te.* Christus dicit: *Anima mea turbatur.* Vtrumque verum est, & plenum vtrumque ratione, quod & ille qui est inferior, non timet; & ille qui est superior, gerit timentis affectum. Ille enim quasi homo, vim mortis ignorat: iste autem quasi Deus in corpore constitutus, fragilitatem carnis exponit: vt eorum qui sacramentum incarnationis abiurant, excluderetur impietas. Denique & hæc dixit, & Manichæus non credidit, Valentinus negauit, Marcion phantasma iudicauit. Eousque autem hominem, quem veritate corporis demonstrabat, æquabat affectu, vt diceret: *Sed tamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis.*

Item ex libro, cuius supra.

Audietiam ipsum agere quod vult. Dixit enim: *Vt faciam voluntatem tuam Deus meus, volui.* & alibi: *Voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor.*

Item ex libro, vt supra.

Quid est quod pater velit, & filius nolit? aut filius velit, & pater nolit? *Pater, quos vult, viuificat: & Filius, quos vult, viuificat,* sicut scriptum est. Dic nunc, quos viuificauerit filius, & pater viuificare noluerit. Cum autem filius, quos velit, viuificet, & operatio vna sit; vide quod non solum filius voluntatem patris, sed etiam pater filii faciat voluntatem. Quid est autem viuificare, nisi per filii passionem? Passio autem Christi, voluntas est patris. Quos ergo filius viuificat, per patris viuificat voluntatem. Vna igitur voluntas. Quæ autem voluntas patris, nisi vt veniret Iesus in

Concil. Tom. 15.

P

- hunc mundum, & nos mundaret a vitiis? Audi leprosum
Matth. 3. dicentem: *Si vis, potes me mundare. Respondit Iesus: Volo:*
 & statim sanus effectus est. Videtis quia filius suæ arbiter
 est voluntatis, & Christi voluntas eadem quæ paterna est.
Ioan. 16. Quamquam cum dixerit: *Omnia quæ pater habet, mea sunt:*
 sine dubio, quia nihil excipitur, quam pater habet, eam-
 dem habet & filius voluntatem. Vna ergo voluntas, vbi
 vna operatio. In Deo enim voluntatis series, operationis
 effectus est. Sed alia voluntas hominis, alia Dei. Denique
 vt scias vitam in voluntate esse hominis, quia mortem ti-
 memus: passionem autem Christi in voluntate diuina, vt
 pateretur pro nobis: cum Petrus vellet Dominum a pas-
Matth. 16. sione reuocare, Dominus ait: *Non scis quæ Dei sunt, sed*
quæ sunt hominum. Suscepit ergo voluntatem meam, susce-
 pit tristitiam meam. confidenter tristitiam nomino, quia
 crucem prædico. Mea est voluntas, quam suam dixit:
Matth. 26. est: & ideo ait: *Non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Mea est tri-
 stitia, quam meo suscepit affectu. Nemo enim moriturus
 exultat. Mihi compatitur, mihi tristis est, mihi dolet. Er-
 go pro me & in me doluit, quia pro se nihil habuit quod
 doleret. Doles igitur Domine Iesu, non tua, sed mea vul-
 nera: non tuam mortem, sed nostram infirmitatem, sicut
Isa. 53. ait propheta: Quia pro nobis dolet. Et nos Domine exi-
 stimauimus te esse in doloribus, cum tu non pro te, sed pro
 me doleres. Et quid mirum si pro omnibus doluit, qui pro
Ioan. 11. vno fleuit? Quid mirum si moriturus pro omnibus tæ-
Ibidem. deat, qui Lazarum resuscitaturus illacrymat? Verum &
 ibi piæ sororis lacrymis commouetur, quia mentem hu-
 manam tangebat: & hic alto operatur affectu, vt sicut
 mors eius mortem abstulit, liuor eius vlcera nostra sanauit,
 ita etiam mœrorem nostrum mœror eius aboleret. Vt ho-
 mo ergo dubitat, vt homo turbatur: non turbatur virtus,
 non turbatur eius diuinitas: sed turbatur anima, turbatur
Psal. 21. humanæ fragilitatis assumptio. Et ideo quia suscepit ani-
 mam, suscepit & animæ passiones. Non enim Deus eo
 quod Deus erat, aut turbari, aut moueri posset. Deni-
Matth. 27. que, *Deus Deus, inquit, meus, quare me dereliquisti?* Vt ho-
 mo ergo loquitur, meos circumferens metus, quod in pe-
 riculis positi, a Deo deferi nos putamus. Turbatur vt ho-

ANNO
CHRISTI
649.

mo, flet vt homo, crucifigitur. Sic enim & apostolus Paulus dixit, quia Christi carnem crucifixerunt. & alibi apostolus Petrus ait: *Christo passo secundum carnem*. Caro igitur est passa, diuinitas autem mortis libera passione, corpus humanæ naturæ lege concessit. An vero mori diuinitas potest, cum anima non possit? *Nolite*, inquit, *timere eos qui corpus possunt occidere, animam autem non possunt*. Ergo si anima occidi non potest, quomodo diuinitas potest? *Hebr. 5.*
1. Pet. 4.
Matth. 10.

*Item ex libro sancti Augustini Hipponensis episcopi
aduersum Arianos.*

Est in homine simile quiddam, quamuis nequaquam illius trinitatis, quæ Deus est, excellentiæ comparandum. Ille enim Deus est, iste creatura: habet tamen aliquid distantiae, ubi qualicumque modo id, quod de illa ineffabili Dei natura dicitur, possit intelligi. Neque enim frustra non est dictum: Faciam hominem ad imaginem tuam, tamquam Pater Filio loqueretur, aut ad imaginem meam: sed dictum est, *Ad imaginem nostram*, quod ex persona ipsius trinitatis rectissime accipitur. Tria itaque ista in hominis animo cogitemus, memoriam, intelligentiam & voluntatem. Ab his tribus fit omne quod facimus, & cum tria ista bene recteque sese habent, bonum & rectum est omne quod facimus, si nec memoriam decipiat obliuio, nec error intelligentiam, nec iniquitas voluntatem. Ad Dei quippe imaginem sic reformamur. Omne igitur opus nostrum ab his tribus fit. Nihil enim agimus, quod non hæc tria simul agant. Deinde cum de singulis loquimur, etiam quod ad singula pertinet, ab omnibus agitur. Neque enim sermonem, quem de sola memoria facimus, memoria sola facit, sed intelligentia voluntasque cooperantur eum, quamuis ad solam memoriam pertinentem. Hoc & de duobus ceteris videre facillimum est. Nam quod de seipsa intelligentia loquitur, sine memoria & voluntate non loquitur: sic quidquid de sola seipsa voluntas dicit aut scribit, sine intelligentia memoriaque non facit. *Gen. 1.*

*Item ex libro sancti Augustini de gratia noui
testamenti ad Honoratum.*

O homines, nolite desperare vos fieri posse filios Dei:

Concil. Tom. 15.

P ij

Joan. 1.

quia & ipse filius Dei, hoc est, verbum Dei, caro factum est, & habitavit in nobis. Reddite vicem, & effici mini spiritus, & habitate in illo qui caro factus est, & habitavit in nobis. Neque enim iam desperandum est participatione verbi fieri posse homines filios Dei, quando filius Dei participatione carnis factus est filius hominis. Nos itaque mutabiles in melius commutandi, participes effici mur verbi. Verbum autem immutabile, nihil in deterius commutatum, particeps carnis effectum est, rationali anima mediante. Neque enim homo Christus, ut Apollinaristæ hæretici putauerunt, aut non habuit animam, aut non habuit rationem, aut voluntatem: sed more suo scriptura, ut & Christi humilitatem magis ostenderet, ne carnis nomen quasi indignum aliquid refugisse videretur, carnem pro homine posuit. Neque quia scriptum est: *Videbit omnis caro salutare Dei*; animæ ibi non sunt intelligendæ.

Isa. 40.

Gulofus, gratia Dei episcopus sanctæ Puppitanæ, huic libello rectæ fidei nostræ subscripsi.

Probus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tatianæ Montanensis, ut supra.

Marcellus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Mattianensis, ut supra.

Pariator, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Hiltensis, ut supra.

Theodorus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Biltensis, ut supra.

Mellofus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Gispensis, ut supra.

Constantinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Talborensis, ut supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Parienensis, ut supra.

Paulus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tabucensis, ut supra.

Florentius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Egugensis, ut supra.

Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Ipporizaritenensis, ut supra.

Valerius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tiburicensis, ut supra.

Vitalis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Zarnensis, ut supra.

Crescis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Cæfalensis, ut supra.

Augustalis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Abitinenensis, ut supra.

Gentilis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Cubdensis, ut supra.

Crescens, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tiburnicensis, ut supra.

Maximus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Rucumenensis, ut supra.

Victor, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Municipitogiæ, ut supra.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649.

Ioannes, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Elibienfis, vt supra.
Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Telenfis, vt supra.
Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Timidenfis, vt supra.
Fructuosus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vinenfis, vt supra.
Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Semitenfis, vt supra.

Cyprianus, gratia Dei episcopus S. ecclesiæ Tadduenfis, vt supra.
Basilus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Carpitane, vt supra.
Adeodatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Abbiritanæ, vt supra.

Victor, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Membressitanæ, vt supra.

Vitalis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tizzicenfis, vt supra.
Petrus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Culcitanenfis, vt supra.
Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Libertinenfis, vt supra.

Redemptus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Neapolitanæ, vt supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Aborenfis, vt supra.
Pariator, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Scilitanæ, vt supra.
Victor, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Bulnenfis, vt supra.
Dominicus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Absallenfis, vt supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tuccaborienfis, vt supra.

Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Pappianenfis, vt supra.

Valentinianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Visicenfis, vt supra.

Germanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Ciumtuturbo, vt supra.

Fortunius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Ofitanæ, vt supra.

Redemptus, gratia Dei episcopus Municipii Canapii, vt supra.
Cresciturus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Bulitanæ, vt supra.

Reparatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Meglapolitanæ, vt supra.

Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Mustitanæ, vt supra.

Maximus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Suenfis, vt supra.
Iulianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ duarum Senepsalitinarum, vt supra.

Donatianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Nummulitanæ, vt supra.

Clarissimus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tauracinæ, vt supra.

Constantinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Altoburitanæ, vt supra.

Lucianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Succubensis, vt supra.

Crisconius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vculensis, vt supra.

Candidus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Sicensis, vt supra.

Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Hortensis, vt supra.

Florentius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Zentensis, vt supra.

Quobulus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Cæciritanæ, vt supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Trispellis, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Giutrambacariensis, vt supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Clipiensis, vt * Clupis. supra.

Victorinus, gratia Dei episcopus Auziritanæ, vt supra.

Mellosus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Bullerensis, vt supra.

Cyprianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Villamagnensis, vt supra.

Nabigius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tigimensis, vt supra.

Tripolius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vcitanæ, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Naraggaritanæ, vt supra.

Flauianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vticensis, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Curbitanæ, vt supra.

Fortis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Agensis, vt supra.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Directa synodalis epistola a venerabilibus Africanis episcopis Paulo Constantinopolitano antistiti, quæ in præfenti nobis relecta est, luce clarius eosdem ostendit impiissimum quidem intellectum denominati antistitis condemnantes, atque sanctorum patrum pium dogma confirmantes, duas naturas, dualque voluntates & duas operationes vnius eiusdemque Domini Dei nostri Iesu Christi dogmatizantes. Et nec hoc transitorie, aut per aliquam postpositionem, sed vt cernitis, per approbationem

ANNO
CHRISTI
649.

sanctorum patrum, id est, Ambrosii & Augustini gloriosorum catholicæ ecclesiæ, eximiorumque doctorum: per quos aduersarii, de sua malitia minime recedentes ad meliorem sensum, nullius satisfactionis locum inuenient ab eo, quod tam paternis testimoniis inuitati, quamque synodalibus contestationibus in scripto & ex non scripto, ab omnibus admoniti esse noscuntur: sed & ab orthodoxis sacerdotibus præsentialiter admoniti ad correctionem proprii erroris, licet nullo modo vocem incantantium admittere passi sunt, aures mentis obturantes, ut competenter in eos, quod per sapientiam dicitur, impleatur: *Vocaui, & renuistis: extendi sermones, & non fuit qui aspiceret. Despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis; eo quod exosam habuerint disciplinam, & timorem Domini non susceperint, nec acquieverint consilio meo, & detraxerint vniuersæ correctioni meæ. Comedent enim fructus viæ suæ, suisque consiliis saturabuntur. Qui autem me audierit, absque terrore requiescet, & abundantia perfruetur, malorum timore sublato.* Profecto & hanc epistolam, præmemorato Paulo directam a reuerendissimis Africanis episcopis, oportet gestis inferi ad argumentum eius improbæ instantiæ vel complicum eius, quam videlicet per tot annos contra immaculatam fidem nostram Christianorum exercere noscuntur, ut ex hoc nullam habeant virtutem, quasi sine reprehensione proprium errorem in deceptione simplicium proferentes.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero beatitudini vestræ, quoniam sicuti & ipsa bene cognoscit, synodica quoque præfulis Carthaginensis, qui & superesse dinoscitur, sanctissimi Victoris cum cautela seruatur in vestro venerabili scrinio saluata, per quam competenter ille decessori beatitudinis vestræ apostolicæ recordationis Theodoro, suæ ordinationis promotionem significauit, in qua & nouam adinventionem sufficienter & ipse accusans, petiit, quatenus condemnatio eius a vestra apostolica auctoritate efficiatur. Propterea suggesti, si præcipit, ut cum aliis & huiusmodi synodica examinetur apud vestram beatitudinem.

Hic in locū
Fortunati
Monothe-
litæ suc-
cessit. vide
Baron. an.
646. nu. 13.
& 14.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Neceffe est, & maxime propter dignitatem sedis eius, imo autem porrectum eius intellectum, Victoris quoque Carthaginensis venerabilis episcopi synodicam nobis intimari, ad perfectam cognitionem virtutis eius.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Denominatam synodicam afferens iuxta vestram iussionem, præ manibus habeo: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Victoris venerabilis episcopi Carthaginensis oblata synodica, huic sanctæ Synodo, vt concedet, relegatur.

*Et accipiens Paschasius notarius regionarius apostolicæ sedis,
relegit in his.*

*Domino beatissimo & honorabili sancto fratri,
Theodoro papæ Victor.*

Epistola Vi-
ctoris Car-
thaginensis
episcopi ad
Theodorum
papam.

VESTRÆ beatissimæ paternitatis apud Deum acceptabilia opera, & conuersatio gloriosa pene mundo toto sunt manifesta. Prædicationibus igitur apostolicis & doctrinis dum veræ fidei cultura vniuersa repleta sit terra, per diuinorum tamen eruditionem eloquiorum, vestra instruente admonitione exhortatoria, superædificatur orthodoxa Christi ecclesia, apostolica institutione fundata, & a fidelibus patribus firmissime roborata. Ad quam omnes beatissimi apostoli, pari honoris & potestatis consortio præditi, populorum agmina conuertentes, pie & sancte de tenebris ad lumen, de lapsu ad veram fidem, de morte ad vitam homines diuinæ prædestinationis gratia præscitos, salutaribus præceptis ac monitis perduxerunt. Quorum sanctorum apostolorum vestra fraternitas honoranda sequens plenius merita, & perfectius implens exempla, ecclesiam Dei morum probitate & actuum sanctitate condecorat, & fide sacra vel Christianis moribus vicens, quæ fieri Deo placita præcipit,

ANNO
CHRISTI
649.

pit, studiis pontificalibus indefinenter operatur & perficit, seruans legis diuinæ mandata: *Quia non legis auditores Rom. 2. iusti sunt apud Deum*, sicut narrat Apostolus, *sed factores legis iustificabuntur*. In qua lege diuina vestra sancta & veneranda sinceritas, sicut scriptum est, meditatur die ac nocte: quæ meditatio non lectione per figuram literarum tantum cōspecta, sed vberante in vobis Christi gratia, in vestra cognoscitur conscientia immobiliter insita, nullatenus de vestro corde recedente lege Christi Dei Domini sacrosancta, sicut in psalmis dicit propheta: *Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium. Psalms. 1. Lex Dei eius in corde ipsius: non atramento, sed spiritu Dei 2. Corinth. 3. viui vestra in arcana conscripta; neque in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis carnalibus*, sicut beatissimi apostoli Pauli ad Corinthios missa nos docet epistola. Quibus præmissis, significamus Deo placitæ fraternitati vestræ, die decimo septimo Kalendarum Augustarum indictionis quartæ, nostram humilitatem diuina gratia, suo vt præcepit munere præueniente, vt vestris sanctis ac Deo dignis precibus, in sancta Carthaginensis ciuitatis ecclesia pontificalis honoris accepisse consecrationem & stolam. In quo dignitatis fastigio, vt a Deo omnipotente regamur ab altissimo, & a malis actibus liberati, sacerdotale non nomen tantum, sed Christi Domini Dei nostri protegente auxilio, & meritum habeamus, vestris sanctis ac Deo acceptabilibus nos commendantes orationibus, poscimus, quatenus & vestris deprecationibus pro nobis ad Deum effusis muniti, & eruditionibus bonis instructi, digni efficiamur cum omni nobis populo Christiano commissio illæsi protegi velamento diuino. Ad salutationem ergo vestræ sanctæ & honorandæ fraternitatis, vice nostra Mellosum humilem vestrum fratrem, nostrum episcopum, & Redemptum diaconum, vel Cresciturum notarium sanctæ nostræ sedis, vestros famulos destinauimus, quos postulamus celerius nobis a vestra beatitudine persolui, quo possint ad proprias ecclesias ante hiemem Deo propitio remeare. Præ omnibus autem fateor, in ipso nostræ prouectionis exordio cor nostrum non leuiter vulneratum fuisse, vt propheticum illud præceptum exoptarem, dicens: *Quis dabit capiti meo aquam, aut* Ierem. 9.

Concil. Tom. 15.

Q

oculis meis fontem lacrymarum, & sedens plorabo die ac nocte?

ANNO
CHRISTI
649.

Ecce enim ecclesiæ Dei non leuiter perturbantur, Christianissimorum voces ac gemitus episcoporum non supportamus, querentium & clamantium nouitates & concinnationum figmenta, a Paulo venerabili confacerdote nostro, vt dicitur, contra fidem veracissimam approbata debere repelli. Nos autem temperamentum causis innectentes, expedire putauimus, prædictorum beatissimorum confacerdotum nostrorum licet iustissimos questus æquanimiter supportare, & ad auditus venerandos fraternitatis vestræ hoc ipsum peruigili cura deducere. Inquiunt enim, quædam vice epigrammatum, chartarum volumina in sacris ædibus apud regiam ciuitatem nuper esse suspensa, religioni catholicæ & ipsi veræ fidei ac patrum traditionibus omnino contraria. Quis enim vecors sacrilega voce audeat prædicare, in Domino nostro Iesu Christo aut vnā tantummodo voluntatem, aut vnā operationem existere, dum manifestissimis patrum definitionibus liquidius clareat, in Domino nostro Iesu Christo duas naturas, & earum duas voluntates, duasque operationes vel proprietates naturales modis omnibus inueniri? Et possumus multiplicibus patrum documentis nostræ paruitatis intentionem firmare, nisi vestram sanctissimam fraternitatem in omnibus corde ea retinere firmissime teneamus. Vt autem ipsius sedis apostolicæ * decretis per omnia confirmemur, Leonis beatissimi prædecessoris vestri apostolicæ memoriæ definitionem inseri peruidimus, & continet:

Epist. 10.

Agit enim vtraque natura cum alterius communione quod proprium est. Nos itaque patrum in omnibus decreta sequentes, in Christo Domino nostro duas naturas, earumque duas voluntates, duasque operationes firmissime prædicamus, Deum verum atque hominem verum absque delictis humanis veraciter confitemur, repudiantes cunctarum hæresum subsannationes, vanitates & insanias mendaces. Vestrum est itaque, frater sanctissime, canonica discretione solite contrariis catholicæ fidei obuiare, nec permittere nouiter dici, quod patrum venerabilium auctoritas omnino non censuit. Nos enim humiles corde, quæ recta sunt adiutore Domino

Auctoritas
Romani
pontificis.

ANNO
CHRISTI
649.

sapientes, vno vinculo caritatis vobiscum sumus constri-
cti, veram fidem ac religionem catholicam in omnibus
fortiter defensantes. Studiosius itaque a catholicis impro-
bis probe resistere, imminendum est, ne torpore desidii
oppressi, culpæ taciturnitatis teneamur obnoxii, & quasi
favorem impendentes iudicemur, dum aduersa catholi-
cæ fidei propulsare negligimus. A beato namque Felice
apostolico vestræ sanctitatis prædecessore dictum est:
Negligere quippe, cum possis, deturbare peruersos, ni-
hil est aliud quam fouere: nec caret scrupulo societatis
occultæ, qui manifesto facinori definit obuiare. Lique-
doctore sanctissime, venenosa serpentum sine simplicitate
astutia, manifesta est dolosa hæreticorū fallacia. Quid est
enim naturarum in Christo Domino nostro proprietates
auferre, nisi earumdem naturarum confusionem indu-
cere? quod catholica ecclesiæ, id est, statutis quam ma-
xime patrum sancti Calchedonensis Concilii extat con-
trarium, ex quo amplius & fundamentum fidei & per-
fectio indubitate consistit. Possēmus vero etiam eidem
fratri & coepiscopo nostro Paulo beatissimo regiæ ciui-
tatis antistiti similia nostris scriptis dirigere, nisi malorum
cognosceremus falsis locutionibus dictum fuisse, nostram
quasi Africanā prouinciam posse aliqua, quæ in vero non
consistunt, mala peragere. Sed & hoc nostræ postulatō-
ni subiungimus, vt ea quæ epistolariter a coepiscopis no-
stris sancti Concilii nostri ad beatissimum Paulum pa-
triarcham scripta sunt, per vestræ beatitudinis responsa-
rios eidem fratri nostro Paulo dirigere iubeatis.

Significat
motus Gre-
gorianos,
de quibus
Theopha-
nes ann. 5.
Constant.
Baron. an.
646.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit.*

Per synodicam epistolam suam dudum nobis rele-
ctam, Victor venerabilis Carthaginensis episcopus tam
perferuidissimum zelum suum declarauit, quamque Deo
amabilem humilitatem rationabiliter certus est osten-
disse. Et zelum quidem per hoc, quod introductam no-
uitatem nimis accusare nostræ apostolicæ sedi dinosci-
tur, & enarrare in scripto ei acclamationes pene om-
nium Christianorum, nec non gemitus reuerendissimo-

Concil. Tom. 15.

Q ij

Matth. 16.

rum episcoporum, non leuiter, sicut ille scripsit, perturbatorum propter fictiones & commenta, quæ aduersus veram confirmauit fidem Paulus episcopus Constanti-nopolitanus. Humilitatem autem, competenter minime præsumens abrogatum eundem Paulum habere, sed confacerdotem appellans, donec iudicium de eo nostræ apostolicæ auctoritatis, hoc est, principis apostolorum Petri cognoscat: utpote quoniam solus atque præ omnibus creditus est atque accipere meruit a rege regum Christo Deo clauēs regni cælorum, ad aperiendum recte credentibus in eundem Dominum nostrum, & claudendum infidelibus hæreticis. Quod utique & nos facere postulauit per propria scripta denominatus venerabilis quoque episcopus Carthagenensis, ut non despiciamus ipsius vel confacerdotum eius contra hæreticos iustas querimonias: sed quæ catholicæ fidei atque verissimæ patrum traditioni omnino contraria existunt, diiudicemus dogmata, pro eo quod iuxta eius scripta nullus audet, licet insanus sit, sacrilega voce prædicare, vnam in Christo Deo esse tantummodo voluntatem, aut vnam operationem. Utpote luculentius omnibus comprobatur per paternas definitiones, quoniam duæ naturæ Christi Dei existunt in vnitione inconfusæ & indiuisæ, & duæ voluntates, duæque operationes & proprietates naturales: & quia plurimis testimoniis catholicæ ecclesiæ patrum huiusmodi potest Domino opitulante sermonem ostendere, licet nobis, id est, apostolicæ nostræ sedi hoc facere commisit, certus existens firmitus nos habere, atque eadem sapere & defendere legitime. Verumtamen studuit & ipse nihilominus pium firmare intellectum per sacram vocem Leonis, nostræ apostolicæ ecclesiæ præfulis, in hoc quod dicit: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est. Quibus adiiciens ait: Quoniam nos decreta sanctorum patrum in omnibus sequentes, duas naturas, ex quibus & in quibus consistit, in vnitione indiuisas; & duas voluntates, duasque operationes Christi Dei firmissime prædicamus, Deum verum atque hominem verum absque delictis humanis eundem veraciter confitentes, repudiantes cunctarum hæresum subsannationes, vanitates & insanias,

ANNO
CHRISTI
649.

mendacia atque stultitiam. Nam nos humiles, ait, corde, quæ recta sunt adiutore Domino sapientes, vno vinculo caritatis vobiscum sumus constricti, veramque fidem ac religionem catholicam in omnibus fortiter defensantes. In his ergo propria dogmata instituens, competenter & nostram expetiit canonice auctoritatem. Propterea & scripsit: Quoniam vestrum est sanctissimi, canonica discretionem aduersariis catholicæ fidei solite resistere, nihilque permittere dici nouiter a quopiam, quod sanctorum patrum traditio minime definiuit. Et propterea contestans nos de his quæ sunt plena timoris ac veritatis, in hoc quod scribit studiosius: Itaque oportet catholicos improbis probe resistere, ne torpore desidiæ oppressi, taciturnitatis teneamur obnoxii, & arguamur sicuti aduersa catholicæ fidei propulsare negligentes, vtpote ad ea malignum quemdam saluantes fauorem. Huiusmodi sermonem confirmans per sacram memorationem beatæ memoriæ apostolici viri Felicis, qui scribens sapientissime ait: Negligere quippe, cum possis, deturbare peruersos, nihil est aliud quam fouere eorum impietatem. Nec enim caret scrupulo societatis occultæ, qui manifesto facinori desinit obuiare. Ergo quia, vt ait, manifesta est omnibus venenosa serpentum calliditas, id est, hæreticorum fallacia, per amputationem naturalium proprietatum Christi Dei confundens naturas, oportet eam sine dubio destrui, vtpote contradicentem doctrinæ sanctorum patrum, & maxime definitioni sancti Calchedonensis Concilii. His itaque in scripto nobis oblatis pro catholica ecclesia, & tam per alios sacerdotes, quamque per ante fatum venerabilem Carthaginensem episcopum, non nos oportet de cetero negligere & differre, ne, quod absit, memoratis criminibus submittamur, irrationabiliter postponentes, & expectantes eos qui nolunt ad Dominum conuerti. Expectaui enim, sicut beatus Isaias perhibuit, vt facerent iudicium, fecerunt autem iniquitatem & non iustitiam, sed clamorem omnes pios conturbantem: & hoc dum scire debeant, quoniam iudicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt, hoc est, qui nouitates contra fidem operantur, * licet diuitiæ bonitatis Dei & sustentationis & patientiæ ignorantes, quoniam benignitas Dei ad poeni-

*for. sper-
nantque
diuitias

Rom. 2.

Q iij

tentiam eos adducit: secundum autem duritiam eorum & cor impoenitens, thesaurizant sibi iram in die iræ & reuelationis iusti iudicii Dei, qui reddet vnicuique secundum opera eius, iuxta quod nobis beatus Paulus apostolus protestatur. Oportet ergo præsentem quoque epistolam gestis sociari, ad arguendam contrariorum proteruiam. Igitur vsque ad hoc sufficiunt nobis querimonie contra eos, quoniam derelinquet nos tempus, iuxta quod ait apostolus, si voluerimus omnium pene orthodoxorum oblatas contra eos producere querelas, maxime dum & hæc nobis sufficiant, id est, ea quæ superius recitata sunt, vt eorum hæresim diuulgemus, & ostendamus omnibus sub accusatione eam & reprehensione merito existentem. *In ore*
Hebr. 11. *Matth. 18.* *etenim*, iuxta quod dictum est, *duorum vel trium testium stabit omne verbum*, vt non dicatur multitudo tantorum sacerdotum & populorum, abbatum, vel monachorum in scripto & sine scripto contra huiusmodi prauissimam nouitatem ad apostolicam nostram sedem acclamantium.

Sed iam tempus exigit, vt vniuscuiusque personæ accusata in medio producantur atque examinentur canonica conscripta, quatenus incongruitatem eius & in consonantiam, quam cum patrum vel synodorum confessione habere dinoscitur, ordinabiliter intendamus, atque omnibus rationabiliter ostendamus pro tuitione catholice ecclesie, hoc videlicet sequenti celebrantes secretario; vt-pote præsentem vsque ad terminum nobis querulantium Domino auxiliante effecto.

SECRETARIVS III.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die decimo sexto Calendas Nouembris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangelis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileensi Deo dedit sanctissimo Caralitano episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

Mauro Casenate episcopo, &
Deusdedit presbytero, agenti-
bus locum Mauri sanctissimi e-
piscopi Rauennatis ecclesiæ.
Sergio Templanensi episcopo.
Romano Cerellitano episcopo.
Reparato Manturianensi episcopo.
Crescente Lucrensi episcopo.
Epiphanio Albanensi episcopo.
Felice Agrigentino episcopo.
Benedicto Aiaceno episcopo.
Marcellino Clusino episcopo.
Iuliano Hortano episcopo.
Geminiano Volaterrano episc.
Papinio Vibonensi episcopo.
Mariniano Populoniensi episc.
Maximo Pisaurensi episcopo.
Luminoso Tiferni tiberinorū ep.
Luciano Leontineni episcopo.
Potentino Belliternensi episcopo.
Viatore Hortonensi episcopo.
Mauro Tuscanensi episcopo.
Bonito Formiano episcopo.
Martino Gabinatense episcopo.
Maioriano Prænestino episcopo.
Adeodato Spoletano episcopo.
Germano Numanensi episcopo.
Ioanne Pæstano episcopo.
Laurentio Perusino episcopo.
Gaudioso Reatino episcopo.
Caroso Faralitano episcopo.
Laurentio Taurianensi episcopo.
Martiano Mebienensi episcopo.
Ioanne * Trapeiano episcopo.
Barbato Sutrinense episcopo.
Luminoso Salernitano episcopo.
Calumnioso Alesino episcopo.
Sabbatio Buxento episcopo.
Peregrino Messanenensi episcopo.
Ioanne Tarentino episcopo.
Rufino Sipontino episcopo.
Mauro Senate episcopo.
Adeodato Amerino episcopo.
Læto Lucano episcopo.
Gaudioso Capuano episcopo.
Theodoro Rosellano episcopo.
Bonito Ferentinate episcopo.

Andrea Hydruntensi episcopo.
Mauro Senogallienensi episcopo.
Iusto * Tauromenitano episc.
Mauroso Anconitano episcopo.
Felice Panormitano episcopo.
Bono Ficuculensi episcopo.
Laurentio Tudertino episcopo.
Fortunato Auximate episcopo.
Ioanne Carinenensi episcopo.
Thomate Lunensi episcopo.
Albino Signensi episcopo.
Bonito Ferentispolimartio episc.
Augustino Squillacino episcopo.
Maximo Trocalitano episcopo.
Ioanne Rhegitano episcopo.
Paschale Blandano episcopo.
Barbato Cumano episcopo.
Luminoso Marforum episcopo.
Felice Tarracinenensi episcopo.
Glorioso Camerino episcopo.
Oportuno Anagnino episcopo.
Decorato Tiburtino episcopo.
Firmino Blerano episcopo.
Amabile Hortensi episcopo.
Iobiano Firmano episcopo.
Albino Portuensi episcopo.
Anastasio Narniensi episcopo.
Palumbo Fundano episcopo.
Theodoro Tyndaritano episc.
Theodosio Cōtronensi episcopo.
Sapientio Numentano episcopo.
Scholastico Fanensi episcopo.
Maximo Mesinate episcopo.
Elia Lilybatano episcopo.
Gratioso Nepefino episcopo.
Aquilino Assisinati episcopo.
Leontio Neapolitano episcopo.
Eusebio Atellano episcopo.
Paschale Thermitano episcopo.
Martino Centumcellensi episc.
Oportuno Pisano episcopo.
Iubentino Stabienensi episcopo.
Donato Marianensi episcopo.
Bonoso Alerino episcopo.
Ioanne Vicofabinate episcopo.
Peregrino Liparitano episcopo.
Potentino Polensi episcopo.

Boethio Cornensi episcopo.	Crescentio Libyensi episcopo.
Leontio Fauentinate episcopo.	Stephano Dorensi episcopo.
Valentino Turritano episcopo.	Stephano Popiliensi episcopo.
Donato Saslinate episcopo.	Ioanne Gabopolitano episcopo.
Luminoso Bonensi episcopo.	Callionisto Hadrianensi episcopo.
Ioanne Vnnogoritano episcopo.	Victoriano Vzalsi episcopo.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Isa. 62.

Propter Sion non tacebo, & propter Ierusalem non quiescam, dicit beatus Isaias, donec egrediatur ut splendor iustus meus, & saluator meus ut lampas accendatur. Profecto catholicæ ecclesiæ, quæ vera consistit Sion, & ciuitas Christi cælorum regis, per tot annorum spatia expugnata ab aduersantibus verbo fidei, qui neque Deum timent, neque hominem reuerentur: sed incassum perducentibus pias & canonicas de hoc verbo doctrinas, dum & a diuersis tantisque in scripto & sine scripto contestationibus inuitati fuissent corrigere propria, & sepelire hæresim, sicut & per anteriorem cognitionem luculentius demonstratum est tam per libellos, quamque per suggestiones reuerendissimorum sacerdotum & venerabilium abbatum, Apostolo protestante nobis, ut hominem hæreticum post primam & secundam correptionem euitare debeamus, scientes quia subuersus est huiusmodi, & delinquit proprio iudicio cõdemnatus; nullo modo oportet nos deinceps tacere aut quiescere, ne quo modo iniqui iudicemur, odibilem Deo pacem amplectentes, quoniam scriptum est: Zelauit in peccatoribus, pacem peccatorum videns: & dicatur etiam de nobis:

Tit. 3.

Psalms. 72.

Ezech. 22.

1. Ioan. 4.

Ier. 6.

Sacerdotes mei contempserunt legem meam, & polluerunt sanctuaria mea: inter sanctum & profanum non habuere distantiam, & inter pollutum & mundum non intellexerunt. Sed consurgere cum Deo, & consistere prompte ei, induentes arma spiritus aduersus malignantes contra fidem eius, ut approbemus spiritus sapienter, id est, verba illorum, si ex Deo sunt. Scriptum est enim in Ieremia: Probatores dedite in populo meo robustum, & scies, & probabis viam eorum. Multa namque nobis necessaria est vigilantia, & tantum diuinæ sapientiæ discretionis, quæ occulta tenebrarum reuelat, ad requisitionem huiusmodi rei & scrutationem: quoniam latet quodammodo & absconditur, vixque com-

ANNO
CHRISTI
649.

comprehenditur dolosa existens malitia, pro eo quod sibi pietatem callide blandiatur, vt valeat scrutantium mentem latere. Quod vtique sciens beatus Apostolus, ait: *Nam huiusmodi pseudoapostoli, operarii subdoli, transfigurantes se in apostolos Christi. Sed non mirum: ipse enim satanas transfigurat se velut angelum lucis: & non mirum, si ministri eius transfigurentur, veluti ministri iustitiæ: quorum finis secundum opera eorum.* Sed & Dominus in hoc præmuniens nos, ait: *Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces: a fructibus eorum cognoscetis eos.* Ergo in ipsum ex toto corde referentes ante omnia super tali quæstione deprecationem, & dicentes cum Dauid: *Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua: lucerna enim pedibus meis:* quoniam sicut ait beatus Daniel propheta, *sapientia & fortitudo eius sunt: dat sapientiam sapientibus, & scientiam intelligentibus disciplinam. Ipse reuelat profunda & abscondita, & nouit in tenebris constituta, & lux cum eo est: quia sapientiam & fortitudinem dedisti mihi, & ostendisti mihi quæ rogaui te: cum ope diuina vniuscuiusque personæ conscripta, qui propter nouitatis commentum accusati sunt, de venerabili nostro scrinio obsecundantibus nobis ordinabiliter offerentibus, solertius intendamus.*

Sergius reuerendissimus episcopus Tempsanensis ecclesiæ, dixit:

Secundum vestram apostolicam interlocutionem omnibus nobis cum ope diuina huc præsentibus paratis ad requisitionem huiusmodi rei, si placet vestræ beatitudini, Theodori quondam Pharanitæ episcopi in primis offerantur nobis conscripta, quoniam, sicut nostis beatissimi, hunc primum esse auctorem huiusmodi nouitatis per sua hæretica conscripta, præsens Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis in proprio libello asseruit, quod & omnibus manifestum est. Oportet ergo, si placet, cum

* id est, diligentia

acribia & in hoc ordinem conseruari gestorum.

Vniuersi sanctissimi episcopi dixerunt:

Competenter Theodori Pharanitæ quondam episcopi in primo loco expetiit conscripta ad nostram cognitionem deduci Sergius reuerendissimus coepiscopus noster: sic namque & sequentium ordinabiliter examinabitur

Concil. Tom. 15.

R

requisitio, nulla confusione per quamdam præposteritatem gestis inserta.

ANNO
CHRISTI
649.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Iuxta supplicationem huius sancti Concilii, codex Theodori Pharanitæ quondam episcopi per eos, quorum interest, nihilominus offeratur.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, Theodori Pharanitæ episcopi codicem afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Codex Theodori quondam Pharanitæ episcopi suscipiatur, & loca quæ prænotata sunt, in quibus ille de dispensatione Christi magni Dei & saluatoris nostri propriam confessionem instituit, lectioni vulgentur.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinum interpretatum, relegit in his.

Theodori
Pharanitæ
hæretici
scripta.

Theodori quondam episcopi Pharanitæ, de sermone scripto ab eo ad Sergium quondam episcopum Arsenoitanum Ægyptiaci tractus.

Quidquid igitur scribitur dixisse aut operari Dominum, per sensum & intellectum & sensibilia & dixit, & operatus est: & hæc ita, utpote de toto, atque vnus vna operatio verbi intellectus sensibilis & organici corporis omnia dicenda sunt.

Eiusdem de eodem verbo.

Ergo quia præcipue per quamdam diuinam & prudentissimam dispensationem, somnum & laborem, esuriam & sitim suscepit quando voluit, quam maxime merito & in his motum & quietem validissimæ & prudentissimæ operationis verbi applicamus, ac per hoc vnā vnus eiusdemque Christi operationem fatemur.

ANNO
CHRISTI
649.*Eiusdem de eodem verbo:*

Sufficienter, vt arbitror, per requisitionem sermo nobis aperuit, quoniam omnia quæ scribuntur de Domino Christo, siue de Deo, siue animæ, siue corporis, siue vtriusque, animæ dico & corporis, sint, singulariter ac indiuisè agebantur, incipientes quidem & ac si de fonte sapientiæ verbo & bonitatis vel virtutis, mediante intellectu animæ & corpore, procedentes, & propterea vna operatio totius, sicuti de vno eodemque saluatore nostro hæc omnia existunt atque dicta sunt.

Eiusdem de eodem verbo:

Profecto habemus in his luculenter, quoniam opus Dei est omnia, quanta in Christo audimus & credimus, siue diuinæ naturæ appertinent, siue humanæ: & propterea vna operatio hæc diuinitatis eius & humanitatis pie nominata sunt.

Eiusdem de eodem verbo:

Vt esset omnis incarnatio ab initio vsque in finem, & quantacumque parua & magna eius, sunt vna secundum veritatem altissima & diuina operatio.

*Eiusdem de eodem sermone, quem fecit in interpretationibus
paternorum testimoniorum.*

Diuina vero voluntas, quod est ipsius Christi, quoniam ipsius voluntas vna est, & hæc diuina.

Eiusdem de eodem sermone:

Per hæc igitur sine quadam difficultate docemur, quoniam omnia quæ salutiferæ dispensationis sunt, siue diuina seu humana de saluatore nostro Christo dicuntur, initium quidem a diuinitate vtpote permissum & exordium accipiebant, mediante autem intellectu & rationali anima, ministrabantur a corpore, siue mirificam quamdam dixeris virtutem, seu naturalem quemdam hominis motum, id est, veluti cibi desiderium, somnum, laborem, & dolorum participationem, tristitiam & afflictionem: quæ passionibus secundum visitationem nominum ex consuetudine

Concil. Tom. 15.

R ij

nuncupantur: specialiter autem naturalis motionis propria per animatum & sensibile animal existunt. Sed ipsæ quæ specialiter sunt & dicuntur passionēs, vtpote crux, mortificatio, figuræ, liuor, cicatrices, sputa, colaphi: omnia hæc recte & merito vna vnus eiusdemque Christi operatio nominabitur.

Eiusdem de eodem sermone.

Intelligentur ergo a nobis modis omnibus omnia quæ sunt humanitatis Christi saluatoris, diuina & salutifera secundum veritatem operatio.

Eiusdem de eodem sermone.

Ex his namque omnibus atque similibus bene & maxime iuste vna Dei operatio, cuncta propria humanitatis, credatur atque dicatur.

Eiusdem de eodem sermone.

Quoniam nostra quidem anima non est tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates a se vel ab eo proiciat: sed neque domina tantum visa est rationalis anima proprii corporis, vt etiam cohærentis sibi & coniuncti tumidam molem (quod Græci dicunt oncon) atque defluxionem, vel colorem obtineat, & foris hæc constituat eum aliquando: quæ omnia in dispensatione saluatoris nostri Iesu Christi & dicta & facta sunt, in diuino & in viuifico corpore existunt. Nam sine tumore, & (vt ita dicatur) incorporaliter sine distinctione processit ex utero, & sepulcro, & ianuis, & cum super solum maris deambulat.

Matth. 14.

Eiusdem de eodem sermone.

Oportet igitur ita sapere & dicere nos omnia, quæ in incarnatione saluatoris Christi dicuntur esse, vnam scire operationem esse, huius autem opificem & creatorem Deum verbum; organum vero, humanitatem consistere. Ergo quæque velut de Deo aut humane de ipso dicuntur, omnia vna operatio est verbi diuinitatis.

ANNO
CHRISTI
649.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

In prouerbiis scriptum est: *Contritionem præcedit superbia, & ante ruinam exaltatur spiritus. Qui insipiens est, sustinebit damnum: & cum rapuerit, aliud apponet.* Quod & in Theodorum Pharanitanum quondam episcopum per eius conscripta, quæ nobis relecta sunt, euenisse cognoscimus: qui imprudenter putauit rectam esse suam opinionem, & proprio videlicet errore: non enim per probabilem & paternam doctrinam ab eo prolatam. Quoniam, sicut scriptum est, *Via stulti recta in oculis eius: & sunt viæ, quæ videntur homini iustæ, nouissima autem earum deducunt ad mortem.* Propterea sicut fenum ædificiorum, quod priusquam ex aliorum euersione euellatur, arefcit, sine stirpe atque aridas illis, quibus scripsit, easdem manifestauit, vtpote non ex alio, sed a semetipso habens impietatis reprehensionem: quia omnimodo deitatis & humanitatis Christi vnam esse operationem, sicut audistis reuerendissimi fratres, definiendo, & hanc conditam, vtpote creatam confessus est: asserens in scripto, omnia quæ in humanitate saluatoris Christi dicuntur, oportere vnam operationem scire: opificem autem eius & creatorem, Deum verbum. Ergo si opifex eius & creator Deus verbum, sicut ipse asserit, existit, utique secundum sensum ipsius condita esse dinoscitur. Quoniam omne quidquid per conditionem verbi fit, creatura est sine dubio. Si autem conditam esse operationem Christi ille definit, apertissime cum Ario & Nestorio impiissimis creaturæ cultor arguitur, eo quod tantum conditum cum illis & secundum illos, non autem & increatum nobiscum eundem confitetur: hoc est, non ut Deum naturaliter & hominem eundem, sed tantum hominem purum: quoniam secundum naturam * creatus non est, qui increatam naturaliter non habet in se operationem.

* for. in-
creatus

Ita igitur per suas voces propriam ille professionem inanem & vacuam demonstrauit, ut & in eo impleatur quod dictum est: *Iniquitates suæ capiunt impium, & funi-*

R iij

bus peccatorum suorum constringitur. Ipse morietur, quia non habuit scientiam. Hic defecit cum imprudentibus, id est, cum eis qui in diuisione & pura coniunctione Christi Dei blasphemant mysterium: & non solum cum his, sed etiam cum eis qui in phantasmate hoc mysterium imprudenter delirare noscuntur, hoc est, Manete, Apollinare & Seuero nefandissimis hæreticis, per hoc quod asserit in suo conscripto, sicut in præsentī audiuius, quoniam nostra quidem anima non est tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates a se vel ab eo proiciat: sed neque domina tantum visa est rationalis anima proprii corporis, vt etiam cohærentis sibi & coniuncti tumorem atque defluxionem vel colorem obtineat, & foris hæc constituat idem corpus aliquando: quæ omnia in dispensatione saluatoris nostri Christi & dicta & facta, in diuino & viuifico corpore consistunt. Nam sine tumore, & (vt ita dicatur) incorporaliter processit sine distinctione ex vtero, & sepulcro, & ianuis, & cum * ac si super solum maris deambulabat. Apertissime igitur in his verbis tam ipsum corpus Domini nostri intellectualiter animatum, quamque & naturales eius proprietates omnino amputare dinoscitur, si foris hæc, quæ superius dicta sunt, ipsum corpus, vt perhibet, constituit, aut sicut ille scripsit, ex se easdem proiecisse dinoscitur. Nam si absque tumore & incorporaliter ex vtero processit, & super dorsum maris deambulauit, hoc ipsum quod deambulabat & procedebat, ergo phantasma erat. non enim incarnatus substantialiter Deus: vnde nec miraculum iam cognoscebatur virginitatis germen, neque magnum erat incarnati Dei Verbi super mare deambulatio. Quod enim incorporaliter & sine quolibet corporeo tumore procedit, aut deambulat, qualem habet miraculorum rationem ad minime dissoluendam per partum virginitatis integritatem, aut per gressum in profundum aquarum non mergere? quoniam in vtroque nullam mirificam habet rationem quod est incorporeum, vtpote naturaliter, & non super naturam efficaciam habens. Nec enim habet naturam, quod est incorporeum & sine tumore, aut virginitatem soluere, aut in aquis mergere, distantiam nullam habens omnino, id est, longi-

Matth. 14.

ANNO
CHRISTI
649.

* est

tudinem, latitudinem, & altitudinem. Ex quo apertissime sine dubio ostenditur, quoniam absque corpore, id est, sine carne & corpore ex vtero procedere, & super aquas deambulare incarnatum Deum ille prædicauit. Quod enim incorporaliter procedit, speciatim sine corpore est procedere: sicuti & absque semine procedere, sine semine * eum procedere. Si ergo naturaliter animatum Domini corpus, & naturales eius proprietates interimit per phantasiam, (non enim substantialiter hominem eum prædicat factum) qualem differentiam ille cognoscit ex Deo & patre, atque ex virgine & matre eiusdem naturaliter natiuitatis? Quia si ab vtrisque incorporaliter natum fuisse asserit Dominum, certum quia vnam eandemque esse eiusdem scit natiuitatem. Si autem vnam eandemque ex vtrisque scit natiuitatem, necesse est eum aut & ex patre, sicut ex virgine incarnatum confiteri Deum Verbum; aut nec ex virgine, sicut nec ex patre incarnatum asserere eum, vtpote & ab ea incorporaliter secundum illius sensum genitum, sed ex vtrisque similiter propter eandem æqualemque natiuitatem, aut incarnatum, aut sine carne naturaliter cognoscere procedentem: at per hoc aut & Deum & patrem conditum adscribere, vtpote de propria natura carnem intellectualiter animatam verbo proprio in vnitione substantialiter commodantem; aut & virginem nullo modo matrem Verbi factam fuisse, vtpote ex semine eum substantialiter incarnatum enixam, sed veluti de fistula incorporaliter per eam, secundum Apollinarii impietatem, transisse. Si ergo, vt dictum est, corpus & corporis interimit naturales proprietates in mysterio Christi Dei per ea quæ dogmatizare præsumpsit, vtpote sine tumore atque defluxione & colore hoc perhibens esse, & incorporaliter processisse ex vtero Deum Dominum delirans, cuius iam nobis testimonium patris ad arguendam huiusmodi hæresim necessarium est proferre, dum omnibus clara & aperta extitit per scripta, quæ in præsentem nobis relecta sunt, nisi fortassis oporteat nos ad eius vel prauitatem ipsius perfectam destructionem eadem proferre: quoniam destruitur sine dubio per paternas doctrinas, qui eos per sua scripta destruere nititur.

Cōfutatur
Theodorus
sententiis
patrum ca-
tholicorū.

Age ergo nunc hoc compendiose faciamus per compa-
rationem dogmatum istius, atque catholicæ ecclesiæ præ-
dicationem, & ordinabiliter distinguamus. Ita Theodo-
rus Pharanitanus quondam episcopus dixit: Incorporali-
ter ex vtero processit Dominus.

Cyrillus.

Cyrillus gloriosus Alexandrinus episcopus dixit, cor-
poraliter ex Virgine natum fuisse Dominum. In primo
enim de duodecim capitulis ab eo compositis ad Nesto-
rium, synodalis eius epistola sic ait: Quisquis non confite-
tur Deum esse veraciter Emmanuelem, & propterea
Dei genitricem sanctam Virginem, (genuit namque car-
naliter carnem factum ex Deo Verbum) anathema sit.

Gregorius
Nazianz.

Et iterum theologus Gregorius ad Clidonium scri-
bens, ait: Quisquis veluti de fistula per virginem transis-
se, non autem in ea plasmari diuine pariterque humane
dicit: diuine quidem, quoniam sine viro; humane autem,
quia ritu parientis genuit: similiter sine Deo est.

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit,
corporalem magnitudinem non habuisse secundum car-
nem Dominum, sed absque mole & incorporaliter eum
super mare deambulare.

Dionysius
Areopagi-
ta.

Dionysius egregius & molem carnalem habere eum
secundum carnem prædicat, & pondus corporeum, &
cum mole & pondere corporeo incedere super aquas
non infusis pedibus. & hoc in opusculis eius de diuinis
nominibus docens, ait: Ignoramus qualiter de virgine is
alia lege præter naturalem formabatur, & qualiter non
infusis pedibus, corporalem molem habentibus & ma-
teriale pondus, deambulabat tumidam & instabilem sub-
stantiam.

Atque iterum in epistola eius ad Gaium scripta ait: Et
supra hominem operabatur quæ hominis sunt. & hoc
ostendit virgo super naturam pariens, & aqua instabile
terrenorum & materialium pedum supportans pondus,
& non obediens, sed supra naturam virtute sine diffusio-
ne consistens.

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit:
Quoniam Dominus proprium corpus de coherentibus
eidem corpori, id est, defluxionem & colorem foris con-
stituit.

Item

ANNO
CHRISTI
649.

Item sanctus Basilius non solum defluxionem ex lacrymis habuisse corporaliter perhibet Dominum, sed etiam ex nutrimentis solidis & tumidis digestionem & consumptionem, & ex itinere neruorum extensionem, ita in sermone de gratiarum actione docens: Sicut ergo suscepit esuriam Dominus de solido cibo digesto ab eo, & sitim assumpsit, humiditate quæ in corpore eius erat consumpta; & fatigatus est musculus & neruis ex itinere distensis, non utique deitate ex labore fatigata, sed corpore, quæ naturam sequuntur, passionem suscipiente: ita & lacrymas admisit, naturalem passionem carni superinduci permittens.

Basilius
magnus.

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit, absque naturalibus corporis proprietatibus ut hominem factum fuisse Dominum, & has naturales eius proprietates a se abiicere.

Sancta & vniuersalis Calchedonensis Synodus in sua definitione prædicat, nunquam sublatam differentiam naturarum propter vnitionem, magis autem saluam indiminute proprietatem vtriusque naturæ, & in vnam personam atque in vnam substantiam concurrentem. His itaque nobis opportune declaratis, ut dissentiens ille sanctis approbatus, & paternis ac synodalibus definitionibus apertissime contradicens, ab his rationabiliter condemnatur, eo quod nullam habet cum eis communionem, apertam autem per proprios sermones alienationem.

Synodus
Calched.

Benedictus venerabilis episcopus insulæ Corsicæ dixit: *Mandatum lucerna est, & lex lux, & via vitæ incrementum disciplina*, quibus vestra beatitudo nimis prudenter ac diligenter diuisit inter lucem & tenebras, id est, inter Theodorum Pharanitanum quondam episcopum, doctoresque catholicæ ecclesiæ: & illum quidem sicut noctem tenebrosam, lumen paternæ veritatis minime habentem, iuste censuit condemnari: hos autem, competenter pietatis definitionibus nos lætificantes, ostendens uti diem splendidissimam, honorifice veneratus est, verbis etiam veritatis confirmantes. Scriptum est enim: *Ego sum Dominus Deus vester. Non facietis iniquitatem iudicio. Non accipies personam diuitis, neque mireris vultum potentis.*

Prouer. 6.

Leuit. 19.

Concil. Tom. 15.

S

Exod. 23.

tis. Ab omni iniquo verbo recedes. Innocentem & iustum non interficies, & non liberabis impium. Ideoque hoc execrabili viro vel dogmate ipsius, & a nobis consonanter damnato propter hæresim ipsius, si placet sanctitati vestræ, iubete, quatenus per lectionem Cyri, quondam Alexandrini episcopi, nouem capitulorum intendamus conscripta: magis autem septimum eorum capitulum, per quæ paternam ille doctrinam immutare præsumpsit; & consequenter atque ordinabiliter post eundem epistolam Sergii Constantinopolitani quondam episcopi, in qua Cyrum pro huiusmodi nouitate suscipere & laudare comperitur.

ANNO
CHRISTI
649.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit.*

Iuxta precationem commemorantis dilectissimi fratris nostri Benedicti episcopi, Cyri quondam Alexandrini antistitis nouem capitula, cum epistola Sergii Constantinopolitani episcopi, in qua * in his enim recipere per consonantiam suam ostenditur, hi quibus interest, gestis inferenda deducere procurent.

* aut in
quibus
cum

Theophylactus primicerius notariorum S. apostolicæ sedis, dixit:

Iuxta iussionem sanctitatis atque beatitudinis vestræ, chartulas quas iussistis insinuari, afferens præ manibus habeo: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

De nouem capitulis Cyri quondam episcopi septimum suscipiatur, & relegatur in præsentia sancti Concilii, & sequenter epistola Sergii Constantinopolitani quondam antistitis.

*Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his.*

Cyri Alexandrinæ ecclesiæ quondam episcopi excapitulare, quod coram omnibus Acephalis legi præcepit

ANNO
CHRISTI
649. in * Ammone in perscriptione orthodoxæ fidei, capitu-
lum septimum:

Si quis vnum Dominum nostrum Iesum Christum in duabus dicens videri naturis, non confitetur hunc vnum esse trinitas, quæ ante sæcula a patre natus est Deus Verbum, in vltimis autem sæculi temporibus eundem incarnatum & genitum de sancta & immaculata domina nostra Dei genitrice semperque virgine Maria, sed alium hunc scit & alium, (non enim vnum eundemque secundum sapientissimum Cyrillum in deitate perfectum & humanitate perfectum eundem) & secundum hoc tantummodo in duabus naturis existentem, ipsum passibilem & impassibilem secundum aliud & aliud, vt prædictus sanctæ memoriæ Cyrillus asseruit, patientem quidem humane carne, eo quod homo est, manentem autem impassibilem, vt Deum, in propriis passionibus carnis: & eundem vnum Christum & vnum filium, operantem Deo decibilia & humana vna Dei & viri operatione, secundum beatum Dionysium, per contemplationem tantummodo discernens ea, ex quibus vnitas facta est, & hæc intellectualiter considerans inconuertibilia & inconfusa post eorum & naturalem & substantialem vnitatem manentia, & in his indiuisæ & inseparabiliter vnum eundemque Christum & filium cognitum ex hoc, quod ea quæ ab inuicem inconfuse conuenerunt, per intellectum considerat, veracem eorum contemplationem faciens: (non enim phantasia falsa, & inanibus sensus fictionibus) nullatenus autem diuidit, vtpote iam interempta in duabus partitione propter ineffabilem & inconfusam & incomprehensibilem vnitatem, dicens secundum beatum Athanasium: Mox caro, mox Dei Verbi caro, mox caro animata intellectualis, mox Dei Verbi caro animata intellectualis; sed in diuisione pro parte huiusmodi suscipit vocem, anathema sit.

Capitulum
vii. Cyri
Alexandri-
ni hæretici.

Exemplar epistolæ scriptæ a Sergio quondam præfule Constantinopolitanæ ecclesiæ ad Cyrum quondam præfulem ecclesiæ Alexandrinæ, in qua laudat eum pro vna operatione, & confirmat eam quasi pro vnitace Acephalorum hæreticorum.

Sacras syllabas vestræ a Deo honorandæ sanctitatis
Concil. Tom. 15. S ij

fufcepimus, per gratiam diuini Spiritus, & Deo placitum
studium a Deo conferuandi & fereniffimi nostri princi-
pis, atque diuina institutione, nec non totius orthodoxiæ
plena facratiffimæ vestræ beatitudinis annuntiantes fa-
cta in Alexandrinam Christi dilectam magnam ciuita-
tem, & in omnes regiones eius, eorum videlicet qui
prius dicebantur Theodofiani, in catholicam & aposto-
licam atque orthodoxam ecclesiasticam vnitatem. Pro
quibus spiritali & ineffabili gaudio repleti, gratiæ laudes
omnipotenti Deo & faluatori nostro Iefu Christo ex to-
to corde retulimus, quoniam tandem aliquando coope-
ratione diuina medio pariete discordiæ abstracto, per
quem prius communis omnium inimicus a fratribus fra-
tres feperare ftuduit, coniuncti & comparticipes parue-
runt, & facti funt omnes vnum labium & vna lingua, bo-
nam confeffionem & glorificationem, vt oportet, glo-
riofæ atque viuificæ trinitati celebrantes, & prædicatur
ab omnibus confonanter, *vnus Dominus, vna fides, vnum
baptifma*. Dicta enim oftendentes eis venerabilium & v-
niuerfalium fanctarum Synodorû, per gratiam fancti Spi-
ritus conuenientium, & vnam eandemque orthodoxam
fidem definientium, id eft, Nicænam, Constantinopoli-
tanam, Ephesinam primam, & Calchedonenfem, atque
iterum Constantinopolitanam fub temporibus diuæ me-
moriæ Iuftiniani congregatam fanctam quintam Syno-
dum, atque omne fcandalum de medio per eas, ficut ali-
quas petras a femita iactantes, apertum & nimis facilem
ad Deo amabilem vnitatem tranfitum effeciftis. Pro qua
re multa vestræ facræ perfectioni tam apud Deum &
omnes homines merces & laus reposita eft. Afferuiftis
igitur in capitulis, quæ ad ipfos facta funt, confiteri (bo-
num eft enim, vt ipsis facris vocibus veftris vtamur) Pa-
trem & Filium & Spiritum fanctum, trinitatem confub-
ftantialem, vnam deitatem in tribus* fubftantiis. Ipfum
autem vnum de fancta trinitate Deum verum, qui ante
fæcula ex patre genitus eft, defcendere de cælis in vltimis
diebus, & incarnari ex Spiritu fancto & domina noftra
fecundum veritatem Dei genitrice femperque virgine
Maria, carnem affumentem ex ipfa nobis confubftantia-
lem, animatam anima rationali & intellectuâli, eam-

Ephes. 4.

*melius
fub-
ftantiis.

ANNO
CHRISTI
649.

demque ex ipsa conceptione vnire sibi vnitate naturali & substantiali: & ita natum ex ipsa, vnum existentem inconfusum, indiuisum, perfectum in deitate, perfectumque in humanitate, eundemque passibilem & impassibilem secundum aliud & aliud, quomodo beatus Cyrillus asseruit: patientem quidem humaniter carne, quia homo: manentem autem impassibilem eundem, quomodo Deum, in passionibus suæ carnis. Atque eundem vnum Christum operari Deo decibilia & humana vna operatione, quia omnis diuina & humana operatio ex vno eodemque incarnato Deo verbo procedebat. Secundum hunc

Falsum im-
pingit san-
ctissimo
Leoni.Item Cyril-
lo.

Aliquid de-
esse vide-
tur.
Fron. 21.

tali mirifico & vltra omnem spem intercedere dignatam negotio, tam per gratiam sancti & viuifici, atque electione & doctrina a Deo sapientissimi & veraciter pacifici magni imperatoris, qui sanctificationem eius cor in manu Dei habet, & ab ipsa secundum veritatem in omnibus actionibus suis ducitur & gubernatur: quem super omnes solus potens Deus in amplius exaltet, saluet, conseruans eum vt firmamentum sanctarum Dei ecclesiarum & immaculatæ Christianorum fidei, commodans ei longinquitatem temporum, multitudinem pacis, & omnium hostilium gentium subiugationem, in filios ex filiis regale succedens imperium. Donet autem & tuæ sanctæ & sacræ caritati abundantius suam gratiam in labiis, & verbum in apertione oris, per quem & quod fortassis residuum est eorum qui nobis stulte & inepte contradicunt, saluetur, vestigia sequentes nuper nobis adunatis dilectissimis filiis nostris, quos videlicet per vos beatissimos spiritualibus brachiis amplectentes, & osculo sancto salutantes, oramus hos omnium bonorum ex Deo percipere iucunditatem. & subscriptio: Saluus in Domino, ora pro nobis reuerendissime frater.

Sergius reuerendissimus episcopus Tempsanensis dixit: Quoniam, sicut audistis sanctissimi, Cyrus Alexandria quondam episcopus in proprio capitulo, quod nobis in præsentem relectum est, beati Dionysii Atheniensis episcopi cuiusdam dictionis, in veneranda eius epistola insertæ, ad Gaium famulum Dei transmissæ, memoratus est, necesse est vt codex prædicti doctoris afferatur, quatenus videamus per eandem epistolam, si ita secundum veritatem continet dictio, quomodo Cyrus in proprio septimo capitulo significauit, & si merito secundum scripta quæ ad eum transmissa sunt, Sergius in hoc eundem Cyrum receperit.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Dionysius
Atheniensis
episcopus.

Codicem sancti Dionysii episcopi Atheniensis hi, quorum interest, actis deducant.

Theophylactus primicerius notariorum sanctæ apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem vestræ beatitudinis afferens de

ANNO
CHRISTI
649.

venerabili bibliotheca sedis vestrae codicem beati Dionysii, prae manibus habeo: quid praecipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiae catholicae atque apostolicae urbis Romae, dixit:

Codex beati Dionysii suscipiatur, & de epistola quae ibidem deposita est, ad Gaium directa, locus ille ordinabiliter, de quo agitur, cuius mentionem fecerit Cyrus in suo capitulo ad approbationem nouitatis eius, coram sancto Concilio relegatur.

Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicae sedis, de Graeco in Latinam linguam interpretatum ipsum testimonium relegit, continens ita:

Sancti Dionysii ex epistola ad Gaium directa ad locum: Etiam non secundum Deum diuina operatus, neque humana secundum hominem, sed Deo homine facto, nouam quamdam deiuiriem, id est, theandricin, operationem nobis ostendens.

Sententia
Dionysii A-
rcopag.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiae catholicae atque apostolicae urbis Romae, dixit:

Qui spiritalem expugnant Ierusalem, id est, catholicam ecclesiam, imitantur eos qui terrenam expugnauerunt Ierusalem, & festinant & ipsi paternis abuti quodammodo doctrinis, sicut Rapsaces patria voce contra Iudaeos abusus est, ut difficile nequitia eius potuisset sentiri, sicut & isti propriam insidiant. Nec enim in honorem patrum, sed in deceptionem simplicium, sicut ille Iudaeorum, hoc callide peragere nituntur. Verumtamen sicut Dominus ait, *ex fructibus eorum cognoscetis eos. Quoniam hi sunt similes sepulcris dealbatis, quae a foris apparent hominibus speciosa, sicut & haeretici quasi paternis velati doctrinis: intus vero pleni sunt ossibus mortuorum, & omni spurcitia*, id est, mortalibus & foetidis dogmatibus. Nec enim simpliciter proferunt sermones, sicut magnus scribens Successo testatur Cyrillus, sed cum dolo atque versutia. Quod utique & nos veraciter cognoscentes, non debemus omnino timere opprobrium hominum, neque eorum exprobrationibus vinci. Quoniam hoc nobis Dominus iubet per Isaiam pro-

Haeretici
patri scri-
ptis abu-
tuntur.
4. Reg. 18.

Locus men-
dolosus.

Matth. 7.
Matth. 23.

Isai. cap. 51.
u. 7.

Jer. 16.

Foramina
petrarum.

Ioh. 8.

Psalm. 26.

Psalm. 51.

Psalm. 43.

Psalm. 93.

Psalm. 11.

phetam, dicens: *Audite me, qui scitis iudicium, populus in quo- rum corde lex mea est: nolite timere opprobrium hominum, & bla- sphemias eorum ne timeatis.* Manifestat enim hos & captat per vos reuerendissimos venatores suos prudenter Dominus, secundum quod in Ieremia scriptum est: *Et post hæc mittam eis multos venatores, & venabuntur eos de omni monte, & de omni colle, & de cauernis petrarum: quia oculi mei super omnes vias eorum.* Sunt enim foramina petrarum, ipsæ sanctorum pa- trum de Christo mysticæ traditiones. Conantur namque & in his foraminibus dolose abscondere se hæretici, vt pu- tentur sanctissimi, & non scelerosi, paruulis. Non enim vo- bis, qui secundum Deum perfecti estis apud Deum. Pro- pterea hos vobis Dominus, vt cernitis, manifestauit, per hoc testimonium beati Dionysii, quod in præsentī rele- ctum est, falsidicos luculentius eos ostendens: vt & de his, quod a Domino dictum est, impleatur, quo ait: *Quando lo- quitur mendacium, de propriis loquitur, quia mendax est, & pa- tere eius. Mentita est enim iniquitas sibi,* in his vtique instabili- bus existentibus vt instabilis. Nam beato Dionysio asse- rente, sicut audistis dilectissimi fratres, nouam quamdam deiuirilem operationem inter nos conuersatum, vterque eorum apertissime contra patrem mentitus est. Et Cyrus quidem in suo septimo capitulo nouam immutando, & vnam pro noua asserendo deiuirilem operationem quasi dixisse doctorem perhibens. Sergius autem in epistola de huiusmodi quæstione ad Cyrum scripta, tam immutatio- nem nouæ cum illo confirmans, & non solum hoc, sed & doctoris & deiuirilem amputans penitus vocem, & v- nam absolute in Christo Deo dogmatizans operationem, facientes dolum quasi nouaculam acutam, atque minime considerantes quod in psalmo scriptum est: *Nonne Deus requireret ista? ipse enim nouit occulta cordis, & cogitationes talium hominum, quoniam vanæ sunt. Vana enim locutus est unusquis- que ad proximum suum: labia dolosa in corde & corde locuti sunt mala. Sed disperdet Dominus vniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam. Qui dixerunt: Labia nostra a nobis sunt: quis noster est dominus?* Nam si hæc in memoria retinerent, mini- me ad talem iniquitatem præsilirent, id est, immutationem & interemptionem paternarum traditionum & dogma- tum. Propterea præmemoratos inuestigantes, non qui- dem

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649.

demaduocatos, sed apertissimos accusatores; neque custodes probabiles, sed falsatores euidentissimos veritatis, & in hoc tantummodo se recipientes, nec non amplectentes, atque sibi rependentes vtrumque vterque impietatis mercedem, id est, laudem in scripto: consequens est ostendere nos, ex quo illi fructum huius impietatis sumperunt, quatenus per fructum arborem demonstramus. Offeratur igitur & relegatur per hos, quorum interest, * Themestii hæretici codex siue capitula de eodem reuata, quæ in hoc negotio nobis necessantur.

Theophylactus primicerius notariorum sanctæ apostolicæ sedis, dixit:

Prædicta capitula a vestra beatitudine requisita afferens, præ manibus habeo: quid præcipit sanctitas vestra?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ vrbis Romæ, dixit:

Suscipiatur oblatum * Themestii hæretici codex, & de eo relegantur nobis capitula, quæ in eo sunt prænotata.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem interpretata, relegit in his.

Themestii hæretici ex epistola ab eo scripta ad Marcellinum presbyterum & Stephanum diaconum de vna operatione: Quæ enim in omnibus procedit diuinarum ac humanarum operatio Christi, non erat * & alia, sed vna atque eadem, vtpote vnius existens eiusdemque. Et ideo deiuirilem Areopagita Dionysius nominauit.

* deesse
videtur,
alia

Dionysius
Areopag. in
ep. ad Ga-
ium.

Eiusdemque de conscriptis ab eodem, aduersus Coluthum hæreticum compositis, in quibus protestatur dicens, quia & ipse Seuerus hæreticus vnam deiuirilem confessus est in Christo operationem, quo ait: Nam quia beatæ memoriæ quoque Seuerus similiter de Christo dicens, quod aliqua quidem diuine, alia vero humane idem operatus est, deiuirilem operationem approbare volebat, sed non solummodo Deo decibiliter, facilius est videri.

Eiusdem de eodem verbo: Vna intelligatur Christi, sicut sæpius diximus, deiuirilis operatio, non vna Deo decibilis.

Eiusdem de eodem sermone: Si enim vna verbi deiui-

Concil. Tom. 15.

T

rilis, sicut sæpe diximus, operatio & scientia, quomodo vna & vna intelligatur secundum execrabile, sed potius duæ, & non vna.

ANNO
CHRISTI
649.

Item eiusdem de eodem sermone: Si autem ipsa tantummodo Deo decibilis, sed non deiuirilis, sicut sæpe diximus: nihil secundum nos operetur, & habes quod quares.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.

Notum fecit * Themestius hæreticus per suos sermones, qui in præsentis nobis sunt relecti, quoniam eius fructus & discipuli sunt Cyrus & Sergius in dogmatibus, & sicut ab eo isti edocti, nouam immutando vnam nisi sunt appellare, licet vehementiores illo in abnegatione veritatis effecti sunt, qui & ipsam deiuirilem doctoris vocem interimere penitus præsumpserunt, & vnam absolute tradere operationem Dei moliti sunt, quod apertissime per propriam epistolam ad Cyrum scriptam Sergius se fecisse dinoscitur: & nec tantum per suam dementiam, quantum Colluthus hæreticus, contra quem scribit * Themestius, intelligere passi sunt. Propterea namque recusauit Colluthus asserere deiuirilem operationem, eo quod talis vox duas significat operationes, id est, diuinam & humanam: (nec enim vnam tantummodo operationem, secundum * Themestii deliramentum.) Et ideo memoratus Colluthus tantum Deo decibilem, in hoc sibi consentiens, & non deiuirilem operationem, licet inconueniens erat veritati, assererebat, utpote vnam, non enim duas, professus. Verumtamen non solum impium, sed etiam absurdum proprium sermonem illi ostendunt, hoc est, Sergius & Cyrus, vna eademque deiuirili operatione, diuina & humana dicentes operatum fuisse Dominum: quoniam per deiuirilem deouiriles similiter asserere conuenit. Non enim diuina & humana secundum illorum figmenta, videlicet, quomodo & per diuinam diuina, atque per humanam competenter humana. Si autem deiuirili, deiuirilia conuenit ascribere cuiusdam deiuirilis personæ. Non enim humanato Deo deiuirilem, ac si vnam secundum sensum eorum existentem, dicunt esse opera-

ANNO
CHRISTI
649.

tionem, si utique omnis operatio ab eo qui eam naturaliter habet diuinam & humanam, id est, duas in vnitione, propriam appellationem suscipere certa est. Et propterea diuinam dicimus, quæ ex Deo procedit, sicuti & ex homine naturaliter humanam. Vtraque igitur, hoc est, diuina & humana, si non vtramque, id est, diuinam & humanam deiuirilem confitentur, impossibile est dicere operatum fuisse Dominum. Nam si non duas operationes hanc deiuirilem significare, sed vnā esse confitentur, necesse est eos aut simplicem, aut compositam, aut naturalem, aut personale dicere eam, ut ne, pro incerto vocabulo, nullius eam virtutis esse perhibeant. Ergo si quidem simplicem esse dicunt, eandem ut simplicem habebit & pater. Simplicem namque Deus & pater habet propriam operationem, & operabitur & ipse per deiuirile secundum illos diuina & humana: & erit propterea Deus iam & homo naturaliter, hoc est, homo factus Deus, sed non nudus naturaliter & tantum Deus. Si autem compositam, extraneum filium a patre adscribunt, siue alienæ substantiæ & operationis, utpote non habente patre compositam suam operationem. Si autem naturalem dicunt, consubstantialem Deo Verbo carnem ostendunt, utpote eandem cum eo naturaliter habentem operationem. Si vero consubstantialem, sine dubio alterius substantiæ, & per hoc erit quaternitas secundum illos sancta trinitas. Si vero subsistentialem, extraneant iterum a patre filium secundum operationis modum, utpote ab eo differentiam habentem in subsistentiis proprietatibus. Quod si per hæc quæ superius dicta sunt, impediti, vnā esse deiuirilem operationem propter vnitionem asserunt, ergo ante vnitionem duas habentem operationes Deum Verbum introducunt, post autem vnitionem vnā vtrasque efficientem, videlicet pro amputatione alterius, aut confessione vtriusque. Si ergo in omnibus aduersariorum ratio reprehenditur, certum quoniam non vnā secundum illos ostendere volens operationem sanctus Dionysius, sed duplicem, duplicis naturæ, compositiuo sermone abusus est, duas vnus eiusdemque in vnitione operationes ostendens. Et ideo prudentissime ait: Neque secundū Deum diuina operatus, neque secundum hominem humana: summam nobis vnitionem denun-

Concil. Tom. 15.

T ij

tians sicuti naturarum, ita & eiusdem naturalium operationum: quoniam summæ vnitionis est proprium, per immutationem sublimiter operari vtraque, id est, eundem humane diuina, & diuine humana. Nec enim nuda deitate diuina, neque pura humanitate humana, sed per carnem quidem intellectualiter animatam atque vnitam eidem substantialiter, operabatur sublimiter miracula; & iterum per potestatem validissimam viuificarum eius passionum sponte pro nobis experimentum suscipiebat, vt & vnitionem ostendat, & differentiam innotescat. Et vnitionem quidem, per alternam ostensionem, siue conglomerationem operationum suarum; differentiam autem, ex conseruatione naturalis proprietatis. Hoc enim erat, secundum quod ait doctor, omnium nouitatum supereminens nouitas. Non enim vt vtrasque, id est, diuinam & humanam, vnam eandemque operationem secundum illos ostenderet, quia hoc immutatio & penitus peremptio est, vt aut inconditam naturaliter conditam, aut conditam naturaliter inconditam factam fuisse ostenderet, aut certe conditam & inconditam eandem per confusionem: sed vt per aliam alteram inconfuse procedentem ostenderet. Sic namque, sicut memoratus doctor asseruit, & in his quæ nostræ naturæ sunt, super naturā erat: & in his quæ nostræ substantiæ sunt, super substantiam, omnia nostra ex nobis supra nos eminentius habens: vt pote in natura quod est super naturam incircumscripse ostendens, & per hoc quod super naturam est, naturam indimute demonstrās. Nam dicere absolute vnam operationem, qualem habet nouitatis super naturam probationem? Nullus namque numerus nouus est, neque naturaliter admirabilis: sed illud est mirum secundum veritatem, & omnium nouitatum supereminens nouum, iuxta patris doctrinam, inconditam & conditam naturaliter operationē, vni eidemque incarnato Deo Verbo substantialiter inhaerentem, in vnitione inconfusam & indiuisam, conglomeratē vicissim eas procedere, & cognoscere Deum esse naturaliter, eundemq; hominem naturaliter. Quod & Leo sanctæ catholicæque & apostolicæ nostræ sedis beatæ memoriæ præsul sapienter intelligens, scripsit: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione quod proprium est. Non enim di-

ANNO
CHRISTI
649.

Epist. 10.

xit, quoniam minuit, aut immutauit, aut confundit, vel abnegat hoc quod proprium est, vtraque natura de his, quæ in vno eodemque Christo substantialiter vnita sunt: sed operatur quidem, cum alterius autem communione, vt & differentiam ostendat per hoc, quod operatur, quod proprium est: & vnitionem significet per hoc quod dicit, cum alterius communione. Hoc est enim nouæ deiuirilis operationis proprium, id est, diuinæ & humanæ, secundum vnitionem coherentem indiuisam in eodem ipso cognitam. Quas abnegantes & expugnantes Cyrus & Sergius, neque secundum Deum diuina intelligunt, neque paterna secundum catholicos patres interpretantur, sed hæretica dogmata paternis obumbrantes sermonibus, contra catholica, ecclesiæ introducere studuerunt. Atque ideo vnā secundum hæreticos Seuerum & * Themestium deiuirilem existere operationem conscripserunt, quos cum illis propterea condemnantes, age nunc & memorati Sergii nouæ eccheseos audiamus commentum, quam ecchesim suasit in tempore suo nomini Heraclium quondam imperatorem titolare, errorem interminationi commixtum contra orthodoxos populos, atque dogmata per hunc modum prætendens.

Nota ver-
sutiā Sergii
hæretici.

*Deus dedit venerabilis episcopus Caralitanae ecclesiæ insulæ
Sardinia, dixit:*

Verbum breuiatum & consummatum accipiens a Domino vestra veneranda beatitudo, compendiose pariterque diligenter tam falsiloquium & nouitatem, quam operati sunt apertissime Cyrus & Sergius aduersus sanctos catholicæ ecclesiæ patres atque dogmata, per ea quæ prudentissime in præsentī allocutus est, nobis demonstrauit, ostendens eos hæreticorum irretitos confessione per hoc, quod vnā iuxta execrabiles * Themestium & Seuerum deiuirilem operationem esse denuntiant, & non mirificam in hoc atque mirabilem, quoniam in vnitione indiuisa duas vniuseiusdemque Christi Dei naturales operationes inconfuse ostendit, id est, diuinam & humanam, in approbatione verissima Deum eundem esse naturaliter & hominem, quod vtiq; sicut beatus Dionysius ait: Omnium est nouitatum supereminens nouum. Nec

T iij

enim vtriusque interemptionem, sed indiuisam vnitatem per hanc compositam eius vocem memoratus pater edocuit. Veram namque vnitionem ostendere voluit, sed non diminutionem quamlibet naturarum quæ in Christo Deo substantialiter saluantur, aut naturalium eius operationum, quas videlicet per propria scripta, quæ in præsentī relecta sunt, Cyrus & Sergius denegantes, & propterea sanctorum quoque patrum adulterantes testimonia, merito a vestra apostolica pia sententia condemnati sunt, quos & nos consonanter cum ea propterea condemnamus: nec non & Pyrrhum Sergii successorem, quoniam & ipse nihilominus cum Sergio Cyrum recepisse dinoscitur, & studuit ei aduocare in prædenominato septimo capitulo, & hoc cum in scripto testatur contra eum, quoniam immutauit dictionem beati Dionysii, & quoniam iuste reprehensus est pro huiusmodi immutatione a beatæ memoriæ Sophronio. Ita namque scribit in vnum dogmaticum eius volumen Pyrrhus: Vnum autem tantum capitulum reprehendit Sophronius reuerendissimus, vtpote testimonium Dionysii beatæ memoriæ falsantem permutatione vnius vocis, in hoc congrua dicens prædictus vir & cauta, in quibus ille asserit: Sed homine factō Deo, nouam quamdam deiurilem operationem nobis proferens.

Vnam enim secundum veritatem pro noua continebat * dominatum volumen: sed non malitiose (absit) iuxta meum verbum: Sed quoniam non aliter potest noua intelligi, nisi vna, a sanctissimo Cyro huiusmodi vox posita est, quoniam per abnegationem sublimium, vnam beatus doctor confessionem construens, & hanc singulariter exprimens, quid aliud nisi vnam confiteri operationem, eo quod vnus est Christus, per quoddam verbum luculentius tradidit? Ecce apertissime per suos sermones Pyrrhus & falsatam a Cyro dictionem sancti Dionysii professus est, & reprehensum propterea merito eum ostendit, & quoniam bene conuictus est a beatæ memoriæ Sophronio, significauit per hoc quod dicit, congrua dicens in hoc idem vir & cauta. Verumtamen ipsum, quod cautum a patre dictum est, amputans Pyrrhus, & hæreticam nouitatem defendens, vt similia sapiens his,

* forte dominatum

ANNO
CHRISTI
649.

qui loquuntur pacem cum proximo eorum, mala autem in cordi- *Psalms. 27.*
bus eorum. Sagitta namque penetrans existit lingua eorum, si- *Jerem. 9.*

cut ait beatus Ieremias: dolosa verba oris eorum: proximo eius loquitur pacifica, & in semetipsum habet aduersitatem. Et quidem laudauit beatæ memoriæ Sophronium, quoniam reprehendit Cyrum, & ipsius reprehensi mali aduocatus effectus est per hoc quod dicit, quoniam non aliter potest intelligi noua, nisi vna, videlicet eodem modo, sicut approbatum est, Seuerus & Themestio infanis hæreticis constrictus: sed etiam per hoc quod insipienter scribit, quoniam per abnegationem sublimium, vnā confessionem faciens memoratus doctor, & hanc singulariter exprimens, quid aliud nisi vnā operationem confiteri, eo quod vnus est Christus, tradidit? ignorans, quia de negatione sublimium, nec vnā habet confessionem, nisi tantummodo instabilem phantasiā. Quoniam si denegat, sicuti sublimia quædam, tam diuinā eiusdem & humanā naturā aut operationem, totum perimitur sine dubio secundum illud dispensationis mysterium. Non enim existente in Deo Verbo, qui propter nos incarnatus est, pro denegatione illorum, diuinā natura & humanā natura, aut diuinā operatione & humanā operatione, quid iam remanet in confusione diuinæ dispensationis, nisi tantum, vt dixi, inanis phantasia Pyrrhi stultæ hæreseos? quam respuentes cum eodem Pyrrho inique agente, & sequentem Cyrum & Sergium, hoc est, Seuerum & Themestium hæreticos, regulariter condemnamus in defensione vera paternarum ac synodaliū catholicæ ecclesiæ definitionum & promulgationum. Scriptum est enim in lege Domini: *Quoniam non* *Deut. 13.*
parcet ei oculus tuus, vt miserearis & occultes eum. Annun-
tians annuntiabis de eo, & statim interficies. Sit primum ma-
nus tua super eum, & post te omnis populus mittat manum.
Lapidibus obrutus necabitur, id est, paternis, robustis &
probabilibus verbis veritatis atque dogmatibus; quia vo-
luit te abstrahere a Domino Deo: & auferes malum de medio tui.
His itaque consonanter a nobis in præmemoratos viros propter eorum temerariam hæresim, quæ Seueri & Themestii hæreticorum defendere & renouare dogmata studuit, determinatis, petimus secundum vestram interfa-

tionem, quatenus memorata ec̃thesis, quæ in nomine
tunc imperantis Heraclii perscripta est ab aduersariis
contra fidem orthodoxam, ad nostram cognitionem de-
duci, atque lectione vulgari præcipiatis.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

Offeratur per eos, quorum interest, gestis * huic san-
cto Concilio ad subtiliorem examinationem ec̃thesis, ad
nomen quondam Heraclii facta.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Denominatam ec̃thesim iuxta vestram iussionem affe-
rens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Ec̃thesis quondam Heraclii imperatoris suscipiatur.

*Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam vocem translatam, relegit in his.*

Ec̃thesis ab
hæreticis
sub Hera-
clii imper.
nomine
scripta.

De trinita-
te cōfessio.

Expositio orthodoxæ fidei, facta a Deo conseruando
& piissimo nostro domino, magno principe Heraclio,
propter emerſam ab aliquibus altercationem pro requisi-
tione operationis, consonans in omnibus sanctis & vni-
uersalibus quinque Conciliis, quam cum multa satisfa-
ctione & gratia exceperunt patriarchis sedibus præfules,
& gratanter ei consenserunt, utpote pacem sanctis Dei
ecclesiis inferentem. Credimus in Patrem & Filium &
sanctum Spiritum, trinitatem consubstantialem, vnam
deitatem siue naturam & essentiam, virtutemque & po-
testatem in tribus subsistentiis siue personis, cognoscen-
tes vniuscuiusque subsistentiæ familiaritatem, vnitatem
in trinitate, & trinitatem in vnitatem: vnitatem quidem
secundum essentiam siue deitatis rationem, trinitatem au-
tem secundum subsistentias siue personas. Nec enim v-
num secundum essentiam confitentes, a personarum dif-
ferentia excedimus: neque autem trinitatem persona-
rum confitentes, vnam denegamus deitatem. Vnus Deus
Pater,

ANNO
CHRISTI
649.

Pater, vnus Deus Filius, vnus Deus Spiritus sanctus, vnus hæc tria Deus in eadem & immutabili deitatis ratione. Nam personarum differentia, deitatis siue essentia non infert diuisionem. Vnam igitur confitemur deitatem, familiaritates inconfusas seruantes, & non in vnā personam tribus nominibus nuncupatam asserentes hæc tria secundum * Sabellionem. Neque autem in tres essentias vnā deitatem diuidentes, aut extraneantes a Patris essentia Filium aut Spiritum sanctum, secundum insaniam Arii. * Vnum enim est in tribus deitas, vt dicit magnus Gregorius in theologia, & tria vnum, in quibus deitas, siue vt verissime dicatur, quæ deitas. Confitemur autem vnum sanctæ trinitatis vnigenitū filium Dei, Deum Verbum, a patre progenitum ante omnia sæcula, lumen de lumine, splendorem gloriæ, vultum paternæ substantiæ, per quem omnia facta sunt, in extremis diebus propter nos, & propter nostram salutem * descendere de cælis, dignarique in intacto vtero sanctissimæ Dei genitricis & semper virginis Mariæ habitare, & ex ea conglomerantem sibi carnem in vna substantia, animam habentem rationalem atque intellectualem, natum esse ab ea, & semper manentem perfectum Deum, eundemque fieri perfectum hominem inconfuse atque indiuisse, consubstantiali Deo & Patri secundum deitatem, & consubstantiali nobis eundem secundum humanitatem, & per omnia similem nobis sine peccato. Vnde & duas natiuitates eiusdem vnigeniti Dei Verbi confitemur: vnā ante sæcula a patre sine tempore & incorporaliter, alteram ipsius in extremis diebus, a sancta intactaque Dei genitrice & semper virgine Maria, cum animato intellectuali eius corpore. Quapropter sanctam & nimis laudabilem semper virginem Mariam recte & veraciter Dei genitricem prædicamus: non quia Dei Verbum initium ab ea accepit vt esset, sed in extremis diebus incarnatus ex ea, immutabiliter homo factus est, & passionem pro nobis spontaneam carne sustinuit. Compositum autem Christum glorificamus, sanctorum patrum sequentes doctrinam. * Pro enim mysterio, quod in Christo est, per compositionem vnio, & confusionem & diuisionem eiicit, & seruat quidem vtraque natura proprietatem, vnā au-

De Verbi
incarnatio-
ne.

tem substantiam & vnā personam Dei Verbi cum animata intellectualiter eius carne ostendit, neque quaternitate nobis pro sancta trinitate introducta: absit: nec enim quartæ personæ additamentum sancta trinitas suscepit & incarnato vno ex ea Dei Verbo. Neque autem alter erat qui miracula operabatur sicut Deus, alter autem quam ipse qui passiones sustinuit: sed vnum eundemque filium confitemur Deum simul & hominem, vnā * substantiam, vnā personam, passibilem carne, impassibilem deitate, perfectum deitate, & perfectum eundem humanitate, & ipsius miracula & passiones quas sponte sustinuit corpore. Vnde & ex duabus naturis vnum Christum confitemur, vnum filium, vnum dominum, vnā personam, vnā substantiam compositam, & vnā naturam Dei Verbi incarnatam corpore animato intellectualiter, sicut Cyrillus magnus sapuit & docuit, & in duabus naturis eundem esse glorificantes: vt in deitate & humanitate vnum dominum nostrum Iesum Christum verum Deum cognitum esse confitemur, differentiam per hunc modum solum significantes naturarum, pro quibus inconfuse ineffabilis vnitas facta est. Nec enim deitas transmigravit in carnem, neque caro in deitatem transmutata est, sed in proprietate naturali, & pro vniuscuiusque subsistentiæ vnitate vtrumque permanfit. Vnde vnum scimus filium dominum nostrum Iesum Christum, ex initium non habente Patre, & ex intacta matre, eundem ante sæcula, & in extremis diebus constitutum, impassibilem atque passibilem, visibilem atque inuisibilem, vnius eiusdemque miracula & passiones prædicamus, & omnem diuinam & humanam operationem vni eidemque incarnato Deo Verbo tribuimus, & vnā ei offerimus venerationem sponte & veraciter propter nos crucifixo carne, & exurgenti ex mortuis, & in cælos ascendenti, & residenti in dextera Patris, & iterum venienti iudicare viuos & mortuos: nullo modo concedentes alicui ex omnibus vnā vel duas dicere siue docere operationes in diuina Domini incarnatione, sed magis sicut sanctæ & vniuersales tradiderunt Synodi, vnum eundemque filium vnigenitum dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum confiteri, operari

ANNO
CHRISTI
649.* sub-
stantiam.

ANNO
CHRISTI
649.

diuina & humana, & omnem Deo congruam & homini operationem ex vno eodemque incarnato Deo Verbo indiuisse & inconfuse procedere, & in vnum eundemque fortiri, eo quod vnius quidem operationis vox licet ab aliquibus patribus dicta est, tamen turbat, extraneat quorundam aures, arbitrantium in interitum eandem prolatam esse duarum naturarum, quæ in vna subsistentia vnitæ sunt in Christo Deo nostro. Similiter autem & duarum operationum vocem multos scandalizare, vtpote a nemine dictam sanctorum & præcipuorum patrum: sed & sequi in eo, vt duas confiteamur voluntates, contrarie adinuicem venientes, Deo quidem Verbo volente saluberrimam passionem explere, incarnationem autem in eo factam obuiam euntem ipsius voluntati & oppugnantem, & exinde duo contraria volentes introduci, quod impium est & extraneum Christianici dogmatis. Si enim insanus Nestorius licet diuidens diuinam Domini nostri humanitatem, & introducens filios duos, voluntates istorum dicere non ausus est, e contrario autem consonantem voluntatem in eo, formati duabus personis, confessus est: quomodo possibile est, orthodoxam confitentes fidem, & vnum filium Dominum nostrum Iesum Christum verum Deum glorificantes, duas & has contrarias voluntates in eo suscipere? Vnde sanctos patres in omnibus & in hoc sequentes, vnā voluntatem Domini nostri Iesu Christi verissimi Dei confitemur, vtpote in nullo tempore animati intellectualiter eius corporis separat, & ex proprio impetu contrario mortui vnito ei Dei Verbi in vna substantia naturalem eius producere motionem, sed quando & qualem & quantam ipse Deus Verbum voluerat. Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis qui ab initio præsentialiter viderunt, & ministri verbi facti sunt, eorumque discipuli & successores, quique sequenter a Deo inspirati, ecclesiæ doctores, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, Nicæa, & in hanc regiam ciuitatem, nec non in Ephesum primum, & in Calchedonam, & iterum in Constantinopolim in quinto congregati Concilio. Et hæc in omnibus sequentes, & diuina eorum suscipientes dogmata, omnes quos exceperunt, excipimus, & quos eie-

Impugnatio
duarum
voluntatum
in Christo.

Concil. Tom. 15.

V ij

cerunt, eiicimus, & anathematizamus, præcipue No-
uatum, * Sabellionem, Arium, Eunomium, Macedo-
nium, Apollinarium, Origenem, Euagrium, Didymum,
Theodorum Mopsuestenum, Nestorium, Eutychen,
Dioscorum, Seuerum, & impia conscripta Theodoriti,
quæ contra rectam fidem & Ephesinam primam Syno-
dum & duodecim capitula sancti Cyrilli, & quanta pro
Theodoro & Nestorio conscripserunt, & nuncupatam
Ibæ epistolam: & hortamur omnes Christianos sic sape-
re, & sic glorificare, nihil addentes his, nihil subtrahen-
tes, nihil transmutantes secundum quod scriptum est.
Definitiones æternales a Deo inspirati ecclesiæ sacerdo-
tes ad salutem cunctorum præfixerunt. Et subscriptio
principis: Heraclius fidelis in Iesu Christo Deo princeps
subnotauit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Notum facio vestræ sanctissimæ beatitudini, quod &
ipsam sine dubio scire confidimus, quoniam in aposto-
lico vestro scrinio, & ea quæ pro confirmatione memo-
ratæ ecclésiæ confecta sunt a Sergio & Pyrrho quon-
dam episcopis Constantinopoleos, monumenta ad con-
uictionem eorum reseruata habere dinoscimur: sed &
epistolam Cyri Alexandrinæ ciuitatis quondam antisti-
tis, per quam & ipse huiusmodi ecclésiæ in scripto cum
illis confirmat atque amplectitur. Nunc autem de his
chartis beatitudinem vestram memorare curauimus, vt
quæ placent præcipere, censeatis.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Porro si maxime propter ea, id est, quæ ab eisdem in
defensione denominatæ ecclésiæ gesta sunt, consistens
nobiscum sancta Synodus in destructione aduersariorum
nouitatis congregata est, quomodo non est & nimis ope-
ræ precium ad veram probationem tam paternarum ac
synodaliū definitionum expulsionis, quamque hæreti-
corum dogmatum introductionis, quam præmemora-
ti præsumptores seditiose consonanter sibi contra ca-
tholicam ecclesiam operari demoliti sunt, monumen-

ANNO
CHRISTI
649.

ta eorum cum ante fata epistola Cyri Alexandrinæ ciuitatis quondam episcopi nobismet produci, & ad firmiorem cautelam monumentorum nostrorum lectione vulgari? Sic namque iustam habebunt veraciter ab omnibus orthodoxis condemnationem.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem sanctissimæ beatitudinis vestræ memoratas chartas afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Quoniam ea quæ acta sunt a Sergio & Pyrrho, omnibus nota sunt & indubitanter manifestissima, si placet, propter multitudinem loca tantum designata, quibus illi nouitatem ausi sunt confirmare, hi quorum interest, relegant.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinum interpretata, relegit in his.

Ex gestis compositis pro ecthesi a Sergio episcopo Constantinopoleos.

Sergius sanctissimus patriarcha dixit: Præpositum ab Stephano reuerendissimo syncello nostro a piissimo & prudentissimo principe compositum, atque nobis iam cognitum, cum debita reuerentia relegatur edictum, atque actibus inseratur. Stephanus reuerendissimus presbyter & syncellus, nec non chartophylax, relegit: & post lectionem eiusdem, Sergius sanctissimus patriarcha dixit: Sancta Synodus congregata dilectissimorum confacerdotum nostrorum, & per ea quæ in præsentī gesta sunt pro ecthesi orthodoxi dogmatis piissimi & magni nostri principis, nec non per lectionem quæ ante hos proximos dies recitata est, prudentissimi magnique principis nostri diligentissimam cognoscens & instructam perfectionem, quoniam omnium artifex docuit eum prudentiam, per suam consonantiam faciat manifestum, si ita exposita ab eo, atque indimute, secundum quod nobis videtur, habentem comprobat, & amplectens confirmat prædicationis confessionem. Sancta Synodus dixit: Relecta nunc

magni & sapientissimi principis eccl̃esis, secundum veritatem apostolicā consonat prædicationi. Hæc sunt patrum dogmata, hæc sunt præsidia ecclesiæ, hæc orthodoxæ fidei stabilitas, hæc sanctorum quinque Conciliorum symbola, hæc vnitatem Christi dilecti orbis terrarum stabiliunt populi, hæc simpliciorum infirmitatem confirmant, & perfectos diligentioresque tuentur: hæc generalem humanitatis operantur salutem. Sic & nos credimus: hæc & nos confirmamus: his & nos consentimus. & post aliqua sanctissimus ac beatissimus archiepiscopus & vniuersalis patriarcha Sergius dixit: Perfec̃te atque dilucide, nec non compendiose, ex quibus virtutis dirigitur verbum, a Deo sapientissimi & piissimi domini ac magni imperatoris, & hoc donum a Deo percipens, dogmatizauit eloquentia. Et post paululum: Propterea consonantem eius professionem sanctis & vniuersalibus Synodis rep̃erientes, & diligentissime recti dogmatis conglomerantem atque præcauentem regulam. & post cetera: Ipsius & nos suscepimus & confirmauimus eccl̃esin: quoniam in omnibus sequitur perfecte & acribiose doctrinam sanctorum ac probabilium patrum & prædicatorum orthodoxæ nostræ fidei. Si quis ergo a præsentī die temerator prohibitorum tam ab a Deo conseruando domino & magno imperatore, atque huc congregata S. Synodo factus, vnam aut duas præsumpserit dogmatizare aut proferre in Christo Deo nostro operationes, hunc, si quidem episcopus, aut presbyter, vel diaconus, siue de sequentibus fuerit gradibus, ab omni esse suspensum ecclesiastico ministerio vel officio definimus. Si autem monachicum habitum habuerit, aut laicus fuerit, hunc de sancta communione viuifici corporis & sanguinis magni Dei & saluatoris nostri Iesu Christi separamus, donec qui hæc confiteri præsumpserunt, ad hoc quod oportet remeantes, ex pura poenitentia & conuersione sufficientem de tali transgressionē pro seipsis satisfactionem porrexerint. Tunc etenim vnusquisque talis in suum pristinum restaurabitur officium. Et subscriptio: Sergius per misericordiam Dei episcopus Constantinopoleos Romæ, subscripsi. Gloria Christo Deo nostro. Amen, Amen.

ANNO
CHRISTI
649.*Item de his quæ acta sunt a Pyrrho quondam episcopo
Constantinopoleos, pro eadem ecclhesi.*

Sanctissimus ac beatissimus archiepiscopus & vniuersalis patriarcha Pyrrhus dixit: Nunc veraciter Spiritus sancti gratia his qui nobiscum præsumt, inspirata, omnem extinxit errorem, & pietatis dogmatibus mentes fidelium illustrauit, magno imperatore & clementissimo, sicut ignis in semetipso hac coruscante, atque omnem partem orbis terrarum illuminante. & post alia: Sicuti magnus imperator & adiuuentor sublimium. Competenter igitur & nos sequenter eiusdem virtutem & constructionem eius dogmaticæ in omnibus admittentes, & a Deo inspiratæ doctrinæ consonantem vtrique in omnibus apostolicæ traditioni atque sanctis vniuersalibus quinque Conciliis, multis nimis atque præcipue sublimibus pro tanto zelo qui in Deo est, coronamus laudibus, & secundum nostræ virtutis mensuram enixius pro pia eius & illuminata anima Domino indefinenter orationes extollimus, quatenus inconcussum permaneat eius regale imperium, omnes barbaras nationes substernens, & filiis filios cum profunda tranquillitate multis temporibus succedentes, atque immortalis vitæ gaudia in futuro ei condonari. Decernimus itaque cum gratia in præsentī quidem conuenientes nobiscum sanctissimos episcopos, qui necdum imperialis prædicationis insinuationi subscripsisse probantur in tempore præcedenti, vt proprias subscriptiones post nostram subscriptionem actibus subiungere debeant, nec non & eos qui in hac regia & a Deo conseruanda vrbe postmodum coniunxerunt, & minime subscripserunt per sollicitudinem, quorum interest subscribere, præfules. Curauimus autem nihilominus, Deo donante, & ad eos qui absentes sunt, apud nos gesta cum encyclia nostra sine dubio destinare epistola, quatenus & eorum vnusquisque per suam similiter subscriptionem eidem orthodoxæ prædicationi consentiat, & suam per subscriptionem præcedentibus coniungant mentem: vt nobis inturbulentus fons & suauissimus salutiferorum permaneat dogmatum, ex quo haurientes rationales oues Domini solitæ sunt bibere, ex abundantia diuini laticis incrassantes, atque sitis penitus

fine experimento permanentes. Qui hoc facere paratus minime fuerit, sed permanens in inobedientia, condemnationi separantium se de integritate corporis Christi semetipsum miserrime submissurus est, & iudicium contra se irrecusabile ex auctoritate apostolicarum sedium sibi met prouocans, donec per subtiliorem intentum semetipsum ad viam salutiferam reuocauerit. Et subscriptio.

Pyrrhus misericordia Dei episcopus Constantinopolis Romæ, subscripsi. Gloria Christo Deo nostro. Amen.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.

Per ea indubitanter ac luce clarius, quæ acta sunt pro ecthesi ab eis, Sergius & Pyrrhus confirmasse eam, & corroborasse in scripto probantur: & tantum contra sanctorum patrum professionem propriam habentes in deceptione animarum suarum, vtpote soli hanc ab initio construentes, ex hoc quantum pro ipsa arguuntur certasse, & alios secum instantius commouentes ab * effectu huiusmodi turbulenti studii, licet alterius nomine callide abusi sunt timore contradictionis fidelium, interminationem contra eos proponentes. Ideoque his nobis certissime de eis cognitis per lectionem quæ in præsentī recitata est, nunc etiam Cyri respiciamus epistolam, per quam propriam cum eis consonantiam ostendit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ epistolam afferens præ manibus habeo Cyri Alexandrini quondam episcopi: quid præcipitis?

Amabilis
est nomen
proprium.

Amabilis reuerendissimus episcopus Ostiensis ecclesiæ dixit:

Memorata epistola Cyri Alexandrini episcopi relegatur.

ANNO
CHRISTI
649.

*Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam linguam interpretatam, relegit
continentem ita.*

*Domino Deo honorabili beatissimo spiritali & consacerdoti
Sergio archiepiscopo & patriarchæ, Cyrus ultimus
de Alexandria.*

PARATIS nobis relaxare responsa in regia vrbe, coniunxit Eustathius gloriosus magister militum, & detulit mihi venerandos apices præcipui mei Domino Deo honorabilis beatitudinis, intus habentes & exemplar competenter & consultissime, pariterque Deo amabiliter factæ eccl̃esieos venerabilis nostræ fidei a piissimo & a Deo conseruando domino nostro magnoque principe pro pia fide nostra, ad Isacium excellentissimum patricium & exarchum Italiæ destinatæ, quam debet profiteri communis frater noster Seuerinus sanctissimus Deo iuuante, qui ordinatur in Roma: quam non solum semel & bis, sed & multo sæpius diligenter relegisse dinoscor, & lætatus * suæ eiusdem lectione, atque consistentes mecum, congratulans per laudabilem scriptorum expositionem, veluti solis splendorem nitentem, & veram inconuertibilem & inuolabilem nostram fidem fixius recteque & apertissime prædicantem, gratiarum hymnos retuli Domino omnium Deo, qui nobis dedit prudentissimum gubernatorem, sanctas suas ecclesias recte regentem, neque permittentem fortassis ab emergente tempestate quoquo modo nos perturbari, nec iterum pure accedentibus in eam asperrimis faxis quassari: magis autem sine periculo & benignissime ad tranquillum portum nos deducens, & pro pace fidelissimi populi eorum Deo decibilter cogitantem. Sed qui eum talem & in spiritualibus constituit Deus, ipse virtutem & fortitudinem condonet, & pio eius imperio contra repugnantes inimicos seruilem eius rempublicam, vt tunc cum gratia & canticis exclamemus: Saluauit nos, saluauit, terque saluauit nos piissimus ter Augustus, hoc est, a tyrannica potestate, & Persarum ferocitate, nec non Saracenorum temeritate. Quia vero & nos vestræ participati doctrinæ, & hanc sine dubio sequentes, amplectimur & conseruamus, quæ ita pie & Deo amabiliter a serenissima eius

Epistola
Cyri ad
Sergium.

* forte
super

Concil. Tom. 15.

X

tranquillitate exposita sunt, iam antea vestra Deo honorabilis sanctitas cognouit, per ea quæ sæpius ad eam a nostra humilitate, licet rusticiter, attamen orthodoxe transmissa sunt. Omnem, quæ cum vestra Deo honorabili sanctitate consistit in Christo fraternitas, ego & qui mecum sunt, multum salutamus. & subscriptio: Saluus in Domino ora pro nobis, sanctissime pater.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Per relectam in præsentem nobis epistolam, propriam consonantiam Cyrus Alexandrinæ ciuitatis episcopus demonstrauit, quam cum Sergio & Pyrrho in expositione nouitatis eorum habere ostenditur, similiter cum illis in scripto eam confirmans. Ceciderunt autem a sua spe, mentiti contra caput proprium. Nec enim suscepta est omnino aut admissa est secundum vanam eorum spem, magis autem condemnata est & anathematizata ab apostolica auctoritate huc transmissa pessimæ & præsumptæ nouitatis eorum ecthesis. Sed quia hæc quidem illi contra orthodoxam fidem scripserunt, extenditur autem nobis de his rationabilis requisitio, ex paternis testimoniis atque scripturarum procedens, cum multa diligentia competenter, si placet, Domino iuuante, in alio secretario huiusmodi differamus de illis quæstionem, vsque ad hoc præsentem cognitionem determinantes.

SECRETARIVS IV.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die decimo quarto Calendas Nouembris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ urbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangelii in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi Deusedit sanctissimo Caralitano episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

Mauro Casenate episcopo, &
Deusdedit presbytero, agentibus
locum Mauri sanctissimi episcopi
Rauennatis ecclesie.

Sergio Templanensi episcopo.

Maximo Pifaurense episcopo.

Reparato Manturianensi episcopo.

Luciano Leontinense episcopo.

Epiphania Albanensi episcopo.

Viatore Hortonense episcopo.

Benedicto Aiaceno episcopo.

Bonito Formiano episcopo.

Iuliano Hortano episcopo.

Maioriano Prænestino episcopo.

Papinio Vibonensi episcopo.

Germano Numanensi episcopo.

Laurentio Perusino episcopo.

Adeodato Amerino episcopo.

Caroso Faralitano episcopo.

Gaudioso Capuano episcopo.

Martiano Mebienti episcopo.

Bonito Ferentinense episcopo.

Barbato Sutrinense episcopo.

Mauro Senogallienense episcopo.

Calumnioso Alesino episcopo.

Mauroso Anconitano episcopo.

Peregrino Messanenense episcopo.

Bono Ficuculensi episcopo.

Romano Cerellitano episcopo.

Fortunato Auximate episcopo.

Crescente Lucrentensi episcopo.

Thomate Lunensi episcopo.

Felice Agrigentino episcopo.

Bonito Ferentispolimartio episcopo.

Marcellino Clusino episcopo.

Maximo Trocalitano episcopo.

Geminiano Volaterrano episcopo.

Paschale Blandano episcopo.

Mariniano Populonienense episcopo.

Luminoso Marforum episcopo.

Luminoso Tifernistiberinorum episcopo.

Glorioso Camerino episcopo.

Potentino Belliternensi episcopo.

Decorato Tiburtino episcopo.

Mauro Tuscanensi episcopo.

Amabile Hortensi episcopo.

Martino Gabinate episcopo.

Concil. Tom. 15.

Albino Portuensi episcopo.

Adeodato Spoletano episcopo.

Palumbo Fundano episcopo.

Ioanne Pæstano episcopo.

Theodosio Cotronensi episcopo.

Gaudioso Reatino episcopo.

Scholastico Fanensi episcopo.

Laurentio Taurianensi episcopo.

Elia Lilybætano episcopo.

Ioanne Trapeiano episcopo.

Aquilino Assisinate episcopo.

Luminoso Salernitano episcopo.

Eusebio Atellano episcopo.

Sabbatio Buxento episcopo.

Martino Centumcellensi episcopo.

Ioanne Tarentino episcopo.

Iubentino Stabienense episcopo.

Rufino Sipontino episcopo.

Mauro Senate episcopo.

Læto Lucano episcopo.

Leontio Neapolitano episcopo.

Theodoro Rosellano episcopo.

Paschale Thermitano episcopo.

Andrea Hydruntensi episcopo.

Oportuno Pisano episcopo.

Iusto Tauromenitano episcopo.

Donato Marianensi episcopo.

Felice Panormitano episcopo.

Bonosio Alerino episcopo.

Laurentio Tudertino episcopo.

Peregrino Liparitano episcopo.

Ioanne Carinensi episcopo.

Boethio Cornensi episcopo.

Albino Signensi episcopo.

Valentino Turritano episcopo.

Augustino Squillacino episcopo.

Luminoso Bonensi episcopo.

Ioanne Rhegitano episcopo.

Crescentio Libyensi episcopo.

Barbato Cumano episcopo.

Stephano Popiliensi episcopo.

Felice Terracinenense episcopo.

Callionisto Adrianensi episcopo.

Oportuno Anagnino episcopo.

Ioanne Vicosabinense episcopo.

Firmino Blerano episcopo.

Potentino Polensi episcopo.

X ij

Iobiano Firmano episcopo.	Sapientio Numentano episcopo.	ANNO CHRISTI 649.
Leontio Faentinatense episcopo.	Stephano Dorenfi episcopo.	
Anastasio Narniensi episcopo.	Maximo Mesinate episcopo.	
Donato Sassinate episcopo.	Ioanne Gabopolitano episcopo.	
Theodoro Tyndaritano episcopo.	Gratioso Nepefino episcopo, &	
Ioanne Vnnogoritano episcopo.	Victoriano Vzalenfi episcopo.	

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.*

Ex his quæ a nobis relecta sunt in præterito secreta-
rio, monumentorum series a Sergio & Pyrrho confecta,
nec non epistola Cyri, quæ videlicet temerosius compo-
sita sunt ab eis contra fidem pro stabilitate nocibilis eo-
rum eccheseos, Michææ propheticam vocem, anima con-
flictos nos propter consonantiam in huiusmodi errorem
Mich. 7. & conspiracyem factam, congruum est enarrare: *Væ
mibi, quia factus sum sicut qui colligit stipulam in messe, & sicut
racemos in vindemia. Non est botrus ad comedendum, præcoquas
ficus desideravit anima mea. Perit reuerens de terra, & rectus in
Psalms. 13.* hominibus illis non est. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti
sunt. Omnes congregati sunt in vnum contra Dominum,
sanctamque eius & immaculatam fidem. Sed venite, &
Genes. 11. nos dilectissimi fratres, cum Deo descendamus ad visita-
tionem, id est, inquisitionem sermonum eorum, confun-
damus per approbationem verissimam ibidem linguas eo-
rum, eleuatas contra scientiam vnigeniti filii Dei, & ini-
Psalms. 2. quitatem in altitudinem humanitatis eius loquentes. *Dis-*
rumpamus vincula eorum per gladium spiritalem, quod est
Ephes. 6. Verbum Dei, & *proiciamus a nobis iugum ipsorum*, per expur-
gationem profani sensus illorum. Tunc etenim & ipse
Psalms. 2. quoque Dominus iridebit eos, & *subsannabit*, & *loquetur ad eos*
in ira sua, & in furore suo conturbabit eos, secundum beatum
Iere. cap. 14. Ieremiam dicens: *Falso propheta isti vaticinantur in nomine*
v. 14. *meo. Non enim misi eos, & non præcepi eis, neque locutus sum ad eos:*
visionem mendacem, & diuinationem, & fraudulentiam, & sedu-
ctionem cordis sui prophetant vobis. Ideo hæc dicit Dominus de pro-
phetis, qui prophetant in nomine meo mendacium: Erunt proiecti
in viis Ierusalem, & conculcatio omnium pie consentientium me, &
non erit qui sepeliat eos. Nemo enim abscondere potest qui-
busdam subreptionibus commentatus, sicuti nec foliis fici
Genes. 3. *antiquum transgressorẽ præcepti Adam, eum qui per pro-*

ANNO
CHRISTI
649.

priam linguam inuerecunde nudatur. Laqueus enim fortis viro labia eius, & *captus propriis sermonibus*, & opera manuum eius: retributio autem labiorum eius dabitur ei impietatis reprehensio. *Arguam enim te*, inquit, & *staturam tuam ante faciem tuam*. *Existimasti inique, quod ero tibi similis*. Propterea, sicut dicit Dominus ad Gedeon, deponamus eos ad aquas veræ discretionis, & probemus eos ibi regulari examinatione in idipsum pronos corruentes, per ostensionem prauis intellectus eorum, ut ne sint apud se sapientes, diuini verbi scientiam ignorantes: *Quoniam dicentes esse se sapientes, stulti facti sunt, & mutauerunt gloriam catholicæ ecclesiæ per propriam nouitatem*, siue per ea quæ illicite in eius defensione gesta sunt, hæreticam turbulentiam introducentes, illud competenter apud nos retinentes, quod bene ad Iesum filium Sirach dictum est: *Vsque ad mortem certa pro veritate, & semper Dominus Deus pugnabit pro te*. *Accipere enim personam impii non est bonum, ut declines a veritate iudicii*. Quomodo autem hoc prudenter efficiemus? In primis quidem ex comparatione mutua verborum illorum, quæ nobis relecta sunt. Si enim ipsi propria perimunt, approbantes ea vacua, & omnino veritati extranea, utique ventos pascent, iuxta quod in prouerbis dictum est: *Qui mendacio nititur, hic pascit ventos, & minauit volucres volantes*. Derelinquit enim vias suæ vineæ, in axones autem suæ culturæ errat: deambulat vero per siccam eremum & terram extensam in sitim. Congregat autem manibus suis sterilitatem. Igitur sicut prælectionem audiuius, dilectissimi fratres, Cyrus quidem in suis capitulis definiuit ita: Si quis non dicit vnum eundemque Christum operari Deo decibilia & humana per vnā dei uirilem operationem, anathema sit. Sergius autem huiusmodi admittens atque confirmans eius confessionem, ad eundem scribens, ait: Hanc vestram orthodoxam relegendes doctrinā & diuinā suasionem, siue omni orthodoxia repletam vestræ sanctitatis, Domini collaudauimus benignitatem: sed & vestrum sanctum sacerdotium beatificaui, quoniam huic rei dignata est intercedere per gratiam sancti atque viuifici spiritus, nec non per electionem & doctrinam a Deo inspirati & pacifici magni imperatoris. Afferuistis autem (Bonum est enim, ut & ipsis

Prouer. c. 6.
v. 2.

Psalm. 49.

Ind. 7.

Rom. 1.

Eccles. 4.

Prouerb. 18.

Monothelitarum dicta examinantur.
Prouerb. 10.

Diss. 7.

Locus
mendosus.Nota, vt
hæretici pa-
trū scripta
pro iphis
facere mē-
tiantur, i-
mo & diui-
na.

facris vestris vocibus vtamur) vnum eundemque Chri-
stum operari Deo decibilia & humana per vnam opera-
tionem: & hæc pie nimisque subtiliter exposuistis, quo-
niam in his præcipuorum & vniuersalium sanctorum
quinque Conciliorum voces expressisse noscimini. Ite-
rum autem Pyrrhus in antefato dogmatico eius tomo ad-
uocationem impendens Cyro, ita scribens ait: Vnam e-
nim, secundum veritatem, pro noua continebat eiusdem
volumen: non quidem malitiose, iuxta meum sensum,
sed vtpote non aliter posse nouam intelligi, nisi vnam.
Ac per hoc iam Pyrrho non aliter nouam nisi vnam in-
telligente, vetus dierum non vnus existit, sed multi; aut
si paruum, vt ita dicatur, duo intelliguntur. Nam si non
aliter nisi vnam esse definit nouam, non est autem vetus
quod nouum est, vtique vetus dierum, vt dictum est,
non vnus intelligitur, sed potius multi, aut si minus, duo:
vt & multos deos infirme intelligat, & solum Deum, qui
est sine initio naturaliter, in multos deos diuidat: igno-
rans quoniam non per omnia numerine nequeant ea co-
gnati, sed gloriosi miraculi noui vocabulum habet desi-
gnationem. Sicut igitur vetere vt antiquitatis est, desi-
gnatio autem sine initio. Et hæc quidem Sergius & Pyr-
rhus pro Cyro scripserunt. In ecthesim autem illorum
apertius, quæ nunc dixerunt, euacuantes, & repro-
ba, quæ ab ipsis firma pronuntiata sunt, dicentes; falsa
autem quæ vera, & pia quæ impia, & minorata indimi-
nuta, & incauta robusta, & extranea omnino sanctorum
& vniuersalium quinque Conciliorum, quæ ab eis sunt
in scripto testimonio comprobata, & cum anathemate
ab ipsis definita contra eos qui ita habere hæc non profi-
tentur, sequentes proprii anathematis per transgressio-
nem condemnationem, de hoc in erroneis eorum do-
gmatibus ita dicunt, nullo modo concedentes cuiquam
ex omnibus vnam aut duas dicere vel docere operatio-
nes in diuina Domini dispensatione. Ideoque sanctos pa-
tres per omnia & in hoc sequentes, vnam voluntatem
Domini nostri Iesu Christi confitemur, addentes etiam:
Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis qui ab initio
præsentialiter viderunt, & ministri verbi facti sunt, eo-
rumque discipuli & successores, & sequenter a Deo in-

ANNO
CHRISTI
649.

spirati ecclesiæ doctores, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi beatorum & a Deo inspiratorum patrum, qui in Nicæam, & in hanc regiam ciuitatē, nec non in Ephesum primum, & in Calchedonam, & iterum in Constantinopolim in quinto congregati sunt Concilio. Ergo hanc eccl̃hesim Sergius & Pyrrhus per propria monumenta confirmantes, quatenus multo amplius dogmatum suorum vicissim ostendant vbique omnibus destructionem, vt nostis, hæc allocuti sunt, & Sergius quidem ita: Perfecte atque dilucide, nec non compendiose, ex quibus virtutis dirigitur sermo, a Deo inspirati serenissimi domini magnique principis, & hoc ex Deo donum percipiens dogmatizauit eloquentia, & propterea consonantem eius confessionem sanctis & vniuersalibus Synodis inuestigantes, & persubtiliter recti dogmatis connectentem ac præmunientem regulam, pariterque & nos suscipimus eius & confirmamus eccl̃hesim, quoniam in omnibus sequitur plenius & indimute doctrinam sanctorum probabiliū patrum. Si quis ergo a præsentī die temerator prohibitorum a fortissimo & a Deo conseruando domino & magno imperatore siue congregata huc sancta Synodo factus, vnam aut duas præsumpserit dogmatizare aut proferre in Christo Deo nostro operationes, hunc, si quidem episcopus aut presbyter, vel diaconus, siue de sequentibus fuerit gradibus, ab omni suspendimus ecclesiastico ministerio vel officio. Si autem monachus aut laicus fuerit, hunc de viuifica communione separamus. Igitur in his, reuerendissimi fratres, si habuissemus dena milia annuntiantes nobis, an crederemus aliquando, nisi lectio nobis scripturarum eius satisfecisset, quoniam quæ ita sibi contraria atque se perimentes dogmata vel sermones vnus eiusdemque personæ, hoc est Sergii existunt, funditus contra sua * delimenta vel dogmata exardescit? Hic namque quomodo vnquam nec phreneticus quisquam ex omnibus contra sua membra commotus est, per semetipsum propria consumens atque interimens per dominantem ei errorem atque dementiam. Sed hæc quidem Sergius: Pyrrhus autem in his quæ ab eo sunt instituta, simili corruptione ductus, ita vt ille prædenominatam nouitatis eccl̃hesim in suis monu-

Hæretici
propria
scripta de-
struunt.* for. de-
limenta

mentis exposuit: Competenter igitur & nos sequentes eius virtutem & expositionem dogmaticam, & a Deo inspiratam eius doctrinam per omnia admittentes, consonantem in omnibus apostolicæ traditioni atque sanctis vniuersalibus quinque Conciliis, multis eum atque sublimibus pro hoc coronamus laudibus, & decernimus cum gratia eos qui nobiscum consistunt, sanctissimos episcopos, nec dum autem imperialis prædicationis insinuationi in præcedente tempore subscripserunt, proprias submittere post nostram subscriptionem his actibus subnotationes. Quod si quis hoc facere paratus minime fuerit, sed permanet in inobedientia, iudicio separantium se ab integritate corporis Christi semetipsum submittens, & condemnationem irrecusabilem contra se prouocaturus est. Consonanter autem his & Cyrus æqualem interemptionem per similem errorem & introductam echemsim confirmans, ita pro ea scribens ad Sergium, ait: Sicut per lectionem audiuius, quam non semel & bis, sed & multo sapius diligenter percurrans, & lætatus super eiusdem lectionis virtutem, atque * consistens mecum, congratulans per laudabilem expositionem scriptorum veluti solis splendorem nitentem, & veram inconuertibiliter & inuiolabiliter nostram fidem fixius recteque & apertissime prædicantem, laudes gratiarum retuli Domino omnium Deo, qui nobis dedit prudentissimum gubernatorem. Quia vero & nos de vestra participati doctrina, & hanc sine dubio sequentes amplectimur & conseruamus, quæ ita pie & Deo amabiliter a serenissima eius tranquillitate exposita sunt, iam vestra a Deo honorabilis sanctitas cognouit per hæc, quæ sapius ad eam a nostra humilitate destinata sunt. Ad hæc ergo in tantum contraria, & ita ab inuicem vehementer corrupta, vt nec alio iam necesse sit in propria destructione, vtpote hanc illis durius sibi inferentibus per contradictionem alterutram atque obiectionem, quid nos oportet dicere, hoc est, ex persona catholicæ ecclesiæ, nisi Dauidicum vaticinium exclamare? *Absorpti sunt, continuati petrae*, ipsi vel sermones eorum. *Discissi sunt, & non sunt compuncti: tenterunt me, subsannauerunt me, striderunt in me dentibus suis. Domine, quando respicies?* restitue a nouitate eorum confessionem

* forcos
sistens

Psal. 140.

Psal. 34.

Absorpti sunt, continuati petrae, ipsi vel sermones eorum. *Discissi sunt, & non sunt compuncti: tenterunt me, subsannauerunt me, striderunt in me dentibus suis. Domine, quando respicies?* restitue a nouitate eorum confessionem

ANNO
CHRISTI
649.

fionem meam, a dogmatibus eorum vnicam fidem meam. Commoti transferantur sermones eorum, & eii-
ciantur de habitationibus meis: *& cognoscant quia hæc ma- Psalm. 108.*
nus tua, & tu Domine fecisti eam. Quomodo namque non
sunt discissi, licet nullo modo compuncti, qui ab omni
se sacerdotali dignitate & officio depofuerunt, & a par-
ticipatione diuinæ communionis alienauerunt, nec non
anathematizauerunt, prohibentes in Christo vnam ope-
rationem dicere, & denuntiantes vnam in Christo ope-
rationem afferere, ac si vtrumque secundum sensum eo-
rum, id est, vnam dicere operationem, & nec vnam di-
cere operationem, similiter orthodoxum & probabile,
firmumque, pium, indiminutum atque perfectæ prædi-
cationis omnium sanctorum patrum, siue vniuersalium
quinque Synodorum veraciter existeret? Quod non so-
lum falsum est, sed etiam omnino ac specialiter impossi-
bile, in semetipso habens propriæ instabilitatis accusato-
rem. Duos enim contrarios sermones de eodem verbo
veraciter dicere, naturam non habere, scribens Nectario
theologus Gregorius, ait: Competenter igitur ante
patrum pro tali re contra eos definitiones, seipsos illi in
hoc, quod sua dogmata transgrediuntur, condemnare
noscuntur, superducentes sibi (vt dictum est) per hæc
diffinitam ab eis depositionem, & cum anathematis pro-
positione alienationem totius sacerdotalis officii, Christi-
que Deinostri immaculatæ communionis: & præcipue
quoniam non solum impia & hæretica, quæ ab eis gesta
sunt, consistunt, sed & incongrua omnino ac specialiter
cognoscuntur. Nullus enim introductus est personaliter
ab illis accusator aut accusatus, iuxta quod gestorum or-
do exigit, per claram intimationem aut institutionem
eorum quæ ab eis examinata sunt, approbationem fa-
ciens: sed ipsi sibi a semetipsis proprio arbitrio omnia fa-
cta sunt, accusantes, accusatores, iudices. Et accusato-
res quidem, vtpote se reprehendentes per immutatio-
nem sancti Dionysii vocis: accusantes autem, quomodo
criminatores eius, potius autem euacuantes vnam ope-
rationem: iudices, vtpote aliam pro alia fidem com-
mentantes. Pro qua re ordo gestorum per inopiam eo-
rum quæ intimata sunt ab illis, ex suspitione & coniectu-

Concil. Tom. 15.

Y

3. Reg. 18. ra deceptiue obumbratus est ex hoc, quod frequentius dicunt, quia aliqui, & quoniam aliqui, & quia quidam, & non erat vox, neque auditio, sicut per vaticinium Elias propheta perhibuit. Omnia enim eis ex non approbatis verbis vel inanibus fictionibus inuerecunde actitata sunt aduersus catholicam ecclesiam, pro quibus, vt dictum est, & contra se irascendo versi sunt, seipsos condemnantes. Vt autem & a nobis synodaliter fiat contra eos reprehensio per apostolicam seu regularem, praelatam iustam determinationem, in medio nobis ad audientiam glorioforum patrum decreta ac vniuersalium quinque Conciliorum definitiones offerantur, de quibus illi in scripto dixerunt, hæc veraciter prædicare atque docere, quatenus testimonii mercedem per veritatem gestorum consequi valeant. Scriptum est enim: *Abominatio est Domino labia mendacia: & Odit Dominus testem fallacem, proferentem mendacia, & seminantem inter fratres scandala atque litigia*: quod vtique memorati apertissime concinnauerunt, iudicia & litigia vbique omnibus per proprios sermones destinantes.

*Benedictus reuerendissimus episcopus * Aiacensis dixit:*

Psal. 67. Propheta Daud, beatissime, vestram pronuntians gratiam, ait: *Quoniam Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa*. Cum multa namque strenuitate & zelo inspirationem a Deo diuini verbi percipientes, in apertione oris vestri notum fecistis omnibus, quoniam sicut vacca lasciuiens, declinauerunt a via veritatis Cyrus & Sergius atque Pyrrhus. Nec enim dederunt, sicut Oseas, cogitationes suas, vt conuertantur ad Deum eorum: quoniam spiritus nouitatis inest eis, & Dominum non intellexerunt, eo quod veritas non est in eis, nec misericordia, neque scientia Dei in dogmatibus eorum, sed maledictio, mendacium, & furtum atque deceptio, & contrarietas inconueniens in eorum sermonibus effusa est. Ergo quoniam iudicium est Domini hodie super eos per vos sacratissimos, si placet, oportet cum eis ad similem examinationem Paulum, Sergii & Pyrrhi successorem, coaptari: quippe quoniam in vnam eandemque hæresim illorum inuoluitur, & propterea instanter hanc de-

ANNO
CHRISTI
649.

fendere nititur, sicuti accusatores eius per sua scripta nobis declarauerunt: imo magis operibus suis seipsum ille manifestauit, verberibus & clausuris atque exiliis orthodoxos viros submittens. Sic namque communis erit contra hos omnes a presenti sancto Concilio impietatis deuietio prolata, videlicet per subtiliorem ostensionem & approbationem paternarum & synodaliū definitiōnum vel prædicationum.

Omnes sanctissimi episcopi dixerunt:

Supplicamus beatitudinem vestram, adiiciatur & Paulus similibus suis, iuxta supplicationem coepiscopi nostri Benedicti reuerendissimi, ipse quoque ad examinandum nobis prolatus, quatenus propter similitudinem nouitatis, simili cum ipsis regulariter sententia percellatur. Nam & vehementissime contra catholicam ecclesiam demolitus est, vt & in ipso impleatur quod scriptum est: *Initium sermonum oris eius stultitia, & ultima oris eius circuitus malignus.* Veraciter enim, sicut de eo suggestiones & accusationes pronuntiant, & incipiens acriter nouitatem defendere studuit, & perficiens dolose typum fieri persuasit. Stillicidium namque assiduum concauat petram. Ideoque, si præcipitis, epistola ipsius directa prædecessori vestre beatitudinis Theodoro papæ, nobismet relegatur: sed & memorati typi per exemplar eius series, pro tuitione plenissima catholicæ ecclesiæ, quoniam & ipsum typum in euerfione paternorum dogmatum fieri sine dubio persuasit: qui derelinqentes catholicæ ecclesiæ paternas synodalesque definitiones ac sermones, ad sæculares typos callide properauerunt, pariter quidem tam suam obcelantes perfidiam, quamque aliis inique irrogantes querelas, quatenus duplicem suscipiant de manu Domini * peccatum tam pro suo delicto, * quam
* penam
* quam

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Competenter epistolam Pauli ad examinationem deduci per hos, quorum interest, nobiscum consistens sancta Synodus petiit, quoniam simili excessu parique
Concil. Tom. 15. Y ij

errore cum prænominatis irretitus, similem a nobis congruum est per approbationem contra hos omnes increpationem prouenire. Offeratur igitur directa a Paulo præcessori nostro beatæ memoriæ Theodoro dogmatica epistola, & cum eadem exemplar typi, quem ille ad destructionem paternorum dogmatum fieri persuasit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, epistolam Pauli & exemplar typi nuper, id est, transacto anno per suasionem eiusdem Pauli expositi, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Epistola Pauli episcopi Constantinopoleos in primis per hos quorum interest, suscipiatur & relegatur.

Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem translatam, relegit continentem ita:

Sanctissimo & beatissimo fratri & consacerdoti, domino Theodoro Paulus indignus episcopus in Domino salutem.

*Psalm. 132.
Epist. Pauli
Constanti-
nopolitani
ad Theo-
dorum pa-
pam.*

ECCE quam bonum & quam iucundum, habitare fratres in unum: spiritali dico habitaculo, & concordia quæ in Deo est, & vnitæ fidei, huius delectabilis secundum veritatem inhabitaculi, quæ videlicet in Aaron magis decorabatur, atque sacerdotalem induentibus dignitatem, sicut unguentum super caput, principalem intellectum irrigans, & usque ad ipsam extremam scientiam deducens. In hoc enim habitaculo benedictionem & æternam vitam promisit Dominus. Huius igitur propheticæ vaticinationis meritum amplectentes, præsentem fraternam syllabam exposuimus, nostra propter caritatem minime quærentes aut quæsitura. Nec enim detrahentibus bonum est detrudere, aut palo secundum vulgarem fabulam excutere palum. Absit. Non sunt nostra hæc. Auertat diuinitas, non sunt edocti habitus nostri ita vincere, sed in patientia longanimitatis, & spiritu humilitatis: quia

ANNO
CHRISTI
649.

sicut minime per duritiam, vt prophetice dicamus, purgatur nigella, ita nec pacis saporatus fructus intelligentiæ per asperitatem exprimitur. Propter hoc enim & verborum supportauimus colaphos, vt vel paulatim valeamus eum imitari, qui propter nos se humiliare dignatus est, vt extremæ illius vltionis per hanc plagam verbera declinemus. Audiamus igitur & consentiamus ecclesiæ oratori, qui per linguam Spiritus clara voce exclamat, dicens: *Omnia a vobis in charitate fiant.* Ergo siue quarimus, siue tantummodo dicimus, & tantummodo audimus, caritas intercedat, ars aliqua existens ad compositionem concordia boni & coniunctionem. Oportet enim de Deo quærentibus nobis, sparto rectitudinis mentis nostræ denuerantes templum, pacifice inhabitare in eo propter Dominum, qui per prophetam locutus est: Quærens quære, & apud me habita. Speculum enim dedit Deus populo suo, & oportet eos qui a Deo sunt deputati sacerdotium adipisci, ita in humilitate gressum mentis adinuicem tendere, vt in melius ædificentur hi qui ad nos respiciunt, quam, quod dicere piget, per nostram discordiam, semitam pedum eorum concutere. Ad concordiam inclinemus nos ipsos, & vnum ad caritatem sapiamus. Humilitatem veneremur, per quam apprehendi solet altitudo spiritus. Si enim & verbo amplius vsque huc taciturnitatem dileximus, hoc quidem bene habere arbitrati sumus, ne scriptis vestris reciproca respondentibus, iniuriæ fomitem exhortemur, & pusillanimitate diiudicemur ab eo, * quia omnia ad caritatem * diligere promulgauit. Oraimus vero & tunc ostium circumstantia labiis nostris imponi, & verbum insonitum concipere potius, quam verbum inuigile: & tamen hoc mihi donum est a Domino, & factus sum sicut homo non audiens, & non habens in ore eius argumentationes. Sed quia tempus est loquendi, & tempus tacendi, aperio verbum, & claudio ostium per taciturnitatem, competenter exorans: Domine, labia mea aperies, vt respondeam exprobrantibus mihi verbum. Licet enim tacuimus, non semper tacebimus, adaperiente nobis Deo claues verbi. Igitur directis in præsentia beatitudine fraternitatis vestrae apocrisariis, qui post multas factas inter nos de ecclesiastica requisitione dissonantes sermocinationes, in finem ad hoc

Y iij

* forte
qui
* forte
dirigere

Psalms. 140.

Psalms. 37.

Ecclesi. 3.

Psalms. 50.

Psalms. 118.

1. Pet. 3.

peruenerunt, admonentes nos atque adhortantes interpretari vnius Christi veri Dei nostri voluntatis intellectum, atque huiusmodi interpretationem destinari vestrae sacratissimae venerationi. Nos autem acceptam habentes bonae conscientiae praedictorum venerabilium virorum admonitionem, cognoscentes autem & quae principatus apostolorum summitas docet, paratos esse *ad satisfactionem omni poscenti nos verbum de spe quae in nobis est*, secundum Dei timorem, mansuetudinem ad bonam scientiam temperantes, super tali tantummodo requisitione mentem nostram per has syllabas exponimus, superfluum excitationem & altercationem verborum propter satietatem & praesentis temporis incongruitatem declinantes ac praecauentes, nihil nostrum intelligentes, aut proferentes, vel dicentes, sed quae audiuius & cognouimus a sanctis & vniuersalibus magnis Conciliis, & patres nostri enarrauerunt nobis: quoniam viae veritatis, intellectus est sapientum, sicut prouerbiatori Salomoni atque veritati bene placere dinoscitur. Sed quia tempus iam trahit nos promissionis, & ad aperiendam requisitionem prouocat, incipiamus rectae nostrae fidei formam scripturae imaginibus enarrare, sicuti tinctiis aliquibus coloribus paternis testimoniis certius decorantes quae a nobis dicuntur. Nos igitur, id est, iurisdictio ecclesiae nostrae & Synodus, confitemur vnum consubstantialis & auctoris vitae trinitatis filium ac verbum sine initio genitoris Dominum Iesum Christum verum Deum nostrum ex Spiritu sancto & immaculata Dei genitrice semperque virgine Maria inconuertibiliter incarnatum, perfectum esse eundem deitate, & perfectum humanitate, vnam personam, vnam substantiam compositam in duabus & post unitatem praedicantes naturis, differentiam vtrarumque naturarum cognoscentes secundum earum proprietatem. Nec enim earum per partem diuisionem, aut in alterutram mutationem, aut commixtionem, siue confusionem penitus intelligimus aut suscipimus; absit: sed in vno Christo saluata vtraque natura diuinitatis & humanitatis, & in essentiae proprio termino secundum substantiam inenarrabilis summae unitatis conuenientia conseruatis & permanentibus. (Mansit enim verbum quod erat, & factum est quod non erat.) Pro-

ANNO
CHRISTI
649.

pterea & omnem congruam diuinitati & humanitati operationem ab vno eodemque procedentem incarnato Deo Verbo dicimus, & in vnum eundemque reduci. Ideoque & diuifio non introducitur, & inconfusio faluatur. Refipifcat plebs impiorum hæreticorum, fileant cum Nestorio, Diodoro, & Theodoro, Seuerus & Eutyches, Apollinæres execrabiles, ex alterutra difsonantia confonantes fibi ad impietatem, aliis confufionem, aliis diuifionem male induentibus, & bene a veritatis regulis denudati. Vnius autem & eiusdem Dei Verbi incarnati miracula prædicamus, & paffiones cognoscimus, quas fecundum carnem propter nos sponte fufinuit. Ideoque & Deus dicitur pati, & filius hominis a cælo defcendiffe propter fumam & indiffipabilem fecundum fubftantiam duarum naturarum vnitatem. Vnde & vnā voluntatem Domini noſtri Iefu Chrifti intelligimus, ne contrarietatem aut differentiam voluntatum vni eidemque perſonæ Domini noſtri Iefu Chrifti applicemus, aut ipſum ſe expugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Non enim ad conglomerationem omnino aut confufionem duarum naturarum, quæ in eodem videntur vnius voluntatis, hanc producentes vocem, aut ad interemptionem alterius tantum aliam eſſe prædicantes: ſed hoc per huiusmodi ſignificantes vocem, quoniam caro eius rationabiliter & intellectualiter animata, ex ipſa ſumma vnitatem inenarrabiliter omnibus diuinis ditata, vnientis eam ſibi ſecundum ſubſtantiam diuini Verbi, diuinam habebat indiſcretam voluntatem, quæ ab ipſo ſemper ducebatur ac mouebatur, vtpote in nullo tempore eadem diuiſe, & ex proprio impetu contrarie nutui vniti ſecundum ſubſtantiam Dei Verbi, naturalem eius faciens motionem, ſed quando, & qualem, & quantam ipſe Deus Verbum volebat, ne (quod abſit) in blaſphemia diiudicemur, quod vtique cauendum, & terribile dicendum: vñ huiusmodi prauitati, vt per neceſſitatem naturæ violentiam ſuſtinentem introducamus eius humanitatem, & communicantem Petro dignæ eius increpationi, ſi vtique per ſimilem recuſationem ex verborum ſignificatione paſſioni eius communicat. Sic & euangelicam intelligamus lectionem, vbi dicit: *Non vt faciam voluntatem meam, ſed eius qui* Ioan. 6.

Psalms. 58.

Nim. 25.

Sergius, &
Honorius
quasi eius-
dem senten-
tiae, profe-
runtur: sed
notandum
est haereti-
cum esse
qui scribit.

misit me. Sed & in recusatione passionis non diuersam in vnum eundemque Christum, & resultantem introducentes voluntatem, magis autem recusatiue & non positiue huiusmodi suscipiamus vocem. Non enim quasi existens hoc verbum dictum est, sed ac si non est: sicuti, *Neque peccatum meum, neque iniquitas mea*, vt peritissimus in dogmatibus theologus Gregorius. Sed & omnes doctores, qui passionis verba memorauerunt, ex affectione & relatione nostrae massae hanc susceperunt: sicut & magnus ecclesiae lucifer Athanasius edocuit nos, nostram ostendens pronam in hanc vitam naturam, sine passione nolentem a praesente vita disrumpi, & non vt animatam intellectua-liter carnis verbi in promptam existentem ad totius mundi salutiferam passionem, aut discordantem patri & inhabitanti Verbo. Sed & huius intellectui * acribiosissimum expositorem & interpretatorem suscipiamus, id est, bis acutum pugionem spiritalem Cyrillum, in sacerdotibus secundum zelotem Phinees, qui validissimo linguae ictu percussit optime meretricem, confusionem, diuisionis intellectum & verbum prauitatis, in quarto de anathematibus capitulo, dictis aduersum contradictiones duodecim capitulorum, factas a Theodorito, atque probatis a sancta vniuersali Calchedonensi, & quinta Synodo, luculentius euangelicam proferens atque adaperiens vocem. Sed & omnes pietatis doctores & praedicatores huiusmodi vnus voluntatis mente detinentur. Quorum, si opus est requisitione proueniente, & competenter relegimus testimonia: quibus concordantes & consonantes facti sunt pia memoriae Sergius & Honorius, vnus quidem no-
ua, alter autem antiquae Romae summi sacerdotii sedem decorantes. Igitur de his ita nos habemus, sic intelligimus, sic praedicamus: in his orthodoxiae manifestatio, in his ecclesiae laus, in his salutis nostrae spes. Haec est spiritui germen nutritiferum, haec patrum salutaris flos, hic est rationabilium ouium viuificus veritatis paradisus. Haec meditari, in his esse, per haec illuminari & illuminare oramus: quoniam hoc facientes, & nos saluamur, & audientes, praedicauimus: ad supernam vocationem nostrum est studium, vbi pacis compositio, his qui in studio pietatis bene vnica gloriae intercessor tribuitur corona. Deo manifestati

* id est, diligentissimum

ANNO
CHRISTI
649.

stati sumus, qui iudicat omnia & comprobatur. Non iurgialiter stamus, non ad contradictionem respicimus, non fauorem inanem amplectimur: sed in verbo Dei præpositæ huiusmodi requisitionis resolutionem fecisse dinoscimur, confidentes quoniam pacis Dominus Deus ad alterutrum nostrorum vnitatem & dilectionem conseruabit in gloria eius benignissimæ maiestatis. Omnem cum vestra beatitudine in Christo existentem fraternitatem tam nos & qui nobiscum sunt, multum salutamus. & subscriptio: Incolumes in Domino orate pro nobis, sanctissime & beatissime pater.

Hæreticus
suum erro-
rem tueretur
verbo Dei.

Deus dedit sanctissimus episcopus Caralitane ecclesie dixit.

Per suam epistolam, quæ in præsentem nobis relecta est, Paulus Constantinopolitanus episcopus, quæ vestra beatitudo huic sancto Concilio prudentissime allocuta est, luculentius confirmavit: sed & accusantium eum ad apostolicam vestram sedem venerabilium virorum suggestiones firmavit, ostendens, sicut in præsentem audiuius, quoniam in scripto & sine scripto admonitus est a prædecessoribus vestris apostolicis viris, & incorrectus atque inobediens permanens, iuxta contestationes eorum de huiusmodi quæstione prolatus, ex hoc quod dicit, & in scripto asserit: Propterea & verborum quodammodo sustinuimus alas. Nec enim detrahentibus detrahere bonum est, ut ne ad ea quæ scripta sunt, commoti, iniuriæ certamen efficiamus. Sed quia *tempus loquendi, & tempus tacendi, Domine,* *labia mea aperies,* ut respondeam *exprobrantibus mihi verbum,* adaperiente nobis Deo clauis sermonis per præsentiam apocrifariorum a vestra fraterna beatitudine destinatorum, qui per multas tantasque de ecclesiastica quæstione nobiscum in consonantes assertiones, ad postremum ad hoc venerunt, ut eis a nobis interpretetur Christi Dei nostri vnius voluntatis intellectus. Ecce igitur, ut iam fati sumus, per ea quæ scripsit, manifestavit, quoniam canonicè admonitus est tam per apostolicas præceptiones, quamque per reuerendissimos apocrifarios summæ sedis vestræ, multis (ut ipse perhibuit) assertionibus ad eum factis, pro sua causa, id est, nouitate, facie ad faciem commotionibus ei oblati. Inobediens autem ad ea ex sua

Ecclef. 3.
Psalm. 50.
& 118.

Concil. Tom. 15.

Z

Proverb. 17.
2. Cor. 2.

voluntate contra regulas & permanfit, quas irrationabiliter iniurias & detractiões, exprobrationes atque alapas arbitratuſ eſt, quæ vtique ſalutiferæ ſuaueſque inuitationes exiſtunt, tantumque pro eius meliori ratione miſericorditer prolata ſunt. Auerſio namque mali & hortatio melioris interpoſita, ſalutaris ſine dubio exiſtit ſuſcipientibus: minime reminſcens, quoniam meliora ſunt vulnera amici, quam falſa oſcula inimici. *Scripti enim vobis*, inquit B. Apoſtoluſ, *per multas lacrymas, non vt contriſtemini, ſed vt ſciatis quam caritatem habeo abundantius in vobis*. Hæc autem ſi ſcripſiſſet in tabulis cordis ſui, habuit vtique gratiam inuenire, prouidens ſibi coram Deo & hominibus bona, per expulſionem introductæ ab eo dogmatum nouitatis, atque catholicæ eccleſiæ piæ prædicationis aſſumptionem. Sed quoniam iſta reſpuere cenſuit, propria autem ſua mente amplexuſ eſt, nullam ſatiſfactionem per ſuam epiſtolam habere ſe demonſtrauit, ſuperius dictam eccheſin & ipſe cum illis confirmans, tantumque ſtudioſiſſime, vt etiam verba quæ in eadem continentur, ſuis ſcriptis infereret, vtpote & ipſis ſermonibus conſonantiam eius & confeſſionem ſaluare deproperans. Hiſ itaque nobis ſubtiliter cognitis, iam ſi placet veſtræ beatitudini, per exemplar typi, ſeries eius quantocyuſ nobiſmet relegatur.

Martinuſ ſanctiſſimuſ ac beatiſſimuſ epiſcopuſ ſanctæ Dei eccleſiæ catholicæ atque apoſtolicæ urbiſ Romæ, dixit:

Offeratur ad noſtram audientiam exemplar typi, qui nuper compoſituſ eſt perſuaſione Pauli Conſtantinopolitani antiſtiſtiſ, contra orthodoxam fidem.

Theophylactuſ primiceriuſ notariorum apoſtolicæ ſediſ, dixit:

Exemplar typi, quod iuſſit veſtra beatitudo produci, offerens præ manibus habeo: quid præcipitiſ?

Martinuſ ſanctiſſimuſ ac beatiſſimuſ epiſcopuſ ſanctæ Dei eccleſiæ catholicæ atque apoſtolicæ urbiſ Romæ, dixit:

Memoratuſ exemplar ſuſceptuſ coram ſancto Concilio, ad ſubtiliorem virtutiſ eiſ cognitionem, diligenter recenſeri præcipimuſ.

ANNO
CHRISTI
649.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam vocem interpretatum, recitauit in his.

Consuetudinem habentes de omnibus curam agere & intendere, quæ respiciunt ad vtilitatem Christianissimæ nostræ reipublicæ, & præcipue quæ feruntur ad immaculatam nostram fidem, per quam nobis omnia prospera fieri credimus, cognouimus in multa perturbatione esse nostrum orthodoxum populum, vtpote dicentibus quibusdam vnā voluntatem in dispensatione magni Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, & eundem ipsum operari diuina & humana. Aliis autem dogmatizantibus duas voluntates & duas operationes in eadem dispensatione incarnati verbi: & illis quidem in satisfactione propter vnā personam, esse Dominum nostrum Iesum Christum in duabus naturis inconfuse & indiuisē volentem & operantem diuina & humana. Aliis autem propter conuenientes naturas indiuisē in ipsa vna persona, & vt saluetur & maneat earum differentia secundum naturas, eundem ipsum vnum Christum naturaliter operari diuina & humana: & ex hoc in multam dissensionem & contentionem nostram Christianissimam rempublicam produci, vt discordantes inuicem non conuenirent, & ex hoc secundum multos modos eam lædi oportere. Igitur arbitrati sumus, ab omnipotente Deo inspirati, sicut talem accensam discordiæ flammam extinguere, & non concedere eam vltius humanas animas depasci. Quapropter sancimus nobis subiectos, qui consistunt in orthodoxa & immaculata nostra Christianorum fide, qui sunt catholicæ & apostolicæ ecclesiæ, non habere licentiam inuicem a præsentī de vna voluntate aut vna operatione, aut duarum voluntatum, aut duarum operationum qualemcumque proferre altercationem, aut contentionem, aut rixam. Hæc autem sancimus, nihil aliquid interficientes penitus de piissimis dogmatibus, quæ a sanctis probabilibus patribus de dispensatione incarnati Dei Verbi dogmatizata sunt, sed vltius contentionem, quæ gratia propositæ quæstionis orta est, cessare præuidentes, & tantummodo de eis sequi & sufficienter habere diuinas scripturas, & traditiones sanctorum quinque

Typus hæ-
reticus.

vniversarium Conciliorum, & simplicibus sine quaestione sanctorum probabilium patrum vsibus siue vocibus, quorum dogmata, regulae & leges sanctae Dei catholicae & apostolicae ecclesiae consistunt, nihil eis addentes proprium, neque minuentes, aut per suam intentionem eas interpretantes, sed priorem habitum ubique custodiri, sicuti antequam procederet contentio praedictarum quaestionum, quasi nulla de eis exorta contentio, nulli de omnibus usque ad praesens unam voluntatem & unam operationem, aut duas voluntates & duas operationes dogmatizauerunt, sub qualemcumque querelam huius gratia aut accusationem facto, nisi tantummodo qui ex sanctis quinque vniversalibus Conciliis & ceteris orthodoxis probabilibus patribus eiectioni sunt haeretici cum impiis eorum dogmatibus & conscriptis: & ut compendiose dicamus, quod sancta catholica & apostolica ecclesia non accepit, sed abiecit. Ad perfectam autem unitatem sanctarum Dei ecclesiarum & communem concordiam, & ut nulla occasio relinquatur eis qui sine fine volunt contendere, & chartas quae positae fuerunt in nartica sanctissimae magnae ecclesiae huius a Deo conseruandae regiae nostrae urbis, quae continent praedictas quaestiones, iussimus leuari. Qui autem ea praesumpserint praeuaricari, primum quidem subiacent iudicio terribilis omnipotentis Dei: deinde autem & non qualemcumque regalem indignationem reueantur, per quam, si quidem episcopi aut clerici sunt, sui sacerdotii, siue sui cleri modis omnibus excidant: sin autem monachi, segregentur, & alieni sint de suis locis: sin autem dignitatem, aut cingulum, aut militiam habeant, nudentur de eis. Si autem sint priuati, si quidem nobiles consistunt, suarum substantiarum proscriptionem patiantur: sin autem ignobiles consistunt, non solum in corpore verberentur, sed in exilio perpetuo castigentur: ut omnes timore Dei compressi, & comminata eis digna supplicia reuerentes, immobilem & sine turba pacem sanctarum Dei ecclesiarum custodiant.

Sancta Synodus dixit:

Relectus typus bonum quidem intentum habere dinoscitur, dissonantem autem virtutem intentui continet.

ANNO
CHRISTI
643.

ANNO
CHRISTI
649.

Bonum est namque procul dubio, & omnibus timentibus Deum desiderabile, cohibere dissensiones & altercationes pro causa fidei: sed non est utile & bonum, cum malo destruere bonum, id est, cum hæreticis orthodoxorum patrum verba & dogmata: quoniam hoc potius exurit, non enim mitigat merito in controuersiarum stantium, nullo videlicet patiente denegare cum impietate hæretica venerabile verbum fidei. Similiter namque est & inhonestum malum amplecti, & cum eodem bonum indiscrete proiicere, quoniam vtrumque iustitiæ perimit traditionem. Vnde & magnus Abraham in hoc hæsitans, Domino appropinquans, ait: *Num perdes iustum cum impio, & erit iustus sicut impius? Nullo modo tu facies secundum hoc verbum, ut occidas iustum cum impio, & erit iustus sicut impius: non est hoc tuum, qui iudicas omnem terram: non facies iudicium hoc.* Nam si quidem per approbationem scripturæ, hoc est, paternæ doctrinæ, reprehensibile pariter aut laudabile vtrumque ostenderet, bene utique fuisset typus expositus, propter vtriusque approbatam per spiritales sermones reprehensionem, aut per spiritales patres vtriusque taciturnitatem definiens, aut e contrario pro eorum laudabilitate vtriusque professionem. Si autem nihil horum penitus demonstraui, sed taciturnitati pariter perhibuit vnam aut duas dicere in Christo Deo operationes & voluntates, sufficit nobis patriarchæ voce serenissimum principem alloqui, sed & ipsi regi regum fiducialiter eam offerentes cum eo, qui ait: *Nullo modo tu facies secundum hoc verbum, ut interficias iustum cum impio, & erit iustus sicut impius.* Declinare autem a malo & facere bonum, ipse nobis omnium Dominus præcepit: non enim cum malo bonum auersari, aut penitus confirmare, quoniam vtrumque dum perficitur, lædit. Illud autem tantummodo saluare consuevit, dum perficitur, id est, declinare a malo, & confiteri bonum. Præcepit namque nobis per Moysen, dicens: *Vt habeatis scientiam discernendi inter sanctum & profanum, & inter pollutum & mundum. ego Dominus Deus vester. Custodite omnia legitima mea, & non faciatis ex omnibus abominationibus istis: quia omnis homo qui fecerit ex omnibus abominationibus istis, exterminabitur anima eius de populo suo.* Igitur nullo modo oportet contra eos,

Locus
mendosus.

Genes. 18.

Psalm. 36.

Leuit. 10.

Leuit. 18.

Z iij

qui minime denegant pariter vtrumque, id est, vnam aut duas dicere in Christo Deo operationes & voluntates, si ne discretione indignationem infligere, sed iuste contra eos tantummodo hanc proferre, qui non confitentur, quæ probabiles ecclesiæ patres confitentur; hoc est, duas eiusdem atque vnus sicuti essentias vnitas inconfuse & indiuisæ, ita & æquali numero voluntates & operationes, diuinam dico & humanam: maxime eum, qui secundum Deum suas, vt condecet, properat promulgare sententias. Propterea intentum quidem, vt dictum est, bonum existentem typi laudamus; sed modum ab intentu dissonantem auertimur: quoniam omnino est inconueniens catholicæ ecclesiæ regulæ, in qua vtique aduersa tantummodo iubetur merito sepeliri silentio: non enim orthodoxa cum contrariis confiteri omnino, aut quoquo modo denegare. asserit enim ita, quoniam alienum est Christianorum, cum recta fide impietatem suscipere, &

1. Corint. 6. non discernere recta a malis. *Qualis namque participatio iustitiæ cum iniquitate? aut qualis communio luminis cum tenebris?* & qualis consonantia paternæ doctrinæ cum hæretica contentione? Ab omni enim contagione hæretica alienum consistit verbum orthodoxiæ, quod sine dubio intransgressibiliter confiteri in confessione æterna omnibus præcepit Dominus, dum dicit: *Qui me confitebitur coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo qui in cælis est.*

Matth. 10. *Qui autem negauerit me & sermones meos, negabo eum & ego coram patre meo qui in cælis est.* Qua de re his a nobis rationabiliter delimitis, vt tantummodo pia sanctorum patrum & Synodorum dogmata & sermones prædicemus atque confiteamur, nihilque cum eis aduersariorum confirmare, aut expellere quidquam de his cum aduersis, congruum est illud intentius pertractare, quoniam Paulus Constantinopolitanus episcopus prius quidem in scripto confirmans ecclésiasticam, nunc autem suadens typum fieri, quod in prouerbiis scriptum est, adimplere studuit:

Eccles. 3. *Cor durum grauabitur doloribus, & peccator adiiciet peccata super peccata.* Non audiens vtique protestantem atque dicentem: *Non bis alligabis peccatum, quoniam in vno innocens non eris. Et ne dederis os tuum, vt peccare facias linguam tuam, neque dicas coram angelo: Non est prudentia; ne forte irascatur Deus su-*

ANNO
CHRISTI
649.* forte
viciis,

per sermones tuos. Multos enim seduxit exiſtimatio ſua, & opinio nequam labefecit mentes illorum. Hæc autem vel quidquam de his, hoc eſt, quæ nobis perſuaſionem prudentiſſimam ſaluberrime tradita ſunt ab ſpiritualibus* verbis, neque ipſe Paulus, neque hi qui cum eodem ſentiunt, Cyrrus, Pyrrhus & Sergius cogitauerunt ad refrenationem aut correctionem ſuorum malorum, pro nihilo habentes cum omni licentia diuina catholicæ eccleſiæ myſteria deludere, & contra paternas traditiones abſque timore incedere, ac ſi in eorum ſit poteſtate, & eſſe & non eſſe noſtræ ſalutis euangelium. Propterea enim, ſicut audiuiſimus, & manus noſtræ palpauerunt de verbo nouitatis eorum, aliquando quidem vnam operationem, aliquando autem penitus nec vnam operationem: iterum aliquando vnam voluntatem, aliquando autem omnino nec vnam voluntatem in Chriſto Deo, in aperto dogmatizantes, vtpote eum ſine operatione naturaliter exiſtentem per vtramque, ex quibus conſiſtit naturis, & ſine voluntate, id eſt, inſubſtantialem & ineſſentialem oſtendentes, cum quo & Patrem atque Spiritum ſanctum. Quoniam quod eſt Chriſtus vt Deus, hoc eſt vterque naturaliter: & quod pluſ eſt grauifſimum, & magis eorum falſitatem redarguit, quoniam & vnam habere, & nec vnam habere voluntatem & operationem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, in ſcripto aſſeruerunt, cum anathemate huiusmodi ſenſum contra ſe inundantes, omnium eſſe dogma & prædicationem perfectam, veram, firmam, indiminutam ſanctorum patrum & vniuerſalium quinque Conciliorum, ſicut dictum eſt, perhibentes, minime præuidentes, quoniam per alterum aliud perimunt, hoc eſt, vnam operationem per hoc quod dicunt: Nec vnam operationem aſſerere, cum vnam voluntatem Chriſti dogmatizare noſcantur. Sed hæc omnia per typum poſterioſiorem amputauerunt, vt nec ſciant iam quid credant, aut quid confiteantur, per inceſſabilem creberrimam ſuorum dogmatum immutationem, pariterque peremptionem, ſicut ſcriptum eſt: *Adhuc eo lo-* Iob. 1.
quente, ecce alius nuntius, præteriti ſermonis eorum innoſcens deſtructionem; & eiufdem verbi alius ſermo alacrior, & alter alterius, & omnium. Omnes quippe ſimi-

Nota hæreticorum inconstantia.

Osee 7.

Versuti he-
retici pro se
patres fac-
te mentian-
tur.

liter a vera, hoc est, ecclesiastica prædicatione in semet-
ipso habentes alienationem, perfectamque ruinam, pro
quare Dominus reprobans eos per Oseam, hæc dicit: *Væ*
eis, quoniam recesserunt a me: vastabuntur, quia præuicati sunt
in me. Miseri erunt, quia peccauerunt in me. Et ego redemi eos, &
ipsi locuti sunt contra me mendacia: & sicut homo transgrediens
testamentum, ita ibi me contempserunt. Ideoque sancte sancta
sequentes, & cum omni cautela seruantes, pariterque
defendentes catholicæ ecclesiæ orthodoxam fidem, nunc
ad ordinem, sicut decreuimus, paternis ac synodalibus
verbis siue definitionibus, contrariorum falsiloquium de-
uincamus: vt ne per hoc quod asserunt & scribunt: Hæc
pietatis dogmata tradiderunt nobis ab initio facti spe-
culatores & ministri verbi, & sequenter discipuli & suc-
cessores eorum, id est, sanctæ & vniuersales quinque Sy-
nodi venerabilium patrum: atque per hanc allocutionem
simpliciores dolose * subripientes, persuadent malum vt
bonum complecti, per patrum & Synodorum suauem
nominis appellationem. Hoc etenim facere similiter sibi
propriis discipulos ab initio serpens edocuit, per fictos
mores & blandos sermones, siue vultu placido, a Deo
vivo consentientes sibi extranea reuellentes. Quod vtique
despicere, non est nobis sine periculo, quibus credita
sunt a Domino rationales pascere oues, vt lupos ex-
pellamus & proiciamus, ne a feris captum quidquam
de quibus catholicæ eius ecclesiæ per nostram negligenti-
am inueniatur.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Secundum probabilem postulationem huc congrega-
ti sancti Concilii, offerantur in primis per eos quorum
interest, reuerendissimæ sanctarum quinque vniuersa-
lium Synodorum definitiones, vel venerandæ prædica-
tiones earum, siue decreta.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, de venera-
bili vestro scrinio afferens acta sanctorum Conciliorum,
præ manibus habeo: quid præcipitis?

MAR-

ANNO
CHRISTI
649.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

De perlatis codicibus, vniuscuiusque sancti Concilii,
piæ orthodoxæ fidei ordinabiliter venerandæ prædicatio-
nes atque statuta nobismet relegantur.

*Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicæ sedis,
relegit in his.*

*Symbolum apud Nicæam trecentorum decem
& octo patrum.*

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, Symbolum
Nicænum.
creatorem visibilium & inuisibilium: & in vnum Domi-
num nostrum Iesum Christum filium Dei, natum ex pa-
tre, vnigenitum, hoc est, ex substantia patris, Deum ex
Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, na-
tum, non creatum, vnius substantiæ cum patre, quod
Græci dicunt homousion: per quem omnia facta sunt,
siue quæ in cælo, siue quæ in terra. Qui propter nos homi-
nes & propter nostram salutem descendit, & incarnatus
est, homo factus est, passus est, & resurrexit tertia die, a-
scendit in cælos, sedet ad dexteram patris, iterum ventu-
rus cum gloria iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum
sanctum. Eos autem qui dicunt, erat aliquando quando
non erat, & priusquam nasceretur non erat, & quia ex
non exstantibus factus est, aut ex alia substantia vel essentia
dicunt esse, aut conuertibilem, aut mutabilem filium Dei:
hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia.

Symbolum apud Constantinopolim centum quinquaginta patrum.

Credimus in vnum patrem omnipotentem, visibilium Symbolum
Constanti-
nopolita-
num.
omnium & inuisibilium factorem: & in vnum Domi-
num Iesum Christum filium Dei vnigenitum, natum
ex patre ante omnia sæcula, Deum verum de Deo vero,
natum, non factum, consubstantialem patri, per quem
omnia facta sunt, siue quæ in cælo, siue quæ in terra.
Qui propter nos homines & salutem nostram descen-
dit e cælo, & incarnatus est de Spiritu sancto & Maria vir-

Concil. Tom. 15.

A a

gine, & humanatus est, & crucifixus est pro nobis sub Pontio Pilato, & passus est, sepultus est, & resurrexit tertia die, ascendit in calos, & sedet ad dexteram patris, iterum venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum & viuificantem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadorandum & conglorificandum: qui locutus est per sanctos prophetas. In vnam catholicam & apostolicam ecclesiam. Confitemur vnum baptisma in remissionem peccatorum, expectamus resurrectionem mortuorum, & vitam futuri sæculi. Amen.

Symbolum apud Ephesum ducentorum patrum.

I. Si quis non confitetur Deum esse secundum veritatem Emmanuel, & propter hoc Dei genitricem sanctam Virginem, (genuit enim carnaliter carnem factum Verbum, quod est ex Deo) anathema sit.

II. Si quis non confitetur carni secundum subsistentiam vnitum esse Verbum, quod est ex Deo patre, & vnum esse Christum cum sua carne, eundem ipsum videlicet Deum simul & hominem, anathema sit.

III. Si quis in vno Christo diuidit substantias post adunationem, sola iungens eas coniunctione quæ est secundum dignitatem, vel auctoritatem, vel potentiam, & non magis concursu secundum naturalem vnitionem, anathema sit.

IV. Si quis in personis duabus seu subsistentiis diuidit voces in euangelicis vel apostolicis scriptis de Christo a sanctis dictas, aut ab ipso de se, & quasdam quidem vt homini præter Deum Verbum specialiter intelligendo applicat, quasdam vero vt Deo decentes soli Verbo, quod est ex Deo patre, adscribit, anathema sit.

V. Si quis audet dicere hominem deiferum esse Christum, & non magis Deum esse secundum veritatem, & vnam naturam filium Dei, hoc est, Deum Verbum, qui & factus est caro, & communicauit nobis similiter sanguini & carni, anathema sit.

VI. Si quis dicit Deum aut Dominum Christi esse Verbum, quod ex Deo patre est, & non magis eundem confitetur simul Deum & hominem esse, vtpote facto

ANNO
CHRISTI
649.

carne verbo secundum scripturas, anathema sit.

VII. Si quis ait tamquam hominem purum operationem suscepisse ex Deo Verbo Iesum, & vnigeniti gloria circumdatum esse, tamquam alterum præter Deum Verbum hominem existentem, anathema sit.

VIII. Si quis audet dicere, hominem assumptum adorari cum Deo Verbo oportere, & cum eo glorificari, & cum eo Deo appellari, vt alterum cum altero, (nam qui addit, cum, manifeste ostendit alterum cum altero adorari) & non magis vna adoratione honorificat Emma-^{Ioan. 1.} nuel, & vnam ei glorificationem refert propter hoc, quod Verbum factum est caro, anathema sit.

IX. Si quis ait, vnum Dominum Iesum Christum glorificatum esse a spiritu, quasi aliena virtute ab illo data vtentem, & ab ipso accepisse, vt posset operari contra spiritus immundos, & adimplere in hominibus deitatis miracula, & non magis eius spiritum dicit, per quem & operatus est deitatis miracula, anathema sit.

X. Pontificem & apostolum confessionis nostræ factum ^{Hebr. 3.} esse diuina dicit scriptura. Obtulit autem semetipsum ^{Ephes. 5.} pro nobis in odorem suauitatis Deo & patri. Si quis ergo pontificem & apostolum nobis factum esse dicit, non ipsum Deum Verbum, quando factum est caro & secundum nos homo, sed vt alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere: aut si quis dicit, & pro seipso obtulisse semetipsum oblationem, & non magis pro nobis solis, (nec enim indigeret oblatione, qui nescit peccatum,) anathema sit.

XI. Si quis non confitetur Domini carnem viuificam esse, & propriam ipsius Verbi, quod est ex Deo patre, sed vt altero quodam præter ipsum, coniuncto ei secundum dignitatem, siue vt solam diuinam inhabitationem habente, & non magis viuificam, sicut dixi, quia facta est caro propria Verbi, quod omnia viuificare valet, anathema sit.

XII. Si quis non confitetur Dei Verbum passum esse carne, & crucifixum carne, & mortem gustasse carne, factum etiam primogenitum ex mortuis, secundum quod vita est & viuificans vt Deus, anathema sit.

Concil. Tom. 15.

Aa ij

*Definitio sanctæ Calchedonenſis Synodi.*ANNO
CHRISTI
649.

Sufficeret quidem ad plenam cognitionem pietatis & confirmationem, sapiens hoc & ſalutare diuinæ gratiæ ſymbolum. Deo patre enim & filio & ſancto ſpiritu * perfecti-
* doctri-
nam per-
fectam
 ſectione docet, & Domini humanationem fideliter accipientibus repræſentat. Sed quoniam hi qui veritatis repro-
 bare prædicationem conantes, per proprias hærefes nouas voces genuerunt; hi quidem myſterium, quod pro nobis eſt, Domini diſpenſationis corrumpere præſu-
 mentes, & Dei genitricis vocem de virgine Maria dicere renuentes: alii vero confuſionem permixtionemque introducentes, & vnā eſſe naturam carnis & deitatis ſtulte conſingentes, & paſſibilem vnigeniti diuinam naturam per confuſionem portentose dicentes: ob hoc illis omnem machinationem contra veritatem volentes claudere, præſens nunc ſancta & magna atque vniuerſalis Synodus prædicationem hanc ab initio inconcuſſam docens, definiuit principaliter trecentorum decem & octo ſanctorum patrum fidem manere intemerabilem, & propter illos quidem, qui aduerſus ſpiritum ſanctum pugnant, poſteriore tempore a patribus apud Conſtantinopolim centum quinquaginta congregatis de ſubſtantia ſpiritus traditam doctrinam corroborat, quam illis omnibus notam fecerunt, non quaſi quod aliquid eſſet minus in præcedentibus inferentes, ſed de ſancto ſpiritu intellectum eorum aduerſus eos qui dominationem eius reſpuere tentauerunt, ſcripturarum testimoniis declarantes. Propter illos vero, qui myſterium diſpenſationis corrumpere moliuntur, & purum hominem eſſe, qui ex ſancta virgine Maria natus eſt, impudenter delirantes, epiſtolas beati Cyrilli Alexandrinæ eccleſiæ præfulis ſynodicas ad Neſtorium & alios per orientem congruas exiſtentes ſuſcepit, ad conuincendas Neſtorii veſanias, interpretationem vero eorum, qui ſalutaris ſymboli pio zelo * noſſe deſiderant. Quibus etiam epiſtolam magnæ
* intelle-
ctum
 & ſenioris vrbiſ præfulis beatiffimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis, quæ ſcripta eſt ad ſanctæ memoriæ archiepiſcopum Flauianum, ad perimendam Eutychetiſ malam intelligentiam, vtpote & magni illius Petri con-

ANNO
CHRISTI
649.

fectioni congruentem, & communem quamdam colum-
nam nobis aduersum praua dogmata existentem, ad con-
firmationem rectorum dogmatum vtique intellectum
coaptauit. His namque, qui in duos filios dispensationis
diuinæ mysterium discerpere nituntur, obsistit: & illos qui
passibilem deitatem ausi sunt dicere, a sacro cœtu expellit:
& his qui in duabus naturis Christi temperamentum aut
confusionem exquirunt, resistit: & eos qui cælestem,
aut alterius alicuius esse substantiæ dicunt, quam ex nobis
assumpsit serui formam, vt dementes abigit: & qui duas
quidem ante vnitionem naturas Domini fabulantur, v-
nam vero post vnitionem confingunt, condemnat.

Sequentes igitur sanctos patres, vnum eundemque
confiteri filium & Dominum nostrum Iesum Christum
consonanter omnes docemus, eundemque perfectum in
deitate, & eundem perfectum in humanitate, Deum ve-
re & hominem vere, eundem ex anima rationabili & cor-
pore, consubstantiali patri secundum deitatem, consub-
stantiali nobis eundem secundum humanitatem, per
omnia nobis similem absque peccato: ante sæcula quidem
de patre genitum secundum deitatem, in nouissimis die-
bus eundem propter nos & propter salutem nostram ex
Maria virgine Dei genitrice secundum humanitatem: v-
num eundemque Christum filium Dominum vnigeni-
tum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indiui-
se, inseparabiliter agnoscendum, nusquam sublata natu-
rarum differentia propter vnitionem, magisque salua pro-
prietate vtriusque naturæ, & in vnam personam atque
subsistentiam concurrente, non in duas personas partitum
atque diuisum, sed vnum & eundem filium vnigenitum
Deum Verbum Dominum Iesum Christum: sicut ante
prophetæ de eo, & ipse nos Iesus Christus erudiuit, & pa-
trum nobis symbolum tradidit. His igitur cum omni vn-
dique scrupulositate & diligentia nobis dispositis, defini-
uit sancta & vniuersalis Synodus, alteram fidem nulli li-
cere proferre, vel conscribere, aut componere, aut sen-
tire, aut docere aliter. Eos autem, qui ausi sunt compo-
nere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere
alterum symbolum volentibus vel ex gentilitate ad agni-
tionem veritatis, vel ex Iudæis, vel ex hæresi quacumque

A a iij

conuerti: hos, si episcopi fuerint aut clerici, alienos esse, ANNO
episcopos ab episcopatu, & clericos a clero: si monachi, CHRISTI
aut laici fuerint, anathematizari. 649.

Definitio sanctæ quintæ Synodi.

I. Si quis non confitetur Patris & Filii & sancti Spiritus
vnam naturam siue essentiam, vnam virtutem & potesta-
tem, trinitatem consubstantialem, vnam deitatem in tri-
bus subsistentiis siue personis adorandam, talis anathema
fit. *1. Cor. 8.* *ROMAN. 11.* *Vnus enim Deus & pater, ex quo omnia: & vnus Dominus*
Iesus Christus, per quem omnia: & vnus Spiritus sanctus, in quo
omnia.

II. Si quis non confitetur Dei Verbi esse duas natiuitates,
vnam quidem ante sæcula & sine tempore ex patre incor-
poraliter, aliam vero eiusdem in vltimis diebus descen-
dentis de cælo, & incarnati ex sancta gloriosa Dei genitri-
ce, semperque virgine Maria, qui natus est ex ea, talis
anathema fit.

III. Si quis dicit alium esse Deum Verbum, qui miracula
fecit, & alium Christum, qui passus est, vel Deum Ver-
bum cum Christo esse dicit, quando ex muliere nasceba-
tur, vel in ipso esse vt alterum in altero, & non vnum eum-
dem Dominum nostrum Iesum Christum, Dei Verbum
incarnatum, & hominem factum, atque eiusdem mira-
cula & passiones, quas sponte passus est carne, talis ana-
thema fit.

IV. Si quis dicit secundum gratiam, vel secundum ope-
rationem, vel secundum dignitatem, vel secundum æqua-
litatem honoris, vel secundum auctoritatem, aut relatio-
nem, aut affectum, aut virtutem, vnitionem Dei Verbi ad
hominem factam esse, aut secundum bonam voluntatem:
quasi quod placuit Deo Verbo homo, quia bene visum est
ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit, vt secundum
solam nominis similitudinem, quam Græci homonymiam
vocant, per quam Nestoriani Deum Verbum filium &
Christum vocantes, & hominem separatim Christum &
filium nominantes, & duas personas manifeste dicentes,
per solam nominationem, & honorem, & dignitatem, &
adorationem, vnam personam & vnum Christum con-
fingunt dicere, sed non confitentur, sicut sancti patres do-

ANNO
CHRISTI
649.

cuerunt, vnitatem Dei Verbi ad carnem animatam animam rationali & intellectualem secundum compositionem, id est, secundum subsistentiam factam, & propterea vnam eius subsistentiam, qui est Dominus noster Iesus Christus, vnus de sancta trinitate, talis anathema sit. Cum enim multis modis vnitas intelligitur, aliqui, qui impietatem Apollinaris & Eutychetis sequuntur, interemptionem eorum quæ conuenerunt colentes, vnitionem secundum confusionem prædicant. Theodori autem & Nestorii sequaces diuisione gaudentes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta vero Dei ecclesia vtriusque perfidiæ impietatem eiiciens, vnitionem Dei Verbi ad carnem secundum compositionem confitetur, quod est secundum subsistentiam. Vnitio enim per compositionem in mysterio Christi non solum inconfusa ea quæ conuenerunt, conseruat, sed nec diuisionem suscipit.

V. Si quis vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi ita intelligit, tamquam suscipientem multarum subsistentiarum significationem, & propterea conatur introducere in mysterio Christi duas subsistentias vel personas, & ab eo introductis duabus personis, vnam personam dicit per dignitatem, & honorem, & adorationem, sicut Theodorus & Nestorius insanientes conscripserunt, & calumniantur sanctam Calchedonensem Synodum, tamquam secundum hunc impiissimum intellectum vnam vnius subsistentiæ vocabulo, sed non confitetur Dei Verbum carni secundum subsistentiam vniri, & propterea vnam eius subsistentiam vel vnam personam, & ita sanctam Calchedonensem Synodum vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi confiteri, talis anathema sit. Nec enim adiectionem personæ vel subsistentiæ sancta trinitas suscepit, & incarnato vno de eadem trinitate Deo Verbo.

VI. Si quis abusive, & non vere Dei genitricem dicit sanctam gloriosam semper virginem Mariam, aut per relationem tamquam homine puro nato, sed non Deo Verbo ex ea incarnato, sed relata secundum illos hominis natiuitate in Deum Verbum, tamquam coharens nascenti homini, & criminatur sanctam Calchedonensem Synodum, tamquam secundum eundem impium intellectum, a Theodoro commentatum, Dei genitricem virginem asserentem:

aut si quis hominis genitricē vocat eam, aut Christi genitricem, utpote Christo non existente Deo, & non specialiter & secundum veritatem Dei genitricem eandem confitetur, ab eo quod ante sæcula a patre genitus Deus Verbum, in vltimis diebus ex ea incarnatus & natus est, atque ita pie sanctam Calchedonensem Synodum Dei genitricem eam confiteri, talis anathema sit.

VII. Si quis in duabus naturis dicens, non ut in deitate & humanitate, vnum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci confitetur, ut per hoc significet differentiam naturarum, ex quibus inconfuse ineffabilis vnitas facta est, neque Verbo in naturam carnis transfigurato, neque carne ad Verbi naturam translata, (manet etenim vtrumque quod est secundum naturam, & post factam vnitatem secundum subsistentiam) sed in diuisione per partem huiusmodi suscipit vocem in mysterio Christi, aut numerum naturarum confitens in vno eodemque Domino nostro Iesu Christo, Deo Verbo incarnato, & non tantummodo contemplatione differentiam eorum accipit, ex quibus & compositus est, non interemptam propter vnitionem, (vnus enim ex vtrisque, & per vnum vtraque) sed propterea numero vtitur, tamquam diuisas & proprias subsistentias consistentes naturas, talis anathema sit.

VIII. Si quis ex duabus naturis, deitate & humanitate confitens vnitionem fuisse, vel vnā naturam Dei Verbi incarnatam dicens, & non sic has voces intelligit, sicut sancti patres docuerunt, quod ex diuina natura & humana vnitione secundum subsistentiam facta, vnus Christus factus est, sed ex huiusmodi vocibus vnā naturam siue subsistentiam deitatis & carnis Christi introducere conatur, talis anathema sit. Secundum subsistentiam enim dicentes carni vnigenitum Verbum vnitum esse, non confusionem quamdam adinuicem naturarum factam fuisse dicimus, magis autem manente vtraque hoc quod est, vnitum esse carni intelligimus Verbum: pro quo & vnus est Christus, idem Deus & homo, consubstantialis patri secundum deitatem, & consubstantialis nobis idem secundum humanitatem. Similiter enim & eos qui per partes diuidunt, vel incidunt & confundunt dispensationis mysterium, auertitur & anathematizat catholica Dei ecclesia.

IX.

ANNO
CHRISTI
649.

IX. Si quis adorari in duabus naturis dicit Christum, ex quo duas adorationes introducunt, semotim Deo Verbo, & semotim homini: aut si quis ad peremptionem carnis, aut ad confusionem deitatis & humanitatis, vnam naturam siue essentiam conuenientium portentose dicens, sic adorat Christum, sed non vna adoratione Deum Verbum incarnatum cum eius carne adorat, iuxta quod sanctæ Dei ecclesiæ ab initio traditum est, talis anathema sit.

X. Si quis non confitetur crucifixum carne Dominum nostrum Iesum Christum, Deum esse verum & Dominum gloriæ, & vnum sanctæ trinitatis, talis anathema sit.

XI. Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorium, Eutychem & Origenem, cum impiis eorum conscriptis, & omnes alios hæreticos, qui condemnati & anathematizati sunt a sancta Dei catholica & apostolica ecclesia, vel prædictis sanctis quatuor Conciliis, sed & eos qui similia cum prædictis hæreticis sapuerunt aut sapere noscuntur, & vsque ad finem permanferunt in propria impietate, talis anathema sit.

XII. Si quis defendit Theodorum impiissimum Mopsuestenum, qui dixit, alium esse Deum Verbum, & alium Christum, ex passionibus animæ & concupiscentiis carnis molestatum, & a malis paulatim separantem se, & ita ex promotione operum melioratum, & ex vitæ conuersatione incontaminatum constitutum, tamquam purum hominem baptizari in nomine Domini Patris & Filii & Spiritus sancti, & per baptismum gratiam sancti Spiritus accipere, & adoptionem promereri, & ad similitudinem imperialis imaginis in persona Dei Verbi adorari, & post resurrectionem inconuertibilem secundum intellectum & sine peccato penitus factum: & iterum dicente eodem impiissimo Theodoro, vnitionem Dei Verbi ad Christum talem factam fuisse, qualem dixit Apostolus in marito & vxore: *Erunt duo in carne vna*: & super alias innumera- *Ephes. 5.* biles eius blasphemias præsumente dicere, quod post resurrectionem sufflans Dominus in discipulos suos, & dicens: *Accipite Spiritum sanctum*; non dedit eis Spiritum sanctum, *Ioan. 20.* sed tantum * *schemate insufflauit*. Hic autem & confessionem Thomæ, quam dum palparet manum vel latus *Ibidem.*

Concil. Tom. 15.

Bb

Domini post resurrectionem, per quam dixit, Dominus meus & Deus meus: asseruit non fuisse dictam de Christo a Thoma. Nec enim esse eum Deum dicit, sed in miraculo resurrectionis obstupescens Thomam, glorificare Deum qui suscitauit Christum: quod autem peius est, quoniam & interpretatione facta ab eo in gesta apostolorum, quasi in interpretatione comparans idem Theodorus Christum Platoni, vel Manichæo, & Epicuro & Marcioni, dicit: Quia sicut vnusquisque illorum inueniens propriam sectam, discipulos suos fecit nominari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos, & Marcionistas: simili modo & Christo inueniente sectam, ex ipsa Christianos vocari. Si quis igitur defendit prædictum impiissimum Theodorum, vel impia eius conscripta, in quibus tam prædictas & alias innumerabiles blasphemias euomuit aduersus magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum, & non anathematizat eum vel impia eius conscripta, & omnes qui susceperunt aut defendunt eum, aut dicentes recte eum exponere, & eos qui pro ipso scripserunt, & similia ei sapuerunt, aut pro eo scribunt, vel eius impiis conscriptis, & eos qui similia ei sapiunt, aut sapuerunt aliquando, & vsque ad finem permanferunt aut permanent in huiusmodi impietate, talis anathema sit.

XIII. Si quis defendit impia conscripta Theodoriti, quæ contra rectam fidem exposita sunt, & primam Ephesinam sanctam Synodum, & sanctum Cyrillum, vel duodecim eius capitula, & ea omnia quæ scripsit pro Theodoro & Nestorio impiissimis, vel aliis qui similia prædictis Theodoro & Nestorio sapuerunt, & recipit eos vel impietatem illorum, atque propterea impios vocat ecclesiæ doctores, qui secundum subsistentiam vnitionem Dei Verbi ad carnem confitentur, & non anathematizat prædicta impiissima conscripta, & eos qui similia his sapuerunt & sapiunt, sed & omnes qui contra rectam fidem scripserunt, aut beatæ memoriæ Cyrillum vel duodecim eius capitula, & in hac impietate defuncti sunt, talis anathema sit.

XIV. Si quis defendit epistolam, quam dicitur Ibam scripsisse ad Marim Persam, quæ denegat quidem Deum

ANNO
CHRISTII
649.

ANNO
CHRISTI
649.

Verbum de sancta Dei genitrice semperque virgine Maria incarnatum, hominem factum: dicit autem purum hominem ex ea natum esse, quam templum vocat, tamquam alio existente Deo Verbo, & alio homine: sed & sanctæ memoriæ Cyrillum rectam & Christianorum fidem prædicantem reprehendit ut hæreticum, & similia scelesti Apollinaris scribentem, atque vituperat Ephesinam sanctam primam Synodum, tamquam siue iudicio & requisitione Nestorium deponentem: sed & duodecim capitula beatae memoriæ Cyrilli impia & aduersa rectæ fidei nominat prædicta impia epistola, & defendit Theodorum, Nestorium, & impia eorum dogmata conscripta. Si quis igitur prædictam epistolam defendit, & non eam anathemati submittit, & eos qui defendunt eam, & dicunt rectam esse, aut partem eius, & eos qui scripserunt vel scribunt pro ea, siue pro impietatibus quæ in ipsa continentur, & præsumentes eam defendere, aut positas in ea impietates ex nomine sanctorum patrum aut sanctæ Calchedonensis Synodi, & usque ad finem in his permanferunt, talis anathema sit.

His igitur ita confessis, quæ nobis tradita sunt a sancta scriptura, vel sanctorum patrum doctrina, vel definitis de vna eademque fide a prædictis sanctis quatuor Conciliis: facta vero nobis & condemnatione in hæreticos vel impietates illorum, sed & contra eos qui defendere præsumpserunt aut defendunt prædicta tria capitula, aut permanferunt aut permanent in proprio errore: si quis conatus fuerit contraria his quæ a nobis pie terminata sunt, tradere, aut docere, aut scribere, si quidem episcopus est, aut in clero connumeratus, talis ut extranea sacerdotum & ecclesiasticæ disciplinæ peragens, denudabitur ab episcopatu, aut clero: si autem monachus fuerit aut laicus, anathematizabitur.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis dixit.

Imitatores Dei conuenit, ut licitum est, in omni verbo & opere imitari Dominum. Ideoque & illud oportet nos dicere pro sanctis atque vniuersalibus quinque Conciliis, quod ipse de sese perhibuit Dominus: *Veniet princeps huius mundi, & in me nihil inueniet.* Quoniam venerunt

Concil. Tom. 15.

Bb ij

Haeretici
mendaces
& calum-
niatores.

ANNO
CHRISTI
649.

principes huius nouitatis, id est, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus, & in nobis de suis inuenerunt nihil: licet propterea calumniari nos irrationabiliter studuerunt, quod facere assolent haeretici, suam ex hoc cooperire dementiam properantes, quatenus per mendacium veritatem valeant obumbrare, & ex hoc patrem mendacii cognoscunt per eos propria contra fidem opera instituentem. Quod utique euangelista beatus Ioannes significans in catholica sua epistola, ad tuitionem nostram perhibuit, dicens: *Quisnam est mendax, nisi qui negat quia Iesus est Christus? Hic est enim Antichristus; & sicut audistis, quia Antichristus ueniet: & nunc Antichristi multi facti sunt.* Ergo huiusmodi mendacem, id est, aduersantem suae dispensationis sermoni, redarguens Dominus ait: *Quando uideritis abominationem desolationis stare in loco sancto: qui legit, intelligat.* Locus autem sanctus, est omne verbum, & definitio pia de dispensatione eius, a venerabilibus patribus venerabiliter praedicatum. In ipso igitur contra eum per nouitatem aduersarii insistentes, machinantur quodammodo falsare eum & induere, dicentes: Nos sumus, qui veram sanctorum patrum ac Synodorum fidem habemus: sicuti & malignus in deceptionem audientium, Ego sum, asserit, Christus: sed iuxta quod dictum est, *qui legit, intelligat.* Oportet enim legere diuinas scripturas sicut ad destructionem Antichristi, quoniam ipsi denuntiant atque redarguunt dolosas eius insidias; ita & in detectione haeticorum sanctas probabilium patrum vel Synodorum doctrinas. Ipsi namque nobis ostendunt haereses illorum, quas nuper legentes cognouimus, sicut nostis sanctissimi, prauiudicium quod factum est ab aduersantibus fidei violenter contra eas in paradiso catholicae ecclesiae illicita praesumptione, in quo paradiso piae confessionis per oleum unctionis spiritus perficitur in omnibus purgatio. Ideoque cum beata & nos ad Dominum exclamemus Susanna contra iniquos sacerdotes in defensione memoratorum sanctorum Conciliorum, dicentes: Aeternae Deus, occultorum cognitor, qui nosti omnia antequam fiant: tu nosti quoniam false calumniantur nos Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus. Propterea erexit Deus spiritum sanctum viri zelo zelantis pro Domino, cuius venerabile nomen Mar-

1. Ioan. 2.

Matth. 24.

Matth. 24.

Deu. 13.

ANNO
CHRISTI
649.

tinus, quique sancte nos conuocauit, & apostolica auctoritate præfider nobis, atque exclamauit voce magna: Mundus sum ego a dogmate huius nouitatis. Reuertamur igitur omnes ad audientiam, atque illorum examinemus sermones. Falsè namque hi per eandem nouitatem testimonium contra sanctas Synodos perhibere præsumperunt. Sola igitur prouidentia, vt decernitis, diuisit eos ab inuicem, vniuscuiusque personæ distinguens conscripta, & approbavit eos ex ore illorum, non solum propria perimentes, sed & accusatores sanctorum quinque Conciliorum ostendit, vtpote nihil, quibus impie dogmatizare noscuntur, ab eisdem sanctis Synodis promulgatis. Propterea vniuersa consonanter sancta Synodus benedicimus Deum, qui saluat sperantes in se: quoniam fecit eis iuxta quod maligne gesserunt contra catholicam eius ecclesiam, per manus famuli sui, hoc est, dicere, per datam sibi a Spiritu sancto regularem auctoritatem & potestatem. Atque ideo omnes cum eo in condemnatione illorum decernimus, quoniam sicut verba & definitiones sanctorum quinque Conciliorum testantur, nec vnā voluntatem, neque vnā operationem prædicauerunt, nec iterum peremptionē duarum Christi Dei voluntatum & duarum operationum, sicut illi calumniari ausi sunt, omnimodo decreuere: imo magis omnem hæresim sanctæ Synodi condemnare noscuntur, & tam vnā in Christo voluntatem & operationem commentantes, Arium, Eudoxium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, sed & omnia impia eorum conscripta: cum quibus merito & eos qui in hoc illis consentiunt, id est, vni voluntati & operationi, sceleratos hæreticos Theodorum & Nestorium, qui secundum gratiam & operationem ac dignitatem, æqualemque honorem, similemque voluntatem & auctoritatem, relationem, virtutem, affectum, complacitum, vnius hominis appellationem, vnitionem Dei Verbi ad hominem factam fuisse delirant. Propter hæc enim, id est, pro vnitione consonanter vnā operatio & voluntas dogmatizata est ab vtrisque, & tam confundentibus atque diuidentibus magnum dispensationis dominicæ mysterium: & confundentibus quidem propter stultam secundum sen-

Gal. 2.

sum eorum vnius naturæ compositæ rationem, diuidentibus autem propter ineptam secundum eos æqualitatem honoris, similisque voluntatis atque auctoritatis modum: & ideo vtrique a veritatis prædicatione ceciderunt. Omnibus autem manifestum est & indubitatum, nullo modo sanctas & vniuersales quinque Synodos eorundem hæreticorum dogmata confiteri, quorum conscripta cum impia eorum confessione in scripto anathemati submisisse noscuntur: licet hæc profiteri eas sine timore auctores adinuentæ nouitatis calumniati sunt Cyrus, Sergius, Pyrrhus, & Paulus. Si enim quæ destruxerunt, iterum ea ædificant sanctæ Synodi, transgressores se potius diuinorum dogmatum, iuxta quod beatus ait Apostolus, ostendunt. Igitur intransgressibiliter retinentes pias doctrinas, in sua definitione eos, qui vnam in Christo Deo voluntatem & operationem dixerunt, merito anathemate perculserunt, pro eo quod sine mente & sine anima, & purum ex hoc hominem Dominum Deum nostrum in hoc, quod factus est homo, dogmatizare ausi sunt. Cyrus autem & Sergius, Pyrrhus & Paulus similiter vnam & ipsi per propria scripta in Christo Deo confessi sunt operationem & voluntatem, perindeque & ipsi cum denominatis hæreticis, propter eandem & similem hæresim, a sanctis & vniuersalibus quinque Conciliis anathemati subiunguntur, quique expositores nouæ fidei facti sunt, & propter temerariam transgressionem illorum quæ ab eisdem synodaliter confirmata sunt, mercedem inuenientes ab eis definitam in transgressores depositionem. Igitur sanctum & vniuersale Calchedonense Concilium venerabilium patrum definiuit, vt legimus sanctissimi, aliam fidem nulli licere proferre aut conscribere, vel componere, aut sapere, vel docere aliter: qui autem præsumpserit componere aliam fidem, aut proferre, vel docere, aut tradere aliud symbolum volentibus ad cognitionem veritatis, siue ex gentilitate, aut ex Iudæis, vel ex hæresi qualibet conuerti: Hos, si quidem episcopi fuerint, aut clerici, alienari quidem episcopos ab episcopatu, clericos a clericatu: si autem monachi aut laici fuerint, anathematizari. Consequenter autem eis & sanctum quintum Concilium definiuit, ad vltima capitulo-

ANNO
CHRISTI
649.

rum suorum dicens: His itaque a nobis confessis, quæ nobis tradita sunt a diuina scriptura sanctorumque patrum doctrina, & definitis pro vna eademque fide a prædecessoribus venerabilibus quatuor Conciliis: si quis præsumperit contraria his quæ a nobis pie statuta sunt, tradere, aut docere, vel scribere, si quidem episcopus fuerit, aut in clero connumeratus, hic vt aliena sacerdotibus & ecclesiasticæ disciplinæ peragens, denudabitur ab episcopatu vel clericatu: si autem monachus vel laicus, anathematizabitur. Qua de re synodalibus sanctorum patrum increpationibus Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus per suam hæresim obligati, non solum quia minime eos iuuuit, sed etiam reprobos approbavit, præsumpta ab eisdem calumnia contra veneranda patrum quinque Concilia, simul cum condemnatione hæreseos illorum, & mendacii in semetipsos prouocantes ultionem. Nec enim definitum est ab eis, quæ illi commentati sunt, imo magis anathemati submiserunt, quæque indocte cum Ario & Apollinare, Theodoro & Nestorio hæreticis dogmatizare noscuntur, qui noluerunt penitus intelligere & confiteri verbo & mente secundum definitiones sanctorum Conciliorum, perfectum eundem in deitate, & perfectum eundem in humanitate, Deum verum & hominem verum eundem, ex anima rationali & corpore, consubstantialem patri secundum deitatem, & consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, per omnia similem nobis absque peccato: ante sæcula quidem ex patre genitum secundum deitatem, in ultimis autem diebus eundem propter nos & propter nostram salutem ex Maria semperque virgine Dei genitrice secundum humanitatem: vnum eundemque Christum filium Dominum vnigenitum, in duabus naturis inconfuse, inconuertibiliter, inseparabiliter, indiuisè cognitum, nusquam naturarum differentia interempta propter vnitionem, imo magis saluata proprietate vtriusque naturæ, & in vnam personam & vnam subsistentiam concurrēte. Horum piorum dogmatum nihil specialiter aut veraciter intelligere passi sunt. Vbi namque, aut quomodo secundum eorum sensum saluabitur, aut intelligetur quod dictum est, per omnia nobis similem eundem factum absque peccato,

cum ab eis denegatur & perimitur diuina & humana eiusdem naturalis voluntas & operatio? Quomodo autem perfectio eiusdem in vtraque natura saluabitur? vel quomodo Deum verum & hominem verum? quomodo autem vtriusque naturæ indiminue saluatur naturalis proprietas, sicut dictum est, iuxta illorum intellectum, minuitur quidquā de naturalibus eius operationibus & voluntatibus? Impossibile est enim, perfecte haberi aut confiteri ab eis quæ prædicta sunt, dum hæc abnegare contendunt per taciturnitatem, sed vere illud dolose faciunt, quod scribens* Cledonio theologus Gregorius ait: Quando communibus opinionibus, quas videlicet scriptura ostendit, * arguunt & comprimuntur, pias quidem voces confitentur, intellectum vero corrumpunt: & non quidem sine anima & irrationabilem, neque sine intellectu, nec imperfectum hominem asserentes, sed animam & rationem & intellectum, ipsam deitatem introducetes, tamquam ipsa deitate carni eius tantummodo commixta: non enim & nostris, id est anima & intellectu: licet quod sine peccato est, super nos esse ostenditur, sed & passionum nostrarum purgatio. sic namque & perfectus homo apud eos intelligitur, non ille qui tentatus est, atque suscepit omnia nostra sine peccato, sed ille qui sine voluntate naturali & operatione ab eis dogmatizatur propter consonantiam eorum, qua cum Ario & Apollinare, Theodoro etiam & Nestorio tenentur, non vtrique veriti ad ea quæ omnibus manifesta sunt, criminari sanctas & vniuersales Synodos, sed & victi ab eis, incorrecti permanent, verbis quidem pietatem fingentes, sensum autem, vt dictum est, malignantes. Et propterea perfectum quidem in vtraque natura confitentur, absque tantummodo naturali operatione & voluntate vtriusque naturæ, ex quibus consistit. Quoties autem & ipsum malignum sensum eorum nudamus, iam & factum simulationis eorum detegentes, ipsos quoque patres apertissime refutare nituntur. Quia vero inuerecunde hoc faciunt, testatur Cyrus Alexandrinus antistes Sergio Constantinopolitano quondam propter beatissimum Sophronium his verbis scribens: Posita vero dictione in capitulis expositis, quia vnā operationem oportet dicere

*Gregor.
Nazianz.

Hebr. 4.

Nota hæreticorum artes & impudentiam.

Domi-

ANNO
CHRISTI
649.

Dominus nostri Iesu Christi, contradixit, asserens duas operationes debere profiteri, & testimonia diuersorum sanctorum patrum obtulit. Ecce igitur confessus est Cyrillus, quod & Sergio per sua scripta innotuit, quia testimonia ei diuersorum sanctorum patrum obtulit beatæ memoriæ Sophronius, per quos ostendit, quia duas oportet dicere in Christo Deo operationes. Hoc ergo veraciter cognoscentes, & voluntarie iam sanctorum patrum amputantes & refutantes dictiones, imo magis apertius ipsos (vt dictum est) sanctos patres proiicientes, ita in propria ecclésiæ scripserunt, huiusmodi præsumptionem & per gestorum monumenta corroborantes. Similiter autem & duarum operationum dictionem multos scandalizare, & nulli concedimus ex omnibus duas dicere operationes in diuina Domini dispensatione: in hoc, sicut in omnibus, Seuerus hæretico consentientes, siue sequentes eius doctrinam: quoniam & ille a paternis deuictus testimoniis, ipsos patres & voces eorum pias perimere studuit, Nisaleo scribens ita: Duas dicere naturas in Christo, totius plenum est accusationis, licet a multis patribus dictum sit. Et non mihi iterum dicas: Quoniam quidam de patribus harum naturarum vocibus vsi sunt. Multo amplius hic sermo reprobatus est, licet ipsius Cyrilli voces existunt. Igitur vna eademque hæresis in vtrisque cognita, hoc est, Seuerus & auctoribus nouitatis, quomodo non habuit fructus eius in vtrisque improbus diuulgari, hoc est, sanctorum patrum abnegatio? Nam qui eos denegat, pias eorum doctrinas respuit. Et quidem Seuerus operimentum suæ iniquitatis Nestorium hæreticum proferebat, propter eius personam abiicere dicens dualitatem quæ in Christo est, & vnâ naturam confiteri: sed nouitatis auctores neque huiusmodi absurdam & ineptam occasionem proferre poterunt. Nemo etenim hæreticorum dualitatem Christi Dei operationum confessus est, vt ne illis hæreticis consentientes, videant respuere, vtpote reprehensibilem existentem, insanam hæresim illorum: sed tantum sanctorum patrum doctrina hanc dualitatem recte prædicare dinoscitur. Nam si omnium probabiliū patrum & Synodorum dixerunt esse sanctorum patrum ecclésiæ eos eorum dogmata,

Concil. Tom. 15.

Cc

Seueri in
Cyrillum
blasphemiam.

quorum vel qualium iam esse definiunt peremptionis suæ dogmata, de quibus asserunt, licet e quibusdam patribus iam dictum sit, verumtamen eo quod extraneant & conturbant quorundam auditus, nulli ex omnibus concedimus hæc confiteri? Impossibile est enim firmare pariterque cassare sanctorum patrum dogmata, secundum spontaneum errorem contrariorum. Si autem impossibile est firmare pariterque cassare dogmata patrum, cassauerunt autem ea quæ patrum existere prædicauerunt, pro eo quod extraneant & conturbant eos, licet falsus de hoc sermo eorum probatur, non utique iam confirmant, sed potius euacuant quæ ab eis comprobata sunt, ut dogmata patrum. Si autem negant, quomodo dicunt hæc esse pietatis dogmata, quæ tradiderunt nobis ab initio speculatores & ministri verbi? Ideoque certum est, & ex his quæ imprudenter ab eis proferuntur, sicut sermo monstravit, quia nihil de patribus firmauerunt, neque hæc consistunt ecclesiæ dogmata iuxta eorum fictiones: quoniam nec cuiuslibet probabilis patris omnino testimonium produxerunt in sua eclesiæ, sicuti nec in his quæ pro eius defensione ab eis gesta sunt. nec enim habuerunt, penitus profecto omnibus sanctis patribus condemnantibus eam, utpote extraneam existentem orthodoxæ prædicationis eorum. Tantum autem scelesti Nestorii, ad argumentum manifestissimum consonantiæ, quæ cum eo tenentur, memorasse noscuntur, designantes omnibus, quoniam ipse regularis doctor confessionis eorum existit. Et propterea iam, ut dicunt, unam voluntatem Domini nostri Iesu Christi veri Dei confitentur, pro eo quod execrandus Nestorius æqualem voluntatem, id est, unam voluntatem duarum personarum fecte ab eodem pronuntiatis confitetur. Concordantes igitur his, qui in confusione & diuisione errant, hæreticis, in omnibus inuestigantes Cyrum & Sergium, Pyrrhum & Paulum, imprudentiores eos illorum comprehendimus per hoc, quod etiam beati Leonis vocem ausi sunt violare. Nam in epistola positum memorati apostolicæ recordationis viri, scripta sanctæ memoriæ Flauiano: Operatur vtraque natura cum alterius communione quod proprium est. de qua epistola sancta Calchedonensis Sy-

ANNO
CHRISTI
649.

nodus scripsit, in peremptionem Eutychetis dementiæ huiusmodi dictionem positam fuisse, vtpote magni illius Petri fidei consonantem, & communem quamdam columnam aduersus praua dogmata existentem, eam competenter ad confirmationem rectorum dogmatum coaptauit. Hanc ergo illius doctoris vocem, imprudenter vnam Domini significare dixerunt operationem, neque sanctos in hoc reueriti patres, neque vecordes hæreticos erubescences: quoniam profecto vtpote duas vnius eiusdemque Christi operationes definientem in vni-tione inconfusa & indiuisa, aliqui defensores eiusdem pie, alii autem impie accusatores extiterunt, quod nec ipsi auctores nouitatis ignorauerunt. Studuerunt autem per hoc tam sanctam Calchedonensem Synodum respuere, calumniari autem & beatum Leonem, propter (vt dictum est) abundantem eis pro temeritate impudentiam. Sed quoniam & æqualem per propria scripta irrogauerunt contra alios quoque patres calumniam, profecto quæ illi impie sapiunt, dicentes & omnes sanctos patres sapere, oportet præsentem quidem secretarium in his nobis definiri, id est, quæ per sanctas quinque Synodos sufficienter nobis expressa sunt: in subsequenti autem aliorum quoque sanctorum patrum, sicut nobis deliberatum est, sacratissimos proferre codices, quatenus per eorum beatam lectionem contra eos falsas accusationes aduersariorum regulariter ac synodaliter arguamus, videlicet pro stabilitate piæ & salutiferæ prædicationis eorum.

SECRETARIVS V.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die pridie Calendas Nouembris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangelii in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Concil. Tom. 15.

Cc ij

Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.
 Deusdedit sanctissimo Caralitino episcopo.
 Mauro Cæsenate episcopo, & Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ.
 Martiano Mebiensi episcopo.
 Sergio Tempfanensi episcopo.
 Barbato Sutrinio episcopo.
 Reparato Manturianensi episcopo.
 Calumnioso Alesino episcopo.
 Epiphanio Albanensi episcopo.
 Peregrino Messanenensi episcopo.
 Benedicto Aiaceno episcopo.
 Romano Cerellitano episcopo.
 Iuliano Hortano episcopo.
 Crescente Lucrensi episcopo.
 Papinio Vibonensi episcopo.
 Felice Agrigentino episcopo.
 Maximo Pilaurenensi episcopo.
 Marcellino Clusino episcopo.
 Luciano Leontinenensi episcopo.
 Geminiano Volaterrano episcopo.
 Mariniano Populonienensi episcopo.
 Viatore Hortonensi episcopo.
 Bonito Formiano episcopo.
 Luminoso Tiferni-tiberinorum episcopo.
 Maioriano Prænestino episcopo.
 Potentino Belliternensi episcopo.
 Germano Numanensi episcopo.
 Mauro Tuscanensi episcopo.
 Laurentio Perusino episcopo.
 Adeodato Spoleitano episcopo.
 Caroso Faralitano episcopo.
 Ioanne Pæstano episcopo.
 Gaudioso Reatino episcopo.
 Scholastico Fanensi episcopo.
 Laurentio Taurianensi episcopo.
 Elia Lilybætano episcopo.
 Ioanne Trapeiano episcopo.
 Aquilino Assisinate episcopo.
 Luminoso Salernitano episcopo.
 Eusebio Atellano episcopo.
 Sabbatio Buxento episcopo.
 Martino Centumcellensi episcopo.
 Ioanne Tarentino episcopo.
 Iubentino Stabienensi episcopo.
 Rufino Sipontino episcopo.
 Mauro Senate episcopo.
 Læto Lucano episcopo.
 Adeodato Amerino episcopo.
 Theodoro Rosellano episcopo.
 Gaudioso Capuano episcopo.
 Andrea Hydruntensi episcopo.
 Bonito Ferentinato episcopo.
 Iusto Tauromentano episcopo.
 Mauro Senogallienensi episcopo.
 Felice Panormitano episcopo.
 Mauroso Anconitano episcopo.
 Laurentio Tudertino episcopo.
 Bono Ficuculensi episcopo.
 Ioanne Carinenensi episcopo.
 Fortunato Auximate episcopo.
 Albino Signensi episcopo.
 Thomate Lunensi episcopo.
 Augustino Squillacino episcopo.
 Bonito Ferentispolimartio episcopo.
 Ioanne Rhegitano episcopo.
 Maximo Tocalitano episcopo.
 Barbato Cumano episcopo.
 Paschale Blandano episcopo.
 Felice Terracinensi episcopo.
 Luminoso Marforum episcopo.
 Oportuno Anagnino episcopo.
 Glorioso Camerino episcopo.
 Firmino Blerano episcopo.
 Decorato Tiburtino episcopo.
 Iobiano Firmano episcopo.
 Amabile Hortensi episcopo.
 Anastasio Narnienensi episcopo.
 Albino Portuensi episcopo.
 Theodoro Tyndaritano episcopo.
 Palumbo Fundano episcopo.
 Sapientio Nummentano episcopo.
 Theodosio Contronensi episcopo.
 Maximo Mesinate episcopo.
 Gratioso Nepesino episcopo.
 Stephano Popiliensi episcopo.
 Leontio Neapolitano episcopo.
 Callionisto Adrianensi episcopo.
 Paschale Thermitano episcopo.
 Ioanne Vicosabinato episcopo.

ANNO CHRISTI 649.
 Oportuno Pisano episcopo. Boethio Cornensi episcopo.
 Potentino Polensi episcopo. Stephano Dorenfi episcopo.
 Donato Marianensi episcopo. Valentino Turritano episcopo.
 Leontio Fauentinate episcopo. Ioanne Gabopolitano episcopo.
 Bonoso Alerino episcopo. Luminoso Bonensi episcopo, &
 Donato Sassinate episcopo. Victoriano Vzalenfi episcopo.
 Peregrino Liparitano episcopo. Crescentio Libyensi episcopo.
 Ioanne Vnnogoritano episcopo.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Protestatur nobis beatus Apostolus, dicens: *Si quis certat, non coronatur, nisi legitime certauerit.* & iterum Dominus ait: *Qui autem perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit.* Videlicet certaminibus sacris propositis nobis pro defensione catholicæ ecclesiæ, magnaue salute ex hoc sperata ab omnium bonorum datore Deo, non deficiant manus nostræ, dilectissimi fratres, per occasionem cuiuslibet diffidiæ dissolutæ: sed fortes efficiamur per gratiam Domini, atque virtutem potentia eius: quoniam perfecit pedes nostros tamquam ceruorum, & super excelsa firmitus statuit intellectus summæ eius humanitatis propter nostram salutem, maxime tantam habentes impositam sanctorum testium nubem. Deponentes igitur omne pondus, & circumstantem aduersariorum nouitatem, per patientiam curramus, aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Iesum, qui in proposito nobis propter eum negotio, spiritum suæ veritatis condonet, loquentem in nobis, atque perhibentem magnalia fidei per doctrinam sanctorum patrum, quos aduersarii calumniati sunt in scripto, dicentes illa eos prædicare, quæ ipsi per nouitatem prædicauerunt. Pro qua re sacros codices eorum deduci præcipimus, imo magis veneranda testimonia, quæ a nobis de ipsis codicibus pro testimonio Christi Dei electa sunt: quod utique, sicut nostis, auxiliante Deo in anteriore cognitione peragendum promissimus, ad redarguendum hæreticos, in defensione prædictorum sanctorum ac probabilium patrum.

Leontius reuerendissimus episcopus Neapolitanæ ecclesiæ dixit:

Si placet beatitudini vestræ, ante exhibitionem patrum testimoniorum, de actibus sancti quinti Concilii

C c iij

illa pars nobismet relegatur, vbi synodaliter promulgauit, omnes sanctorum patrum sermones & dogmata ab omnibus suscipi Christianis & confiteri, & contradicentes his aut negantes quæ ab eis prædicata sunt, condemnationi submit: quatenus ex hoc aduersarii veraciter cognoscant contra semetipsos Synodales superinducentes definitiones. Si quis abnegauerit paternarum traditionum statuta: quam abnegationem irrationabiliter amplexi sunt propter suam temerariam nouitatem.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Secundum ea quæ poscuntur a Leontio dilectissimo fratre nostro, gesta venerandi quinti Concilii nobismet producantur, & parseius, de qua superius rationabiliter memorare dinoscitur sanctorum catholicæ ecclesiæ patrum, ad plenam reprehensionem eorum qui pias doctrinas refutare nituntur, lectioni pandatur.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Codicem, quem iussistis, venerandi quinti Concilii afferens de venerabili scrinio, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Suscipiatur, & competenter prædictus locus relegatur, id est, sanctorum patrum definitio, per quam promulgant cunctos orthodoxos omnia suscipere & confiteri, quæ ab ipsis pie prædicata sunt.

Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, relegit continentem ita:

Sententia
v. Synodi.

His ita se habentibus, manifestum facimus, quoniam omnia quæ a prædictis sanctis quatuor Synodis, sicut dictum est, de orthodoxa fide promulgata sunt, & de ecclesiastica stabilitate terminata, & seruauimus & seruamus. Licet enim diuersis temporibus contra emergentes hæreticos denominata quatuor Concilia facta sunt, vnam eandemque confessionem rectæ fidei conseruauerunt &

ANNO
CHRISTI
649.

prædicauerunt. Et propterea omnia quæ consonant his, quæ ab antefatis quatuor Synodis pro recta fide definita sunt, suscipimus: Omnia autem quæ non consonant his, quæ definita sunt ab eisdem sanctis quatuor Conciliis, aut vno de eis, & in defensionem hæreticorum vel impietatis ipsorum conscripta sunt, vt extranea iudicantes pietatis dogmatibus, condemnamus & anathematizamus. Super his autem in omnibus sequimur sanctos patres doctoresque ecclesiæ Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium theologum, & Gregorium Nyssanensem, Ambrosium, Augustinum, Theophilum, Ioannem Constantinopolitanum, Cyrillum, Leonem, Proclum, & suscipimus omnia quæ ab eis pro recta fide & in condemnationem hæreticorum exposita sunt. Suscipimus autem & alios sanctos & orthodoxos patres, qui in sancta Dei ecclesia rectam fidem irreprehensibiliter vsque ad finem prædicauerunt. Hac itaque recta confessione in sancta Dei catholica & apostolica ecclesia conseruata ac prædicata, si quis se de eius communione separauerit, contrariâ sapiens, alienum se ipsum rectæ fidei ostendens, & hæreticis connumerans, merito a sancta Dei ecclesia condemnatur & anathematizatur.

Patres catholici.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Manifestatur nobis ex his quæ relecta sunt siue definita a sancto V. Concilio, condemnatum esse & alienum sanctæ Dei ecclesiæ vnumquemque, qui non susceperit verbo & mente omnes sanctas Synodos & venerabiles patres, cunctaque quæ ab eis pro orthodoxa fide exposita sunt in destructionem omnium hæresum. Iam ad nostram cognitionem splendidissima verba eorum, omnique suscipienti salutifera deducantur.

Theophylactus primicerius notariorum S. sedis apostolicæ dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, deflorata a nobis sanctorum patrum testimonia deferens, præ manibus gero: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Suscepta patrum venerabilium testimonia lectioni pandantur.

*Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicæ
sedis, relegit in his.*

Ambrosius. Beati Ambrosii episcopi Mediolanensis de sermone primo, ad Gratianum imperatorem directo:

Ephes. 5. Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis. Si ergo traditus est a patre, & ipse se tradidit, apparet vnam esse patris & filii voluntatem.

Lib. 2. c. 4. Eiusdem de sermone secundo ad eum misso:

Æqualis ergo in Dei forma, minor autem idem in assumptione carnis, & hominis passione. Quali igitur modo ad eum potest minor esse, & æqualis natura? Quomodo autem si minor est, eadem similiter facit? & quomodo eadem operatio diuersæ substantiæ est? Numquid ita potest minor, sicut & maior, operari? aut potest vna operatio esse, vbi diuersa essentia?

Lib. 2. cap. 3. Item eiusdem de eodem sermone:

Ioan. 3. Cur, inquit, dixerit, Si possibile est: interim voluntatis liberæ Dominum fuisse doceamus. In tantum excessistis impietatis, vt negetis quod filius Dei liberæ voluntatis sit. Et certe soletis etiam sancto spiritui derogare, & negare non potestis. Scriptum est enim: *Spiritus vbi vult, aspirat.* Vbi vult, inquit, non vbi iubetur. Ergo si spiritus vbi vult, aspirat, filius quod vult, non agit? Et certe idem Dei filius in euangelio suo dicit, vbi velit spirandi suppetere spiritui facultatem. Numquid ergo superiorem fatetur, quia illi licet, quod sibi non licet? Apostolus quoque dicit:

1. Cor. 12. *Quia omnia operatur vnus atque idem spiritus, diuidens singulis prout vult.* Inquit autem, Prout vult, hoc est, pro liberæ voluntatis arbitrio, non pro necessitatis obsequio. Et diuidit spiritus non mediocria, sed quæ Deus consuevit operari, gratiam curationum, & operationem virtutum: Ergo diuidit spiritus prout vult: filius autem Dei non liberat quem vult?

Item subter:

Quid

ANNO
CHRISTI
649.

Quid est tamen quod pater velit, & filius nolit? *Pater Ibidem.*
quos vult viuificat, & filius quos vult viuificat, sicut scriptum
est. Dic nunc quos viuificauerit filius, & pater viuificare *Ioan. 5.*
noluit. Cum autem filius quos velit viuificet, & operatio
vna est.

Eiusdem de eodem sermone:

Quam voluntatem habet pater, eandem habet & filius.
Pater quos vult viuificat, & filius quos vult viuificat, sicut
scriptum est. Vna ergo voluntas est, vbi vna operatio. In
Deo enim voluntatis series, operationis effectus est.

Eiusdem de sermone tertio ad eundem Gratianum:

Ergo si vnus voluntatis & operationis est cum Patre &
Filio Spiritus sanctus, vnus est essentia, quoniam per sua
opera creator ostenditur.

Eiusdem de eodem sermone:

Dum quando per eandem operationem & deitatem
vnitas verissima, hoc quod maius identitas, sicuti a Græ-
cis ostenditur, dicit. Hoc enim ipsum significat, quoniam
habet hoc ipsum Pater & Filius & Spiritus sanctus.

Eiusdem de eodem sermone:

Ergo vna voluntas est, vbi vna operatio. In Deo enim
voluntatis series, operationis effectus est.

Sancti Augustini episcopi Hipponeregienensis ex inter-
pretatione euangelii secundum Ioannem in homilia vice-
sima secunda: Augusti-
nus.

Faciamus, inquit, voluntatem patris, voluntatem
Christi, voluntatem Spiritus sancti; quia trinitatis huius
vna voluntas, vna potestas, vna maiestas est.

Sancti Basilii episcopi Casareensis prouinciæ Cappado-
cia, de *syllogismo contra Eunomium facto ait: Basilius.

* forte
syllogi-
smo

Quorum vna atque eadem operatio, horum & vna
essentia.

Eiusdem de primo sermone contra Eunomium:

Quomodo differentia substantiæ, vbi identitas opera-
tionis cognoscitur? Immutatis namque substantiis, im-
mutatas oportet esse & operationes.

Eiusdem de eodem sermone:

Quomodo non eiusdem substantiæ spiritus Patris &
Filii, qui eiusdem operationis est?

Eiusdem de eodem sermone:

Concil. Tom. 15.

Dd

Quomodo diuersitas essentiae in trinitate, vbi identitas operationis reperitur?

Eiusdem de sermone facto ad Amphilochium de sancto Spiritu:

Quorum autem aequalis est virtus, utique aequalis & operatio.

Eiusdem ex interpretatione primi psalmi:

Quorum autem vna natura est, horum eadem sunt operationes.

Gregorius
Nyssenus.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis ex epistola ad Eustathium facta de sancta trinitate:

Siue vnā operationem intelligamus Patris & Filii & Spiritus sancti, in nullo discrepantem aut immutantem quidquam, necesse est identitati operationis hoc, quod vnitum est, naturae cognoscere.

Eiusdem ex eadem epistola:

Ergo operationis identitas in Patre & Filio & Spiritu sancto luculentius ostendit similitudinem naturae.

Eiusdem ex eadem epistola:

Operantis ergo naturam per contemplationem operationum intelligere possumus.

Eiusdem ex eadem epistola:

Communio autem naturae luculentius demonstrata est per identitatem operationum consistens.

Eiusdem ex epistola ad Ablaium de sancta trinitate:

Sed Deus quidem pater, Deus autem filius, Deus vero Spiritus sanctus. Vnus autem in eadem praedicatione Deus est, pro eo quod neque naturae, neque operationis differentia quaelibet videtur in deitate.

Eiusdem de sermone, vbi exponit, Pater noster:

Ergo, si operatio & virtus & vna est, quomodo potest alienatio naturae intelligi, in quibus nullam secundum virtutem & operationem differentiam reperimus?

Cyrillus.

Sancti Cyrilli episcopi Alexandrini ex interpretatione facta in euangelium secundum Ioannem:

Operabuntur enim similiter quaeque eandem sibi sortita sunt naturam. Quibus autem essentiae ratio dissimilis, his erit in omnibus operationis ratio dissimilis.

Eiusdem ex eadem interpretatione:

Est namque, ut arbitror, omnibus clarum & certum,

ANNO
CHRISTI
649.

quia incomprehensibilia omnino sunt propria deitatis creatæ naturæ, & quæque eiusdem sunt deitatis naturaliter, non erunt aliquando in alia qualibet creatura secundum æqualem & similem modum.

Eiusdem de eodem sermone:

Quod si potest omnino aliquid iuxta sensum illorum de his quæ deitatis sunt propria, inesse cuiquam, qui non est ex ipsa essentialiter, & ita existat sicuti & ipsa, quid iam impediatur, dic mihi, & omnia Deo decibilia accedere, & in his qui non sunt naturaliter dii? quoniam semel vno sine impedimento accedente, locum habebunt & cetera. & quid euenit omnia confusa sunt nobis, aut non ex hoc quæ sursum sunt, cedunt in imis, & ima ad superiorem locum ascendunt.

Eiusdem de eodem libro:

Perpendat autem iterum amator scientiæ, quoniam dicens saluator ex operibus suis approbari posse qui naturaliter Deus est, manifeste docet, quia non est possibile indissimiliter cuiquam Deo dignam operationem & virtutem esse, nisi & in hoc naturaliter existat Deus. Ioan. 10.

Eiusdem de Thesauris.

Quæ eandem habent operationem, & eisdem naturalibus virtutibus vtuntur, necesse est per omnia eiusdem esse substantiæ. Nihil enim de his quæ creata sunt, ad ea quæ alterius generis vel substantiæ sunt, easdem habebit indissimiliter virtutes & operationes.

Eiusdem de eodem libro:

Quoniam ea quæ eiusdem sunt operationis, & eiusdem essentiæ confitentur.

Eiusdem de eodem libro:

Si ea quæ eiusdem indissimiliter operationis sunt, & eiusdem essentiæ confitentur: est autem eiusdem operationis cum Patre Filius, omnia quanta facit & ipse, similiter faciens: sine dubio erit & eiusdem essentiæ ab eo quod & eiusdem operationis.

Eiusdem de eodem libro:

Quæ alterius generis & alterius naturæ sunt, eandem operationem habere nullus sapientum dabit. Nec enim aqua & ignis vnum, aliquid & hoc ipsum operabitur: sed sicut distantem habent essentiæ & æqualitatis ra-

Concil. Tom. 15.

Dd ij

tionem, ita & diuerſam dabunt operationem.

Eiuſdem de eodem libro:

In quibus enim operatio & virtus indiſſimiliter vna eſt, in his neceſſe eſt & ſocietatem naturæ ſaluari.

Eiuſdem de eodem libro:

Solent enim quæ eamdem operationem habent, eiuſdem eſſe eſſentiæ; & in his quod alterius eſt naturæ, incredulum eſt.

Eiuſdem de eodem libro:

Si enim humilitatem carnis inſpicientes, non creditis, ait, in me, ſed vtique operum * maieſtatis digna & rationalis extitit, vt poſſit vobis ſuadere, quoniam Deus ſum ex Deo procedens. Qui enim operibus æqualis eſt patri, quomodo erit ſequens eius ſecundum naturam? & qui eamdem operationem & virtutem ſimiliter illi poſſidet, quomodo erit ſecundum eum alterius naturæ? * forte maieſtas

Eiuſdem de eodem libro:

Nec enim vnā eſſe naturalem operationem dabimus Deo & creaturæ, vt neque creaturam in diuinam referamus ſubſtantiam, neque quod præcipuum eſt diuinæ naturæ, ad dignum locum naſcentium deponamus.

Eiuſdem de eodem libro:

Qui etenim vnā habet operationem, vnā eamdemque, qualiter fuerit, habebit rationem.

Eiuſdem de ſermonibus dialogicis, vel cogitationibus ad Hermen factis:

Quod eamdem naturam habet ſecundum operationem & indiſſimiliter æquale eſt, non habebit ex parte quidquam de qua creata ſunt: ſed vbi ſubſtantiæ in quibuslibet diuerſa ratio extitit, ibi conueniens erit in operationibus diſſimilitudinem eſſe.

Baſilius.

Sancti Baſilii epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ de naturalibus voluntatibus, ex verbo de ſancto Spiritu capite octauo. *Qui videt me, videt & patrem.* Non figuram, neque formam. Munda eſt enim compositionis diuina natura, ſed bonum voluntatis, quod concurrens ſubſtantiæ, ſimile & æquale: magis autem hoc ipſum in Patre & Filio videtur.

Ioan. 14.

Gregorius
Nazianzenus.
Ioan. 5.

Sancti Gregorii theologi de ſermone in filio ſecundo: Vt ſit tale quod colligitur: *Non vt faciam voluntatem*

ANNO
CHRISTI
649.

meam; nec enim mea separata est a tua; sed communem meam & tuam: & quorum sicut vna est deitas, ita & voluntas.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis de sermone contra Apollinarem facto: Ergo filii & patris voluntates diuisæ sunt? Et quomodo erit communis in vtroque voluntas? Quomodo autem identitas naturæ per differentiam voluntatum innotescatur? Necesse est enim per omnia concurrentem esse naturæ voluntatem.

Gregor.
Nyssenus.

Eiusdem de eodem sermone.

Si igitur diuersus in patre & filio fructus voluntatis reperitur, necesse est diuersam vtrorumque naturam confiteri.

Eiusdem contra Eunomium in sermone secundo:

Vnam voluntatem esse Patris & Filii & Spiritus sancti, naturæ communio protestatur. Ergo si hoc vult sanctus Spiritus quod placet Filio, communio voluntatis apertissime ostendit vnitatis substantiam.

Sancti Amphilochii episcopi Iconiensis in eo, quod dictum est: Ex se filium nihil facere posse: Quomodo potest mea & patris operatio discerni, vbi voluntas, & verbum, & scientia, & sapientia, & natura, & deitas vna est?

Amphilochius.

Eiusdem de eodem sermone:

Sicut enim pater suscitatur mortuos & viuificat, concurrentem habens voluntati virtutem: ita non exequens ministerium suscito mortuos, sed eadem virtute, auctoritate, potestate, voluntate.

Ioan. 5.

Sancti Cyrilli Alexandrini ex interpretatione euangelii secundum Matthæum lib. 12. Dum autem vna & consubstantialis sancta trinitas & vna deitas in ipsa intelligitur, quomodo non erit eadem voluntas Patris, & Filii, & sancti Spiritus?

Cyrillus.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioannem lib. 9. Sicut enim consubstantialis est, ita & eiusdem voluntatis suo genitori. Vnius enim substantiæ vna videlicet & voluntas.

Eiusdem de sermone facto ad Hermen secundo:

Nos autem rectitudinis rationes sequentes, dicimus quoniam superfluum est & indoctum, absque voluntate

D d iij

& voluntarie genitorem esse suspicari patrem, sed magis naturaliter & substantialiter. Est enim non sine voluntate, quæ est naturaliter concurrentem habens naturæ voluntatem esse quæ est.

ANNO
CHRISTI
649.

De naturalibus Christi Dei nostri voluntatibus.

Hippolyt. Sancti Hippolyti martyris de sermone theologiæ, id est, deitatis: Velle habet Deus: non enim non velle; quoniam hoc vertibilis est & eligentis: sed sempiternam voluntatem Dei sequuntur quæ sunt, cui & facta manent saluata.

Ambrosius. Sancti Ambrosii de sermone secundo ad Gratianum: Sed alia voluntas hominis, & alia voluntas Dei. Denique ut scias vitam in voluntate hominis esse, quoniam mortem timemus: passionem autem in voluntate diuina, ut pateretur pro nobis: cum Petrus vellet Dominum a passione reuocare, Dominus ait: *Non scis quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum.* Suscepit ergo voluntatem meam, suscepit tristitiam meam. Confidenter tristitiam nomino, quia crucem prædico. Mea est voluntas, quam suam dixit, quia ut homo suscepit tristitiam meam, ut homo locutus est; & ideo ait: *Non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Mea est tristitia, quam meo suscepit affectu.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Lucam: *Tristis, inquit, est anima mea usque ad mortem.* Non propter mortem tristis est Dominus, quia eum conditio corporalis affectus, non formido mortis offendit. Nam qui corpus suscepit, omnia debuit subire corporis, ut esuriret, sitiret, angeretur, contristaretur. Diuinitas autem commutari per hos nescit affectus.

Eiusdem de eodem sermone:

Minus enim, inquit, contulerat mihi, nisi meum suscepit affectum. Ergo pro me doluit, qui pro se non habuit quod doleret: & sequestrata delectatione diuinitatis æternæ, tædio meæ infirmitatis afficitur. Suscepit enim tristitiam meam, ut mihi suam lætitiā largiretur: & vestigiis nostris descendit usque ad mortis ærumnam, ut nos suis vestigiis reuocaret ad vitam.

Eiusdem de eodem verbo:

Ita enim legimus, inquit, quia peccata nostra portat,

ANNO
CHRISTI
649.

& pro nobis dolet. Doles ergo Domine non tua, sed mea vulnera, non tuam mortem, sed nostram infirmitatem: & nos æstimauimus te esse in doloribus, cum tu non pro te, sed pro me doleres. Infirmatus enim es, sed propter peccata nostra: non quia tibi illa infirmitas erat ex Patre assumpta, sed pro me suscepta.

Eiusdem de sermone fidei secundo.

Vt homo ergo dubitat, vt homo turbatur: non turbatur vt virtus, non turbatur eius diuinitas, sed turbatur anima, turbatur secundum humanæ fragilitatis assumptionem: & ideo qui suscepit animam, suscepit & animæ passiones. Non enim secundum quod Deus erat, aut turbari aut mori posset. Denique inquit, *Deus Deus meus, quare me dereliquisti?* Vt homo ergo loquitur, meos circumferens metus, quod in periculis positi, a Deo deferi nos putamus: vt homo turbatur, vt homo flet, vt homo crucifigitur.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundū Lucam.

Et quando dicit, *Non mea, sed tua voluntas fiat*, quasi ex homine protulit: tuam, ad voluntatem Patris. Voluntas enim hominis ad tempus est, Dei autem æterna. Ergo non alia voluntas Patris, vbi vna deitas.

Sancti Augustini ex interpretatione nonagesimi tertii psalmi.

Christus Deus noster dicit: *Pater, si fieri potest, transeat hic calix*: sed tristitiam sic assumpsit, quomodo carnem. Nolite enim putare, quia hoc dicimus, non fuisse tristem Dominum. Si enim dixerimus, quia non erat tristis, cum euangelium dicat: *Tristis est anima mea usque ad mortem*: ergo & quando dicit, Dormiuit Iesus, non dormiuit Iesus: & quando euangelium dicit, Manducauit, non manducauit Iesus: subrepat vermiculus putredinis, & nihil sanum relinquit, vt dicatur, quia & corpus non erat verum, & carnem veram non habuit. Quidquid ergo de illo scriptum est, fratres, factum est, verum est. Ergo tristis fuit? Tristis prorsus, sed voluntate suscipiens tristitiam, quomodo voluntate suscipiens carnem.

Eiusdem de sermone quartodecimo Ciuitatis Dei:

Non ex carne tantum afficitur anima, vt cupiat, metuat, latetur, agrescat: verum etiam ex seipsa his potest

motibus agitari. Intereſt autem, qualis ſit voluntas hominis: quia ſi peruerſa, & peruerſos habebit hos motus: ſi autem recta eſt, non ſolum inculpabiles, verum etiam laudabiles erunt. Voluntas quippe in omnibus, imo omnes nihil aliud quam volentes ſunt. Nam quid eſt cupiditas & lætitia, niſi voluntas in eorum conſenſione quæ volumus? & quid eſt metus atque triſtitia, niſi voluntas in diſſenſione ab his quæ nolumus? Sed cum conſentimus eis quæ volumus, cupiditas: cum autem conſentimus fruendo his quæ volumus, lætitia vocatur. Itemque cum diſſentimus ab eo, quod * accedere nolumus, talis voluntas metus eſt: cum autem diſſentimus ab eo, quod nolentibus accidit, talis voluntas triſtitia eſt. Et omnino pro varietate rerum quæ appetuntur atque fugiuntur, ſicut allicitur vel offenditur voluntas hominis, ita in hos vel illos affectus mutatur & partitur.

Cupiditas.

Læticia.

Metus.

Triſtitia.

Item qui ſupra in eodem libro quartodecimo:

Lib. 14. c. 9.

Sed cum rectam rationem ſequantur, inquit, iſtæ affectiones, quando ubi oportet adhibentur, quis eas tunc morbos ſeu vitioſas paſſiones ſecundum philoſophos audeat dicere? Quamobrem etiam ipſe Dominus in forma ſerui agere vitam dignatus humanam, ſed nullum habens omnino peccatum, adhibuit eas, ubi adhibendas iudicauit. Neque enim in quo verus erat hominis animus, falſus erat humanus affectus. Cum ergo eius in euangelio iſta referuntur, quod ſuper duritiam cordis Iudæorum cum ira contriſtatus ſit, quod dixerit: *Gaudeo propter vos, vt credatis*: quod Lazarum ſuſcitaturus, etiam lacrymas fuderit: quod concupiuerit cum diſcipulis ſuis manducare paſcha, quod propinquante paſſione triſtis fuerit anima eius; non falſa vtique referuntur. Verum ille hos motus certæ diſpenſationis gratia ita, cum voluit, ſuſcepit animo humano, vt cum voluit, factus eſt homo.

Marc. 3.

Ioan. 11.

Ibidem.

Luc. 22.

Matth. 26.

Eiuſdem ex interpretatione centeſimi pſalmi:

Philipp. 1.

Optabam, inquit, *diſſolui*, & *eſſe cum Chriſto*. Gaudet quia diſſoluitur, vt ſit cum Chriſto: & ipſe Chriſtus triſtis eſt, cū quo iſte futurum ſe eſſe lætatur. Sed quid erat illa vox, niſi ſonus infirmitatis noſtræ? Multi adhuc infirmi contriſtantur futura morte: ſed habeant rectum cor, vitent mortem quantum poſſunt: ſed ſi non poſſunt, dicant quod ipſe Domi-

nus

ANNO
CHRISTI
649.

nus non propter se, sed propter nos dixit: *Pater, si fieri possit, transeat a me calix iste.* Ecce habes voluntatem humanam expressam. Vide iam rectum cor: *Verum non quod ego volo: sed quod tu vis pater.* Math. 26.

Eiusdem libro de gratia noui testamenti facto ad Honoratum:

O homines, non desperetis vos posse fieri filios Dei, quia & ipse filius Dei, hoc est, Verbum eius caro factum est, & habitauit in nobis. Reddite ergo vicem: efficiamini spiritus, & habitate in illo qui factus est caro, & habitauit in nobis. Iam enim non est desperanda huiusmodi verbi participatio, ut & homines possint fieri filii Dei, cum filius Dei participatione carnis filius hominis factus est. Et nos quidem mutabiles ad melius conuersi, efficimur participes Verbi: Verbum autem incommutabile extans, ad nihil in peius conuerti potens, particeps factus est mediante carne rationali. Nec enim Christus homo factus, sicut suspicantur Apollinaristæ hæretici, aut rationalem animam non habuit, aut sensum, aut voluntatem; sed iuxta morem proprium scripturæ, Verbum caro factum est, ait, quatenus & Christi humilitatem ostendat, & neque carnis vocabulum ut indignum efficere videatur, carnem pro homine posuit. Ioan. 1.

Beati Leonis Romani pontificis, de secundo volumine ad Leonem imperatorem directo: Secundum quidem formam serui non venit facere voluntatem suam, sed eius qui misit eum. Propriam dixit, quam temporaliter accepit de virgine: voluntatem autem eius qui misit eum, utique hanc ostendit, quam sine tempore habuit cum patre communem. Leo. Ioan. 6.

Sancti Hippolyti episcopi & martyris de homilia dominicæ paschæ: Totus erat in omnibus & vbique, adimplens verò omnia ad omnes aërios principatus nudus re despoliatus est, & ad paruum clamat transire calicem, ut ostendat vere, quia & homo erat: reminiscens autem & propter quod missus est, perficiat dispensationem ad quam missus est; & clamat: *Pater non mea voluntas. & Spiritus quidem promptus, caro autem infirma.* Hippolyt. Math. 26.

Sancti Athanasii de sermone contra Apollinarium facto in trinitate & incarnatione: Et quando dicit: *Pater* Athanas.

Concil. Tom. 15.

Ec

si possibile est, transeat a me calix iste: tamen non mea, sed tua voluntas fiat. & iterum: *Spiritus promptus est, caro autem infirma:* duas voluntates hic ostendit, tam humanam, quod est carnis; quam diuinam, quod est deitatis. Humana quidem propter infirmitatem carnis recusat passionem, diuina autem eis est promptissima.

Ioan. 10. Eiusdem de sermone maiore contra Apollinarem facto pro fide: Contigit Lazarum post ægritudinem mori. Dominicus autem homo non infirmatus, neque nolens mortuus est, sed ex se venit ad mortis dispensationem, confortatus a Deo Verbo inhabitante sibi, qui dixit: *Nullus a me aufert animam meam: a memetipso eam pono: potestatem habeo ponere eam, & potestatem habeo accipere eam.* Diuinitas ergo filii est, quæ ponit & accipit animam hominis, quem indutus est: perfectum enim assumpsit hominem.

Eiusdem de sermone contra Apollinarem facto per interrogationem & responsionem: Sed neque vacui & inefficaces iam intelligi possunt Dei Verbi diuini intellectus, nec iterum ineffabili ratione vnitæ ad eum beatæ animæ, si videlicet non intelligere eam & non velle, substantiam eius interimit.

Ioan. 12. Eiusdem in libro quo dicitur, *Nunc anima turbata est:* Etsi Deus fuisset in carne, & secundum carnem obedientiam impleuit, & voluntas carnis voluntati diuinitatis subiucuit, sicut & prædixit: *Quoniam descendi de cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui me misit, patris:* suam voluntatem dicens carnis, quoniam & caro ipsius facta est.

Eiusdem de eodem sermone:

Oportebat autem moueri carnis eius voluntatem, subiacere autem voluntati diuinæ: & sic hominum inobedientiæ soluuntur per hanc gloriosam obedientiam, qua Christus obediuit pro nobis.

Greg. Nazianzen.

Sancti Gregorii theologi de secundo verbo de filio: Septimum dicatur descendisse e cælo filium, non ut faciat voluntatem suam, sed eius qui misit eum. Si ergo ab eodem qui descendit, hæc dicta fuissent, dixissemus vtrique tamquam ab homine formari hoc verbum, non illo qui in Salvatore intelligitur: illius enim velle nec contrarium est Deo, deificatum totum.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649.

Eiusdem de eodem sermone:

Namque illud sic intelligimus: *Pater, si potest fieri, trans-* *Matth. 26.*
eat a me calix iste: verumtamen non sicut ego volo, sed tua vo-
luntas praeualeat. Nec enim si possibile erat, aut non hoc
illum ignorare oportet, aut pro voluntate voluntatem
introducere.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis de sermone se- *Gregorius*
cundo contra Eunomium: Quomodo Dominus, qui se- *Nyssen.*
cundum Christum homo est, mundum sibi reconcilians
distribuebat animæ corporique beneficium, quod ab ea
fiebat hominibus, volens quidem per animam, tangens
autem corpore.

Eiusdem de sermone facto in pascha: Accedit lepro-
sus, defluxus iam & exterminatus corpore, quomodo
fiet in ipso a Domino mundatio? Anima vult, corpus tan-
git: per vtraque fugatur passio. *Recessit enim, ait, ab eo con-* *Matth. 8.*
tinuo lepra.

Eiusdem de eodem sermone:

Ad vtramque igitur hominis portionem competenter
deitate vnita, per vtraque clara signa erant sublimissimæ
deitatis; & corpore quidem connexam sibi deitatem, per
tactum sanitatem tribuens ostendebat: animæ autem per
illam diuinam voluntatem, virtutem significabat diui-
nam. Sicut igitur sensus tacti, corporis est proprium, ita
& animæ voluntaria motio.

Eiusdem de eodem sermone:

** for. ere-* Iterum multa millia in ** eremum* eidem permanen- *Marc. 8.*
moidem tes, ieiunos non vult absoluere, manibus autem confrin-
git panes. Aspicias quomodo per vtraque, id est, animam
& corpus, vtrique cohærens diuinitas diuulgatur, & tam
operante corpore, quamque impetu voluntatis quæ in
anima perficitur.

Eiusdem de sermone contra Apollinarem facto: Hu-
iusmodi autem rationabili anxietate vna erit consola-
tio mysterii, vera confessio: quoniam formidare quidem
in passione, humanæ fragilitatis est, iuxta quod Domi-
nus ait, spiritum promptum esse dicens, carnem autem *Matth. 26.*
infirmam: suscipere autem dispensationem, diuinæ vo-
luntatis atque virtutis est. Quoniam igitur altera hu-
mana voluntas, & diuina altera est, loquitur quidem vt

Concil. Tom. 15.

E c ij

homo, quod infirmitati carnis congruit, qui nostras passionibus suscepit; producit tamen secundam vocem, excellentiam & Deo dignam voluntatem confirmari, quam humanam propter salutem hominum volens. Qui enim dixit, Non mea voluntas, humanam presenti sermone signavit: addens autem, tuam, ostendit coniunctionem propriæ diuinitatis ad patrem, cuius diuinitatis nulla est differentia propter societatem naturæ.

Ioannes
Chrysost.

Sancti Ioannis episcopi Constantinopolitani de sermone facto ad eos, qui ad Missas non occurrerunt, & de consubstantiali: Si igitur Patris & Filii vna voluntas est, quomodo hic dicit, *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis?* Nam si in diuinitate quod dictum est, sit, hoc aliqua contradictio erit: si autem de carne, habent rationem quæ dicta sunt, & nulla ex hoc criminatio fiet. Nec enim nolle mori carnem, reprehensio extitit, quoniam hoc naturæ est: ipse autem quæ naturæ sunt omnia, absque peccato, & ostendit, & cum multa abundantia, vt etiam hæreticorum obturet ora. Quando autem dicit, *Si potest fieri, transeat a me calix iste:* & *Non sicut ego volo, sed sicut tu:* nihil aliud ostendit, nisi quia carnem vere indutus est timentem mortem. Mortem enim timere, & dubitare, & anxari, illius est.

Matth. 26.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioannem.

Ioan. 12.

Nam & ego turbatus nunc non ita dico, vt fugiam. Oportet enim portare quod accidit. Non dico, absolue me de hac hora, sed glorifica nomen tuum: hoc est, subleua me iam in crucem. Multum ostendit quod humanum est, & naturam nolentem mori, sed præsentem vitam desiderantem, ostendens quoniam non erat extra humanas passionibus. Sicut enim esurire non est crimen, neque dormire, ita nec præsentem vitam desiderare. Christus autem corpus habuit mundum de peccatis, non enim naturalibus necessitatibus carnes. nam iam corpus non erat.

Theophi-
lus.

Sancti Theophili episcopi Alexandria, de sermone facto propter mulierem habentem fluxum sanguinis.

Matth. 27.

Licet enim Saluator noster in cruce dicebat: *Eli, Eli, Lamasababthani*, quod interpretatur, *Deus meus, Deus*

ANNO
CHRISTI
649.

meus, ut quid me dereliquisti? sed non erat hic significatio, tamquam longe sit a patre, sed quoniam extra mortis tempus quod habet corpus circa vitam inhærens desiderium, hoc Saluator expressit, ut & ita ostendat non per quamdam phantasiam, sed quoniam veraciter nostræ similitudini coniunctus est.

Eiusdem de eodem sermone:

Sicut enim esurire, & sitire, & laborare non erant propria deitatis, sed corporalia signa: ita & quod dicitur, *Ut quid me dereliquisti?* corporalis vocis erat proprium, quod solet nusquam velle coniuncta vita carere. Licet enim & ipse Saluator dicebat hoc, sed proprie ostendebat corporis fragilitatem, manens virtus & sapientia Dei. Quia non alterius cuiusdam hominis, sed eiusdem Salvatoris erat corpus, quod de Maria sibi ædificauit: pro qua re dicebat: *Spiritus quidem promptus, caro autem infirma.* Matth. 27.

Beati Seueriani episcopi Gabalensis, in eo quod scripsit: *Pater, transfer a me calicem hunc:* & iterum: *Pater, salua me in hac hora:* Sic enim ait: Præueniens Dominus, ora hæreticorum oppilauit, ut ostendat, quia hoc passibile corpus indutus est, quod tædet mortem, quod trepidat mortis violentiam, quod tristatur & turbatur. In vitæ termino dicit: *Nunc anima mea turbatur, tristis est anima mea usque ad mortem:* non deitas mea, impassibilis enim est diuinitas, & imperturbabilis, & imperterrita. Spiritus quidem, ait Dominus, promptus, caro autem infirma. Ergo duas voluntates declarat, vnā quidem diuinā, alterā autem humanā. Matth. 26.
Seuerianus.
Matth. 26.
Ioan. 12.

Item eiusdem de homilia dicta contra Iudæos, paganos & Apollinaristas: Vidisti eum communicantem passionibus carnis, quæ sine peccato sunt. Aspice eum communicantem passionibus animæ, quæ sine peccato sunt. Passiones animæ sunt in peccato reputatæ, cogitationes malignæ seu turpioræ. Hæ passionibus animæ respicientis secundum spontaneam potestatem in peccatum. Sunt autem eius aliæ passionibus absque peccato, tristitia, timor, formido. Nemo timidus condemnatus est, nemo propter timorem reprobatus est, nullus propter tristitiam exhoratus est: communes enim hæ passionibus naturæ, & sine crimine, quæ foris peccata sunt. Sic itaque communica-

E e iij

Matth. 26.

Ioan. 12.

uit passionibus animæ, quæ foris peccata consistunt. Audi eum dicentem: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* & iterum: *Nunc anima mea turbatur.* Turba autem, timoris est operatio: ut ostendat per omnia hominis carnem, animam rationalem, & intellectum, & quæque sunt hominis absque peccato habentem, ut saluet perfecte hominem. Nemo enim hominum incolume habens cor in fide, dicit partem hominis assumpsisse Christum. Intende hic subtiliter, qui dicis non esse intellectum humanum in saluatoris carne. Ipse enim dixit, quoniam & tristitiam & conturbationem pertulit. Aut igitur da intellectum naturalem turbatum & tristatum, aut proiciens eum, & Deum introducens pro intellectu, ipsi utique connectis passionibus. Quid enim dicit? Absque intellectu anima non tristatur, & timet, & conturbatur: impossibile est.

Cyrillus.

Sancti Cyrilli episcopi Alexandria de libro Thesaurorum: Quando videtur timens mortem, & dicens: Si potest fieri, transeat a me calix iste: considera iterum, quoniam formidans mortem caro docebatur a Deo Verbo induta hoc deinceps minime pati. Dicebat enim ad patrem: Non sicut ego volo, sed sicut tu. Et non quidem timebat ipse mortem, secundum quod Verbum est & Deus, sed usque ad finem dispensationem perficere properabat. Hac enim erat patris voluntas. Habet autem & nolle mori, eo quod caro mortem recusabat naturaliter.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Matthæum libro vndecimo:

Si enim non fecisset voluntariam, dum & nimis esset contra voluntatem, passionem, qualis iam intelligatur occasio orandi atque dicendi: *Pater, si potest fieri, transeat a me calix iste?*

Eiusdem de eodem libro:

Aspice vero, quomodo contra volentem extitit passio Saluatoris: sed quia per omnia & omnino pati necesse erat, propter bona quæ ex passione opera sequebantur, pro nobis eandem voluntariam fecit.

Eiusdem ex eadem interpretatione, libro duodecimo:

Recusat igitur calicem, crucifigentium odiositatem circa Deum utpote ex hoc accusans: & supponitur quidem timor passionis in ipso propter humanum, subster-

ANNO
CHRISTI
649.

nitur autem protinus per virtutem & potentiam inhabitantis Verbi. Intende enim, quomodo recusatio designat humanam in ipso, diuinitatis autem inflexibile coruscavit statim. Dixit enim ad patrem, qui in cælis est: *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Deo decibiliter autem ex hoc ait. Nam per hoc quod Deus est, non est extra voluntates paternas. Marib. 16.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioannem, volumine quarto.

O homo, nullatenus scandalizeris, quando audis dicentem: *Descendi e cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed* Ioan. 6. *eius qui misit me, patris.* Quod enim dicebamus ab initio, hoc iterum dicimus super causâ definita, & clarum sermonem de hoc fecit Christus, docens, quod pro omnibus quidem mori spontaneum habet, eo quod ita volebat diuina natura: præter voluntatem vero, propter passiones crucis, & quantum ad carnem pertinet, recusantem passionem.

Eiusdem de eodem volumine:

Quoniam autem præter voluntatem videtur saluatori Christo, secundum quod homo erat, passio crucis, & ex ipsa rerum natura considerare nos oportet.

Eiusdem de eodem volumine:

Si moritur mors me non moriente, secundum carnem videlicet, transeat (ait) calix: verum quia non aliter hoc fiet, ait: Non sicut ego volo, sed sicut tu. Vides quomodo definiens quidem iterum, humana natura & in ipso Christo, quantum ad eam pertinet, reperitur: recuperatur autem per vnitum ei Verbum ad valetudinem Deo dignam.

Eiusdem de eodem volumine:

Sed quoniam vere quidem præter voluntatem, pariterque spontanea videtur vnigeniti passio crucis, iam quidem manifeste prædictum est. Assumamus autem de nouo subtiliores inuestigationes, legentibus veritatem pandentes.

De naturalibus operationibus.

Sancti Hilarii episcopi Pictauiensis & confessoris de
sermone pro fide exposito: Hilarius
lib. 9. de
trinitate.

Natus igitur vnigenitus Deus ex virgine homo, & secundum plenitudinem temporis in semetipso prouecturus in Deum hominem, hunc per omnia euangelici sermonis modum tenuit, vt se Dei filium credi doceret, & hominis filium prædicari admoneret, locutus & gerens homo vniuersa quæ Dei sunt, loquens deinde & gerens Deus vniuersa quæ hominis sunt: ita tamen, vt ipso illo vtriusque generis sermone nunquam nisi cum significatione & hominis locutus & Dei sit.

Ambrosius. Sancti Ambrosii de sermone fidei:

Sileant igitur de sermonibus quæstiones, quia regnum Dei, sicut scriptum est, *non in persuasione verbi est, sed in ostensione virtutis*. Conseruemus distinctionem diuinitatis & carnis: vnus in vtraque loquitur Dei filius, quia in eodem vtraque natura est. & si idem loquitur, non vno semper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis passiones. Quasi Deus loquitur quæ sunt diuina: quasi homo dicit quæ sunt humana, quia in ea substantia loquebatur.

Leo pontifex epist. 10.

Sanctæ recordationis Romani præfulis Leonis de sermone, ad sanctæ memoriæ Flavianum episcopum Constantinopolitanum facto:

Operatur enim vtraque forma cum alterius communi-
one quod proprium est, verbo scilicet operante quod verbi est, carne autem exequente quod carnis est: & vnum quidem eorum coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis.

Epist. 97.

Eiusdem de epistola ad Leonem imperatorem directæ: Licet & ergo in vno Domino Iesu Christo, vero Dei atque hominis filio, Verbi & carnis vna persona sit, quæ inseparabiliter atque indiuisè communes habeat actiones: intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates, & sinceræ fidei contemplatione cernendum est, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinetur altitudo deitatis: quid sit quod caro sine Verbo non agit, & quid sit quod Verbum sine carne non efficit. Sine Verbi enim potentia nec conciperet virgo, nec pareret: & sine veritate carnis, obuoluta pannis infantia non iaceret. Sine Verbi potentia non adorarent magi puerum stella indice declaratum, & sine veritate carnis non iuberetur trans-

ferri

Luc. 1.
Luc. 2.

Matth. 2.

ANNO
CHRISTI
649.

ferri in Ægyptum puer, & ab Herodis persecutione sub-
duci. Sine verbi potentia non diceret vox patris de cœlo
missa: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.* & sine *Matth. 3.*
veritate carnis non protestaretur Ioannes: *Ecce agnus Dei,* *Ioan. 1.*
qui tollit peccata mundi. Sine verbi potentia non fieret red-
integratio debilium, & viuificatio mortuorum: sine veri-
tate carnis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset necessa-
rius fatigato. Et postremo, sine verbi potentia non se Do- *Ioan. 19.*
minus æqualem patri confiteretur, & sine veritate carnis
non idem diceret patrem se esse maiorem: cum catholica *Ioan. 14.*
fides vtrumque suscipiat, vtrumque defendat, quæ secun-
dum confessionem beati apostoli Petri, vnum Christum *Matth. 16.*
Dei viui filium & hominem credit, & Verbum.

Eiusdem de eadem epistola:

Cum ergo vnus sit Dominus Iesus Christus, & veræ
deitatis veræque humanitatis in ipso vna prorsus eadem-
que persona sit; exaltationem tamen, qua illum, sicut do-
ctor gentium dicit, *exaltauit Deus, & donauit illi nomen,* *Philipp. 2.*
quod super omne nomen excellit, ad eam intelligimus pertinere
formam, quæ ditanda erat tantæ glorificationis augmento.
In forma quippe Dei æqualis erat filius patri, & inter ge-
nitorem atque vnigenitum nulla erat in essentia discretio,
nulla in maiestate diuersitas: nec per incarnationis my-
sterium aliquid decesserat Verbo, quod ei patris mune-
re redderetur. Forma autem serui, per quam impassibilis
deitas sacramentum magnæ pietatis impleuit, humana
humilitas est, quæ in gloriam diuinæ potestatis euecta est,
in tantam vnitatem ab ipso* conceptum virginis deitate &
humanitate conferta, vt nec sine homine diuina, nec sine
Deo agerentur humana.

* for. con-
ceptu

Et post pauca: Nam secundum potentiam deitatis in-
differenter omnia quæ habet pater, etiam filius habet: & *Ioan. 10.*
quæ in forma serui a patre accepit, eadem in forma Dei
etiam ipse donauit. Secundum formam enim Dei, ipse & *Ioan. 6.*
pater vnum sunt: secundum formam autem serui, non ve-
nit facere voluntatem suam, sed eius qui misit eum. Et *Ioan. 5.*
secundum formam quidem Dei, sicut habet pater vitam
in semetipso, ita & filio vitam dedit habere in semetipso:
secundum autem formam serui, tristis est anima eius vs- *Matth. 26.*
que ad mortem.

Concil. Tom. 15.

Ff

Eiusdem ex eadem epistola: Licet autem ab illo initio, ex quo in utero Virginis Verbum caro factum, hoc est, carnem assumpsit, nulla distinctio est inter utramque formam, per omne incrementum carnale unius personae totius temporis actiones factae sunt. Verumtamen haec omnia quae inseparabiliter facta sunt, per nullam commixtionem confundimus, sed cuius sit formae, per qualitates operationum sentimus.

Dionysius
Areopagita.

Sancti Dionysii Areopagitae episcopi Atheniensis de sermone diuinorum nominum, capitulo secundo: Discreta est autem benignissima circa nos Dei operatio per hoc, quod secundum nos ex nobis integre & vere substantialiter plasmari voluit Verbum, qui supra substantiam esse cognoscitur, & operatus est & passus, quanta humanae eius operationi congruunt praecipua ac probabilia. In his namque Pater & Spiritus nulla ratione communicauit, nisi quis dixerit secundum benignissimam & misericordem voluntatem, & per omnem sublimissimam & ineffabilem Dei operationem, quam operatus est, similis nobis factus, incommutabilis, eo quod Deus & Dei Verbum.

Eiusdem de epistola quarta ad Gaium facta. Est autem nihilominus sublimis substantiae plenus, qui semper excelsit substantia. Vnde per eius sublimem substantiam in substantiam veraciter veniens, super substantiam substantia factus est, & super hominem operabatur humana: & ostendit virgo super substantiam pariens, & aqua instabilis materialium & terrenorum pedum subleuans pondus, & non cedens, sed summa potentia ad indiffusionem consistens.

Iustinus
martyr.

Sancti Iustini philosophi episcopi & martyris, de libro tertio trinitatis, capitulo septimodecimo: Sicuti vnus est homo, habet autem diuersas naturas duas, & secundum aliud quidem cogitat, secundum aliud autem quod cogitatum est operatur, anima quidem intellectuali cogitans veluti naui compaginem, manibus autem quod cogitatum est ad effectum perducens: ita filius vnus existens, & duas habens naturas, per aliam quidem diuina signa operabatur, per aliam autem humilia suscipiebat.

ANNO
CHRISTI
649.

Eiusdem de eodem capitulo: Sicuti luminis, quia lumen est, vnam operationem nullus separauit capabilis eius corporis, verbo autem diuidens significat naturam, cuius est propria operatio: ita in vno filio Dei omnem quidem operationem nullus separauit ab vnus filiationis: * naturæ autem, cuius est proprium quod celebratur, verbo significauit.

Eiusdem de eodem capitulo: Christus autem non ex deitate & humanitate factus est, Christus alius existens præter duo, sed & Deus & homo vtraque consistit, Deus quidem intelligendus per signa operationum, homo autem ostensus per similitudinem passionis naturæ.

Eiusdem de sermone facto ad paganos: Est enim vere Dominus, Deus simul & homo: & gloriosa quidem secundum præcipuam naturam operabatur, humilia vero secundum inferiorem naturaliter sustinebat.

Sancti Athanasii episcopi Alexandria, de sermone Athanas.
contra Arianos tertio: Hæc antea necessario examinauimus, quatenus si videremus eum tamquam per organum proprium corpus diuinitus aliquid agentem aut loquentem, sciamus quoniam Deus existens hæc operatur: si videremus humane loquentem ac patientem, non ignoremus quoniam carnem indutus factus est homo, & ita hæc agit & loquitur. Vniuscuiusque enim opus cognoscentes, & vtraque ex vno actitata intendentes vel intelligentes, recte credamus, nunquamque errare valeamus.

Eiusdem de eodem verbo: Ad vltimum enim & propter nos factus est homo, & carnaliter, sicut ait Apostolus, inhabitauit deitas in carne, simul vt dicatur Deus existens, proprium habuit corpus, & hoc organo vsus, factus est homo. Vnde propria quidem eiusdem illius dicuntur, quoniam in ipso erant, qualia sunt, esurire, sitire, pati, laborare, & similia, quorum caro est capabilis. Ipsius autem Verbi propria, qualia sunt, mortuos suscitare, cæcos videre facere, & mulierem fluxum sanguinis habentem curare: quæ videlicet per proprium corpus ipse efficiebat.

Eiusdem de dogmatica epistola facta ad Antiochenos: Propterea Deus quidem dicitur Verbum, natiuita-

Concil. Tom. 15.

Ff ij

te autem dicitur homo, quatenus vtraque sit idem naturaliter & veraciter: Deus quidem sempiternitate deitatis, & vt creator creaturæ: homo autem per natiuitatem ex muliere, & incrementum ætatis: & Deus quidem per viuificas beneficentias, atque potentiam diuinæ operationis: homo autem per similitudinem compassionum, & nostrarum infirmitatum.

Eiusdem de sermone euangelii secundum Matthæum, *Matth. 12.* quo ait: *Qui dixerit verbum contra filium hominis:* propterea enim Deus existens, & homo factus, vt Deus quidem suscitauit mortuos, & verbo omnes sanans, vertit & aquam in vinum: nec enim erant hominis huiusmodi opera. Vt autem carnem indutus, sitiebat, & laborabat, & passiones sustinebat. nec enim erant hæc propria deitatis.

Ioan. 2.

Eiusdem de eodem sermone post pauca: Fiebant autem hæc non separatim, & secundum qualitatem eorum quæ fiebant, vt ea quidem quæ corporis sunt, absque deitate; quæ autem deitatis, absque corpore ostenderentur: sed coniunctim omnia fiebant, & vnus erat qui perficiebat Dominus.

Ioan. 1.

Ibidem.

Eiusdem de eodem verbo: Hæretici quidem secundum suam instantiam irati sunt, & alii corporalia Saluatoris insipientes, negauerunt hoc, quod *in principio erat Verbum*. Alii autem ea quæ deitatis sunt considerantes, ignorauerunt hoc, quod *Verbum caro factum est*. Sed fidelis & apostolicus vir, sciens Domini miserationem, insipientes quidem signa deitatis, miratur Dominum qui in carne est. Iterum autem videns & propria corporis, obstupescit, considerans in eis diuinitatis operationem.

Basilius.

Ioan. 4.

*Gregorius
Nyssenus.*

Sancti Basilii ex epistola ad beatum Amphilochem facta: Attamen fideliter consideranti cernendum est, quia multa & a parte hominis Dominus loquitur. Nam, *Da mihi bibere*, vox est corporalem vtilitatem perficiens.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis, de sermone quarto contra Eunomium: Sicut enim non est proprietates carnis in eo quod ab initio est Verbum, aspicere: ita denuo neque deitatis propria in natura humanitatis considerare. Propterea commixta de Domino doctrina tam per sublimia & Deo digna, quamque per hu-

ANNO
CHRISTI
649.

milia & humana vtrorumque nominum vtrique, qui in Salvatore intelliguntur, competenter aptamus: & humana quidem ad hominem, sublimia vero ad deitatem.

Eiusdem in hoc, vbi dicit: *Beati qui esuriunt*. Absque cibo enim quadraginta dies manens, post eos esuriuit. Dedit enim quando voluit naturæ tempus propria operari. Matth. 5.
Matth. 4.

Eiusdem de eodem tertio libro contra Eunomium, volumine decimo: Si enim palpabili & visibili cibo & potu disponebatur, & hominibus vnigenitum atque fratrem, & quanta circa corporalem videntur naturam, omnia hæc & in deitate aspiciunt, dicant & de vnigenito Deo & hæc, & quanta voluerint: testentur ei & ambulatoriam operationem, & localem migrationem: quod vtique proprium est eorum qui in corpore circumscribuntur.

Sancti Amphilochoi episcopi Iconii, in eo quod dictum est, *Pater maior me est*: Nec enim absque voluntate causa extitit, sed spontanea est passio. *Vado & venio ad vos*. Vado & venio: vtraque sicut homo transmigro: sicut Deus autem inseparabiliter vobiscum sum. Vado homo per mortem, venio autem iterum per resurrectionem homo. Amphilo-
chius.
Ioh. 14.

Sancti Epiphanii de capitulo septuagesimo septimo, facto in euictione Marcionis: Quomodo confractio panis perficitur, o Marcion? per phantasiam, * aut operante carne, pondus habente secundum veritatem? Resurgens namque a mortuis, in eodem sancto corpore resurrexit secundum veritatem. Propterea & panem confregit secundum veritatem. Epiphan.

Sancti Cyrilli episcopi Hierosolymitani de homilia dicta in euangelium, vbi Dominus aquam in vinum conuertit: Studuit per omnia neque innotescere suam deitatem, neque in toto abscondere studuit: non innotescere, propter eos qui tunc fuerunt: studuit non abscondere, propter eos qui postea: sed ostendere tam deitatis suæ, quamque humanitatis eius claras operationes, vt neque diuina virtus obceletur, neque humana natura minime credatur. Cyrillus e-
piscopus
Hierosol.
Ioh. 2.

Eiusdem de eodem verbo: Natus est, miracula fecit, ostendit duplicem operationem: Passus quidem vt homo, operatus autem vt Deus: idem ipse non alter & aliter, quamuis aliter & aliter.

Ioannes
Chryfost.

Item sanctus Ioannes episcopus Constantinopolitanus in sermone de vidua, quæ duo minuta obtulit, cuius initium, Simplex quidem ieiunii appellatio, sic ait: Etenim in aliis copulatarum naturarum diuersa est operatio humanitatis & deitatis, diuersa fortitudo; & vt apertius dicam, deorsum fatigatur, & sursum continet & elementa: deorsum esurit, & desuper pluuias ministrat: deorsum formidat, & sursum intonat: deorsum iudicio afflitit, & desuper seipsum aspicit. Circa misericordiam autem concurrunt duplex operatio, quoniam qui desursum de cherubim intercedit misericordibus, ipse ante gazophylacium sedens, probat misericordes.

Marc. 12.

Luc. 21.

Item eiusdem in Thomam apostolum: Hæc audiens, mundaui animam a perfidia, exutus sum ambiguum mentem, recepi confidentiam, tetigi corpus gaudens & tremens, expandi cum digitis & animæ oculum, & duas iam operationes cognoui.

Cyrillus A-
lexandrin.

Sancti Cyrilli episcopi Alexandria ex interpretatione epistolæ ad Hebræos: Si autem perfectos nos fecit per aquam & spiritum, quomodo non operatus est diuine pariterque humane, idem consistens & tamquam in vno, Deus pariter & homo?

Eiusdem de Thesauris, capitulo vigesimo secundo: Homo factus est Dei Verbum, non vt iterum sicut Deus ante humanationem omnia loquatur & operetur, sed vt sapius propter vtilitatem dispensationis quæ cum carne est, & sicut homo loquatur aliqua. Hanc ergo habente mysterio virtutem, quomodo non est ineptum scandalizari auditores, cum aliquid vt homo loquatur? Loquitur enim vt homo: loquitur autem & sicut Deus, habens in vtrisque potestatem.

Eiusdem de Thesauris: Ergo quæ de Deo decenter dicta vel acta sunt, ostendunt saluatorem Christum Deum: & iterum quæ secundum hominem dicta vel peracta sunt, ostendunt veraciter hominem: hæc est enim mysterii virtus.

Euphremius episc.
Antiochen.

Sancti Euphremii episcopi Antiochiæ, ex scriptis contra Seuerum hæreticum ab eodem factis, capitulo quinquagesimo sexto: Nunc autem incarnatum Deum Verbum operatum hanc operationem confitentes, aliqua

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649. quidem competenter dicimus ad carnem naturæ facta
fuisse, alia vero propter deitatis sublimem naturam. Ideo-
que & hic duæ sunt operationes.

Sancti Ioannis episcopi Scythopoleos, de sermone o-
ctauo contra Seuerum hæreticum, capitulo tertio: Cer-
nis quia vnus eiusdemque Domini nostri Iesu Christi
duas videmus operationes, deitatis eius & humanitatis,
sine partitione atque immutabiliter?

Ioan. epi-
scopus Scy-
thopolita-
nus.

Sancti Anastasii episcopi Antiochiæ de satisfactione,
exposita pro epistola apostolicæ memoriæ Leonis papæ:
Sicut enim nutriri & crementari non est deitatis, ita
fufcitare mortuos non est humanitatis: vtraque tamen
eiusdem deitatem temperantis humanitati, vt conde-
cet, non in confusionem, sed in vnitionem. Inconfuse
ergo duæ quidem sunt operationes, sicuti & essentiæ:
vnus autem operator, Deus pariterque & homo idem
existens.

Anastasius
episcopus
Antiochen.

Sancta Synodus dixit:

Domini Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi perficien-
tes cum summa deuotione sancti patres verbum, datam
eis lucernam ab eo gratiæ atque scientiæ non vtique sub
modio absconderunt infructuosæ obscuritatis, sed super
candelabrum sustulerunt salutiferæ doctrinæ, quatenus
resplendeat omnibus qui in domo sunt, id est, populis
catholicæ ecclesiæ, ne vnquam offendat pedem ad lapi-
dem hæreticæ perfidiæ quisquam de his qui confitentur
Dominum & venerantur. *Vos enim estis*, sicut dicit Do-
minus, *lumen mundi & sal terræ*, quod omnem errorem
hæreticum expurgat, & putredinem passionum terreni
intellectus per virtutem eorum & veritatem desiccat.
Vnde præcipiebat, dicens: *Luceat lux vestra coram homi-
nibus*, quatenus videant bona opera vestra, & recta do-
gmata, atque glorificent patrem vestrum, qui in cælis
est. Quæ vtique & nos per lectionem venerabilium ser-
monum eorum perspicientes, ipsum quidem glorificaui-
mus patrem luminum, ex quo omne datum bonum, &
omne donum perfectum mandatum est eis, ad plenitu-
dinem catholicæ eius & apostolicæ ecclesiæ: accusatores
autem eorum merito reprobauimus, tanti luminis ob-

Matth. 3.

Psal. 90.

Matth. 5.

Ibidem.

Iac. 1.

Isa. 48. &
57. 58.

Psalm. 37.

ANNO
CHRISTI
649.

umbrare nitentes veram confessionem per nouitatis
commentum, pro quo, sicut ait beatus Isaïas, *Non est pax,*
dixit Deus meus, *impiis. Clamare ne cesses: quasi tuba exalta*
vocem tuam, & annuntia populo meo scelera aduersariorum,
quanta malignati sunt aduersus sanctos patres & Synodos
catholicæ ecclesiæ. Necesse est enim in omnem terram
exire nostrum super hanc rem sonum, & in fines orbis
terrarum sermonum nostrorum consonam virtutem, vi-
delicet pro cautela orthodoxorum populorum; & omni-
bus manifestum facere, quoniam in scripto & sine scri-
pto sanctos patres calumniati sunt, sicuti & sancta quin-
que Concilia, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus. Deui-
cti sunt autem contra suam temeritatem mentiti, qui
nunquam per quemlibet modum aut verbo intellexe-
runt aut prædicauerunt, quæ orthodoxi patres dixisse si-
ue intellexisse noscuntur, & in his testantur verba eo-
rum, quæ super omnem radium solis nitescunt; sed &
veritas prædicationis eorum, vbique omnibus eos publi-
cantes, qui nobis in præsentī relecti sunt, quique tradi-
derunt nobis in primis quod accepisse noscuntur, vnum
eundemque confiteri Dominum Deum nostrum Iesum
Christum, ex duabus & in duabus existentem naturis,
substantialiter vnitis inconfuse & indiuisse, & duas vnus
eiusdemque sicuti naturas, ita & naturales veraciter esse
voluntates, id est, diuinam & humanam: & duas essentia-
les operationes, diuinam & humanam: neque transitorie
hæc aut postpositiue, neque in hoc ipsum specialiter mi-
nime habentes omne studium sermonis eorum, sicut ad-
uersarii garriunt, & in hoc detrahentes propter suam hæ-
resim venerabilibus patribus, dum dicunt nihil de volun-
tatibus vel operationibus Saluatoris nostri definitiue eos
exposuisse. Ecce etenim non solum definitiue, sed & do-
gmaticæ & syllogistice, ac naturaliter demonstratiue, &
secundum scripturas agonistice, & per exempla, & com-
pendiose per omnem modum & verbum intellectualis
eorum & prudentissimæ doctrinæ, vtpote legitime & vi-
riliter pro ipso incarnato Deo Verbo contradicentibus
resistentes, & repugnantes hæreticos, Arium, Apollina-
rem & Nestorium, & omnes omnino sequentes impieta-
tes illorum: eiusdemque vnus Christi Dei voluntates &
opera-

ANNO
CHRISTI
649.

operationes professi sunt, & profiteri prædicauerunt, per numerum & nomina hæc proferentes, per pronomina, per alterius intellectum, per eiusdem significationem, per qualitatem, per proprietatem, per virtutem, & compendiose omne verbum & positionem, per quam potuisset approbari earundem voluntatum & operationum vera fide dictio & constantia: id est, per numerum, ex hoc quod dicunt in vno eodemque Christo duas voluntates & operationes, & duplicem operationem: per nomina, ex hoc quod dicunt diuinam voluntatē & humanam voluntatem, deificantem & deificatam, & iterum diuinam operationem & humanam operationem: per pronomina vero ex hoc, quod dicunt aliam voluntatem esse diuinam, & aliam humanam, & aliam atque aliam operationem: per alterius autem intellectum ex hoc, quod dicunt, quoniam quæ alterius generis sunt, siue naturæ, similem operationem habere nullus sapiens dabit: per eiusdem autem significationem ex hoc quod dicunt, quoniam quæ eiusdem operationis sunt, utique eiusdem substantiæ consentiunt, & communio voluntatis vnitatem ostendit substantiæ. Per qualitatem vero ex hoc, quod dicunt, sicuti habent diuersam substantiam & qualitatis rationem, ita & diuersam operationem. Per proprietatem autem ex hoc, quod dicunt: Si enim tantum possibile est quidquam de diuinis proprietatibus inesse alicui, qui non est eiusdem substantiæ, & ita potest esse quomodo & ipsa deitas; dic mihi quid est quod impediatur, ut iam omnia quæ sunt deitatis, cedant? Quidnam ex hoc evenit? Confusa sunt omnia nobis, & alta cedent in ima, ima autem ascendent in alta. Per virtutem vero ex hoc, quod clamant: Quæ eadem operatione & eadem naturali virtute utuntur, eiusdem esse substantiæ modis omnibus necesse est, & nulla natura alterius substantiæ vel generis indissimiliter habebit potestates & operationes. Et hæc quidem ipse sanctorum Deus Dominus noster Iesus Christus multifarie multisque modis per sanctos patres de seipso locutus, illuminauit nobis fidem suam orthodoxam, sic & intransgressibiliter tenere eam, sicuti patres prædicauerunt. Huius autem orthodoxæ fidei extraneos esse & alienos, utpote denegantes eam in scripto, memo-

Concil. Tom. 15.

Gg

ratos auctores nouitatis, & impia eorum conscripta. Propterea & hos, & ea quæ ab eis confecta sunt dogmata reprobantes secundum statuta venerabilium patrum siue præcepta, qui hoc facere nobis per omnia præcipiunt, dogmata & sermones sanctorum patrum vno corde & ore vnanimiter ac consonanter omnes firmamus, nihil addentes, nihil subtrahentes de his quæ ab ipsis tradita sunt nobis, sicque credimus, sicuti patres crediderunt: ita prædicamus, quomodo docuerunt. Quæ sanctæ & vniuersales quinque Synodi tradiderunt, intransgressibiliter retinemus, definitiones eorum seruamus, decreta eorum integre confitemur: ita definimus, quomodo illi per proprios sermones promulgauerunt. Qui easdem sanctas Synodos & venerabiles patres minime suscipit, condemnatus est: qui omnia ab eis prædicata & definita minime suscipit specialiter & confitetur, condemnatus est: qui qualemcumque hæreticorum & abominandam vocem comprobatur & suscipit, condemnatus est. His igitur ita a nobis pie definitis, consequens est, ut sicuti per sanctos patres discrepantem ab eis sensum contrariorum approbauimus, ita & per hæreticos consonantiam prædictorum temeratorum, quam habent cum illis, ostendamus. Scriptum est enim: *Ecce ego super te, dicit Dominus Deus omnipotens, & reuelabo posteriora tua in facie tua, & ostendam gentibus opprobrium tuum, & regibus ignominiam tuam. Et iactabo super te abominationem secundum immunditiam tuam, & ponam te in exemplum. Et erit: omnis qui te viderit, resiliet a te, & dicet: Miserrima hæresis aduersariorum, quis plorabit super eam? Ideoque oportet iterum detegere opprobria præsumptorum ante faciem illorum, ut omnibus aperiamus, quorum hæreticorum immunditiam in semetipsis per suam nouitatem portantes, sanctis patribus & venerabilibus quinque Conciliis in deceptione simpliciorum se concordare mentiti sunt. Deducantur igitur nobis in medium codices infidelium hæreticorum, hoc est, eorum testimonia, per hos quorum interest, ad conuincendam hæreseos illorum insaniam.*

Nabum. 3.

ANNO
CHRISTI
649.*Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:*

Secundum sacram præceptionem vestræ beatitudinis, excepta a nobis testimonia de codicibus hæreticorum afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Producta testimonia hæreticorum suscipiantur, & in approbatione consonantiæ nouitatis præsumptorum, qua contra fidem orthodoxam cum denominatis hæreticis detinentur, lectioni vulgentur.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem translata, relegit in his.

Item testimonia hæreticorum: Lucii Ariani, episcopi quondam Alexandriæ, de sermone dicto in pascha: Vbi igitur necessaria erat anima, vt perfectus homo coadoretur Deo? Propterea veritatem clamat Ioannes: *Verbum caro factum est*; compositum est carni; non autem & anima, sicut hi qui nunc pro fide negotiantes asserunt. sed quidem carni vnitum erat, & vnus factus est cum eo. Nam quomodo vnus Christus, nisi vna persona, vna composita natura, sicuti hominis, qui ex anima & corpore extat, cognoscimus? Si autem & animam habuit, sicuti adulteratores adulteratas nunc ecclesias docent, oppugnant se motus Dei & animæ, quoniam remouet horum vtrumque, & in diuersas operationes ducitur.

Apollinaris hæretici contra Theodorum, vbi ait: Organum & quod mouet, vnam solet perficere operationem. Quorum autem vna est operatio, horum vna est essentia. Vna ergo essentia facta est Verbi & carnis.

Eiusdem de sermone scripto ad eos, qui contra diuinam incarnationem Verbi certant propter homouisionem: Et Iudæi corpus crucifigentes, Deum crucifixerunt, & nulla diuisio Verbi & carnis in diuinis scripturis reperitur: sed est vna natura, vna subsistentia, vna operatio.

Eiusdem de sermone diuinæ incarnationis: Vbi ad similitudinem hominis dictum est, & non reminiscuntur, quoniam hæc voluntas propria dicitur non hominis,

Concil. Tom. 15.

Gg ij

Lucius episcopus Alexand. hæret.

Ioan. 1.

Apollinaris hæreticus.

qui de terra est, sicut ipsi arbitrantur, sed Dei qui e cælo descendit. ANNO
CHRISTI
645.

Item eiusdem in sermone, qui superscriptus est in Epiphania incarnationis Dei: Vnus enim Christus diuina tantum voluntate mouebatur, secundum quod & vnam eius nouimus operationem, in diuersis miraculis & passionibus vnus eius naturæ procedentem. Deus enim carnem indutus est, & creditur.

Math. 26.

Item subsequitur: Et quod dicitur: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste: verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat:* non alterius & alterius voluntatis significationem habet, & non sibi inuicem conueniētis, sed vnus & eiusdem diuine operantis, dispensatiue autem mortem recusantis: quia Deus fuit carnem ferens, qui hoc dicebat, nullam habens in voluntate differentiam.

Polemon
hæreticus.

Polemon discipulus Apollinaris, de contradictionibus factis aduersus sententias patrum: Totus enim Deus erat Christus, & perfectione carnis vnitus & factus homo, non vertibilem sensum sibi commiscens, voluntatibus naturaliter in contraria versum, sed ipse sibi tantummodo factus est sensus, inuertibili voluntate diuina omnia operatus est: sed non aliud quidem diuine, aliud autem deificatum, secundum Cappadocem Gregorium: nam & vertibilem: quoniam hoc quod potuit deificari, & terra fieri ytique potuisset secundum primum Adam.

Eiusdem de sexta epistola ad Timotheum: Qui duas voluntates dicit Christi secundum eos, qui dudum & nunc instantur, aut vnum duos quosdam introducit Christos, sibi inuicem non solum natura, sed & odiositate diuisos, aut se sibi oppugnantem docet. Vbi enim dualitas, diuisio est per omnia.

Seuerus
hæreticus.

Seueri hæretici de prosphonetico sermone facto in Daphne, in martyrio sanctæ Euphemie, vbi sic ait: Anathematizamus autem Synodum Calchedonensem, sed & tomum Leonis præfulis Romanæ ecclesiæ, & eos qui dicunt vel dixerunt, in duabus naturis vnum Dominum nostrum Iesum Christum post ineffabilem & incomprehensibilem vnitionem, & sequenter earum duas operationes aut proprietates.

Item eiusdem ex epistola ad Eleusium, vbi ait: Ana-

ANNO
CHRISTI
649.

anathematizamus ergo eos, qui in duabus naturis definierunt
vnum Christum, & singularum naturarum opera pro-
pria profitentes.

Item eiusdem Seueri ad Sergium grammaticum, vbi
ait: Quoniam igitur vnus est operans, vna est eius & ope-
ratio, & motio operaria.

Item eiusdem Seueri aduersus sanctæ memoriæ Ioan-
nem episcopum Casareæ Palæstinæ: Vna enim est opera-
tio, id est motio operaria, sicuti & vox incarnati Verbi.

Eiusdem ex epistola ad Oecumenium prima: Proprie-
tas autem in operationibus, de qua Leo Romanæ vrbis
præful dixit: Operatur vtraque forma cum alterius com-
munionem hoc quod proprium est: nullatenus apud ortho-
doxos proprietas nominabitur.

Item qui supra, in eadem epistola: Anathematizamus
eos, qui post vnitionem duas dicunt naturas, hoc est, dua-
rum naturarum operationes, aut duas proprietates.

Apollinaris hæretici de sermone incarnationis, capitu-
lo decimotertio: Dum caro ex alio habeat motionem, vti-
que ab illo qui mouet & ducit eam, * qualisque fuerit, &
non perfecte animal per se consistit: sed vt animal perfe-
ctum efficiatur, composita in vnitione principali copulata
est & composita, cælesti principali similis facta est secun-
dum passibile eius, & accipiens diuinitatem sibi * familia-
tam secundum actiuum: sic namque vnum animal per
mouentem & qui mouetur consistit, & non duo, aut ex
duobus perfectis seseque mouentibus.

Apollina-
ris.

Themestii hæresiarchæ Agnoitarum, hoc est, ignoran-
tium, & de parte Seueri, de secundo sermone, capitulo
quadragesimo primo, dato Theodoræ imperatrici ab hæ-
resiarcha Theodosianorum.

Themestius
hæresi-
archa.

Nec enim quia sacratissimus Athanasius duas volunta-
tes dixit Christum ostendere tempore passionis, iam &
duas voluntates ei debemus imponere, & has sibi inuicem
impugnantes secundum has duas intentiones: sed pie in-
telligamus, vtpote vnus Emmanuelis vnam voluntatem
modo humane, modo diuine moueri.

Eiusdem de tertio sermone aduersus Colluthum facto,
capitulo 52. vbi satisfacit pro tomo Theodosii.

Vnam dico Emmanuelis notitiam & operationem, sic-

Gg iij

uti & voluntatem. Attende igitur: sic inuertibilis vt Deus
& omnium passionum superior, humana dignatione mo-
tus secundum voluntatem securat passionem. Iterum au-
tem diuina dignatione ad passionem confidit: & per car-
nem horum vtrumque.

Eiusdem ex epistola dicta ab eo pro Salamitanis:

Vna quidem erat notitia in Christo, sicuti & voluntas
& operatio, quoniam vnus erat cognoscens, sicuti volens
& operatus.

Eiusdem de sermone facto ad Charisium monachum:
Christi namque, vtpote vnus, vnam dicimus notitiam &
operationem.

Eiusdem de scripto facto ad Constantinum episcopum
Laodicensem:

Vnam esse dicimus ipsius Christi operationem, sicuti
& naturam.

Colluthus
hæreticus.

Colluthi hæretici de satisfactione facta pro tomo Theo-
dosii:

Si vna est Christi voluntas, sicut tu dicis, aliquando qui-
dem * decibiliter, aliquando autem humane mota, sic vti-
que & non aliter, & vna vnus notitia est.

* fms.
Deo de-
cibiter.

Theodorus
Mopsueste-
nus.
Matth. 8.

Theodori impii Mopsuesteni de secundo sermone,
pro miraculis facto:

Volo, mundare, leproso dicens Saluator, ostendit
vnam esse voluntatem, vnam operationem secundum
vnam eandemque potestatem productam non verbo na-
turæ, sed dignationis, per quam vnitus est Deo Verbo, qui
per præscientiam ex semine David postea homo factus
est, ex ipso vtero familiaritatem ad eum affectualem ha-
bens.

Eiusdem de sermone incarnationis:

Secundum præscientiam Verbi ostensus, qui natus est
ex virgine sine semine homo, non est * recernitus a Verbo,
per similitudinem mentis eidem copulatus, per quam di-
gnatione vniuit eum sibi, & monstrauit eum secundum o-
perationem indissimilem sui, auctoritatem & potestatem
eamdem inseparabilem habentem, atque adorationem
pari lege non discrepantem.

Nestorius.

Execrabilis hæretici Nestorii libro secundo, quem
scripsit * Epiphanius Myseos:

ANNO
CHRISTI
649.

Inconfusas custodimus naturas, non secundum substantiam arbitrio tantum copulatas. Propter quod earum vnam voluntatem, & operationem, & dominationem videmus, dignitatis æqualitate ostensas. Deus enim Verbum assumens quem prædestinavit hominē, per potestatis rationem ad eum non est secernitus propter præscitū affectum.

Eiusdem ex eodem libro sermone quarto:

Non alius erat Deus Verbum, & alius in quo factus est homo: sed vna vtrorumque persona, dignitate & honore adoranda ex omni creatura, nullo modo aut tempore diffensione voluntatis aut tractatu diuisa.

Eiusdem ex epistola ad Alexandrum Hierapolitanum emissā:

Duarum naturarum vna est auctoritas, vna virtus, vna potentia, & vna persona secundum vnam dignitatem & eundem honorem.

Pauli diaconi Persæ Nestoriani de sermone iudicii:

Paulus Nestorianus.

Quoniam substantialiter Dei Verbi ad hominem, quem assumpsit, non est vnitio facta, non est vna natura effecta. Si autem vna natura facta non est, vna substantia vnus personæ Christi facta non est. Ergo secundum dignationem vnitio facta est, voluntate & similitudine mentis detenta, quatenus & differentia naturarum inconfusa ostendatur, & dignationis mysterium singulari voluntate probetur.

Themestii hæretici ad eos qui dicunt, pro eo quod vna est Deo decibilis operatio, omnium habuit scientiam humanitas eius: Vna existente simpliciter operatione in Christo, qualis quando quidem aut erit Deo decibilis, aut humanitatis digna? Nam vnum erat, qui operabatur in omnibus, incarnatum videlicet Dei Verbum.

Themestius hæreticus.

Eiusdem de satisfactione ad generalitatem monachorum exposita pro viginti capitulis:

Vnam quidem semper de toto dicimus operationem, tam in diuinis signis, & in his quæ humane operabantur in Christo.

Eiusdem de satisfactione facta secundum querelas nefandissimi: Vna namque aliter Christi scientia, quoniam & operatio. Nam vnum erat atque idem, qui cognoscebat & operabatur siue humana, seu Deo decibiliter.

Eiusdem ad Marcellum presbyterum, & Stephanum diaconum: Et in alia epistola, honorabiles patres, petiuimus vestram sanctitatem minime molestari contra nos, quoniam diximus vnam Christum eandemque habere scientiam seu operationem.

Eiusdem ad eosdem: De hoc quod scribitis sanctissimi sapius, quoniam vnam quidem oportet dicere Christi operationem, minime autem adiicere, eandemque, sapius quidem vobis satisfecisse dinoscor, sed & nunc eadem scribo.

Colluthus
hæreticus.

Colluthi ex rescriptis contra Themestium pro Theodosio: Huius sensus & beatissimus papa noster Theodosius, vnam Deo decibilem operationem in Christo asseruit, non ad differentiam eorum quæ perficiuntur, inspicens, sed ipsam operariam virtutem innuens Saluatoris.

Iulianus
hæreticus
episcopus.

Iuliani hæretici quondam Halicarnassensis episcopi, de sermone contra Manichæos:

Si quis post ineffabilem & incircumscriptam vnitionem ausus fuerit dicere duas naturas, aut duas substantias, aut duas operationes, vtpote duas personas dicens, & duas substantias, anathematizetur.

Theodos.
hæreticus.

Theodosii hæretici Alexandria, de tomo ab eodem scripto Theodora Augusta:

Reliquum est, vt vna sit operatio ex vtriusque deifica, quoniam vnus esse & eiusdem dicimus Deo decibilia omnia, atque irreprehensibiles passionem.

Item eiusdem: Vnam esse Deo dignam operationem compositi Christi secundum eius humanitatem, sancti & sapientes patres prædicauerunt.

Theodulus
Nestorianus.

Theoduli Nestoriani in secundo libro, quem scripsit de consonantia noui & veteris testamenti: Vna ergo dignitas imperatoris & imaginis, vna autem vtriusque operatio. & post paululum: Evidenter etiam inquit, & honorem regalem ab omnibus assumit, quia iam vna est dignitas imaginis & præstituentis eam. Deo autem vna est in ambobus operatio.

Colluthus.

Colluthi de satisfactione pro Theodosio hæretico: Facta vna est Christi voluntas, & aliquando quidem diuine, aliquando autem humane mouebatur. Sic enim, & non aliter, vna vnus scientia.

Seue.

ANNO
CHRISTI
649.

Seueri hæretici de conscriptis eius ad Ioannem hæreticum, quondam episcopum Alexandria:

Seuerus
hæreticus.

Secundum adiectionem & innouationem fidem definiuit Calchedonensis Synodus, & diuisit in duos vnum incarnatum & humanatum propter nos Deum Verbum, saluatorem nostri generis & redemptorem, in duabus naturis eum intelligi dicens, & earum naturarum operationes & proprietates post incircumscriptam ineffabilem vnitionem, & tomum Leonis Romanæ ecclesiæ præfulis in expositione propriæ definitionis prædicta Synodus amplexa est, columnam eum rectæ fidei appellans.

Carpit Synodum
Calchedonensem.

Colluthi de satisfactione pro tomo Theodosii facta:

Colluthus.

De operatione sermo erat, o astutior oratorum, & in operationes versus es. Vna est Christi operatio, o prudentissime, & non alia & alia, sed magis eadem.

Eiusdem de eadem satisfactione: Ita & non aliter de operatione quoque dicimus. Hæc namque indubitanter diuina est, utpote superans secundum patres: optime diuersa autem, quæ ex ea perficiuntur, diuina & humana, iuxta quod sumus edocti.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Ex his qui dudum nobis relecti sunt, hæreticorum sermonibus, quos Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus consonanter amplexi sunt & confirmauerunt, apertius illa dogmatizantes, quæ in eorum conscriptis legimus, reprehenduntur, licet, ut dictum est, in deceptione simpliciorum hæc dixerunt esse pietatis dogmata: non utique pertimescentes blasphemiam, dum dicitur: *Væ qui dicunt malum bonum, & bonum malum. Væ qui ponunt tenebras lumen, & lumen tenebras: qui ponunt amarum dulce, & dulce amarum. Væ qui sapientes sunt in oculis suis, & coram semetipsis prudentes. Qui iustificant impium, & iustitiam a iusto auferunt. Propterea sicut comburitur stipula ante faciem ignis, radix ipsorum sicut fauilla erit, & flos eorum sicut puluis ascendet.* Nec enim voluerunt legem Domini sabaoth: & misit manum suam super eos, & percussit eos, sicut dicit magnus Isaias. Propter hæc igitur, quæ ab eis præsumpta sunt siue confusa, illud oportet dicere, quod ipse Dominus iterum dicit

Concil. Tom. 15.

Hh

1. Reg. 15.

per Samuelem prophetam : *Quoniam subsannastis verbum Domini, & subsannauit vos Dominus*, vt non valeatis esse episcopi catholicae ecclesiae. In aperto namque hi verbum fidei dominicae subsannauerunt, immutantes orthodoxam eius confessionem, quam probabiles catholicae ecclesiae patres, sanctaeque quinque Synodi consonanter praedicauerunt. Vnde suae consonantiae cum haeticis ostendentes plenam infidiam, properauerunt non solum eadem dicere, sed & similia cum illis agere. Nec enim dicere quae illi dicunt sufficit in approbatione perfecta consonantiae ipsorum, sed etiam contradicere quibus illi contradicere nituntur, & per eadem, neque per alia verba. Ideoque contentionem quam habent cum illis contra sanctos ac venerabiles patres, hi per sua studia declarauerunt, in propria ecclhesi dicentes. Similiter autem & duarum operationum dictionem multos scandalizare, vtpote a nemine dictam sanctorum & praecipuorum catholicae ecclesiae mystagogorum. Sed & consequens erit, vt duos confiteamur volentes, contrarie adinuicem venientes: Deo quidem volente saluberrimam passionem explere, incarnatione autem in eo facta obuiam eunte ipsius voluntati & oppugnante: per hoc asserentes duas contrarias sibi voluntates introduci, quod impium est & extraneum Christiani dogmatis. Si enim insanus Nestorius duas voluntates dicere non praesumpsit, e contrario autem eandem voluntatem in duabus personis, quae ab eo finguntur, confessus est: quomodo possibile est orthodoxam confitentes fidem, duas easdemque contrarias voluntates in eo suscipere? Vnde sanctos patres in omnibus & in hoc sequentes, vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi verissimi Dei confitemur. Sed & in propria epistola Paulus Pyrrhi successor similiter ait: Propterea & vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi intelligimus, ne contrarietatem, aut differentiam voluntatum vni eidemque personae Domini nostri Iesu Christi applicemus, aut ipsum se expugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Sic etenim euangelicam intelligamus lectionem, vbi dicitur:

Non vt faciam voluntatem meam, sed eius qui me misit. Sed & in recusatione calicis non diuersam in vnum eundemque Christum & resultantem introducentes volun-

Ioan. 6.

ANNO
CHRISTI
645.

ANNO
CHRISTI
649.

tatem, magis autem negatiue & non positiue hanc suscipiamus vocem. Non enim quasi eo existente, hoc verbum dictum est, sed ac si non est, vt peritissimus in dogmatibus theologus Gregorius ait: nec vtpote animata intellectualiter carne Verbi imprompta existente ad totius mundi salutiferam passionem, aut discordantem a patre, seu inhabitante sibi Verbo. Huius autem intellectus acribiosissimum expositorem & interpretatorem suscipiamus bis acutum spiritalem pugionem Cyrillum in quarto de anathematibus, contra quæ duodecim capitula oppositiue a Theodoro conscripta sunt: similiter autem & Pyrrhus consonat his in epistola directâ ab eo apostolicæ memoriæ Ioanni prædecessori nostro, dicens: Quoniam ego dico, non possunt duæ voluntates in vna persona atque in seipsa subsistere, sed per omnia resistunt sibi & repugnant re ipsa. Quia enim antea idem admirabilis doctor ait: Illius enim velle non erat contrarium Deo, quippe omne deificatum, vt ne fortassis aliqui suspicentur positiue fuisse dictum, hic apertius hoc ipsum declarauit dicens, ac si ab eo qui assumpsit, huiusmodi verbum fuisset. Non enim qui assumptus est. Ecce autem apertius, sicut dictum est, non solum similia sapuerunt, sed & per eadem verba, vel syllogistica stultitia sanctos patres nostros expugnauerunt, æmulationis ambitu, quam contra nos habent, iacula verborum contra theologos illicite mittentes, siue contra sanctam Dei catholicam & apostolicam ecclesiam. Hoc autem luculentius ostendamus & per comparationem alterutram vtriusque partis, quæ nobis in præsentirelectæ sunt, hoc est, præcessorum hæreticorum & auctorum nouitatis, ordinabiliter distinguentes ita:

Collatio
eorum quæ
ab heretici-
cis vtrius-
que dicta
sunt.

Hæretici dixerunt: Qui duas dicit voluntates secundum eos, qui prius & nunc insistantur, aut vnum duos quosdam Christos introducit, a semet non solum naturaliter, sed etiam infestatiue distantes, aut certe seipsum expugnantem prædicat.

Et quidem auctores nouitatis dixerunt: Propterea vnam voluntatem dicimus, vt ne ipsum sibi repugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus.

Hæretici dixerunt: Sed non vnum quidem diuinum, aliud autem deificatum, secundum Cappadocem Gre-

Concil. Tom. 15.

Hh ij

gorium. Vbi enim dualitas, per omnia & diuisio.

Auctores nouitatis dixerunt: Vtpote minime posse habentes duas voluntates, in vna persona subsistere sibi, sed per omnia oppugnantes se, atque sibimet resistentes.

Hæretici dixerunt: Nec enim, quia magnus Athanasius voluntates dixit Christum ostendere tempore passionis, iam & duas voluntates eidem applicemus, & has sibimet repugnantes: sed cognoscamus vtpote de vno, vnam esse voluntatem Emmanuelis.

Auctores nouitatis dixerunt: Sed & in recusatione calicis non diuersam atque contrariam introducimus voluntatem. Propterea in omnibus, & in hoc sequentes sanctos patres, vnam voluntatem Domini confitemur.

Hæretici dixerunt: Proprietas autem in operationibus, de qua Leo Romanus præsul dixit: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione quod proprium est: non vtique ab orthodoxis in Christo proprietas nominabitur, quia non est in operationibus Christi affixa proprietas. Propterea anathematizamus Calchedonensem Synodum, sed & tomum Leonis, & eos qui dicunt aut dixerunt, in duabus naturis vnum Christum post vni-tionem, & sequenter earum operationes & proprietates.

Auctores nouitatis dixerunt: Similiter autem & duarum operationum vocem multos scandalizare, vtpote a nullo de sanctis & probabilibus ecclesiæ mystagogis dictam. Si quis igitur a præsentis despector prohibitarum fuerit effectus, hunc, si quidem episcopus, aut presbyter, vel diaconus fuerit, ab omni eum esse sacerdotali ministerio & officio suspensum decernimus. Si autem monachus aut laicus, de sancta communione separamus.

Hæretici dixerunt: Propterea & vnam eius scimus operationem in diuersis miraculis & passionibus, vnius eiusdemque naturæ procedentem.

Auctores nouitatis dixerunt: Vna operatione vnum eundemque Christum operari Deo decibilia & humana. Per hunc etenim pium intellectum Leo quoque Romanus præsul intellexit & docuit, dicens: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione. Ergo in vtrisque eadē & simili hæresi reperta, sed etiam contradictione

ANNO
CHRISTI
649.

sanctorum patrum, necesse est & simili eos increpatione percelli; imo magis maiore his atque asperiori: quoniam nec precedentium se hæreticorum ictibus emendati sunt, sed & amplius malum ex maligna mente conceptum concinnare ausi sunt, in deceptione simplicium dicentes, in omnibus sanctos patres, eosdem & in hoc sequi, & hæc esse sancti Calchedonensis Concilii dogmata, beati quoque Leonis, & omnium omnino sanctorum patrum & Synodorum: quod utique anteriores hæretici dicere nullatenus præsumpserunt, sed potius confessi sunt per contradictionem illorum, quia Gregorii quidem Cappadocis est dicere in Christo diuinam voluntatem & deificatam voluntatem; Athanasii autem duas voluntates, diuinam & humanam confiteri; & beati Leonis siue Calchedonensis Concilii duas prædicare proprietates & operationes, sicuti & naturas. Aduocati autem nouitatis & hoc ipsum dicere negauerunt, per falsitatem superantes præcessores suos hæreticos, quatenus per laudabilem vocem improbam eorum hæresim acceptabilem faciant, dum nimis reprehensibilis extat, & coram omnibus ut instabilis denudata. Quomodo namque possibile est, sicut aiunt, & sanctos patres sequi, & hæreticorum apertissime confiteri dictiones? perfecto dum nec vnam probabiliū patrum in eorum ecchlesiā ad fidei dicendam professionem suam vocem producere potuerunt: nisi tantummodo scelerosi Nestorii, vecordia similitudinem voluntatis concordantem, sibimet produxerunt, dicentes: Quomodo est possibile duas voluntates eos confiteri, Nestorio nullatenus præsumente hoc prædicare in duabus personis ab eo simulatis? Quapropter similiter in omnibus & in hoc sequentes eum, duas quidem dicere non præsumpserunt, vnam autem cum illo per similitudinem voluntatis confessi sunt voluntatem: & propterea simili cum eo merito *reatitudine innotati sunt.

Mendaces
hæretici.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis dixit:

Propheticus in eis impletur sine dubio sermo: *Confusi* Jerem. 20.
sunt nimis, quia non intellexerunt ignominias suas, quia in æ-
ternum non obliuiscuntur: maxime eo quod dicunt ex impe-

H h iij

ritia, quoniam per dictionem duarum operationum, per omnia duæ voluntates sequuntur, contrarie sibi habentes. Si enim in operationibus nullam esse dixerunt contrarietatem, quomodo a minime contrariis operationibus voluntates contrarias colligere machinantur? Et iterum, quomodo operationes dicunt sequi voluntates, naturis autem nullatenus eas sequi confitentur, & propterea operationes quidem voluntarias esse iam denuntiant, per vtramque autem eiusdem naturam voluntarium Christum minime confitentur, sed sine voluntate secundum naturam eundem esse denuntiant? Verumtamen quomodo dicunt voluntates sequi operationes, vtrumne contra naturam * aut naturaliter? Si quidem contra naturam, peccatorem hominem, non enim incarnatum Deum Christum denuntiant esse, vtpote contra naturam voluntatem suam secundum sensum eorum habentem. Si autem naturaliter, vnum eundemque Christum esse compositam asserunt naturam, pro eo, quod vnam in eum naturalem colligunt voluntatem, si vtique naturaliter operationem voluntatem sequi fatentur: ac per hoc aut diuisionem aut confusionem procul dubio eos confiteri necesse est: & diuisionem quidem, quia contra naturam est: confusionem autem, quia naturaliter sequi operationem voluntatem prædicant. Si autem neque naturaliter, neque contra naturam sequi dicunt operationem voluntatem, sine substantia, sicuti & insensibilem, proprium diuulgant sermonem. Quomodo autem naturalem differentiam voluntatum vnius eiusdemque impersonalem retorquent contradictionem eorum, quæ sibi contraria volunt personæ, per hoc quod commentantur & dicunt, vtpote Deo Verbo volente salutarem passionem explere, carne autem eius contradicente illius voluntati & resistente? vt ex hoc necesse sit duos contraria volentes introduci. Apertissime enim per hæc, quæ ab eisdem machinantur, suis laqueis irriti arguuntur. Per abnegationem enim personarum, quæ sibi contraria volunt, ignorauerunt ipsi confitentes eadem sibi volentes personas. Nam si ex contrarietate voluntatum contraria sibi volentes duas personas introducunt, iam necesse est eos & per consonantiam volun-

ANNO
CHRISTI
649.

tatum duas eadem sibi volentes introducere personas, quoniam aut consonantem, aut contradicentem verbo utique carnem dabunt, nisi cum Ario & Apollinare hanc sine anima omnino & immobilem esse denuntiant. Sed quoniam utpote vno existente Christo, qui vult & operatur, vnam eius operationem definiunt & voluntatem, ex hoc quod dicunt, quia volentis est voluntas, & operatio operantis: necesse iam habent, & utpote vno existente, qui vult & operatur, sancto Spiritu, ipsius substantiam, quæ sine initio est atque vnius deitatis, in tribus diuidere voluntatibus & operationibus, quod omnino nefandum est. Ignorauerunt enim, quoniam licet volentis est voluntas, & operantis operatio, sed non utique absolute volentis, sed naturaliter volentis; nec absolute operantis, sed naturaliter operantis: & hoc certum est, quia & ipsa appellatione ex natura operantis atque volentis, utramque habere dinoscitur voluntatem & operationem. Sic namque hominis voluntatem & operationem, humanam dicimus: angelicam autem angeli, & diuinam Dei. Propterea & utramque, diuinam dico & humanam, quoniam ipse Deus & homo est, ipsi tribuunt catholicæ ecclesiæ patres. Nec enim vlla ex hoc dissensio introducitur, sed vtriusque naturæ eiusdem perfectionem significat: neque dissensionis fomitem confessionem naturarum eius, aut naturalium voluntatum ipsius & operationum, sed tantum peccatum cognoscimus, de quo penitus naturaliter alienus & interemptor Dominus extans, & nostræ dissensionis liber fuit: quem in duos diuidentes contrarii, & ex ipsa re arguuntur, quam in vna voluntate, quæ ab eis dogmatizatur, in scripto proferunt, dicentes utpote in nullo tempore intellectualiter animata eiusdem carne, ex proprio impetu contrarie vnito ei substantialiter Deo Verbo, naturalem eius motionem habente, sed quando, & qualem, & quantum Deus Verbum volebat. Hoc enim dicentes, & Nestorii diuisionem superauerunt: quoniam Nestorius non quibusdam secundum sensum eorum nutibus, sed potius per meritum & auctoritatem æqualemque honorem assumpti a Verbo secundum eum hominis tam motionem & vnitionem asserbat: cum utique & omnes sancti & con-

*Psalms. 15.**Hebr. 4.*

fessores diuinum nutum & voluntatem in vniuerso tempore secuti sunt per omnem suam naturalem ac spontaneam motionem, de quibus & dictum est: Omnes voluntates eius inter illos. Quomodo igitur hoc, quod & sanctis pertinet, vt non dicam omni creaturæ, quia omnia mihi & iussione Dei naturalem habent motionem temporaliter & cum mensura & specie, quæ ab ipso prudenter vnicuique, nec non apte definita, quasi vt magnum aliquod & super naturam applicare intellectualiter animato Domini corpori crediderunt, & ex hoc vnum in duos diuidunt Christum, vtpote carnem eius dicentes nutu ipsius naturalem suam facere motionem, & non vnum eundemque Christum, quomodo Deum naturaliter & hominem diuine pariterque humane motum sponte, diuina & humana absque qualibet dissonantia & diuisione naturaliter celebrantem? Sic etenim, secundum sanctorum patrum doctrinam, idem atque vnus Dominus Deus noster Iesus Christus pro omnibus quidem mori ex voluntate habuit, eo quod ita diuina eius natura volebat: & iterum ex voluntate non habuit, propter passionem crucis, & quantum carni congruebat, mortem recusans. Si igitur non pro contrarietate voluntatum, sed propter virtutem mysticæ confessionis in vno eodemque Christo velle & non velle venerabiles prædicant patres, vtpote eodem specialiter tam assumptionis seu dispensationis incontaminatæ ostendente rationem: & quidem assumptionis in hoc, quod vult suæ carnis naturam approbare, id est, hominem seipsum naturaliter factum fuisse, & propterea naturalem carnis pauiorem sponte pro nostra salute suscipientem, quatenus ab eodem nos prouidentissime liberaret, sicuti & ab omni passione, videlicet vt expertus per omnia ad similitudinem nostram sine peccato: dispensationis autem in hoc, quod vult secundum patris eius & inenarrabile propositum deificare nostram naturam, pro eo quod passus est carne pro nobis. Qualis ergo vel quæ iam ex vtraque ratione dissensio contra Saluatorem ab antiquis & modernis hæreticis commentata est, euacuare conantibus magnum eius circa nos dispensationis mysterium? Et propterea non solum duas eiusdem voluntates refutare

con-

ANNO
CHRISTI
649.

contendunt, sed & naturales eas esse recusant: quia per
dissensionem quidem numerum contradicunt, per ne-
cessitatem autem naturales eas dicere machinantur, ut-
pote omni naturali sub necessitate ab illis definito. Et si
hoc ita est, quomodo non & omnes naturales Saluatoris
nostri perimunt proprietates, sed & ipsam naturalem, id
est, substantialem naturarum eiusdem vnitionem, & na-
turalem eiusdem benignitatem, sed & fructum eius na-
turæ? Voluntatis propositum similiter perimunt, utpote
omnibus naturalibus, secundum sensum eorum, sub ne-
cessitate ab eisdem patribus definitis. Sed & reprobat eos
rationabiliter beatus Cyrillus cum illis, qui iam ab eo-
dem sunt sapienter reprobat, satisfaciens eis pro tertio
capitulorum suorum, qui propter naturalem vnitionem
querulati sunt eum, & non velle ex hoc concinnant,
hæc dicens: Quoniam autem ineptus nimis factus est ser-
mo eius, omnino difficile non est volentibus perpensare.
Dixit enim, quoniam per omnia & penitus quæ natu-
ræ sunt, necessitati legis subiacent: & in huius approba-
tione deduxit asserens, quia contra voluntatem esuriem
& sitim suscipimus, in hoc natura nos compellente, etsi
quisquam noluerit. Sed erat viri prudentis & limatum
habentis intellectum, super hæc cetera quoque contem-
plari, quæ videlicet merito ampliori congruunt rationi.
Aut non est verum, quia naturaliter rationalis est homo,
ergo contra voluntatem & ex necessitate rationalis est?
Quidnam, dic mihi, & omnium Deus non est naturali-
ter bonus, vita, lumen, sapientia, virtus? Ergo & ipse
contra voluntatem necessitate est, quæ est. Sed ut arbi-
tror, ita intelligere velle, extremæ vecordiæ non est in-
cognitum. & iterum ad Hermen scribens, ait: Est nam-
que non sine voluntate, quæ est naturaliter concurren-
tem habens naturæ voluntatem, esse quæ est. Sed & bea-
tus Augustinus in quinto libro contra Iulianum Pelagia-
num similiter ait: Numquid Iuliane, quando angelus aut
homo aliquid vult, non natura eorum aliquid vult? An-
gelus & homo naturæ non sunt? Quis hoc dicturus est,
quia non sunt? Si ergo naturæ sunt angelus & homo,
certum est, quia natura vult, quando angelus vult; & na-
tura vult, quod homo vult. Et iterum alibi in eodem li-

Concil. Tom. 15.

Ii

bro. Numquidnam Iuliane ab homine voluntas hominis non procedit? Quomodo autem ab homine procedit, si utique de natura eius non procedit, dum quando & ipse homo natura est? Ecce apertissime sanctorum patrum veneranda doctrina manifestavit nobis, quoniam velle naturæ est in eis, qui substantialiter velle a Domino percepisse noscuntur: & propterea voluntates naturales sunt, & omni necessitate carentes. Et quoniam aliter quam ita sapere, stultum esse definiunt patres, dum maxime illi iam, id est, antiqui & noui hæretici, minime naturalem esse dicentes voluntatem, quæ ab ipsis confiteatur, sed contra naturam eandem dogmatizant, peccatorem, ut dictum est, Dominum & Deum nostrum ex hoc commentantes, & propterea sanctorum patrum doctrinas aut apertius denegantes, aut stulte interpretantes, sine dubio conuincuntur. Sic etenim & Paulus quidem Constantinopolitanus antistes in propria epistola sancti Gregorii vocem fraudulenter adulterare studuit, ponens quidem e cælo descendere filium, quod utique theologice interpretatus doctor, hoc est, in diuina voluntate consubstantialis trinitatis: callide autem intellectum huius dictionis diripiens, & ubi dicit: *Pater, si potest fieri, transeat calix*: non ita interpretatum a Theologo, ille temere contra doctrinam eius, alterius vocem connectere studuit in peremptionem humanæ Saluatoris nostri voluntatis, id est, deificatæ secundum doctoris sententiam. Pyrrhus autem & ipse similiter deificatam voluntatem theologice accipiens, conditam esse voluntatem asseruit sanctæ & consubstantialis trinitatis, utpote secundum eos deificatam, ac per hoc iam & ipsam naturam; quod omnino impium est, & illorum imperitiæ argumentum; in paternis doctrinis sponte desipientes. Nam Theologus recusationem calicis non theologice secundum illos interpretatus est, sed consonanter omnibus sanctis patribus, & ipse in humana Saluatoris voluntate huiusmodi pie dictionem suscepit. Non enim pro alterius introductione, aut ignorantia causa iuxta commentum hæreticorum. Nec enim si possibile erat, aut non ignorare eum conuenit, aut pro voluntate introducere voluntatem, quoniam illius velle nihil erat

Math. 26.

ANNO
CHRISTI
649.

contrarium Deo, totum deificatum: sed in manifestatione verissimæ eius & perfectæ humanitatis hæc eadem assererat. Nam & laboravit, & esuriuit, atque sitiuit, & conturbatus est, & lacrymauit lege carnis. Tempore namque passionis huiusmodi nomina fatetur. Non enim inconuertibilem naturam & superiorem ab omni passione, sicut omnibus manifestum est. Ergo nec sibi, nec aliis patribus contradicens denominatus doctor, hic quidem nobis, alibi autem Saluatori recusationem studuit applicare: sed in omnibus sibi sanctisque patribus consonans, contrarietatem quidem euacuauit, deificatam autem prædicauit voluntatem, id est, humanam, sicut & diuinam & inconditam in incarnato Deo Verbo, & perfecte pro nobis humanato, utpote per simile similem expurgante, & per omnia sua, sicut ait, omnia sanante quæ naturæ nostræ sunt naturalia, secundum veram & misericordem mysterii traditionem: quam auertentes auctores nouitatis, ad hæreticas fabulas versi sunt, & a vera per eius expositionem errantes prædicationis doctrina.

Deus dedit sanctissimus episcopus insulæ Sardiniae, dixit.

Ad perfectam redargutionem prædictorum hæreticorum, etiam nouitatis præsumptorum, oportet nos procul dubio sanctum Cyrillum denuo proferre in prædicto testimonio, id est, satisfactione, quæ pro quarto duodecim capitulorum eiusdem doctoris facta est, cum maxime interpretatorem & expositorem dicant eum existere pii intellectus in Christo Deo prædicatis dogmatibus. Dicit enim in eadē satisfactione contra querulantes eum, & dissensiones ei, magis autem dispensationis mysterio introducentes, pro eo quod omnes vni eidemque Deo Verbo incarnato euangelii voces tribuit hic apertius doctor. Sed & arbitratur aliquid prudentiæ & inexpugnabile dicere. Ait enim: Si Deo Verbum est, quid clamat: *Pater*, si possibile est, transeat a me calix iste? Primum quidem discordat a patre, sed & non recte recusat calicem bibere, cum & minime ignoraret, ait, quoniam mundo salus existeret passio ipsius. Ergo non sunt huiusmodi voces Dei Verbi voces. Sed audiet & a nobis, qui talibus profanis ducitur intentionibus: Ergo quia tibi videtur Dei

Verba Cyrilli contra Theodoretum. Matth. 26.

Concil. Tom. 15.

Ii ij

quidem Verbi huiusmodi esse voces negare, tantum autem eas formæ serui aptare putas, ne iterum in duos filios non diuidis vnum? Et cui de sapientibus hoc non apparet? Dicturus est namque fortassis quisquam tuas sequens, o ille, intentiones: Quoniam incredulum & ultra competentem rationem est, formam serui recusare passionem, & dissentientem videri a patre, atque a Verbo in eodem habitante. Sciebat enim passionem suam ad salutem fore his qui sub cælo sunt, & vitæ præparationem his qui morti subiugati sunt. Pro qua re oportebat eum, ait, videri & trepidatione superiorem, & diuinum nutum sequi properantem. Ideoque non sentis desipiens inaniter, quæ est igitur tanta prauitas cogitationum? Ego dico sine qualibet pigritia, quoniam parua quidem, quantum ad Dei Verbum pertinet, omnia humana existunt. Quæro autem exinanitionem cuius factam intelligamus, & quis hoc passus est sponte? Si enim, vt ipsi dicunt, serui forma, id est, quod ex semine Dauid factum est, quomodo aut qualiter exinanitus est, si assumptus est a Deo? Si autem hoc, quod in forma & æqualitate Dei existens, Verbum seipsum exinanire dicitur, quomodo iterum aut qualiter exinanitus est, si recusat exinanitionem? Exinanitio autem Dei Verbi, quod vtique nescit pati immutationem, est aut agere & dicere quidquam de humanis propter dispensatiuam conuentionem, quam habuit cum carne. Sed & si factus est homo, mysterii ratio nullo modo in natura ipsius nocebit eum. Mansit enim quod erat, & in humanitate exinanitus propter vitam & mundi salutem. Ergo non duabus personis, sed vni Christo & Filio & Deo euangelicas & sanctorum apostolorum proponamus voces, & neque diuinam eius minorantes naturam & gloriam propter humana, neque negantes dispensationem, sed ipsius Verbi factam credentes, qui propter nos incarnatus est. Ecce igitur apertissime denominatus doctor hæreticam pestilentiam destruxit, hoc est, temerariam dissensionem voluntatum, quam contra Saluatorem nostrum colligere imperiti contendunt, profanas intentiones easdem appellans, & prauitatem malorum intellectuum. Vnde viriliter reprobans eos, & nullatenus penitus aut contra deitatem,

ANNO
CHRISTI
649.

aut contra humanitatem vnigeniti quamlibet dissensionem, vtpote hæreticam & condemnabilem, suscipiens, confirmat prudenter mysterii exinanitionem, per quam ipse qui in forma & similitudine Dei est Verbum consistens, nullatenus recusauit operari & dicere humana propter conuentionem quam habuit cum carne: pro quo ipsi vni & soli Christo ac Filio & Deo euangelicas sanctorumque apostolorum de eodem applicat voces, quoniam neque diuinam eius minuit naturam propter humana, neque propter diuina eius dispensationem denegat. Ergo secundantissimus ait Cyrillus: Euacuant illi exinanitionem vnigeniti Dei, & misericordem eius propter nos renuunt dispensationem, qui minime eidem Saluatori quomodo homini propter nos facto tribuunt voces, per quas dicit: *Pater, si potest fieri, transeat a me calix iste*: in approbatione Matth. 26. perfectæ eius propter nos incarnationis, vtpote de nostris nihil penitus eodem recusante, omnia autem secundum veritatem naturaliter comprobante, ea videlicet, quæ in nostra essentia demonstrantur, absque tantummodo peccato: sed alio extra Saluatorem huiusmodi mysticæ orationis eius applicantes voces, & in interemptione ipsius, dissentientem eum asserunt, vtpote in eo hanc intelligere nolentes iuxta piam sanctorum patrum doctrinam. Factus namque est homo Dei Verbum, sicut ait denominatus doctor, non vt iterum, sicut Deus ante incarnationem agebat omnia, operetur & loquatur, sed multoties propter officium dispensationis cum carne loquatur quoque aliqua sicut homo. Hanc igitur habentes mysterii virtutem, quomodo non est inconueniens scandalizari, audientes fortassis humane loquente eo? Loquitur enim vt homo, loquitur autem & vt Deus; in vtrisque autem habens potestatem: non enim secundum hæreticos dissensionem. Et dicebat quidem humane: *Nunc anima mea turbatur*: diuine autem: *Potestatem habeo ponere eam, & iterum potestatem habeo resumere eam*. Potestatem habere ponere, & iterum resumere animam, Dei Verbi erat virtutis. Sic igitur quando dicit aliquid diuinum, cum homo factus est, non scandalizamus, sed consideramus vnitum carni Verbum: sic & quando loquitur aliquid vt homo, non scandalizemur, considerantes quia propter nos factus est ho-

mo, & congrua humanitati loquitur, quam propter nos suscepit cum omnibus eidem appertinentibus naturaliter. Proprium est autem humanitatis plangere, conturbari, anxari & recusare mortē, atque similia his pati. Quia igitur quam maxime quod assolet non per omnia voluntatis eius fuit, verumtamen propter salutem omnium & vitam, spontaneam fecit crucis passionem. Si enim non fecisset spontaneam, dum & nimis contra voluntatem erat pati, qualis iam intelligere occasio ut oraret & diceret: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste?* Intende enim, quomodo contra voluntatem est Saluatoris passio, quoniam per omnia & omnino oportebat eum pati propter bona quæ ex passione accedere noscuntur. Et ideo spontaneum hoc ipsum fecit propter nostram salutem. Nec enim increparet traditorem, utpote super omne malum excedentem, asserens quia melius illi erat prius non nasci. Sed neque dignū esse omnino supplicii arbitraretur aliquando suæ voluntatis ministrum, videlicet si eidem pati spontaneum esset. Quoniam autem ut culpantem vlciscitur, quomodo non est apertissimum, quia ultra voluntatē sustinet passionem? Sed quia semel factum est ex malitia Iudæorum, & ex caliditate diaboli exortum, propria virtute viam salutis & vitæ manifestavit hominibus. Et hæc quidem memoratus doctor. Veteres autem & noui hæretici, eiusdem doctoris prudentissimos sermones transgredientes, si quidem aliquid diuine audierint loquentem Salvatorem aut facientem, quasi non scandalizantur. Si autem naturaliter quidquam humanum audierint, sine dubio scandalizantur, minime considerantes quia factus est homo, & quæ humanitati congruunt, locutus est & perficiebat, quam videlicet propter nos suscepit cum omnibus in hærentibus ei naturaliter. Sed arbitrantur isti sapientiores se ostendere sanctorum patrum, & dicunt ex proprio errore, quia propter hoc factum est homo Dei Verbum, ut iterum quomodo tantum Deus ante incarnationem omnia agat & loquatur diuine, & nihil omnino humanum propter utilitatem dispensationis carnis, tantumque in eorum phantasmate huius dispensationis positum esse mysterium, utpote nihil Verbo secundum nos loquente aut operante penitus: sed & si quid locutum est, aiunt, nos tantum simpliciter

Matth. 26.

Matth. 26.

ANNO
CHRISTI
649.

designat, non autem semetipsum essentialiter factum hominem demonstrat, cum permanet perenniter ac naturaliter Deus. Ergo si propter hoc, quod dicunt sancti patres in vtrisque habere Dominum & Deum nostrum potestatem, vt diuine pariterque humane operetur & loquatur, in approbatione vtriusque naturæ ex quibus consistit, & quia spontanea & contra voluntatem erat ei passio, dissensiones aduersus eum colligere properant in peremptione naturalium eius voluntatum & operationum, certum quia non solum incarnationis eius denegant mysterium, sed & diuinitatis eius excludunt rationem, iniustum eum per indiscretam increpationem cognoscentes, si vtiq;e, quomodo & pater perhibuit, suarum voluntatum ministrum damnauit. Nec enim intellexerunt, in tenebris suæ nouitatis deambulantes, incarnati Dei mysteria: & propterea decepti in eorum dissensionibus corrupti sunt, & in necessitatibus suis absorpti sunt. Has enim dissensiones & necessitates in abnegatione quidem dispensationis, euacuationem autem paternæ doctrinæ insipienter construentes, diligentius ab eisdem patribus per nos successores eorum destructi sunt, vt in eis impleatur quod a beato Isaia prouidenter dictum est: *Stultus stulta loquetur, & cor eius vana intelliget, vt perficiat iniqua, & loquatur ad Dominum errorem.* ^{Isa. 32.} Sed quid faciet, ait post hæc, quando omnes illos Dominus Deus in iudicium adduxerit, vt discernat inter eos, de quibus impie gesserunt in eum?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Quoniam prædictis viris, id est, auctoribus nouitatis conceptum est cor inaudiens & inobediens, iuxta quod scriptum est: *Declinauerunt & abierunt, & non dixerunt* ^{1er. 5.} *in cordibus suis: Timeamus Dominum Deum nostrum:* annuntiare autem salutare eius, id est, Verbum incarnationis iubemur fiducialiter, & ideo necesse est nobis hoc facere per tubas spirituales, id est, sanctos venerabiles patres. Audiamus ergo iterum eundem beatum Cyrillum, hæc prudentissime prædicantem, vt nihil omnino negetur de naturæ nostræ unitis in eo substantialibus proprietatibus, sed per omnia tentatum sponte propter nostram salu-

tem, absque tantummodo peccato, Dominū & Deum nostrum Iesum Christum. Dicit enim, vt audiuius per lectionem, ita: Quoniam sicut minime mors destrueretur si non fuisset mortuus, ita in vnaquaque passione carnis intellige. Si enim non formidaret, non vtique libera natura a formidine facta fuisset. Si non esset contristatus, non liberaretur a tristitia, nec vnquam de his aliquando natura nostra secura fieri potuisset. Et in omnibus quæ secundum humanam naturam facta sunt, eandem rationem conseruans, inuenies carnis passiones in Christo motas fuisse, non vt obtineant sicuti & in nobis, sed vt motæ destruerentur per virtutem inhabitantis carni Verbi, in melius transmutata natura. Hanc igitur habente humanitate eius misericordem secundum venerabilium patrum doctrinam materiem, vt per hoc, quod passiones permittit, quæ sine vlla macula existūt, in se sponte moueri, has robustius destrueret, & nostram de his liberaret naturam, vtpote quæ non aliter posset liberari, nisi de his per passionem carnis sponte pro nobis experiretur; certum est, iuxta quod sæpius diximus, quoniam dispensationis denegat Verbum, dissensionis illorum argumentatio, cum minime cōfitentur secundum sanctos patres, quia sicut per mortem mortē destruxit, ita & tristitia nostram tristitiam, & perturbatione atque timore timorē, & compendiose passionibus voluntariis omnes passiones nostræ naturæ. Sic etenim non solum hominē propter homines ostendebat se veraciter factum, per approbationem passionum nostræ naturæ, vnitam sibi substantialiter naturā demonstrans: sed & tentatori etiam ipsas passiones propriæ carnis in deceptione illius sponte proferebat, secundum theologum Gregorium, qui dixit: Nostras enim tentationes ad prouocationem tentantis pertulit, vt stultum tentatorem ostenderet. Oportebat enim per omnia illum decipi qui decepit, & comprimi per carnem, qui sub spe deitatis subneruare Adam in transgressionem demolitus est, vt condemnatio carnis per carnem solueretur mortificata morte. Quomodo enim per hominem mors introducta est, oportebat compassibiliter per incarnatum Deum, proprium figmentum per viscera misericordie non despicientem, vitam nostræ naturæ donari, quæ videlicet nulla morte destruitur, vtpote nostram in-

obe-

ANNO
CHRISTI
649.

obedientiam per suam obedientiam in se perimentem, quam humane pro nobis ipse qui incarnatus est, proprio ac naturali genitori, id est, Deo & patri offerens, & obediens ei factus vsque ad mortem, mortē autem crucis, fructū suā gloriōsā obedientiā expetebat ab ipso fieri nostrā naturā, per semetipsum mediante eo & operante nostrā libertatem, id est, calicis transitū. Et propterea dicebat cum reuerentia salutarī: *Pater, si potest fieri, transeat a me calix iste*: *Philipp. 2.* & exauditus pro sua reuerētia, dum & filius esset, sicut beatus Paulus apostolus ait, mortis transitum fecit, destruens eam per se & in se per veram eius secundum carnem ac venerandam resurrectionem, primogenitus factus ex mortuis, qui in mortuis liber consistit, vt noster liberator secundum veritatem ostendatur, qui in peccato mortificati sumus. Hæc enim erat voluntas Dei & patris, & ipsius vnigeniti filii, & sancti Spiritus, id est, vnus sine initio & naturaliter deitatis, quatenus per ipsum filium, qui nobis locutus est corporaliter, & propter nos, paternam vel diuinam eius voluntatem humane per obedientiam perficientem, calix a nobis, id est, pœna mortis ^{* forte soluat} saluatur, destructa mortificatione a vita: pro qua re & omnia assumens & vniens sibi substantialiter, quæ sunt nostræ naturæ, sanauit, id est, carnem, animam, intellectum, operationem, voluntatem, per quas sponte Adam præceptum transgressus est: qui totus deliquit, & totus morte damnatus est, & propterea nihilo minus indigentem sanari ab ipso, qui nostram quidem creauit naturam, postmodum autem renouare dignatus est. Si enim dimidius culpasset Adam, iuxta quod theologus Gregorius ait, dimidius & assumptus est & saluatus. Si autem totus vnitus est, vtique totus vnitus est incarnato Deo, atque totus saluatus est. Igitur minime nobis inuideant pro salute perfecta aduocati dissensionis, neque ossa tantummodo & nervos, effigie quoque hominis Saluatori adscribant. Nam si absque anima est humanitas eius, hoc & Ariani dicunt, vt in deitatem passionem reducant, & quomodo ipsa mouente corpus, eadem vtique & passiones sustinente. Si autem animatus est, si quidem sine intellectu, quomodo est homo? quia homo non est animal sine intellectu: atque necesse erit secundum figmentum quidem hominem eum esse, animam autem equi cuiusdam, aut bouis,

Concil. Tom. 15.

Kk

siue alterius bruti animalis eum habere, & utique hoc erit quod saluator: ac per hoc deceptus sum ego a veritate, cum alius honoratur, & alius glorificatur. Si autem intellectualis & non sine intellectu est homo, intellectualis autem naturaliter per omnia & voluntarius est, fileant veraciter desipientes, & credant, quoniam hoc quod vnitum est Deo, hoc & saluatum est. Saluata est igitur assumpta ab incarnato Deo Verbo cum nostra natura nostræ quoque naturæ humana voluntas & operatio. Propterea & voluntarius atque operarius naturaliter idem extitit in vtraque, ex quibus & in quibus naturis consistit, nostræ salutis. Ideoque Saluatoris orationem minime in personalem diuisionem partiri præsumant, utpote Deo Verbo, sicut aiunt, salutarem volente passionem explere, carne autem eius contradicente ipsius voluntati, & dissentiente ab eo: Quoniam hæc hæreticæ vecordiæ sunt genuina, nostræ naturæ perfectionē in Christo Deo minime admittentis. Ipse enim & vnus Dominus indiuisse, inseparabiliter sine partitione volebat & nolebat, propter rationabiles nobis a sanctis patribus traditas prædicationes, cum quibus & hoc iterum pie nos docere noscuntur. Nam humiles & misericordes atque amatores Dei & quam maxime benignos, dum hūc secundum possibilitatem imitari contendimus, per suam orationem nos ipsos perficiebat Dominus: & humiles quidem atque misericordes per hoc, quod & tentationes orationibus euitamus, parcentes utique persecutoribus, & nostram infirmitatem considerantes, iuxta ipsius Domini præceptum, qui ait: *Orate, ne intretis in tentationem.* & iterum: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Amatores autē Dei ex hoc, quod obedire ei & prompte subiici desideramus, nullatenus autem resistere voluntatibus eius, in nobis misericorditer prærogatis, dum ei fuerit placitum pati nos ad veram confessionem pietatis, quæ in ipso est. Horum namque factus est nobis exemplum ipse, qui est naturaliter auctor vitæ Dominus Deus noster Iesus Christus, per hoc quod sponte passus est carne pro nobis: in quem peccantes illi, per propria dogmata redarguuntur, quoniam voluntas malorum, sicut beatus Isaias ait, *iniqua consiliabitur*, corrumpere sanos sermones fidei verbis iniquis. Pii autem sapienter consiliati sunt, & hoc consilium manet in æternum.

Matth. 26.

Isa. 31.

ANNO
CHRISTI
649.*Sancta Synodus dixit:*

Licet auctores nouitatis, vt iam nobis ex omnibus approbatum est, vtpote non solum sermonibus eorum ab inuicem confusis, sed & hæreticorum doctrinis per omnia consonantibus eis, necnon paternis ac synodalibus prædicationibus catholicæ ecclesiæ ab eis extraneatis, non intellexerunt omnino, sicut per propheticum vaticinium dictum est, quoniam obscurati sunt, ne videant oculis *Isa. 6.* suis, & intelligant cordibus suis venerabilium patrum nostrorum sana decreta & definitiones, quas posuerunt in conseruatione orthodoxæ fidei. Sed & nos corde credentes in iustitiam, ore autem confitentes in salutem, consonanter & absque vlla nouitate, sicut ab eis percepimus, ita intransgressibiliter credimus vnum eundemque filium Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, perfectum eundem in deitate, & eundem perfectum in humanitate, Deum vere, & hominem vere eundem, ex anima rationali & corpore, consubstantiali patri secundum deitatem, & consubstantiali nobis eundem secundum humanitatem, per omnia nobis similem absque peccato: ante sæcula quidem de patre genitum secundum deitatem, in nouissimis diebus autem eundem propter nostram salutem ex Maria virgine Dei genitrice secundum humanitatem, vnum eundemque Christum filium Dominum vnigenitum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indiuisè, inseparabiliter, agnoscendum, nusquam sublata differentia naturarum propter vnitionem, magisque salua indiminute proprietate vtriusque naturæ, & in vnā personam atque subsistentiā concurrente: non in duas personas partitū atque diuisum, sed vnum & eundem filium vnigenitum, Deum Verbum, Dominū Iesum Christum, & duas eiusdem sicuti naturas vnitas inconfuse, indiuisè, ita & duas naturales volūtates, diuinā & humanā, & duas naturales operationes, diuinā & humanā, in approbatione perfecta & indiminuta, eundē veraciter esse perfectum Deum, & hominem perfectum secundum veritatem, eundem atque vnum Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, vtpote volentem & operantē diuine & humane nostrā salutem, sicut superius propheta de

Concil. Tom. 15.

Kk ij

eo, & ipse Dominus noster Iesus Christus docuit nos, atque sanctorum patrum tradidit symbolum, & generaliter omnes sanctæ & vniuersales Synodi, & omnis probabiliū catholicæ ecclesiæ doctorum chorus. His itaque nobis pie atque orthodoxe, iuxta diuinitus inspiratam doctrinam eorum, professis, consonanter dicimus omnes.

ANNO
CHRISTI
649.

CANONES.

I.

Canones
viginti Cō-
cilii Latera-
nensis sub
Martino
primo, sub
anathema-
te recipien-
di.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & veraciter Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, trinitatem in vnitatem, & vnitatem in trinitate, hoc est, vnum Deum in tribus subsistentiis consubstantialibus & æqualis gloriæ, vnam eandemque trium deitatem, naturam, substantiam, virtutem, potentiam, regnum, imperium, voluntatem, operationem, inconditam, sine initio, incomprehensibilem, immutabilem, creatricem omnium & protectricem, condemnatus sit.

II.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem ipsum vnum sanctæ & consubstantialis & venerandæ trinitatis Deum Verbum e cœlo descendisse, & incarnatum ex Spiritu sancto & Maria semper virgine, & hominem factum, crucifixum carne, propter nos sponte passum sepultumque, & resurrexisse tertia die, & ascendisse in cælos, atque sedentem in dextera patris, & venturum iterum cum gloria paterna cum assumpta ab eo atque animata intellectuāliter carne eius, iudicare viuos & mortuos, condemnatus sit.

III.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur

ANNO
CHRISTI
649.

proprie & secundum veritatem Dei genitricem sanctam semperque virginem & immaculatam Mariam, vtpote ipsum Deum Verbum specialiter & veraciter, qui a Deo patre ante omnia sæcula natus est, in vltimis sæculorum absque semine concepisse ex Spiritu sancto, & incorruptibiliter eam genuisse, indissolubili permanente & post partum eiusdem virginitate, condemnatus sit.

I V.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem, ipsius & vnus Domini nostri & Dei Iesu Christi duas natiuitates, tam ante sæcula ex Deo & patre incorporaliter & sempiternaliter, quamque de sancta virgine semper Dei genitrice Maria corporaliter in vltimis sæculorum, atque vnum eundemque Dominum nostrum & Deum Iesum Christum consubstantialem Deo & Patri secundum deitatem, & consubstantialem homini & matri secundum humanitatem, atque eundem passibilem carne, & impassibilem deitate, circumscriptum corpore, incircumscriptum deitate, eundem inconditum & conditum, terrenum & cælestem, visibilem & * intelligibilem, capabilem & incapabilem, vt toto homine eodemque & Deo totus homo reformaretur, qui sub peccato cecidit, condemnatus sit.

V.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem vnam naturam Dei Verbi incarnatam, per hoc quod incarnata dicitur nostra substantia perfecte in Chri-

Kk iij

sto Deo & indimute, absque tantummodo peccato, significata, condemnatus sit.

ANNO
CHRISTI
649.

VI.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem ex duabus & in duabus naturis substantialiter vnitis, inconfuse & indiuisse vnum eundemque esse Dominum & Deum Iesum Christum, condemnatus sit.

VII.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem substantialem differentiam naturarum inconfuse & indiuisse in eo saluatam, condemnatus sit.

VIII.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur, proprie & secundum veritatem naturarum substantialem vnitionem indiuisse & inconfuse in eo cognitam, condemnatus sit.

IX.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem naturales proprietates deitatis eius & humanitatis indimute in eo & sine deminoratione saluatas, condemnatus sit.

X.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem duas vnus eiusdemque Christi Dei nostri voluntates cohærenter vnitas, diuinam & humanam, ex hoc quod per vtramque eius naturam voluntarius * naturaliter idem consistit nostræ salutis, condemnatus sit.

* forte de
est opetu-
tor

XI.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem duas vnius e-
iusdemque Christi Dei nostri operationes cohæ-
renter vnitas, diuinam & humanam, ab eo quod
per vtramque eius naturam operator naturaliter
idem existit nostræ salutis, condemnatus sit.

XII.

Si quis secundum scelerosos hæreticos vnam
Christi Dei nostri voluntatem confitetur & vnam
operationem, in peremptionem sanctorum pa-
trum confessionis, & abnegationem eiusdem Sal-
uatoris nostri dispensationis, condemnatus sit.

XIII.

Si quis secundum scelerosos hæreticos, in Chri-
sto Deo in vnitae substantialiter saluatis, & a san-
ctis patribus nostris pie prædicatis duabus volun-
tatibus & duabus operationibus, diuina & huma-
na, contra doctrinam patrum, & vnam volunta-
tem atque vnam operationem confitetur, condem-
natus sit.

XIV.

Si quis secundum scelerosos hæreticos cum vna
voluntate & vna operatione, quæ ab hæreticis im-
pie confitetur, & duas voluntates pariterque & o-
perationes, hoc est, diuinam & humanam, quæ in
ipso Christo Deo in vnitae saluantur, & a sanctis
patribus orthodoxe in ipso prædicantur, denegat
& respuit, condemnatus sit.

XV.

Si quis secundum scelerosos hæreticos deiuri-

lem operationem, quod Græci dicunt *ἡ εὐσπύριον*, vnam operationem insipienter suscipit, non autem duplicem esse confitetur secundum sanctos patres, hoc est, diuinam & humanam, aut ipsam deiuiri-
lis, quæ posita est, nouam vocabuli dictionem vnius esse designatiuam, sed non vtriusque mirificæ & gloriosæ vnitionis demonstratiuam, condemnatus sit.

XVI.

Si quis secundum scelerosos hæreticos in peremptione saluatis in Christo Deo essentialiter in vnitione, & sanctis patribus pie prædicatis duabus voluntatibus & duabus operationibus, hoc est, diuina & humana, dissensiones & diuisiones insipienter mysterio dispensationis eius innectit, & propterea euangelicas & apostolicas de eodem Salvatore voces non vni eidemque personæ & essentialiter tribuit eidem ipsi Domino & Deo nostro Iesu Christo secundum beatum Cyrillum, vt ostendatur Deus esse & homo idem naturaliter, condemnatus sit.

XVII.

Si quis secundum sanctos patres non confiteatur proprie & secundum veritatem omnia quæ tradita sunt & prædicata sanctæ catholicæ & apostolicæ Dei ecclesiæ, perindeque a sanctis patribus & venerandis vniuersalibus quinque Conciliis vsque ad vnum apicem verbo & mente, condemnatus sit.

XVIII.

Si quis secundum sanctos patres consonanter nobis pariterque fide non respuit & anathematizat
anima

ANNO
CHRISTI
649.

anima & ore omnes, quos respuit & anathematizat nefandissimos hæreticos cum omnibus impiis eorum conscriptis vsque ad vnum apicem sancta Dei ecclesia catholica & apostolica, hoc est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, & consonanter omnes probabiles ecclesiæ patres, id est, Sabelium, Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Polemonem, Eutychem, Dioscorum, Timotheum Ælurum, Seuerum, Theodosium, Colluthum, * Themistium, Paulum Samosatenum, Diodorum, Theodorum, Nestorium, Theodulum Perfam, Origenem, Didymum, Euagrium, & compendiose omnes reliquos hæreticos, qui a catholica ecclesia reprobati atque abiecti sunt, quorum dogmata diabolicæ operationis sunt genimina, & eos qui similia cum his vsque ad finem obstinate sapuerunt aut sapiunt, vel sapere sperantur, cum quibus merito, vtpote similes eis parique errore præditos, ex quibus dogmatizare noscuntur, proprioque errori vitam suam determinantes, hoc est, Theodorum quondam episcopum Pharanitanum, Cyrum Alexandrinum, Sergium Constantinopolitanum, vel eius successores Pyrrhum & Paulum, in sua perfidia permanentes, & omnia impia illorum conscripta, & eos qui similia cum illis vsque ad finem obstinate sapuerunt, aut sapiunt, vel sapere sperantur, hoc est, vnam voluntatem & vnam operationem deitatis & humanitatis Christi, & super hæc impiissimam ecthesim, quæ persuasione eiusdem Sergii facta est ab Heraclio quondam imperatore aduersus ortho-

xam fidem, vnam Christi Dei voluntatem, & vnam ex concinnatione definientem operationem venerari; sed & omnia quæ pro ea impie ab eis scripta vel acta sunt, & illos qui eam suscipiunt, vel aliquid de his quæ pro ea scripta vel acta sunt, & cum illis denuo scelerosum typum, qui ex suasionem prædicti Pauli nuper factus est a serenissimo principe Constantino imperatore contra catholicam ecclesiam, vtpote duas naturales voluntates & operationes, diuinam & humanam, quæ a sanctis patribus in ipso Christo Deo vero & Salvatore nostro pie prædicantur, cum vna voluntate & operatione, quæ ab hæreticis impie in eo veneratur, pariter denegare & taciturnitate constringi promulgantem, & propterea cum sanctis patribus & scelerosos hæreticos ab omni reprehensione & condemnatione iniuste liberari definientem, in amputationem catholicæ ecclesiæ definitionum seu regulæ. Si quis igitur, iuxta quod dictum est, consonanter nobis omnia hæc impiissima hæreseos illorum dogmata, & ea quæ pro illis aut in definitione eorum a quolibet impie conscripta sunt, & denominatos hæreticos, Theodorum dicimus, Cyrum & Sergium, Pyrrhum & Paulum non respuit & anathematizat, vtpote catholicæ ecclesiæ rebelles existentes: aut si quis aliquem de his qui ab illis vel similibus eorum in scripto vel sine scripto quocumque modo vel loco aut tempore temere depositi sunt aut condemnati, vtpote similia eis minime credentem, sed sanctorum patrum nobiscum confitentem doctrinam, vti condemna-

ANNO
CHRISTE
649.

tum habet aut omnino depositum, sed non arbitratum huiusmodi quicumque fuerit, hoc est, siue episcopus, aut presbyter, vel diaconus, siue alterius cuiuscumque ecclesiastici ordinis, aut monachus, vel laicus, pium & orthodoxum, & catholicæ ecclesiæ propugnatorem, atque in ipso firmiter consolidatum, in quo vocatus est a Domino ordine, illos autem impios atque detestabilia eorum pro hoc iudicia, vel sententias vacuas & inualidas atque infirmas, magis autem profanas & execrabiles vel reprobabiles arbitratum, huiusmodi condemnatus sit.

XIX.

Si quis ea, quæ scelerosi hæretici sapiunt, indubitanter professus atque intelligens, per inanem proteruiam dicit hæc pietatis esse dogmata, quæ tradiderunt ab initio speculatores & ministri Verbi, hoc est dicere, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, calumniari utique ipsos sanctos patres, & memoratas sanctas quinque Synodos, in deceptione simplicium, vel susceptione suæ profanæ perfidiæ, huiusmodi condemnatus sit.

XX.

Si quis secundum scelerosos hæreticos quocumque modo, aut verbo, aut tempore, aut loco terminos remouens illicite, quos posuerunt firmiter sancti catholicæ ecclesiæ patres, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, nouitates temere exquirere, & fidei alterius expositiones, aut typos, vel leges, aut definitiones, aut libellos, aut epistolas, aut conscripta, aut subscriptiones, aut testi-

monia falsa, aut Synodos, aut gesta monumento-
rum, aut ordinationes vacuas & ecclesiasticæ regu-
læ incognitas, aut loci seruaturas incongruas & ir-
rationabiles, & compendiose, si quid aliud impiis-
simis hæreticis consuetum est agere, per diaboli-
cam operationem tortuose & callide agit contra
pias orthodoxorum catholicæ ecclesiæ, hoc est
dicere, paternas eius & synodales prædicationes,
ad euerfionem sincerissimæ in Dominum Deum
nostrum confessionis, & vsque in finem sine pœni-
tentia permanet hæc impie agens, huiusmodi in sæ-
cula sæculorum condemnatus sit. & dicat omnis
populus, fiat fiat.

Psalms. 40.
71. 88.
Indirh. 10.
13. 15.

Matth. 13.

Soph. 3.

His itaque a nobis pie promulgatis, & cum omni sub-
tilitate, secundum dominicam præceptionem, zizania qui-
dem & omnes facientes scandala, cum paleato & hære-
tico intellectu eorum, igni canonicæ sententiæ ex aposto-
lica auctoritate proiicientes, triticum autem orthodoxæ
& apostolicæ fidei nostræ Christianorum in horreum, id
est, catholicam ecclesiam, per ventilabrum paternæ do-
ctrinæ firmitus congregantes, victrices ei cum propheta
Sophonia canimus hymnos: *Gaude nimis, o filia Sion, præ-
dica filia Ierusalem, lætare & exulta ex toto corde tuo filia Ieru-
salem.* Abstulit Dominus a te iniquitates aduersariorum
tuorum, liberauit te de manu inimicorum: *Dominus in
medio tui*, non videbis mala ultra, omni explosa noui-
tate hæretica, & omni confirmata in te orthodoxa fide, in
possessione vitæ æternæ. Per ipsum Christum Dominum
saluatorem animarum nostrarum, cui gloria, honor, ve-
neratio, imperium cum Patre & sancto Spiritu nunc &
semper, & in sæcula sæculorum. Amen. Et subscriptio.

Martinus, gratia Dei episcopus sanctæ catholicæ atque aposto-
licæ ecclesiæ vrbis Romæ, huic definitioni confirmationis ortho-
doxæ fidei, & damnationi Sergii Constantinopolitani quondam e-
piscopi, Cyri Alexandriæ antistitis, Theodori item episcopi, Pyr-
rhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum hæreticis
eorum scriptis, statuens subscripsi.

ANNO
CHRISTI
649.

Maximus episcopus sanctæ Aquileiensis ecclesiæ, huic definitioni confirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergii Constantinopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriæ antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum hæreticis eorum scriptis, statuens subscripsi.

Deusdedit episcopus sanctæ Caralitane ecclesiæ, huic definitioni confirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergii Constantinopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriæ antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum hæreticis eorum scriptis, statuens subscripsi.

Maurus Cæsenatis ecclesiæ episcopus, & Deusdedit presbyter, locum agentes Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ, huic definitioni confirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergii Constantinopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriæ antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum hæreticis eorum scriptis, statuentes subscripsimus.

Sergius episcopus sanctæ Tempfanensis ecclesiæ, vt supra.

Reparatus episcopus sanctæ Manturianensis ecclesiæ, vt supra.

Epiphanius episcopus sanctæ Albanensis ecclesiæ, vt supra.

Benedictus episcopus sanctæ Aiacenensis ecclesiæ, vt supra.

Iulianus episcopus sanctæ * Hortanensis ecclesiæ, vt supra.

Papinius episcopus sanctæ Vibonensis ecclesiæ, vt supra.

Maximus episcopus sanctæ Pisaurenensis ecclesiæ, vt supra.

Lucianus episcopus sanctæ Leontinenensis ecclesiæ, vt supra.

Viator episcopus sanctæ * Hortonensis ecclesiæ, vt supra.

Bonitus episcopus sanctæ Formianæ ecclesiæ, vt supra.

Maorianus episcopus sanctæ Prænestinæ ecclesiæ, vt supra.

Germanus episcopus sanctæ Numanensis ecclesiæ, vt supra.

Laurentius episcopus sanctæ Perusinæ ecclesiæ, vt supra.

Carosus episcopus sanctæ Faralitanæ ecclesiæ, vt supra.

Martianus episcopus sanctæ Mebienensis ecclesiæ, vt supra.

Barbatus episcopus sanctæ Sutrinæ ecclesiæ, vt supra.

Calumniolus episcopus sanctæ Alesinæ ecclesiæ, vt supra.

Peregrinus episcopus sanctæ Messanenensis ecclesiæ, vt supra.

Romanus episcopus sanctæ Cerellitane ecclesiæ, vt supra.

Crescentius episcopus sanctæ Lucrentis ecclesiæ, vt supra.

Felix episcopus sanctæ Agrigentinae ecclesiæ, vt supra.

Marcellinus episcopus sanctæ Clusinatensis ecclesiæ, vt supra.

Geminianus episcopus sanctæ Volaterranæ ecclesiæ, vt supra.

Marinianus episcopus sanctæ Populoniensis ecclesiæ, vt supra.

Luminosus episcopus sanctæ Tiferni-tiberinorum ecclesiæ, vt supra.

Potentinus episcopus sanctæ Belliternensis ecclesiæ, vt supra.

Maurus episcopus sanctæ Tuscanensis ecclesiæ, vt supra.

Martinus episcopus sanctæ Gabinatis ecclesiæ, vt supra.

Adeodatus episcopus sanctæ * Spoletinae ecclesiæ, vt supra.

Ll iij

Ioannes episcopus sanctæ Pæstanensis ecclesiæ, vt supra.
 Gaudiosus episcopus sanctæ Reatinæ ecclesiæ, vt supra.
 Laurentius episcopus sanctæ Taurianensis ecclesiæ, vt supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Trapeianæ ecclesiæ, vt supra.
 Luminosus episcopus sanctæ Salernitanæ ecclesiæ, vt supra.
 Sabbatius episcopus sanctæ Buxentis ecclesiæ, vt supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Tarentinæ ecclesiæ, vt supra.
 Rufinus episcopus sanctæ Sipontinæ ecclesiæ, vt supra.
 Adeodatus episcopus sanctæ Amerinæ ecclesiæ, vt supra.
 Gaudiosus episcopus sanctæ Capuanæ ecclesiæ, vt supra.
 Bonitus episcopus sanctæ Ferentinatis ecclesiæ, vt supra.
 Maurus episcopus sanctæ Senogalliensis ecclesiæ, vt supra.
 Maurosus episcopus sanctæ Anconitanæ ecclesiæ, vt supra.
 Bonus episcopus sanctæ Ficuclensis ecclesiæ, vt supra.
 Fortunatus episcopus sanctæ Auximatis ecclesiæ, vt supra.
 Thomas episcopus sanctæ Lunensis ecclesiæ, vt supra.
 Bonitus episcopus sanctæ Ferentispolimartianæ ecclesiæ, vt supra.
 Maximus episcopus sanctæ Trocalitanæ ecclesiæ, vt supra.
 Paschalis episcopus sanctæ Blandanæ ecclesiæ, vt supra.
 Luminosus episcopus sanctæ Marsensis ecclesiæ, vt supra.
 Gloriosus episcopus sanctæ Camerinæ ecclesiæ, vt supra.
 Decoratus episcopus sanctæ Tiburtinæ ecclesiæ, vt supra.
 Amabilis episcopus sanctæ Hortensis ecclesiæ, vt supra.
 Albinus episcopus sanctæ Portuenfis ecclesiæ, vt supra.
 Palumbus episcopus sanctæ Fundanæ ecclesiæ, vt supra.
 Theodosius episcopus sanctæ Contronensis ecclesiæ, vt supra.
 Scholasticus * episcopus sanctæ Fanensis ecclesiæ, vt supra.
 Elias episcopus sanctæ Lilybatanæ ecclesiæ, vt supra.
 Aquilinus episcopus sanctæ Assisfinatis ecclesiæ, vt supra.
 Eusebius episcopus sanctæ Atellanæ ecclesiæ, vt supra.
 Martinus episcopus sanctæ Centumcellensis ecclesiæ, vt supra.
 Iubentinus episcopus sanctæ Stabienfis ecclesiæ, vt supra.
 Maurus episcopus sanctæ Senatis ecclesiæ, vt supra.
 Lætus episcopus sanctæ Lucanæ ecclesiæ, vt supra.
 Theodorus episcopus sanctæ Rosellanæ ecclesiæ, vt supra.
 Andreas episcopus sanctæ Hydruntensis ecclesiæ, vt supra.
 Iustus episcopus sanctæ Taurianensis ecclesiæ, vt supra.
 Felix episcopus sanctæ Panormitanæ ecclesiæ, vt supra.
 Laurentius episcopus sanctæ Tudertinæ ecclesiæ, vt supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Carinensis ecclesiæ, vt supra.
 Albinus episcopus sanctæ Signensis ecclesiæ, vt supra.
 Augustinus episcopus sanctæ Squillacinæ ecclesiæ, vt supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Rhegitanæ ecclesiæ, vt supra.
 Barbatus episcopus sanctæ Cumanensis ecclesiæ, vt supra.
 Felix episcopus sanctæ Terracinensis ecclesiæ, vt supra.
 Oportunus episcopus sanctæ Anagninæ ecclesiæ, vt supra.
 Firminus episcopus sanctæ Bleranæ ecclesiæ, vt supra.

ANNO
CHRISTI
649.

Iouianus episcopus sanctæ Firmianæ ecclesiæ, vt supra.
Anastasius episcopus sanctæ Narniensis ecclesiæ, vt supra.
Theodorus episcopus sanctæ Tyndaritanæ ecclesiæ, vt supra.
Sapientius episcopus sanctæ Numentanæ ecclesiæ, vt supra.
Maximus episcopus sanctæ * Mesinatis ecclesiæ, vt supra.
Gratiosus episcopus sanctæ Nepesinæ ecclesiæ, vt supra.
Leontius episcopus sanctæ Neapolitanæ ecclesiæ, vt supra.
Oportunus episcopus sanctæ Pisanæ ecclesiæ, vt supra.
Donatus episcopus sanctæ Marianensis ecclesiæ, vt supra.
Bonosus episcopus sanctæ Alerinæ ecclesiæ, vt supra.
Peregrinus episcopus sanctæ Liparitanæ ecclesiæ, vt supra.
Boethius episcopus sanctæ Cornensis ecclesiæ, vt supra.
Valentinus episcopus sanctæ Turritanæ ecclesiæ, vt supra.
Luminosus episcopus sanctæ * Bonensis ecclesiæ, vt supra.
Crescis episcopus sanctæ * Libyensis ecclesiæ, vt supra.
Stephanus episcopus sanctæ * Popiliensis ecclesiæ, vt supra.
Callionistus episcopus sanctæ Adrianensis ecclesiæ, vt supra.
Ioannes episcopus sanctæ Vicofabinatis ecclesiæ, vt supra.
Potentinus episcopus sanctæ * Potensis ecclesiæ, vt supra.
Leontius episcopus sanctæ Fauentinatis ecclesiæ, vt supra.
Donatus episcopus sanctæ Sassinatis ecclesiæ, vt supra.
Ioannes episcopus sanctæ Vnnogoritanæ ecclesiæ, vt supra.
Stephanus episcopus sanctæ Dorensis ecclesiæ, vt supra.
Ioannes episcopus sanctæ Gabopolitanæ ecclesiæ, vt supra.
Et Victorianus episcopus sanctæ Vzalenfis ecclesiæ, vt supra.

Et qui post Synodum consentientes subscripserunt:

Ioannes episcopus sanctæ Mediolanensis ecclesiæ, omnibus synodaliter definitis a sanctissimis vobis in confirmationem orthodoxæ fidei sanctorum patrum & vniuersalium quinque Conciliorum, atque depositionem omnium hæreticorum, qui ab eis anathematizati sunt, vel impiæ hæreseos illorum, atque eorum qui nunc exorti sunt in destructionem orthodoxæ fidei, hoc est, Theodori quondam episcopi Pharanitani, Cyri Alexandrini, Sergii Constantinopolitani, & successorum eius Pyrrhi & Pauli, omniumque hæreticorum eorum conscriptorum, vel impiæ expositionis atque scelerosi typi, quæ ab eis confirmata sunt, consentiens subscripsi.

Iustinus episcopus sanctæ Caralitanæ ecclesiæ insulæ Sardinie, vt supra.

Malliodorus episcopus sanctæ Dortonensis ecclesiæ, vt supra.

EPISTOLA
MARTINI PAPÆ ET SYNODI
AD OMNES CHRISTI FIDELES.

ANNO
CHRISTI
649.

Martinus seruus seruorum Dei, atque per gratiam eius episcopus sanctæ catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ urbis Romæ, una cum sancto Concilio nostro reuerendissimorum sacerdotum, regulariter huc nobiscum venientium in confirmatione piissimorum catholicæ ecclesiæ dogmatum, his qui coæqualem nobis sortiti sunt fidem Domini & saluatoris nostri Iesu Christi per laucrum regenerationis, in omni loco dominationis eius, qui peregrinantur in sanctitate & iustitia, spiritualibus fratribus nostris episcopis, presbyteris, diaconis, abbatibus monasteriorum, monachis, continentibus, atque catholicæ ecclesiæ vniuersæ, sanctæque plenitudini.

1. & 2. Petr.
1.

Ephes. 2.

Ephes. 2.

Jacob. 1.

Hebr. 10.

Ephes. 4.

1. Petr. 5.

Inda. 1.

GRATIA vobis & pax multiplicetur in agnitione & communione sancti Spiritus, in hereditatem incorruptibilem & immarcescibilem, conseruatam ante constitutionem mundi, nunc autem manifestatam in nobis, qui credimus in Iesu Christo Domino nostro, qui omnia nobis donauit, quæ ad vitam & pietatem respiciunt, per salutarem prædicationem, vt in hoc permanentes semper & instructi per concordie sinceritatem superædificemus fundamento sanctorum apostolorum & prophetarum, in ipso summo angulari lapide Christo, qui super omnia Deus existit & saluator nostrarum animarum, in quo omnis ædificatio constructa crescit in augmentum eius per architectoniam spiritus in regale sacerdotium & templum sanctum, qualiter in eo proficientes a gloria in gloriam, virtutes annuntiamus eius, qui de tenebris nos vocauit in illud admirabile lumen suum, apud quem non est commutatio, nec momenti obumbratio, omnium autem bonorum perfectio: ex quo illuminati, tenemus in eum confessionem immobilem, donec occurramus omnes in vnitatem fidei & in agnitionem eius, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis eius, vt iam non simus paruuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia ad machinationem erroris diaboli, qui semper propria festinat operari in filios diffidentia.

Ita-

ANNO
CHRISTI
649.

Itaque notum facimus vobis, dilectissimi fratres, quod & vos sine dubio nobiscum cognoscitis, vigilantem & bene zelantem in Deum habentes proprium, quoniam catholica Dei & apostolica ecclesia in quiete & pace consistente, veluti leones rugientes & quærentes quem deuorarent subintroierunt quidam homines, qui olim perscripti sunt in hoc iudicium impietatis sponte procedere, hoc est, Theodorus quondam episcopus Pharanitanus, Cyrus Alexandria, Sergius Constantinopolitanus, vel eius successores, Pyrrhus & Paulus, magni Dei & saluatoris nostri dispensationem in hæreticam nouitatem retorquentes, & eum qui emit eos, Christum Dominum denegantes, ex hoc quod in scripto asserunt minime eum habere secundum formam serui, vel secundum quod propter nos factus est homo, voluntatem aut operationem naturalem, sed sine substantia eum siue natura, & non solum sine anima, & irrationabilem, & insensibilem secundum eos existere: quia sicut nos gloriosi ecclesiæ patres docuerunt, quidquid absque voluntate consistit & operatione, * ab omni caret substantiali natura: pro qua re ipsum gloriæ Deum & Dominum nostrum Iesum Christum per vtramque, ex quibus consistit naturis atque appertinentibus eisdem naturalibus proprietatibus perfectum esse in omnibus, absque tantummodo peccato, prædicarunt. Si ergo perfectum in omnibus, quomodo non & in voluntate & operatione secundum nostram naturam? Cerrum est enim, quia proprietas naturalis nostræ substantiæ, consistit essentialis eius operatio & voluntas: qua proprietate amputata, vtique & ipsa natura cum illa perimitur, quia iam cognosci natura nullo modo potest per essentialem designantem eam naturalem proprietatem. Propterea & pari numero vnitis substantialiter ei naturis, eiusdem voluntates & operationes sapere nobis tradiderunt, hoc est, increatam & creatam, diuinam & humanam, coherentem vnitas, vt testantur verba eorum actibus nostris in approbatione veritatis inserta, & super omnem radium solis nitentia. Igitur eorundem sanctorum patrum, qui hæc nos docuerunt, rectam viam, hoc est, orthodoxam confessionem superius dicti contrarii veritatis respuentes ac derelinqentes, ambulauerunt in *viam Ba-*

Concil. Tom. 15.

M m

*2. Petr. 2.
Iuda. 1.*

Rom. 1.

Ier. 4.

Psalm. 2.

Auctoritas
sedis apo-
stolicæ.

Ier. 7.

laam de Bosor, hoc est, in perfidia hæreticorum, & in spontaneo eorum errore effusi sunt, atque in contradictione inobedientiæ suæ obdurati sunt, sidera existentes erroris, & nubes sine aqua, nec non arbores autumnales, infructuosæ, bis mortuæ, eradicatæ, fluctus feroces maris, spumantes proprias confusiones, quibus caligo tenebrarum in æternum conseruata est minime pœnitentibus, sed huc illucque maculam propriæ hæreseos absque timore iactantibus: *Qui commutauerunt veritatem Dei in mendacium, & coluerunt & præposuerunt catholicæ ecclesiæ piis dogmatibus hæreticorum seductiosa conscripta, properantes omnibus modis aut decipere simpliciores, aut persequi eos qui in Domino permanent.* * Quid iam & in plures orthodoxos viros operati sunt, corporaliter eos afficientes, quoniam animam captare non voluerunt, in petra orthodoxæ fidei illorum collisi. Ideoque propter prauas eorum adinventiones, & prauiora nouitatis commenta, & in interiora cordis, iuxta beatum Ieremiam, conturbati catholicæ recordationis antecessores nostri pontifices, non destiterunt admonentes eos & contestantes recedere a sua huiusmodi hæresi, & sanam doctrinam amplecti, *nequando irascatur Dominus*, & pereant funditus de via iustorum, hoc est, pia sanctorum patrum confessione. Hoc autem consultissime non solum ipsi effecisse noscuntur, sed & alii plures diuersas provincias habitantes reuerendissimi episcopi, & maius est dicere, generalitates Synodorum per sua scripta non solum inuitantes emendare propriam hæresim, sed & nos ipsos, id est, apostolicam nostram sedem coniurantes, & protestantes erigere se secundum regularem auctoritatem, & non vsque ad finem per tot tempora permittere contrariorum nouitatem sanctas Dei catholicas depasci ecclesias. Ideoque ex omnibus pene sacerdotibus cum caritate admoniti, non inclinauerunt aurem suam ad audiendam vocem postulantium eos, neque cordis sui ceruicem mitigare voluerunt, vt conuerterentur ad Deum. Sed quod ait Dominus de inobedientibus, hoc & in eis prouenire certum est. Dicit enim per prophetam: *Misi ad eos omnes seruos meos prophetas, per diem consurgens diluculo, & mandaui, & non audierunt me, nec inclina-*

ANNO
CHRISTI
649.

uerunt aurem suam, sed indurauerunt cervicem super petram. Quam vilis es facta, nimis iterans vias tuas? Addere peccata super peccata properauerunt, humanitatem Saluatoris atque deitatem eius blasphemare ac denegare per impiissimum typum, qui ex maligna instigatione illorum factus est contra immaculatam nostram Christianorum fidem a serenissimo principe, definientes in eodem typo, nec vnam nec duas voluntates aut operationes, hoc est, neque diuinam neque humanam voluntatem & operationem in ipso Salvatore nostro quempiam omnino confiteri. Hæc autem prædicauerunt, vt non solum in humana eius natura, sed etiam in vtraque omnino eum sine voluntate & operatione, hoc est, absque natura & essentia esse denuntient, quatenus cum perfidis hæreticis & orthodoxos patres abiiciant, & cum scelerosorum virorum vocibus, hoc est, vna voluntate & operatione, pariter denegari faciant orthodoxorum doctrinas, id est, duas eiusdem Christi voluntates & operationes, sicuti & naturas vnitas inconfuse & indiuisæ, promulgantes illicite, etiam sine reprehensione vel condemnatione, consistere in suis confessionibus hæreticos, hoc est, in ipsa, quæ ab eis prædicatur, vna voluntate & operatione, atque eadem sine periculo libertate perfrui eos, qui in dogmatibus reprehenduntur, hæreticos, cum eis qui in doctrina vsque in finem irreprehensibiliter delucescunt, sanctis patribus: quod vtique catholicæ ecclesiæ sacratissimas regulas destruere certum est, magis autem totius a Deo inspiratæ doctrinæ sanctam prædicationem, quæ nullatenus noxios excusat, neque liberat de iudicio culpantes cum innoxiiis: hoc enim prauum & diuinæ æquitatis est alienum. Quoniam autem & illud cum ceteris contrarii præsumpserunt, in deceptione simplicium, & cooperimentum suarum prauitatum, in scripto audacter proferre impiissimæ suæ nouitatis inuolucra dogmata, dicentes hæc esse pietatis dogmata, quæ tradiderunt hi qui ab initio speculatores & ministri Verbi facti sunt, & sequenter successores eorum a Deo inspirati ecclesiæ patres, sanctæ & vniuersales quinque Synodi: ideoque consultissime pertractantes terribile esse & diuinam prouocans indignationem hæc omnia despicere, quæ oppugnant catholicam ecclesiam, vt ne condemnemur, vt-

Concil. Tom. 15.

Mm ij

Dent. 19.
Matth. 18.
Ecclef. 4.
Prov. 18.

Hæretici
nihil habet
commune
cum patri-
bus.

pote imperfectos atque inefficaces habentes intellectus animæ ad discernendum malum & bonum, prompti secundum gratiam Dei conuenisse dinoscimur in hac Romana Christianissima ciuitate, ad confirmationem quidem piissimarum ecclesiæ prædicationum, condemnationem autem impiissimorum nouitatis dogmatum, per similitudinem decessorum nostrorum sanctorum patrum, quique per sinceram concordiam & in idipsum Deo amabilem conuentionem, destruxerunt hæresim, & omnes hæreticos superasse noscuntur, eripientes de eorum errore catholicam ecclesiam. Quæ enim ex sacra concursione, hoc est, spiritali consonantia sanctorum patrum exequuntur, validiorem habent contra aduersarios & inexpugnabilem virtutem. *In ore enim, inquit, duorum vel trium testium stabit omne verbum: & funiculus triplex difficile rumpitur: & frater qui adiunatur a fratre, quasi ciuitas firma: præualebit autem sicuti fundatum imperium.* Propterea & nos, ut dictum est, secundum indiuisam communionem spiritus in idipsum conuenientes, properauimus per gestorum feriem comparisonem adinuicem per distinctionem discretam efficere, tam sanctorum patrum & vniuersalium quinque Synodorum sacras promulgationes, & dogmata infidelium hæreticorum, tam anteriorum, quamque nunc emergentium contra fidem, cum impia eorum ecchlesi, necnon impiissimo typo, proferentes, ut omnibus ostendamus relegendibus differentiam luminis & tenebrarum, hoc est, claræ patrum doctrinæ, & temulentæ hæreticorum vesaniæ, & quia nulla communia hæreticis existunt cum sanctis patribus, sed quantum distat oriens ab occasu, tantumque distant impii hæretici verbo & mente ab a Deo inspiratis viris. Propterea sanctos quidem patres sententialiter confirmauimus cum omnibus sacris prædicationibus eorum, necnon eis, qui nobiscum sincere ipsos & easdem suscipiunt. Impios autem hæreticos, cum omnibus prauissimis dogmatibus eorum, & impiam ecchlesin vel impiissimum typum, & omnes qui eos vel quidquam de his quæ exposita sunt in eis, suscipiunt aut defendunt, seu verba pro eis faciunt in scripto anathematizauimus, ut & vos omnes, qui per omnem orbem terrarum inhabitare noscimini pii & orthodoxi, hæc pie a nobis gesta cog-

ANNO
CHRISTI
649.

noscentes pro tuitione catholice ecclesie, consonanter
nobiscum similia exequamini, & omnes quidem sanctos
patres confirmetis in scripto, consonantes illis nobisque
in orthodoxa fide: anathematizetis autem omnes hære-
ticos, qui præsumptiue hanc olim & nunc expugnaue-
runt, vna cum scelerosa ecthesi & impiissimo typo, sed
& qui eos, aut quiddam de his quæ ab eis implicite ex-
posita sunt, susceperint, quatenus fructum piæ confessio-
nis, vestrarum animarum hereditare valeatis salutem.
Propterea enim ea, quæ a nobis pro catholica ecclesia
synodaliter gesta sunt, omnibus direximus, vt nostri
studii perficientes opus, nos quidem ipsos innoxios ef-
se approbemus coram Deo & electis angelis, ante quos
ab eo iudicandi sumus cum eis qui hæc a nobis sus-
ceperint, in terribili eius aduentu: inexcusabiles au-
tem eos, qui non obediunt, demonstramus, vtpote
nullam habentes occasionem pro sua perfidia post ve-
ritatis ostensionem, Domino dicente: *Si non venissem &* Ioan. 15.
*locutus eis fuisset, peccatum non haberent: nunc autem excu-
sationem non habent de peccato suo.* Sed & Apostolus ite-
rum perhibet: *Consideremus inuicem in prouocatione caritatis* Hebr. 10.
*& bonorum operum, non deferentes collectionem nostram, sicut
est consuetudinis quibusdam: sed consolamini, & tanto ma-
gis, quanto viderimus appropinquantem diem.* Voluntarie e-
nim peccantibus nobis post acceptam notitiam verita-
tis, iam non relinquitur hostia pro peccatis: terribilis au-
tem quædam expectatio iudicii, & ignis æmulatio, quæ
consumptura est aduersarios. Scimus enim dicentem:
Mihi vindictam, & ego retribuam, dicit Dominus. Propter Deut. 32.
quod præmunens nos præcepit, dicens: *Et tu fili homi-* Ezech. 33.
*nis, loquere ad filios populi tui, & dices ad eos: Terra super
quam inductus fuerit gladius, & tulerit populus terræ virum
vnum de nouissimis suis, & constituerit eum super se speculato-
rem, & ille viderit gladium venientem super terram, & ceci-
nerit buccina, & annuntiauerit populo: audiens autem quisquis
ille est sonitum buccinæ, non se obseruauerit, veneritque gla-
dius, & tulerit eum, sanguis illius super caput ipsius erit; quia
sonum buccinæ audiuit, & non se obseruauit: sanguis eius in
ipso erit. Si autem se custodierit, animam suam saluabit. Quod
si speculator viderit gladium venientem, & non insonuerit buc-*

Mm iij

cina, & populus non se custodierit, veneritque gladius, & tulerit de eis animam: ille in iniquitate sua captus est, sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram. Propter quod testificamur omnibus in hodiernum diem, sicut inquit beatus Paulus, quia mundi fumus a sanguine omnium vestrum. Non enim subtraximus nos non annuntiare omnibus, quæ tradita est nobis a sanctis patribus & Synodis, orthodoxam confessionem per ea, quæ nuper apud nos synodaliter gesta sunt. *Attendite itaque vobis & omni gregi, in quo vos Spiritus sanctus constituit episcopos regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit proprio sanguine, ut non sit qui vos decipiat aut seducat in subtilitate sermonis per philosophiam & inanem fallaciam.* Apertissime enim Spiritus sanctus per Apostolum dicit: *Quia in nouissimis temporibus recedent quidam a fide, attendentes spiritibus seductoribus & doctrinis dæmoniorum, in hypocrisi mendaciloquorum, cauteriatam habentium suam conscientiam.* Propter quod *vigilate & orate, ut non intretis in tentationem: quæ mentis transgressio operatur in his, qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati,* eo quod caritatem veritatis non perceperunt, ut salui fierent. *Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem tentat. Vnusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus & illectus.* Deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum: peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mortem. Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi, doctrinis variis & extraneis circumducti: & licet nos, aut angelus de cælo euangelizauerit vobis præter quod accepimus tam a sanctis apostolis & probabilibus patribus, & vniuersalibus quinque Synodis, anathema sit. Igitur sicut prædiximus, & nunc iterum dicimus: *Si quis vobis euangelizauerit præter id quod accepimus ex ipsis, anathema sit.* Modo autem hominibus suademus, an Deo? aut quærimus hominibus placere? *Si adhuc hominibus placerem, inquit beatus Paulus, Christi seruus non essem.* Sicut ergo accepistis Christum a sanctis prædicatoribus, sic in eum credite, bonum depositum vsque in finem custodite per Spiritum sanctum, qui habitat in vobis; quoniam firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc: *Novit Dominus qui sunt eius.* & *Discedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomen Domini.* Propterea, fratres, profanas vocum novitates

Añ. 20.

Añ. 20.

Coloss. 2.

1. Tim. 4.

Matth. 26.

1. Thess. 2.

Iacob. 1.

Hebr. 13.

Gal. 1.

Ibidem.

2. Tim. 1.

1. Tim. 2.

ANNO
CHRISTI
649.

euitantes, nullatenus eos qui de terra clamant, & non ex ore Domini loquuntur, suscipiatis aduersus fidem typos, aut leges, vel definitiones, aut expositiones hæreticas agnoscentes; quoniam hæc omnia requisitus & iudicaturus est ipse gloriæ Dominus, & quia nullus hominum, quorum sicut fenum dies illorum, pro nobis crucifixus est, neque in nomine cuiusquam eorum baptizati sumus, sed in mortem Christi Dei per lauacrum regenerationis renouati dinoscimur, qui crucifixus est pro nobis sub Pontio Pilato: maxime apertissime considerantes, quoniam & per se sua dogmata destruunt contrarii. Dicit enim Dominus: *Omne regnum in se diuisum non stabit*, & omnis sententia, lex aduersum se diuisa, non stabit: & si typus destruit ecthesim, sed & ecthesis destruit typum; illa quidem dicens vnam habere, hic autem asserens non vnam habere Dominum nostrum voluntatem & operationem: ergo in se diuisum est vtrumque, & quomodo stabit aduersariorum hæresis, magis a semetipsa inualida & inanis existens, quam a nobis destructa? Ergo nullo modo per transitoriam vmbra, potius autem corruptelam dissolutam, Christi Dei vestram orthodoxam fidem amittatis, mirantes personas quæstus causa: quoniam sicut flos feni transiet. *Exortus* Jacob. 1.
est enim sol cum ardore, & arefecit fenum, & flos eius decidit, & decor vultus eius deperit: ita & diues in itineribus suis marcescit: vt ne pro dilectione mundi compatiens nobis, dicatur etiam de nobis: *Dilexerunt gloriam hominum magis* Iohan. 12.
quam gloriam solius Dei; & subiaceamus æterno iudicio. *Horrendum est, fratres, incidere in manus Dei viuentis, qui* Hebr. 10.
protestatur, dicens: Quicumque me negauerit & verba mea Matth. 10.
coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo qui in cælis est. Reuelatur enim ira Dei de cælo super omnem impietatem Rom. 1.
& iniustitiam hominum, qui veritatem per illicitam hæresim expugnant aut denegant: quia quod notum est Dei, manifestum factum est in illis. Deus enim illis manifestauit hoc per sanctos apostolos, & prophetas, & doctores, & vniuersales quinque Synodos, quorum dogmata lex catholice ecclesie existunt: & tamen his omnibus propriam nouitatem praposerunt. Nemo ergo vos seducat inanibus Ephes. 5.
verbis. Propterea enim venit ira Dei super filios diffiden-

Hæretici
sua ipsorum
dogmata
euertunt.
Matth. 12.

tia. Nolite ergo effici comparticipes dogmatum eorum,
 neque communicetis infructuosis verbis illorum : ma-
 gis autem & redarguite : quoniam cœtus præuaricato-
 rum sunt , & extenderunt linguam suam quasi arcum
Jerem. 9. mendacii , & non veritatis. Completum est in eis , *quia*
de malo ad malum egressi sunt , & me non cognouerunt , dicit
Dominus. Veritatem enim non loquentur , docuerunt autem lin-
guam suam loqui mendacium : ut impie agerent , laborauerunt ,
Jerem. 6. *& renuerunt scire me , dicit Dominus. State ergo vos , dile-*
ctissimi , super vias , & videte & interrogate de semitis Domi-
ni antiquis , & videte quæ est via bona sanctorum patrum ,
1. Petr. 3. *& ambulate in ea , & inuenietis requiem animabus vestris. Sed*
& si patimini propter Christum , beati eritis : metum autem eo-
rum ne timueritis , neque conturbemini. Dominum autem Deum
Matth. 10. *sanctificate in cordibus vestris , ipso dicente : Nolite timere eos*
qui corpus occidunt , animam autem non possunt occidere : sed po-
tius eum timete , qui potest animam & corpus perdere in geben-
nam. Nonne duo passeret assere veneunt , & unus ex illis non ca-
det super terram sine patre vestro ? Vestri autem & capilli capi-
Hebr. 12. *tis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere eos : multis passeri-*
bus meliores estis vos. Rememoramini ergo fratres eum , qui talem
sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem ,
ut ne fatigemini , animis vestris deficientes. nondum enim usque
ad sanguinem certauimus aduersus peccatum repugnantes. Con-
Rom. 8. *fidimus autem de vobis , fratres carissimi , meliora & vici-*
niora saluti , quia neque mors , neque vita , neque angeli , neque
principatus , neque instantia , neque futura , neque fortitudines ,
neque altitudo , neque profundum , neque creatura alia , magi-
stro gentium docente , poterit vos separare a caritate Domini
nostri Iesu Christi , & quæ in ipso est , recta fide. Nolite itaque
Hebr. 10. *amittere confidentiam vestram , quæ magnam habet remuneratio-*
nem. Patientia enim vobis necessaria est ad colluctationes ad-
uersariorum , quatenus fidem intemeratam usque in fi-
nem conseruantes , repromissionem percipiamus , quam
repromisit his qui legitime certare deproperant. Ad-
huc enim modicum quantulum , qui venturus est veniet ,
& non tardabit. Ecce enim iudex ante ianuam assistit ,
coronas hilariter promittens his qui pro eo passionibus
submittuntur. Quod si subtraxerit se quis , non placebit ani-
ma mea , sed cadet de promissione propter negationem.
Iacob. 5.

Nos

ANNO
CHRISTI
649. Nos autem non sumus subtractionis in perditionem, sed fidei in Hebr. 10.
acquisitionem animæ. Propter quod assumite arma Dei, ut pos- Ephes. 6.
sitis resistere in die malo aduersus omnem hæreticum virum
& dogmata, & induite vos lorica iustitiæ, calceati pedes in
præparatione euangelii pacis, in omnibus assumentes scutum fi-
dei, in quo possitis omnia iacula nequissimi ignita extinguere: &
galeam salutis accipite, & gladium spiritus, quod est verbum
Dei, per omnem orationem & obsecrationem, radicati & fun-
dati, ut id ipsum nobiscum dicatis omnes, & non sint in vobis 1. Corinth. 1.
schismata, diuidentes bonum & integrum corpus eccle-
siæ in tortuosas nouitates: sitis autem perfecti & integri
in eodem sensu, & in eadem scientia firmati, ut per eam
vias nostras dirigentes, in eundem inflexibiliter occur-
ramus, qui a nobis creditur Dominus: ad quem accedentes 1. Petr. 2.
lapidem viuum, ab hominibus quidem reprobatur pro eorum
impia hæresi, a Deo autem electum & honorificatum, magis
autem Deum naturaliter existentem, licet propter nos
caro factus sit, & vos tamquam lapides viui ædificemini do-
mus spiritualis, in sacerdotium sanctum, offerentes spirituales ho-
stias ipsi in odorem suauitatis. Sed & nunc fratres commenda- Al. 20.
mus omnes vos Domino, & verbo gratiæ eius, qui potest per-
ficere & dare hereditatem in omnibus sanctificatis. Ipse Rom. 15.
autem Deus pacis & consolationis det vobis id ipsum
sapere in alterutrum, & in ipso semper, ut in omnibus
vnanimes, vno ore & vno corde honorificemus eum in
concordia orthodoxæ fidei, qui potens est confirmare nos se- Rom. 16.
cundum euangelium eius, secundum reuelationem mysterii tem-
poribus æternis taciti, patefacti autem per scripturas sanctas, &
patrum orthodoxorum doctrinas, secundum præceptum
æterni Dei, ad obediendum fidei, in omnibus nobis cogniti. So-
li sapienti Deo Domino nostro Iesu Christo, cum Patre
& Spiritu sancto, gloria, honor, imperium, & potestas
in sæcula sæculorum. Amen. Deus vos incolumes custo-
diat, dilectissimi fratres.

EPISTOLA

MARTINI PAPÆ

AD AMANDVM EPISCOPVM TRAIECTENSEM.

Dissuadet ne episcopatum abdicet. mittit acta Synodi Romanæ, vt ab episcopis Gallia congregata Synodo confirmentur. monet vt Sigeberto regi suggerat de mittendis in urbem episcopis, qui legatione ad imperatorem fungantur.

Dilectissimo fratri Amando Martinus.

FRATERNITATIS tuæ studio pietatis congestam epistolam suscipientes, animos nostros releuari cognoscimus. Quippe quoniam huius sæculi fluctuagras atque transitorias despicientem oblectationes, illa quæ perpetua & sublimia dona pro Domini Dei nostri obsequiis tribuuntur, appetere certum est. Ex relatione igitur, iuxta tenorem tuæ fraternitatis epistolæ, præsentium laboris, laborum tuorum certamen cognouimus: ex quibus cælestis patriæ ascensu, humiliatis mentibus, atque contritis corporibus, vobis futurorum gaudiorum largienda sunt munera. Nam cum sit nulli omnino comparationi coæquandum, quod a creatore nostro pro bonis seruitiis repensatur, dum breui, atque paruo temporis spatio finiuntur labores, quos pro dilectione ipsius sustinemus, consideratione refrigerii nos oportet libenti animo tolerare præsentis vitæ angustias. Sed quantum nobis laborum vestrorum operatio magnam gaudii vbertatem inducit, tantum pro duritia sacerdotum gentis illius conterimur, quod postpositis salutis suæ suffragiis, atque redemptoris nostri contemnendo seruitia, vitiorum foetoribus ingrauantur: quibus ad præparandam salutem quandoquidem tantum nos necesse est importunis prædicationibus imminere, quantum nos perfectæ negotiationis creditorum nobis talentorum duplicat assignatio, atque dominicæ vocis ad suscipiendam eius requiem persuadet assertio. Suggestum est namque nobis, eo quod presbyteri, seu diaconi, alique sacerdotalis officii, post suas ordinationes in lapsu coinquantur: &

ANNO
CHRISTI
649.

propterea nimio mœrore fraternitatem tuam adstringi, velleque pastorale obsequium pro eorum inobedientia deponere, & vacationem ab episcopatus laboribus eligere, & in silentio atque otio vitam degere, quam in his quæ tibi commissa sunt permanere, dicente Domino: *Beatus qui perseverauerit usque in finem.* Vnde namque beata perseverantia, nisi de virtute patientiæ? quia secundum apostolicam prædicationem, *Omnes qui voluerint in Christo pie vivere, persecutiones patientur.* Ideoque, frater carissime, non vos afflictionum amaritudo a pio mentis vestræ proposito coarctet recedere, considerans quanta pro absolutione nostri & liberatione creator Dominusque noster pertulerit, quibusque se contumeliis afficiendum tradiderit, ut nos a vinculis diabolicæ potestatis liberaret. Propterea nullatenus in huiusmodi peccato delinquentibus ad destructionem Canonum compassionem exhibeas. Nam qui semel post suam ordinationem in lapsum ceciderit, deinceps iam depositus erit, nullumque gradum sacerdotii poterit adipisci: sed sufficiat ei lamentationibus fletibusque assiduus quousque aduixerit in eadem pœnitentia perdurare, ut commissum delictum diuina gratia extinguere valeat. Si enim tales quarimus ad sacros ordines promouendos, quibus nulla ruga, nullumque vitæ contagium mentes & corpora præpediat: quanto magis, si post ordinationem suam quispian in lapsum ceciderit, & præuaricationis peccato deprehendatur obnoxius, omnino prohibendus est cum manibus lutulentis atque pollutis mysterium nostræ salutis tractare? Sitque huiusmodi semper, iuxta sacrorum Canonum statuta, in hac vita depositus; ut ab illo qui mentis interiora scrutatur, nullamque de ouibus errare congaudet, dum aspexerit sinceram pœnitentiam eius, in terribili iudicio habeat reconciliatum. Ideoque iterum hortamur caritatem tuam, exemplo eius qui pro nobis pati & mori voluit, promptos vos in cunctis eius seruitiis permanere. Neque pigeat vos temporales cruciatus pro Christi nomine sustinere: sed emolumenta futuræ remunerationis huius sæculi vexationes tolerare persuadeant. Scriptum namque est: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris acci-*

Mat. 10. 22.
et 24. 13.

2. Tim. 3. 12.

Distinct. 1.
Qui semel
post.Distinct. 1.
Si post ordinationē.

Concil. Tom. 15.

Nn ij

piam, & nomen Domini inuocabo. Tantum enim a nobis exigitur, quantum possumus famulatus nostri obsequio commodare. Cumque cuncta quæ nobis ad confortandos fraternitatis vestræ animos poterant ministrari, largiente supernæ maiestatis clementia vobis sint procul dubio manifesta, restat vt de aliis quæ nos per sua scripta consuluit, fraternitati vestræ significemus.

Credimus etenim ad vos peruenisse, quomodo in conturbatione rectæ fidei, & catholicæ ecclesiæ conculcatione, ante hos annos plus minus quindecim, a Sergio falso episcopo Constantinopolitano, in auxilio habente tunc imperantem Heraclium, execranda & abominanda hæresis pullulauit, Apollinaristarum & Seuerianorum, Eutychianistarum atque Manichæorum errorem renouans: quam successor eius Pyrrhus, idemque episcopus, qui ambitionis fastu Constantinopolitanam sedem arripuit, in deterius auxit. Pro qua re sæpius apostolica sedes persuasionibus, contestationibus, atque increpationibus plurimis admonuit eos, quatenus ab huiusmodi errore recederent, & ad lumen pietatis ex quo lapsi sunt, remearent. Et non solum hoc facere nullatenus voluerunt: sed & nunc successor eius Paulus, temerator fidei, episcopus Constantinopolitanus, aliud nequius excogitauit in præiudicium catholicæ fidei conamen, quasi quæ a decessoribus suis hæretice exposita fuerunt destruens; & imperialem typum, sacrilego ausu, totius plenum perfidiæ, a clementissimo principe nostro fieri persuasit, in quo promulgatum est, vt omnes populi Christiani credere debuissent. Ideoque necesse habuimus, ne pro quadam negligentia & animarum detrimento quæ nobis commissæ sunt, culpæ reatu adstringamur, cœtum generalem fratrum & coepiscoporum nostrorum in hac Romana ciuitate congregare. In quorum præsentia memoratorum hæreticorum scelerosa conscripta examinata, atque denudata sunt; & apostolico mucrone, patrumque definitionibus, vno ore vnoque spiritu condemnauimus; vt cognoscentes vniuersi errorem qui in eis continetur, eorum pollutione nullatenus maculentur. Vnde præuidimus volumina gestorum synodaliū in præsentī vobis dirigere, vna cum ency-

ANNO
CHRISTI
649.

clia nostra. Ex quorum serie omnia subtiliter potestis addiscere, & tenebras illorum nobiscum, vt filii lucis, extinguere. Idcirco studeat fraternitas tua omnibus eadem innotescere, vt tam abominandam hæresim nobiscum execrentur, quamque suæ salutis sacramenta addiscere valeant, atque synodali conuentione omnium fratrum & coepiscoporum nostrorum partium illarum effecta, secundum tenorem encycliæ a nobis directæ, scripta vna cum subscriptionibus vestris nobismet destinanda concelebrent, confirmantes atque consentientes eis, quæ pro orthodoxa fide, & destructione hæreticorum vesaniæ nuper exortæ a nobis statuta sunt. Et¹ Sigebertum præcellentissimum filium nostrum regem Francorum, pro suæ Christianitatis remedio consultissime admone atque precare, dirigere nobis ex corpore fratrum nostrorum dilectissimos episcopos, qui sedis apostolicæ legatione, diuina concedente propitiatione, fungi debeant, & quæ in nostro Concilio peracta sunt, cum his synodalibus apicibus vestris, ad clementissimum principem nostrum sine dubio asportare: vt nostrorum laborum particeps effectus, mercedis cumulum adipisci valeat, & sui regni protectorem inueniat eum, cuius causa flagitari dignoscitur. Hoc namque & in eius epistola exhortari eum cognouimus. Reliquias vero sanctorum, de quibus præsentium lator nos admonuit, dari præcepimus. Nam codices iam exinaniti sunt a nostra bibliotheca, & vnde ei dare nullatenus habuimus: transcribere autem non potuit, quoniam festinanter de hac ciuitate regredi properauit. His igitur prælibatis, quæ a nobis per epistolam vobis scripta sunt, effectui mancipari fraternitatem vestram hortamur. Deuste incolumem custodiat, dilectissime frater.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Martini papæ epistola.*] Synodum Romanam Martini papæ aduersus Monothelitas, cuius acta cum hac epistola in Galliam missa sunt, celebratam constat mense Octobri, anno Christi DCXLIX. Scripta igitur epistola, vel eodem mox anno exeunte, vel initio sequentis.

² *Sigebertum regem.*] Dagoberti nempe filium, qui in Austrasia regnabat. Ex actis porro vitæ sancti Eligii lib. 1. cap. 33. liquet eadem

Nn iij

gesta synodalia ad Clodouem quoque regem Sigeberti fratrem missa, qui in Neustria & Burgundia, hoc est in altera Francici regni parte imperabat.

ANNO
CHRISTI
649.

NOTÆ SEVERINI BINII.

Causa Synodi quæ.

[*Concilium.*] Postquam Constans imperator electionem sancti Martini more solito confirmasset, ab eoque in signum gratitudinis exegisset, ut promulgatam a se perfidiam pontifex suo consensu suaque subscriptione approbaret; non modo impium aliquod petenti imperatori non consensit, sed potius in contrarium nifus Synodum indixit, in qua promulgatam perfidiam condemnauit. Causa igitur primaria huius Synodi cogendæ non tam fuit, ut Sergius, Pyrrhus & Paulus iam antea condemnati, iterato iudicio damnarentur, quam ut recens credendi formula ab imperatore suo edicto (quod typum nominauit) proposita, omnino proscriberetur, atque anathemati subiiceretur. Sanctum Martinum pontificem ad hanc Synodum conuocandam, a sancto Maximo abbate inductum esse, scribit Theophanes anno 19. Heraclii, his verbis: *Cum autem*

S. Maximus Synodum fieri postulauit.

Auctoritas Concilii quanta.

Maximus Romam peruenisset, papamque Martinum ad emulationem accendisset, Synodo centum decem episcoporum collecta, Sergium, Pyrrhum, Cyrum & Paulum anathematizauerunt, &c. Quod in actis Concilii nulla mentio reperiatur Maximi, mirum videri non debet, cum abbates etiam si ad Synodum admitterentur, non decidendi & subscribendi, sed tantum consulendi facultatem haberent. Hæc sancta Synodus tantæ est amplitudinis, dignitatis ac maiestatis, ut ad plenam fidei catholicæ professionem, post quinque vniuersaliū Synodorum assertionem, huius quoque confessionem usque ad plenam sexti œcumenici Concilii promulgationem fideles adiacere solerent. Constat illud ex Synodo Anglicana sub Theodoro archiepiscopo celebrata apud Bedam lib. 5. hist. Anglic. cap. 17. quam infra collocatam inuenies sub Adeodato papa. Acta synodalia integra extant Græce & Latine scripta, eo quod non tantum in archiuo sedis apostolicæ illa seruata fuerint, sed quia plurima ex prototypo confecta sunt exemplaria, quæ ab eodem pontifice missa sunt in omnes prouincias orientis & occidentis. Id quidem testatur Anastasius in vita Martini, idemque ab eodem pontifice asseri videtur in epistola ad Amandum, cum non synodalem tantum epistolam more maiorum ad eum misit, sed ipsa integra synodalia acta. Continet ipsa Synodus quinque secretarios siue consultationes, sessiones vel actiones.

Primæ Consultationis compendiosa relatio.

Horum primo III. Nonas Octobris celebrato, præparatis per primicerium notariorum ad bellandum animis episcoporum, sanctus Martinus papa ad Synodum orationem habuit, qua ostendit per hæresim Monothelitarum mysterium incarnationis euertere: nominatimque prædictæ hæreseos auctoribus, Cyro Alexandrino, Sergio, Pyrrho & Paulo Constantinopolitanis episcopis, auctoritate S. scripturæ & SS. patrum, catholicum dogma confirmauit: quæque ab aduer-

ANNO
CHRISTI
649.

sariis adducta erant, docte & solide refutauit, eo ipso, quod posita vna voluntate, vna inferatur natura, adeoque totum incarnati Verbi mysterium destruat. Post hæc lecta est epistola Mauri episcopi Rauennatis, quam per legatos episcopi Cæsensis ad Synodum destinauerat. Qua cum ille absentiam suam per incurfiones barbaricas excusasset, fideique catholicæ professionem emisisset, Martinus papa de duabus in Christo voluntatibus & operationibus disertam disputationem adhibuit: qua absoluta, auditaque suggestione Deus dedit episcopi, finis impositus est primo Synodi secretario.

Secundus secretarius habitus est octauo Idus Octobris, quo dum Martinus papa de qualitate iudicii ecclesiastici paucula præfatus fuisset, oblatis sunt duo libelli; alter a Stephano Dorensi episcopo sedisque apostolicæ in Palæstina vicario: alter ab abbatibus, presbyteris & monachis Græciæ. Petebatur in utroque ut impii hæretici cum sua hæresi, cumque abominabili typo sub imperatoris nomine promulgato damnarentur. His auditis, iussa sunt edi scripta eorum qui prædecessori Theodoro papæ aduersus eosdem hæreticos querellarum libellos obtulerant. Primum lectæ sunt Sergii episcopi cuiusdam in Cypro: deinde epistolæ Africanorum episcoporum, quas ad Theodorum papam, Constantem imperatorem, & Paulum Constantinopolitanum transmiserant.

Secundæ
consulta-
tionis suc-
cincta e-
narratio.

Tertia consultatio celebrata fuit 16. Kalend. Nouembris. In hac Martinus pontifex præmisit, quo studio, quave vigilantia & cura mandato Dei hæresibus resistere debeat is, qui vniuersæ ecclesiæ præest. His præuiis, iussu eiusdem pontificis eduntur scripta Theodori Pharanitæ episcopi de vna voluntate & operatione. Ad hæc confutanda, sanctorum patrum sententiæ in medium allatæ sunt. Deinceps nouem capitula Cyri Alexandrini cum epistola, quam Sergius Constantinopolitanus ad ipsum scripserat, recitata fuerunt. Et quoniam Cyrus testimonio sancti Dionysii suam sententiam confirmabat, iussus est afferri codex Dionysii, legique eius epistola ad Caium, in qua deiuirilem Christi operationem appellat. Interlocutus sanctus Martinus papa, detecta hæreticorum fraude, textum Dionysii corrupte citantium, ostendit, quod cum Dionysius Areopagita dixisset, nouam deiuirilem operationem, loco *nouam*, illi *vnam* dixerint; eiectaque voce *deiuirilis*, vnam in Christo operationem dumtaxat asseruerint. Iussa sunt etiam legi scripta Themestii hæretici, de vna operatione ex Dionysii deiuirilis operationis male accepta sententia. Quæ cum lecta fuissent, Martinus papa Dionysium per deiuirilem operationem non vnam, sed vnius personæ duas, humanam scilicet & diuinam, significare voluisse, pluribus ostendit. Idem per Sophronium Hierosolymitanum episcopum antea detectum, & in hæreticos obiectum, male vero a Pyrrho excusatum fuisse, Deus dedit Calaritanus episcopus interlocutione sua demonstraui. His peractis, iussa est edi ecthesis Sergii Constantinopolitani episcopi, nomine Heraclii imperatoris

Tertiæ cō-
sultationis
compen-
dium.

edita & promulgata: addita est lectio epistolarum, quas pro confirmatione prædictæ eccl̃esie Sergius ad Cyrum, & contra Cyrus ad Sergium reddidit.

ANNO
CHRISTE
649.

Quartæ cō-
sultationis
compen-
dium.

Quarta consultatione Martinus papa eccl̃esiam Heraclii, eiusque defensores Sergium, Cyrum & Pyrrhum fortissimis rationibus impugnavit, addiditque de Paulo, qui typum edendum proposuit, iudicium peragi. Iussæ igitur sunt literæ ipsius Pauli ad Theodorum Romanum pontificem recitari; ex quibus refractarius illius animus cognitus fuit. His adiecta est lectio typi, quem cum sancta Synodus subdolum, inconstantem, mendacem atque in omnibus impium esse reperisset, eundem condemnauit. His prauis germinibus euulsis, iussu sanctissimi pontificis Nicænum & Constantinopolitanum symbolum, duodecim anathematismi Concilii Ephesini, definitio fidei catholicæ facta in Calchedonenſi Concilio, & quatuordecim capita quintæ Synodi recitata fuerunt. Quibus lectis, nomine totius Synodi locutus est Maximus Aquileienſis episcopus, pluraque in commendationem Conciliorum, & in detestationem hæreseos eiusque sectariorum inculcauit: quæ vero a sanctis patribus pro catholica veritate scripta fuerunt, in sequentem consultationem reiecit.

Quintæ cō-
sultationis
compen-
dium.

Quinta & vltima consultatione, quam pridie Kal. Nouemb. habuerunt, hortatu Martini papæ, allata sunt volumina sanctorum patrum, ex quibus patres Concilii velut e pharetra sagittas, quibus aduersarii ferirentur, acceperunt. Deinde iussæ sunt legi veterum hæreticorum scripta eo fine, vt recentiores hæreticos conuincerent, qui se patres orthodoxos sequi, Concilia tueri, & antiquorum hæreticorum sententias de fide nequaquam sectari, ad decipiendum simplices, mentiebantur. Post fidem orthodoxam de vera Verbi incarnatione stabilitam, ad confutandas aduersariorum assertiones, viginti Canones sancierunt; quibus singulis ad finem appositæ est condemnatio eorum qui secus sentirent. Demum vero post hæc secuta est omnium episcoporum subscriptio, cui tamquam appendix addita postea fuit subscriptio trium aliorum episcoporum, nempe Ioannis episcopi Mediolanensis, Iustini episcopi Calaritani, & Malliodori Dortonensis episcopi. Absoluta Synodo, scripta est a sancto Martino Romano pontifice & Concilio epistola synodalis & encyclica ad omnes Christi fideles, de rebus pro fide catholica in hac Synodo gestis. Exemplaria synodalia actorum ad singulos fere episcopos transmissa fuerunt, vt constat ex ea epistola, quam Martinus papa ad Amandum Traiectensem episcopum reddidit. Hæc de Synodo Lateranensi compendiose excerpta sunt ex Baronii annalibus anno 649. num. 1. & seq.

^b *Lateranense.*] De Lateranensi ecclesia & palatio, vide quæ notauimus supra tom. 1. sub Melchiade.

Numerus
episcoporum
quantus.

^c *Centum quinque episcopi.*] Tantus est numerus eorum, qui in fine consultationis quintæ subscripsisse reperiuntur. Centum & decem episcopos interfuisse huic Concilio, scribit Theophanes verbis supra enarratis.

^d *Anno*

^a Anno Domini 649. &c.] Constat ex initio actorum Concilii, vbi dicitur: hæc Synodus celebrata anno nono Constantis, indictione octaua: quæ tempora cum anno redemptoris nostri Iesu Christi 649. & initio pontificatus sancti Martini coincidunt.

Tempus
Concili.

ANNO
CHRISTI
650.

CONCILIVM CABILONENSE, CLODOVEI II. REGIS EVOCATIONE

VIII. Kalendas Nouembres in vrbe Cabilono in basilica S. Vincentii celebratum, circa annum Christi DCL. Martini papæ II. Clodouei eiusdem regis VI.

TITVLI CANONVM.

I. <i>Vt fidei Nicanæ norma in omnibus conseruetur.</i>	XII. <i>Vt duo abbates in vno monasterio non sint.</i>
II. <i>Vt Canonum statuta seruentur.</i>	XIII. <i>Vt nullus alienum clericum retineat, nec ordinet, sine episcopi sui voluntate.</i>
III. <i>De clericorum cum extraneis feminis familiaritate fugienda.</i>	XIV. <i>De oratoriis per villas potentum, vt clerici qui his deseruiunt in episcopi libera sint potestate.</i>
IV. <i>Ne duo in ciuitate vna eodem tempore habeantur episcopi.</i>	XV. <i>Vt abbates & monachi seculari patrocinio non vtantur, & principem sine episcopi sui permisso non adeant.</i>
V. <i>Vt seculares nondum clerici, parochias aut earum res non regant.</i>	XVI. <i>Vt nemo ad sacros ordines per premium promoueat.</i>
VI. <i>Nemo ante audientiam res ecclesie inuadere præsumat.</i>	XVII. <i>Vt nullus secularium in ecclesia, vel in ipsius atrio, scandalum aut similitates excitare præsumat.</i>
VII. <i>Res defuncti presbyteri, vel abbatis, intactæ permaneant.</i>	XVIII. <i>Vt die dominico ruralia opera nemo exerceat.</i>
VIII. <i>De penitentia peccatorum a sacerdotibus indicenda.</i>	XIX. <i>Ne turpia vel obscæna in basilicis, aut in earum porticibus & atrijs, cantari permittantur.</i>
IX. <i>Ne mancipia Christiana extra regni terminos vendantur.</i>	XX. <i>De Agapio & Bobone Di-niensis vrbis episcopis.</i>
X. <i>Vt episcopi a comprouincialibus, clero, & ciuibus suis eligantur.</i>	
XI. <i>Vt iudices publici per monasteria & parochias, nisi inuitati, non discurrant.</i>	

PRÆFATIO.

PRISCIS quidem Canonibus noscitur institutum, vt metropolitani cum eorum comprouincialibus per singulos annos debeant in synodali coniungi Deo propitiante Concilio. Sed nunc tam ex communi omnium voluntate, quam ex euocatione vel ordinatione gloriosissimi
Concil. Tom. 15. O o